

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

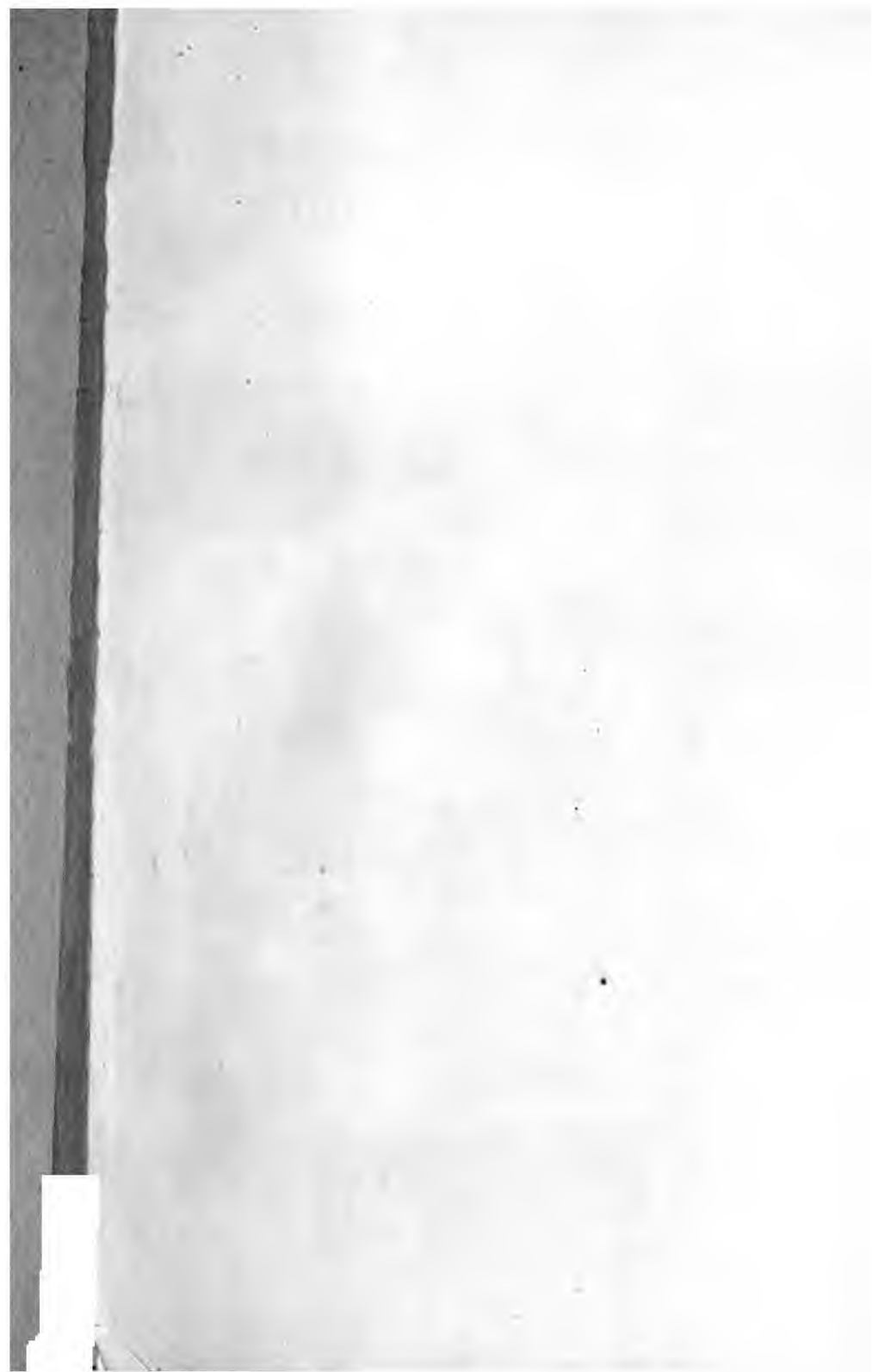
Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

1913

EVENTYR-SKRINET

362576

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

lefte

Pris:

EVENTYR-SKRINET

EVENTYR SKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF
CARL EWALD

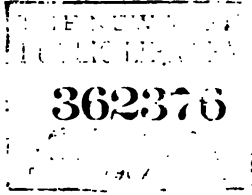
FØRSTE BIND

KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI

1906

TEGNER AF LOUIS MOE

MORGENDUG AF ENGE

ET Sted i Sjælland levede der en Gang i gamle Dage en ung Mand, som hed Anton, og som ikke lignede nogen anden dør paa Egnen.

Han var kønnere end de andre, men kun faa agtede paa hans Skønhed ved første Øjekast. Mange, der havde hørt derom, kunde slet intet smukt se hos ham, og mange Piger gik ham forbi uden at lægge Mærke til ham. Men den, med hvem han een Gang havde talt eller danset, glemte ham aldrig. Fra det Øjeblik havde han taget Bolig i hendes Sjæl og hendes Sans, og havde han villet, kunde han taget hende fra den, der havde hende, om saa hun var bundet ved Ægteskabets helligē Baand og havde Huset fuldt af Børn.

Der var en Trolddom i ham, som ingen kunde undrage sig uden de, paa hvem ingenting bed, hverken Gud eller Fanden. Men ingen havde nogensinde set ham misbruge sin Magt. Og der var ikke paa den Kant

af Landet, hvor han boede, en Moder, som ikke ønskede ham til sin Dattermand frem for nogen anden.

De unge Mænd havde en vis Sky for ham. De havde ingenting at sige ham paa, for han var i alle Maader en stolt Karl. Sit Arbejde røgtede han saa godt som nogen, boglærd var han og skriftklog, trods Skolemester og Præst. Han pralede aldrig, løj aldrig, forurettede ingen, men gav enhver sit. Ingen havde nogensinde bedt ham om Hjælp, uden han havde ydet den.

Men naar han kom ind i Stuen, blev der ofte tyst, især naar de havde ført drøj Skæmt og uhøvisk Tale, som det er unge Karles Skik. Og derved kom det mangen Gang til at se ud, som om han havde ødelagt deres Glæde.

Det hændte da ogsaa, at en og anden svor paa, at nu skulde han have Prygl. Men det blev til ingenting, naar han kom. Han, der havde sagt det, tav brat og var venligst imod ham. Og det faldt ingen af de andre ind at minde ham om hans Praleri.

Ingen holdt af at møde Anton, naar Solen var gaæet ned.

Da vandrede han oftest i Mark og Skov, eller han laa paa Søen i sin Baad og laa der den halve Nat. Der var dem, som paastod, at de da havde hørt ham synge, men der blev aldrig Rede paa den Ting, for ikke to havde hørt det paa samme Gang.

Men de, som mødte ham til saadanne Tider, fortalte, at hans Øjne lyste saa sælsomt som ingen Øjne, de havde set. De syntes, de maatte ransage sig selv, for hvad de havde gjort den Dag. De følte det, som stod de overfor noget, der var større end de, og tyngede dem til Jorden.

Og var der et lønligt Kærestepar, som mødte ham ved Aftentide, saa blev fra den Stund af, og til Solen

oprandt og ofte længere endnu, Pigen kold i Karlens Arm. Hun saa paa ham, som om han var en fremmed Mand, hvem hun ingen Tid havde elsket. Hans Kærtegn var hende imod, og hun hastede hjem til sit Kammer og laasede sin Dør. Hendes Kæreste bar, som rimeligt var, et stort Nag til Anton, men aldrig længere, end til han mødte ham næste Gang. Naar han da saa ham ind i Øjet svandt Naget, og han følte en sær Beskæmmelse, der pinte ham saa meget mere, som han slet ikke kunde gøre sig Regnskab for den.

Af og til hændte det, at Anton fandt Behag i en anden ung Mand, som saa var overmaade lykkelig og følte sig hævet over de andre, der ogsaa redelig misundte ham. Men Lykken varede aldrig længe. Anton trak sig altid snart tilbage igen, og det var det forunderlige, at den, han saadan havde draget til sig og derpaa sveget, ingenlunde fik noget imod ham, men tværtimod holdt ham højere i Ære end før og ikke taalte, at nogen dadlede ham. Og der var kommet over ham et Skær af det, som var over Anton, og som ingen kunde give Navn, endda alle vidste, det var der og kunde se og fornemme det.

Men langt forunderligere var det, naar Anton satte sin Hu til en Pige.

Det hændte iblandt, og i samme Nu var hun hans. Men han tog hende ikke. Naar han havde hjulpet hende Spanden af Brønden og snakket med hende eller vandret med hende en Aftenstund eller danset med hende ved Skovfesten, saa var det rundet ud i det samme. Han vendte sig fra hende og var imod hende, som han havde været før, og som han var mod alle de andre.

Da syntes det hende, som havde hun ejet Lykken

en føje Stund og mistet den. Men hun kunde intet sige dertil, fordi hun dog havde faaet mer, end der var hende lovet. Og mens Pigerne ellers er saadan, at de hader mer end nogen den, der har forsmaaet deres Elskov, og forfølger ham med alt det onde, en Kvinde kan hitte paa, saa blev den Pige, Anton havde set paa, hans Ven til sine Dages Ende og takkede ham bestandig. Om hun traadte i Ægtestand og blev en god Hustru og Moder, da syntes hun, det var ham, der havde bevaret hende fra de vilde Veje, hvor alle Kvinder gaar til deres Undergang. Inderst i hendes Sjæl var der en Tanke, som alene tilhørte Anton, og som hendes Husbond aldrig fik Magt over.

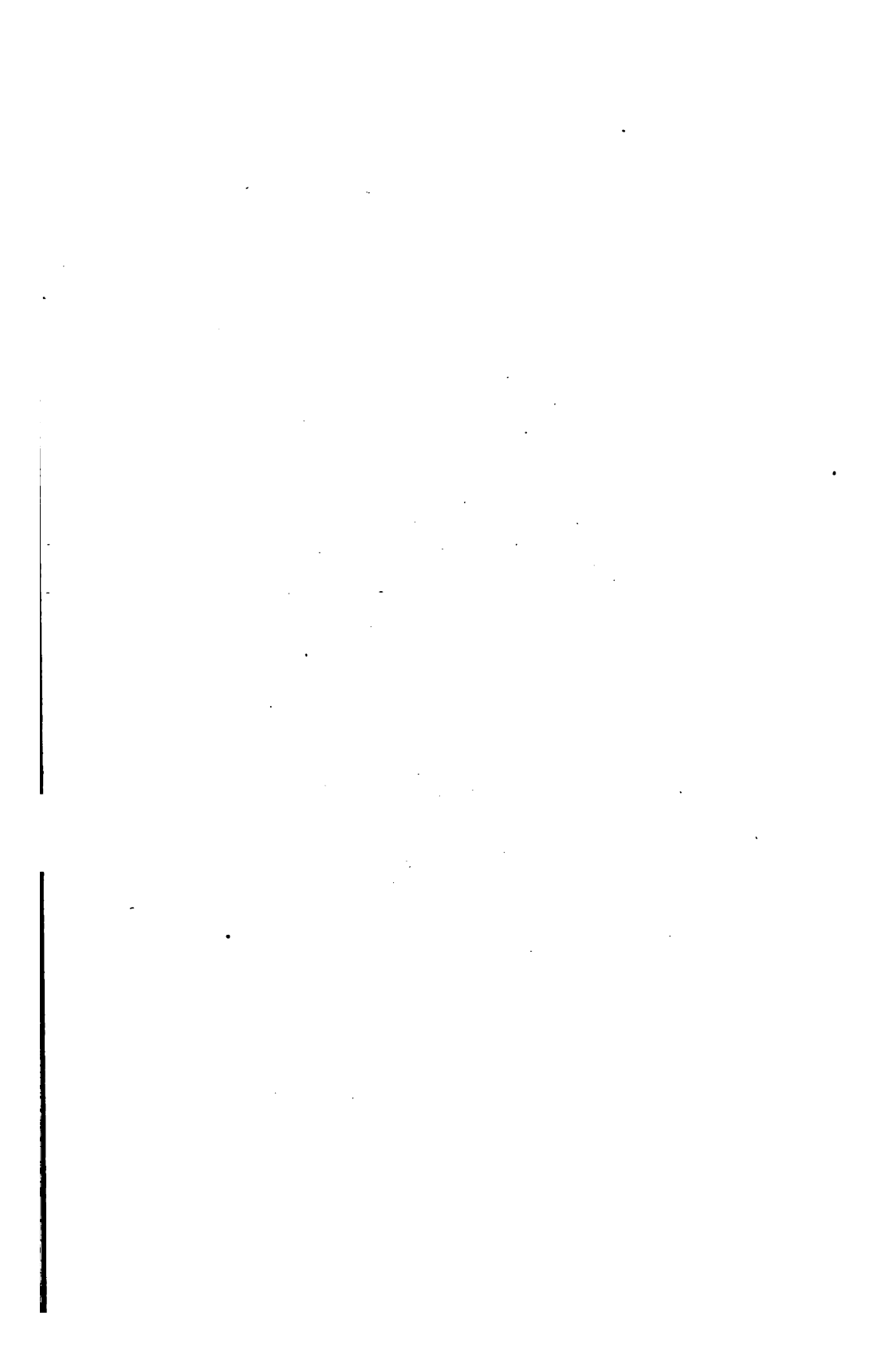
Men det hændte ogsaa, at den Pige, Anton havde set paa, ikke mere taalte nogen Mands Begær paa sig og blev ugift til sin Dødedag, og de, det gik saadan, var de bedste.

Saaledes var Anton.

Al Ting lykkedes for ham, uden at han gjorde noget særdeles derfor. Han blev rig og havde den skønneste Gaard i Sognet. Den laa saadan, at Solen stod op over den, og Solen gik ned over den. Hans Abildgaard blomstrede som ingen anden og blomstrede altid til Frugt. Hans Kvæg trivedes og formerede sig, hans Agre bølgede med gyldent Korn.

Selv blev han den, han var før, og forandrede intet i sit Væsen og sin Levevis. Ensom gik han i Kveld ved Søens Bred. Han saa i Pigernes Øjne og i Mændenes og søgte det, han længtes efter og aldrig fandt og ikke kunde leve foruden. De tænkte, han hørte en anden Verden til og gik i denne og biede paa at blive kaldet bort og gjorde imens sin Skyldighed mod alt og alle.

Saa hændte det en Aftenstund, han pløjede paa sin Mark, dør hvor den gik langs Søens Rand. Klokkerne ringede Solen ned, og alle Naboerne standsede deres Arbejde og drev Dyrene hjemefter. Men Anton blev.

Hans Hest, som var et klogt Dyr og kendte Aftenklokkens Klang, stod stille og vendte Hovedet imod ham og spurgte ham med sine gode Øjne, om ikke det var Nadvertid. Men han svarede den med et højt Raab og drev paa Ploven.

Time gik efter Time, alt imens han gik der. Det sidste Skær var længst af Himlen, og Mulmet voksede omkring ham. Han kunde ikke selv sige, hvordan det var, men han syntes, det var Gry snarere end Kvæld. Aftenduggen blev til Morgendug og Mosekonens Bryg paa Engen til Taagerne, hvoraf Solen maatte hæve sig. Han følte sig forunderlig frisk og glad til Mode. Han hørte Lærkerne synge omkring sig og løftede selv sin Røst til Sang.

Og medens alt omkring ham efterhaanden gik til Ro, fik hans gode Hest Part i det sælsomme, der var kommet over ham, og pløjede muntert og rapt, mens Maaenen skinnede over Furerne, og Stjernerne blinkede fra hver en Kant.

Som nu Ploven vendte Fure efter Fure, naaede han Ageren til Ende og stod og hvilede sig, endda han ikke var træt. Han stirrede ud over Søen, og som han stirrede, saa han pludselig en Pige, hvis Lige i Dejlighed han aldrig havde set.

Hendes Haar var større og mere gyldent, hendes Øjne dybere blaa end nogens dør i Landet. Hun saa med et større Blik. Hendes Mund var mild og vemodig, hun smilte, saa han smilte igen. Og da hun rakte sine Hænder mod ham, lagde han uden Frygt og Tøven sine

Hænder i dem og saa hende straalende i hendes Øje.

„Er det dig?“ spurgte han.

„Ja,“ sagde hun.

De satte sig hos hinanden paa Markens Kant, hvor Græsset stod endnu og var fuldt af Blommer. De talte sammen, som havde de kendt hinanden i mange Aar, og var blot skiltes for en Stund og saas nu atter.

Dog var det mest ham, der talte. Hun sagde intet uden ja; men det var ikke heller fornødent.

„Som jeg har længtes efter dig,“ sagde han. „Jeg søgte dig alle Vegne, men du var der ikke. Jeg saa i Pigernes Øjne, og stundom syntes det mig, at du var der, men du var der ikke. Hver Nat søgte jeg dig i Skoven og mellem Søens Siv, men du var der ikke. Jeg vidste jo, du maatte komme, men jeg forstod ikke, hvad du biede efter. Stundom hørte jeg dig, men kunde ikke fatte dine Ord, om du kaldte paa mig eller varede mig eller bød mig bie endnu. Stundom saa jeg dig ogsaa. Men du kom mig aldrig nær nok, til at jeg kunde skælne dit Ansigt og gribe din Haand. Du er skøn, tusind Fold skønnere end jeg troede. Bliver du hos mig? Vil du være min trolovede?“

„Ja,“ sagde hun.

„Da skal vi fejre vort Bryllup, det snarest ske kan,“ sagde han og straaled af Lykke. „Nu gaar jeg hjem og bereder mit Hus. Alle mine Frænder og Venner byder jeg til Gæst, Spillemænd og Skaffere og Køgere henter jeg fra Staden. Vide om Land skal Brylluppet spørges, og Dansen skal gaa til den lyse Morgen. Men det skal være nu i Vaaren, mens Skoven er grøn, og alle Blommer dufter. I Vaaren længtes jeg alle Dage mest, i Vaaren kom du, i Vaaren skal Brylluppet staa.“

„Ja,“ sagde hun.

Saa rejste Anton sig endnu med hendes Haand i sin og vilde gaa hjem. Men hun drog Haanden til sig, kyssede hans Mund og gik bort over Ageren.

Saa længe han kunde se hende blev han staaende. Da hun var borte i Mulmet, spændte han Hesten fra og gik hjem, gladere end han nogen Tid havde været.

Det faldt ham slet ikke ind at tænke over, hvor hun var gaaet hen, saa lidt som, hvor hun var kommen fra. Han vidste blot, at hun var kommet, og at det var hende. Ikke heller tvivlede han noget Øjeblik om, at hun kom igen.

Næste Dag gik han til Præstegaarden og begærede Lysning i Kirken. Men da Præsten spurgte ham om Brudens Navn og Hjemsted, kom han i stor Forlegenhed og vidste ikke, hvad han skulde svare. Han maatte da sige, at han ganske havde glemt det og bede om Henstand til næste Dag. Præsten syntes jo nok, det var underligt, men da han led Anton godt, og han desuden var Sognets rigeste Mand, sagde han ikke noget til det. Men tie stille med det, kunde han ikke. Og da Karlene og Pigerne om Aftenen samledes ved Brønden, talte de om intet uden om Anton, der havde været hos Præsten og bestilt Lysning, men glemt hvad Bruden hed, og hvor hun var fra. Mangen Skæmt fløj fra den ene til den anden i den Anledning, og ikke bedre gik det blandt de gamle, som stod og taltes ved fra Dør til Dør med Piben i Munden.

Men da Anton selv kom, tav de, akkurat som ellers. Saa snart de saa hans Øjne, blev Karlene alvorlige, og Pigerne rødmede, og der var ingen, hun tænkte jo: Gud give det var mig. De gamle nikkede og mumlede, at hvad Anton gjorde var nok rigtigt, denne Gang som

ellers. Da han var borte igen, gik der jo nok nogen Snak om, at de vilde snige sig efter ham for at se, hvor han havde den sælsomme Fæstemø, hvis Navn han ikke kunde huske. Men det gik som ellers, at de lod ham styre sin Kaas og ikke vovede at følge.

Næste Dag mødte Anton igen hos Præsten, og nu blev han ikke Svar skyldig.

„Min Fæstemø hedder Morgendug af Enge,“ sagde han. „Jeg begærer da Lysning for os, og beder Præsten komme til Brudehuset og gøre os den Ære.“

„Det var et sælsomt Navn, min Søn,“ sagde Præsten. „Kender du denne Pige nøje, siden du vil indtræde med hende i den hellige Ægtestand. Jeg bør minde dig om, at den er nem at komme ind i, men vanskelig at komme ud af.“

„Deri har Præsten Ret,“ svarede Anton frejdig og glad. „Jeg har ogsaa set mig vel for og ved, hvem jeg fæster. Min Hu har alle Dage staaet til hende.“

„Da er alt vel, min Søn,“ sagde Præsten. „Og Lysningen skal ske efter dit Ønske.“

Men nu da Navnet paa Antons Brud rygtedes ud i Sognet var det nærved, at den Kærlighed og Agtelse, de bar til ham, slog over i saadan en Ringeagt og Medlidenhed, hvormed man møder Tosserne og den, som ikke er vel forvaret. Thi det var jo ikke til at tro, hvad han havde sagt til Præsten. Ingen havde hørt om en Jomfru af Navnet Morgendug, og ingen om et Sted, som hed Enge. Ikke heller saa man nogensinde Pigen i de Dage, som nu kom, eller det blev vitterligt, at Anton drog hen at besøge hende.

Men hvad de saadan gjorde sig af Tanker, svandt igen, naar de saa, hvor travlt han havde med at rede sin Gaard til Brylluppet.

Dør blev alt efterset, forinden og foruden. Der blev brygget og saltet og bagt. Kostelige Hynder bredtes over alle Bænke, og et Brudekammer indrettedes til hvilket Herremanden ikke havde Magen. I Urtegaarden blev Hækkene beskaarne og Blomsterne opbundne, og Gangene strøede med fint, hvidt Sand, som hentedes langvejs fra ved Stranden. Alle vilde hjælpe, og snart sagt hele Sognet var i Antons Sold for at gøre Forbedelserne til Festen færdige. De, som ikke tog Haand i med, stod og saa til og gav gode Raad og Ros for Arbejdet.

Brudgommen var glad og taknemmelig mod alle. Det var nemt at se, at Lykken var i hans Hjerte, og Karlene saa paa ham, og syntes deres egen Lykke var for intet at regne mod hans, og Pigerne blev tunge i Sindet ved at tænke paa Bruden.

Men da det nu led saa langt hen, at man naaede til Dagen før Brylluppet, og Bruden stadig ikke havde vist sig eller noget af hendes Udstyr eller Slægt og Venner, mente de om Aftenen ved Brønden, at der dog maatte stikke noget Trolddom under den Sag og sagde til hinanden, at det var Synd for Anton, om han var falden i den Ondes Snare. Der var dem, som vilde, at de skulde gaa til Præsten og bede ham læse over Brudehuset, paa det at intet slemt skulde ske. Men der var andre, som mente, det nyttede intet. Og efter som Anton denne Aften ikke kom forbi som altid ellers, tog Snakken større Fart end den plejede, og Sindene kunde ikke falde i Ro.

Til sidst var der en Karl, som rejste sig og sagde:

„Det faar nu være, som det vil. I denne Nat vil jeg vove at spore Anton. Han mødes sagtens med Kvinden dernede ved Søen, hvor han altid færdes. Dør vil jeg snige mig ned. Og da jeg intet ondt har gjort og

intet har i Sinde uden at værge ham og os alle mod Trolddom, saa tænker jeg, Gud vil være med mig paa min Vandring.“

De tænkte alle, det var et saare dumdrigtigt Foretagende, men ingen raadede til eller fra. Da lagde Karlens Kæreste sin Haand i hans og sagde:

„Jeg gaar med. Jeg vil være hos dig, om noget tilstøder dig. Jeg kan ikke leve dig foruden, og om din Hu ved Trolddom blev vendt fra mig, maatte jeg dø.“

Alle fandt, at det var vel talt, og ingen tvivlede paa Pigens Ord. Det var en kendt Sag, at de to elskede hinanden saare højt. De havde haft meget at overvinde for at komme sammen og biet i mange Aar, saa de stod for alle som et Forbillede paa god og trofast Elskov. Skulde nogen kunne gøre det, som her skulde gøres, da maatte det visselig være dem.

Derefter gik enhver til sit undtagen de to, som sneg sig i Ly af Ellebuskene langs Søens Rand til det Sted, hvor de vidste, Anton plejede at sidde og stirre ud over Vandet. De blev længe borte, hvad ikke kunde holdes skjult, efterdi ingen af Karlene og Pigerne sov den Nat, men stod to og to, om de var et Par eller gerne vilde blive det, og ellers hver for sig, skjult i Ladeporte og Udhuse for at se, hvad der vel kunde komme ud deraf.

Solen var sin Opgang nær, da de to kom hjem. De kom ikke med hinanden i Haanden, som da de gik ud. Deres Ansigter var blege og bortvendte fra hinanden. Deres Øjne havde en sær og fremmed Glans. De talte til ingen og skiltes ved Brønden og gik hver til sit uden at sige hinanden farvel. Men fra den Dag af var deres Elskov ude, og der var ingen af dem, der græd for det eller førte Klage mod den anden. Det

var bare forbi. Ingen af dem giftede sig siden. Ingen af dem talte om, hvad de havde set, før just som de skulde dø. Da sagde han:

„Jeg saa den Nat en Kvinde saa fager, at jeg ikke siden har set nogen Kvinde.“

Og hun, som døde Aaret efter og var ung endnu, sagde til sin Søster, der var hos hende i hendes sidste Stund:

„Jeg saa den Nat en Mand saa mægtig, at jeg ikke kunde tænke paa Elskov til nogen anden.“

Men denne samme Nat, da de to skiltes, som havde elsket hinanden saa højt og saa længe, sad Anton og hans Brud paa det Sted, hvor de mødtes første Gang og taltes ved. Det var ham, som talte, og hun sagde intet uden ja. Men i hendes Ja var Svar paa alle Ting.

„Nu er jeg rede og min Gaard og alt, som mit er,“ sagde han. „Vil du komme til mig i Morgen, at vi kan fejre vort Bryllup?“

„Ja,“ sagde hun.

„Saa kommer du til Gaarden, naar Brudeskaren er samlet,“ sagde han. „Saa drager vi til Kirke og siden hjem, hvor vort er, og Lykken er hos os alle Dage. Jeg er ikke værdig til din Favn, for det er ingen. Men om nogen er det, er det mig for min Længsels Skyld og min Tro.“

„Ja,“ sagde hun.

Han sad med hende i sit Knæ, og Lykken lyste af hans Øjne. De blev siddende længe, længere end nogensinde før. Han talte og talte, og hun gav ham Gang paa Gang sit skønne Ja. Saa dæmrede Dagen i Øst, og Lærken steg med Sang i Luften. De tog hinanden i Favn og gik hver sin Vej. Just paa samme Tid var det,

at Karlen og Pigen, som havde spejdet, sneg sig hjem med blege Ansigter og bortvendte fra hinanden.

Op ad Dagen samledes Brudefølget i Antons Gaard.

Der var Folk fra Sognet og mere langvejs fra. Hele Antons Slægt, som boede østerude og sjældent saas paa disse Kanter. Brede, stærke Mænd og fine Kvinder med Øjne, som mindede om Antons. De kom og satte sig paa Hynderne uden mange Ord; men de viste ingen Uhøflighed.

Der kom fattige og rige fra Sognet. Thi Anton havde ladet Indbydelse læse ved Kirkestævne til enhver, som vilde gøre ham den Ære. Og alle havde modtaget Indbydelsen, ikke blot fordi den var god; men allermest fordi der var over dette Bryllup en Glans, som over intet andet, de kunde mindes. Ingen kendte Bruden eller vidste det mindste om hende.

Der var dækket Bord i Salen og desuden i Gaarden under den gamle Lind. I Loen var der lagt Gulv til Dans, og Spillemændene stemte allerede deres Fioler. Der var Blomster alle Vegne og Brudesvende med Silkebaand om de blanke Hatte og dyre Drikke, for dem, der tørstede.

Klokkerne ringede fra Morgenstunden og uafbrudt. Saadan havde Anton begæret det og givet et fuldvægtigt Guldstykke derfor. Alt Arbejde i Sognet hvilede, fordi alle skulde til Antons Bryllup, og da saa Herremanden selv kom ridende paa sin høje Hest, manglede der intet uden just Bruden.

Da nu hun stadig ikke viste sig, opstod der stor Uro og Ængstelse i Skaren. Der var næppe een, som ikke frygtede for, hvad dette skulde blive til undtagen Anton, der gik blandt sine Gæster med et roligt og lykkeligt Ansigt og drak dem til og gav dem venlige Ord,

enhver efter sin Lejlighed. Hvormeget de skottede, og hvor forundrede de saa ud, og hvor mange Hentydninger der faldt, han hørte intet og saa intet, men var bestandig den samme.

„Min Søn,“ sagde Præsten. „Var det ikke paa Tide, at du mindede Bruden?“

„Bruden kommer Klokken tolv slet, som det er sagt,“ svarede Anton. „Da ganger vi alle til Kirke.“

Og just som Klokken slog tolv, og Solen var højest paa Himlen, stod Bruden midt iblandt dem.

Der var ingen, som siden kunde sige, hvor hun var kommen fra, endda de alle saa hende skride gennem Stuerne. Der var heller ingen, som kunde fortælle, hvordan hun saa ud, eller hvordan hun var klædt, endda de saa hende alle lige straks og længe og kunde aldrig glemme hende og skulde genkendt hende efter hundrede Aars Forløb.

Sælsomt var det at høre, hvordan siden den ene gav hende gult Haar, den anden sort, den ene gjorde hende høj, den anden lille og spinkel, den ene kunde ikke blive træt af at skildre hendes glade Smil, den anden kunde aldrig glemme hendes vemodige Mund og dybe Øjne. Kun derom var alle enige, at dejligere Brud havde de aldrig set. Al Tale om Trolddom forstummede, som hun stod der iblandt dem, vennesæl og skøn og mild mod alle. Kun sagde hun aldrig andet end ja; men ingen faldt paa, at der manglede noget i hendes Tale.

Da nu hun havde hilst rundt paa alle Gæsterne, begav Brudeskaren sig med Præst og Degn i Spidsen til Kirken, som Karlene og Pigerne havde smykket paa det skønneste.

Herremanden førte selv Bruden, og efter dem gik

Anton ved Sogneforstanderens Side. Overalt, hvor de kom frem, var der strøet Blomster, og alle Børnene og de som var gamle og syge, saa de ikke kunde give Møde i Gildeshuset, stimlede sammen eller rejste sig af deres Senge eller slæbte sig paa deres Krykker til Ruden for at se. Ingen havde nogensinde set saa fager en Brud og saa lykkelig en Brudgom. Alle nedbad Velsignelse over de unge to.

Saa forrettede Præsten Vielsen, saaledes som skrevet stod i hans Ritual.

Der gik en sælsom Bevægelse gennem Kirken, da han nævnede Brudens forunderlige Navn og spurgte, om hun havde beraadt sig med Slægt og Venner. De skottede til hinanden og undredes, hvem denne Slægt og disse Venner kunde være, siden ingen af dem saas i Kirken paa denne Dag. Mangen Mand løftede sig paa Tærne og saa prøvende rundt paa Ansigterne, om der ikke skulde være en ukendt Person, der kunde sige god for Jomfru Morgendug fra Enge. Men der var ingen.

Og før de fik tænkt over det, sagde Bruden sit Ja paa Præstens Spørgsmaal, om hun vilde have til Ægte den Ungersvend, som stod hos hende ved hendes Side. Det Ja tonede som alle Klokkers Klang. Alle Ansigter smilte, og alle sang de den sidste Bryllupsalme, som der aldrig før var blevet sunget i Kirken.

Da saa det var til Ende drog de til Brudehuset ordnede efter god, gammel Skik. Først Spillemandene, som gjorde deres bedste, saa Brud og Brudgom med hinanden i Haanden, saa Præst og Herremand og det hele Brudefølge efter Værdighed og Rang.

Og nu stod der et Gilde saa rigt og muntert, som det aldrig var set før i Sognet, og ikke heller nogensinde blev set siden.

Det hænder ellers ved Bryllupsgilder, at Lystigheden steg og kunde blive baade grov og ond; men her skete intet saadant. Der spredtes over den hele Fest et Skær af Finhed og Glans fra Brudefolkenes Skikkelser. Hvor de stod, flokkedes alle om dem for at høre deres Røst og trykke deres Hænder. Om saa det var Herremanden, som ellers var brøsig nok og fuld af Hovmod, ledte han frem, hvad han mindedes af Artighed, fra den Tid han færdedes ved Hove. Han dansede med Bruden og drak Brudgommen til, som kunde han være hans Lige.

Men naar Brud og Brudgom dansede, holdt alle andre inde for at se paa det skønne Syn.

Saaledes randt Bryllupsfesten til det blev Nat og Tiden kom, da de to skulde danses til Brudekammeret. Dette skete efter god gammel Skik med alle de kunstige Sving og sære Sange, som var digtede til det Brug. Der hændte kun det usædvanlige, at Bruden selv sang for med saa liflig en Stemme, at alle de andre efterhaanden tav og lyttede. Og medens hun sang, saa hun paa sin Brudgom med blussende Kinder og straalende Øjne, mens ellers Bruden skal slaa Øjet ned og gaa stille og blufærdig bange til Brudekammeret. Men det, der vilde forarge hos alle andre, det blev kun skønt og ret hos Morgendug fra Enge, saadan som hun gjorde det.

Da saa Dansen var danset til Ende med alle sine Ture, og Kammerets Dør havde lukket sig efter de to, hændte der yderligere det sælsomme, at mens et Bryllupsgilde ellers fortsattes til den lyse Morgenstund og videre næste Dag igennem og næste igen, saa brød nu alle op, ret som der intet mere var at feste for, efter at Brudeparret havde trukket sig tilbage. Der var ingen

berusede, men alle forføjede sig hjem og til Ro og syntes, det havde været fra først til sidst som Klokkesang og Glæde.

Inde i Brudekammeret drog Anton Morgendug til sit Bryst og sagde:

„Nu er du min, evig og for alle Tider.“

„Ja,“ sagde hun.

Saa slap han hende af sin Favn, og saa var hun borte.

Han undredes ikke og skreg ikke. Han brød i et jublende Raab og løb til Ruden og stødte den op og sprang ud.

„Jeg kommer, jeg kommer,“ raabte han.

Siden saas han aldrig mere.

Naar Sagnet om Anton og Morgendug af Enge berettes, ryster de gamle paa Hovedet og taler om Trolddom.

De unge ved bedre Besked. De kan ikke høre Sagnet tit nok, og deres Øjne lyser og deres Hænder søger hinanden og slipper dem igen lønligt og varmt.

ØNSKET

OVRE i Lakkendrup i Fyen laa der paa den Tid da Vorherre somme Tider selv vandrede paa Jorden og somme Tider sendte St. Peder derned for at se, hvor- des det stod til, syv smaa Huse lige ved Landevejen.

I Husene boede gamle Koner inde fra Lakkendrup By, en Kone i hvert Hus. Og skønt de var født og opvoxede samme Sted og boede Dør om Dør med hinanden, levnede de aldrig hinanden Ære for fire danske Skillinger. De levede derude paa saadan en Slags Aftægt. Alle var de ret velstaaende og havde deres Døtre og Sønner gift og bosiddende inde i Byen. Men skønt de saaledes havde deres paa det tørre, eller maa- ske just derfor, var de saa temmelig nærige og tænkte ilde om alle, som havde det mindre godt. Ogsaa stak

de bestandig Næsen i hinandens Sager; den ene vidste al Tid hvad den anden kogte i sin Gryde, og hvor meget Sukker hun kom i sin Kaffe. Den ene korsede sig bestandig over den anden og løb til den tredie, som gerne gav Øre til Sladderen og Mund til at bringe den videre. Paa den Maade levede de kristeligt og smukt og havde det bedre end de fleste.

Imidlertid var der én af de syv, som var anderledes end de andre. Hun hed Birthe og var et mildt gammelt Menneske, som daarlig kunde lade en fattig Sjæl gaa sin Dør forbi. Dette forargede de andre seks overmaade, idet de, som selv sad godt i det, som de mente ved deres egen Dyd, tænkte, de havde Ret til at forlange, at andre skulde klare sig lige saa godt og følte sig overbevist om, at den, der hjalp sig selv, ham hjalp Gud, og den, der havde det ilde, han var selv Skyld deri ved sit daarlige Levned. Ikke heller var Birthe videre for at tale ondt om Folk, og derfor blev hun ogsaa hadet af de andre. Hun levede paa stadig Krigsfod med dem og allermest med den værste af dem, som hed Dorthe og var den hvasseste Ragekniv, nogen gammel Kælling nogen Tid har været. Dorthe boede i det yderste Hus den ene Vej og Birthe i det yderste Hus den anden, saa de behøvede ikke hver Dag at løbe paa hinanden. Og gjorde de det alligevel, var det Dorthe, som begyndte Krigen. Birthe tav, saa længe hun bare kunde, og det skulde holde haardt, før hun gav raat for usødet.

Nu hændte det en Dag, at der kom en gammel Stodder vandrende hen ad Vejen.

Han kom ad den Kant, hvor Dorthes Hus laa, og da det var det første, bankede han paa Døren og bad om en Drik Vand i Guds Navn. Han var saa træt,

havde vandret saa langt og havde langt igen. Som han sagde det, satte han sig uden Forlov paa Trappen for at puste lidt ud. Men der kom han til den rette. Dorthe saa først fortørnet paa ham. Saa tog hun sin Kost, langede ham én over Nakken og skreg:

„Vil han sé til han rubber sig, jammerlige Stodder, som han er! Tror han, her er Herberg for al Slags Rak? Her bor en ærbar og ordentlig Kone, som alle Dage har undt enhver sit. Havde han levet et godt Liv, da flakkede han ikke nu om paa Landevejen i Pjalter, men sad lunt inden Døre ligesom jeg. Afsted med sig, eller jeg løber efter Sognefogden, at han kan nappe ham og lade ham kagstryge, som Loven byder for den Slags Pak. Er han ikke oppe endnu . . . skal jeg give ham et Rap til med Kosten? . . . at slig en gammel Mand vil være bekendt at løbe rundt og tigge.“

„Ja, ja, ja, ja, min gode Kone,“ sagde Stodderen og lettede paa sig.

Han gik videre, men Dorthes Skældsord fulgte ham lige til det næste Hus, hvis Ejerinde var lokket ud ved Spektaklet og stod i sin Dør og gav ham nøjagtig samme Medfart, da han standsede og bad om lidt til at lække sin Tørst og Lov til at hvile sig en Smule. Og ligedan gik det ham ved de næste fire Huse, saa saare han bare viste sig. Alle Konerne jog ham bort med haarde Ord og Haan, og han var helt udmattet, da han omsider stod foran Birthes Dør. Men Birthe var ogsaa kommet ud formedelst det voldsomme Spektakel, og da hun saa hvad det var, løb hun Stodderen i Møde, tog ham ved Haanden og førte ham ind i sit Hus og beværtede ham med det bedste, hun havde.

Da nu de andre Koner saa det, stimlede de sammen

uden for Birthes Hus, og der var ingen Ende paa deres Haan og Spot. Saadan en som hun var, hun bildte sig sagtens ind, at hun var bedre end de andre. Hun tænkte sagtens, at hun kom i Himlen, fordi hun underholdt saadan noget Rak, som turede omkring paa Landevejen og drev om til Forargelse for Gud og Mennesker. Hun fortjente at blive fattig, saa ødsel hun var. Og mere af samme Tønde. Da nu det led mod Aften, og Stodderen ikke kom ud, blev det endnu værre. Birthe var formodentlig Kæreste med den Prins. Saa man ret til, laa hun sagtens hos ham derinde. Hun var en Skam for Byen, de vilde klage over hendes Uanstændighed til Sognefogden og Præsten. Saadan en gammel Kone. Fy for en Ulykke. Hun burde piskes ud af Byen. Ingen kunde herefter være bekendt at holde Selskab med hende.

Imens dette gik for sig udenfor Huset, sørgede Birthe paa det bedste for Stodderen derinde. Da han havde spist sig mæt og takket hende og velsignet hende, redte hun et godt Leje for ham paa Ovnbænken og bød ham strække sig og hvile sig, saa længe han vilde. Han takkede og gjorde det. Men da han hørte Larmen udenfor og begreb, hvad det drejede sig om, spurgte han hende, om ikke han hellere skulde gaa, at hun kunde faa Fred med Naboerne, og om hun i det hele taget ikke kom til at lide haardt for sin Gæstmildhed imod ham.

„Derpaa skal du ikke tænke,“ sagde Birthe. „Jeg gør, som jeg maa og som jeg synes ret og tænker hverken paa at fortrædige mine Naboer eller paa at lade mig fortrædige af dem. Hver faar jo handle efter sin Natur, og deres er kanske ikke saa slem, som det sér ud til, om end der sidder en farlig Mund paa dem.“

„Du er en brav Kone,“ sagde Stodderen. „Nu vil jeg sove paa denne Bænk i Nat, men forinden jeg lukker mine Øjne, beder jeg dig ønske et eller andet af mig. Jeg er nok borte i Morgen, før du vaagner, og jeg lover dig, at dit Ønske skal blive opfyldt, hvad det saa er.“

„Ha, ha, ha,“ sagde Birthe og lo lydeligt. „Du sér mig just ikke ud til at kunne betale Logiset, stakkels Mand. Men det er da heller aldrig kommet i min Tanke, at jeg skulde have noget for den Smule Ulejlighed. Det kan vi ogsaa altid snakke om. Jeg vaagner saamænd før du.“

„Nej, du gør ikke,“ sagde Stodderen. „Kom hellere med dit Ønske i Kveld. Du véd nok, man skal ikke skue Hunden paa Haarene, og det kan hænde, jeg er en anden, end jeg ser ud til. Hvad mener du nu, om jeg f. Eks. var St. Peder eller Vorherre selv?“

„Vorherre er du ikke,“ sagde Konen. „Det ved jeg forvist. Var du ham, saa havde du straffet Konerne derude, saa slette de er mod Fattigfolk.“

„Du skal ikke sige det,“ svarede St. Peder. „Vorherre er stundom langmodig med Straffen, og det kan jo ogsaa være godt for noget. Men hvad siger du nu om St. Peder?“

„Ja det kunde jo hænde,“ sagde Konen eftertænksomt. „Man har jo hørt saa galt før. Og siden du vil, at jeg skal komme med et Ønske, saa skal jeg gøre det. Du maa vide det, at jeg fik i Morges et lidet Stykke Lærred fra Væveren til at gøre mig Lagen af. Imidlertid er jeg bange for, at det vil blive for lille. Og da jeg nu vil maale det op i Morgen tidlig, saa ønsker jeg, at jeg maa vedblive hele Dagen med det Arbejde, jeg begynder i Morgen ved Solopgang. Saa véd jeg da, at jeg ikke kan komme til kort.“

„Dit Ønske skal vorde opfyldt,“ sagde St. Peder.
„Og Gud være med dig og Godnat.“

Dermed sov han ind, og kort efter gik Konen ogsaa til Ro. Da hun vaagnede næste Morgen, var han borte, som han havde sagt. Hun syntes, det var sært, men tænkte ikke videre derover. Saa gav hun sig til at opmaale Lærredet. Og begyndte hun med en bekymret Mine, da Solen stod op, saa endte hun med et lykkestraalende Ansigt, da Solen gik ned i Vesterlide. For hun havde maalt den hele Dag, og aldrig i sit Liv havde hun sét en saadan Masse fint Lærred paa ét Bræt. Hun vidste ikke, hvor hun skulde ende og begynde med at samle det sammen, men skikkede Bud til Byen efter sine Søsterdøtre, at de skulde hjælpe hende. De kom, og der kom fler endnu, og alle de seks andre Koner stod maalløse og stirrede paa al den Dejlighed. Men Birthe vidste nu fuldt vel, at Stodderen havde været St. Peder, der paa denne Maade havde lønnet hende for hendes Gæstfrihed. Hun lagde ingen Skjul paa Historien, men fortalte den vidt og bredt, og alle undredes saare.

Nu hændte der det, at de seks Koner og ingen mere end Dorthe, tog sig denne Begivenhed overordentlig nær og tænkte saa meget over den, at de fra denne Dag ganske forandredes. Saa paafaldende var Forandringen, at alle Mennesker maatte lægge Mærke til den, og mange var de, som morede sig over den, fordi dens Aarsag var aabenbar for alle og enhver, og fordi den ikke stak dybere, end at Nærigheden endnu luede de gamle Hekse i Øjnene.

Naar der nu kom en Stodder gaende paa Vejen, styrtede Dorthe og efter hende de andre ud og bad ham med grædende Taarer, at han dog vilde gøre deres ringe Hus den Ære at trine ind og tage til Takke med

det bedste, de kunde byde ham. De satte for ham baade Kød og Flæsk, skænkede baade Mjød og Vin og veg gladelig af deres Senge, for at han kunde sove vel og uden Besvær og Forstyrrelse. Dorthe var den fremmeligste. Hun syntes Dagen var spildt, naar hun ikke havde huset en Stodder og løb langt ud ad Vejen for at kigge efter dem. De andre var rasende paa hende, fordi hendes Hus laa saadan, at hun al Tid kunde komme dem i Forkøbet, og desuden var den rigeste, saa hun kunde overbyde dem med sine Gaver. Det var derfor til stor Moro for Folk i Nabolaget at sé, hvorledes de seks gamle Kællinger løb grassat fra Morgenstunden langt ud ad Vejen for at kapre Stodderne. Kom der saa én, sloges de grangivelig om ham og rev hinanden til Blods. Hjemme i Byen mistroede de hinanden, men fremfor alle Dorthe.

Og ingen nød dette saa meget som Stodderne. Det rygtedes snart over hele Fyensland, hvad for seks gale Kællinger, der boede i Husene udenfor Lakkendrup, og alt hvad der var af Pak og Kæltringer, som kunde krybe og gaa, kom til Egnen. De aad Konerne næsten ud af Huset, laa i deres Senge og drev højt op paa Dagen, kommanderede og skældte ud, naar ikke alt gik efter deres Hoved, aldeles som om de var paa deres eget. Uvæsnet tog saadan til, at Sognefogden talte med Præsten om at gøre en Ende derpaa. Men da Præsten gik til de seks Koner og prøvede paa at tale dem til Rette, skreg de alle op i Munden paa hinanden og spurgte, om han vilde bebrejde dem, at de var gode mod de fattige Stakler, saa han maatte pakke sammen og gaa hjem til sit uden at kunne udrette noget.

Saa skete det en Dag, at St. Peder paany kom til denne Egn. Han havde haft Ærinde i Nabolaget, men

for Resten glemmt, hvad han havde oplevet her for et Æventyr. Han saa jo saa meget mellem Aar og Dag og kunde ikke have al Ting i Hovedet paa én Gang. Men da han kom hen ad Vejen og saa de syv smaa Huse, randt det ham pludselig i Hu, og han glædede sig ret af Hjertet til at besøge den gode Birthe og høre, hvordan det var gaaet hende siden sidst. Han var paany i Skikkelse af en gammel fattig Mand, og Birthe havde sikkert genkendt ham, men det kunde de andre Koner ikke. Dels havde de jo ikke sét saadan paa ham, og dels havde de tumlet saadan om mellem Stoddere siden da, at den ene syntes dem lig den anden, for de stirrede bare efter, om St. Peder stak i nogen af dem.

Som han nu gik, blev han greben i Armen af Dorthen, som han hel vel genkendte.

„I vil da ikke gaa min Dør forbi?“ spurgte hun og saa hel from ud af Øjnene. „Det vilde være evig Skam, om en fattig Mand gik min Dør forbi, og det er da Gud ske Lov heller ikke hændt, saa længe jeg kan huske. Kom med mig, saa skal I sé. Der staar Bad beredt, at I kan tvætte Eders mødige Lemmer, og derefter et godt Maaltid og en god Seng. Nej, vist ikke, I maa ikke gaa videre, før I har udhvilet Jer ordentligt. I skal ikke tænke paa Besværet. Det er mig en stor Glæde, og Gud har givet mig Rigdom, saa jeg har Raad til at være god mod de fattige.“

„Tak, den som byder,“ sagde St. Peder og undredes saare over, saadan som hun var bleven forandret. Og han kunde sé, at hun ikke kendte ham.

Men da hun nu trak af med ham, saa ivrig, som skulde hun til sit Bryllup, kom de andre Koner farende og raabte og skreg, at han skulde gaa med dem. De rev i hans Arme og Ben og overbød hinanden i storartede

Tilbud, saa St. Peder tænkte, at Menneskene havde forandret sig svært til det bedre, siden han sidst traf dem. Men da Skænderiet ikke vilde tage nogen Ende, erklærede han bestemt, at han gik med Dorthe, som først havde indbudt ham, saa skulde han en anden Gang gæste de andre.

Saadan gjorde han altsaa ogsaa. Og Dorthe havde ikke løjet, da hun lovede ham en god Behandling. Saa godt fik han det, at han slet ikke savnede sin gode Seng i Himlen, og da han bød Godnat, gav han sin Værtinde Lov til at gøre et eller andet Ønske til Tak for hendes Gæstfrihed. Dorthe var lige ved at daane af Glæde, da hun saa, at den rette omsider var kommen, og hun betænkte sig ikke længe, men gjorde det samme Ønske, som Birthe havde gjort, at hun maatte blive ved hele den næste Dag med det, hun begyndte paa ved Solopgang. St. Peder smilte, for nu forstod han det hele, men lagde sig saa til Ro og var borte tidlig næste Morgen før Solopgang, som det var hans Vane.

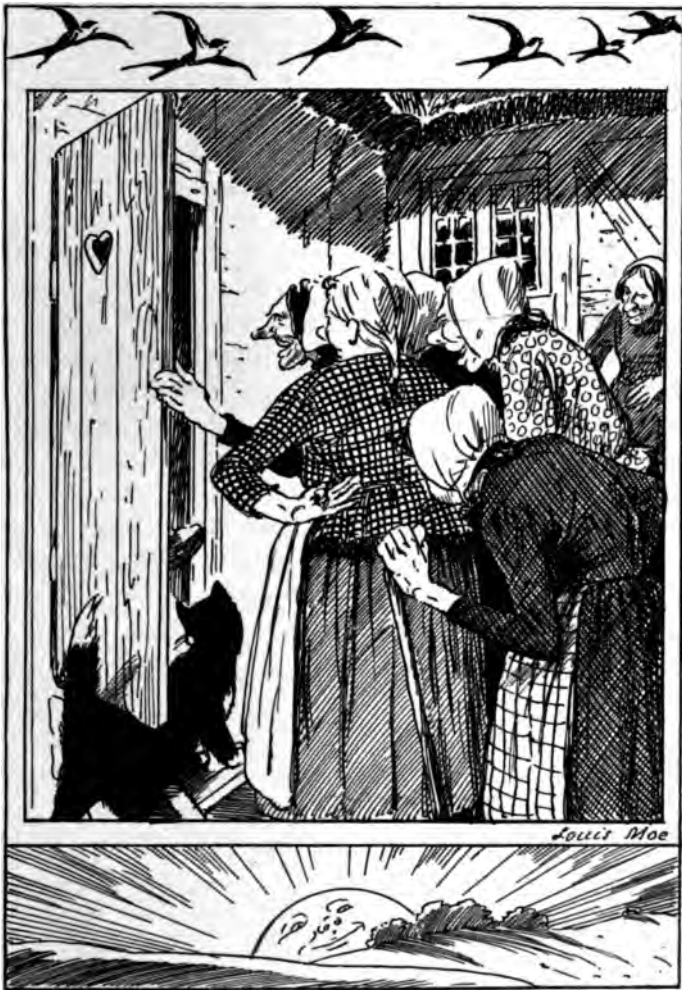
Da Dorthe vaagnede, faldt det hende ikke en Gang ind at se efter, om hendes Gæst var gaaet. Hun tænkte alene paa, hvad mon hun skulde først tage sig til. Hun blev liggende en Stund i Sengen, og der var Tid nok, for det var endnu Nat, og hun maatte jo betænke sig vel, inden hun afgjorde saa vigtig en Sag. Saa dum som Birthe skulde hun rigtignok ikke være at skaffe sig en Smule Lærred, naar man havde, saa at sige, hele Verden i sin Haand. Bare hun kunde hitte ud af noget, der var noget rigtigt. Hun standsede i sine Overvejelser ved Tanken om, hvor misundelige de andre Koner vilde blive, naar de hørte om hendes Lykke, og lo højt ved Tanken om deres lange Ansigter. Saa

fortsatte hun sine Spekulationer, men kunde ikke komme til noget Resultat. Rig vilde hun være, saa rig, at hun kunde bygge sig et Slot. Lærred vilde hun ogsaa have, langt mere end Birthes lille, sølle Stykke. Alle i Byen skulde misunde hende for hendes Rigdom.

Som nu det var, led Tiden imidlertid, og den første Morgenrøde kom allerede paa Himlen. Dorthé skyndte sig at staa op, men standsede pludselig midt i den anden Høse, idet hun kom i Tanker om, at det at klæde sig paa dog vel sagtens ikke skulde regnes for et Arbejde. Hun blev beroliget ved at tænke paa, at Birthe jo ogsaa havde klædt sig paa, inden hun gav til at maale Lærredet op, og gjorde sig saa færdig. Og da hun var færdig, havde hun ogsaa fundet ud af, hvad hun vilde tage sig til som sit første Arbejde paa denne mærkværdige og lykkelige Dag.

Hun vilde give sig til at tælle sine Penge. Nok havde al den Godgørenhed taget et godt Hul i Skatten, men der var dog adskillige Dalere paa Kistebunden endnu og hun skulde saamænd ikke helme og ikke blive træt, før hun havde Kisten fuld af det blanke Sølv. Og havde hun først det, skulde hun saamænd ikke længere kaste det i Grams til Stoddere og andet Pak. De kunde gaa hendes Dør forbi — hun vilde allerhelst flytte hen til en anden Egn, hvor ingen vidste hvor rig hun var, og ingen kunde bestjæle hende. Her var hun slet ikke sikker. Hun kunde vente sig alt af Naboernes Misundelse. De vilde saamæn ikke være bange for at myrde hende, som hun laa i sin sødeste Søvn. Og det var en Skam, at Sognefogden og Præsten tillod alt det Landstrygerpak at rende om paa Landevejene.

Som nu Dorthé havde fattet denne Beslutning og skred henimod Kisten, hvor Pengene laa, kom hun i

Tanker om, at det var bedst, hun først besørgede et nødvendigt Ærinde, efterdi det jo vilde volde stor Tids-spilde og forvolde hende betydelig Udgift, om hun skulde afbryde Pengetællingen sidenhen for den Sags Skyld.

I en Fart løb hun ned til Huset. Og just som hun kom der og gav sig til at gøre det, hvorfor hun var kommen der, stod Solen op i Østerlide og kastede sin Glans over Lakkendrup og meget mere.

Men Dorthe blev siddende den hele Dag, hvor hun sad, saa meget hun end skreg og jamrede sig. Alle Nabokonerne styrtede til ved hendes Skrig. Og da hun havde berettet, hvorlunde hun havde huset St. Peder og faaet Lov at faa et Ønske opfyldt, og hvor ilde hun var kommen af Sted, var der ingen Ende paa Latteren og Spotten, som regnede ned over hende. De kom løbende langvejs fra for at sé Dorthe, som skulde blive ved den ganske Dag at gøre det, hun gjorde ved Sol-opgang. Og da Solen gik ned, var hun næsten død af Tort og Pine.

DE FALSKE VIDNER

OPPE i Odsherred levede for mange Aar siden en Mand, som ikke kunde faa Penge nok. Mads hed han. Rig-Mads kaldtes han af alle og med Rette.

Han havde alle Kister og Skabe fulde, men syntes endda ikke, det forslog. Han havde sin Stald fuld af skønt Kvæg, men blev syg af Misundelse, naar han saa en køn Ko, der ikke var hans. Han havde den fedeste Jord i Herredet, men undte ikke den fattigste Husmand hans Smule Kaalhave.

Naboerne vidste naturligvis godt, hvordan han var, og foragtede ham i deres Hjerte. Men formedelst hans Rigdom og den Magt, som flød deraf, viste de ham stor Ærbødighed og var ham til Tjeneste ved enhver Lejlighed. Og baade Præsten og Øvrigheden bukkede dybt for Manden, bare de saa ham og lempede til hans Ære Loven og Evangeliet, saa meget de kunde.

Klods op af Rig-Mads' Ejendom laa der et bitte lille Hus med et bitte lille Stykke Jord til. Jorden var ussel og bar, ikke andet end Tidsler og Sten, og Hytten var saadan, at den hvert Øjeblik kunde falde ned over Hovedet paa den, der boede i den. Den sølle Ejendom

var en Gang tilbudt Rig-Mads til Købs, men han vilde ikke give noget for den.

Saa kom der en Dag en Mand og købte Huset og Jorden for sine Spareskillinger, som endda ikke slog til, saa han kom i Gæld ved samme Lejlighed. Johan hed han for Resten og var inde fra Landet af. Rig-Mads lo ham ud, og Naboerne lo med Rig-Mads. Men snart blev de alvorlige. For de kunde nemt regne ud, at Nybyggeren inden længe vilde komme paa Sognet, og det oprørte ingen mere end Mads, som tænkte paa den Part af Underholdet, han skulde svare.

„Det er ilde, at vi skal finde os i saadan noget af en fremmed Fugl, som kommer flyvende, Gud ved hvorfra,“ sagde han. „En skønne Dag gifter han sig, skal I se, og faar Reden fuld af Unger. Dem skal saa vi sørge for, naar han spiller fallit.“

Naboerne syntes som Rig-Mads. De stillede sig op rundt om Johans Stump Ejendom og raabte over til hinanden, at dette her var skammeligt, eftersom enhver kunde se, hvad det maatte ende med.

Men Johan brugte rolig sin Hakke og sin Spade og lod dem sige, hvad de vilde. Han rejste bort og kom et Par Dage efter tilbage med en Kone, der havde lyst Haar og lyst Humør og stærke Hænder ligesom han selv. Da Mads og Naboerne nu blev dobbelt nærgaaende, gik han til Dommeren og sagde ham det, som det var, og spurgte ham, om ikke han sad paa sit med samme Ret, som de andre paa deres.

„Jo,“ sagde Dommeren.

Derefter fik de to unge Folk Fred og tog fat, saa det røg om dem. De lod ingen Dag gaa til Spilde. Naar Solen steg i Øst, var de allerede paa Pletten og sled endnu, efter at den var gaaet ned. Var Vejret

ondt, lavede de Husgeraad eller bødede paa Hytten, som snart stod nok saa fast med tæt Tag og lune Vægge. Og da den Jord, al Verden havde anset for ganske ufrugtbar, efterhaanden blev grøn af Græs og gul af Korn, var Naboerne lige ved at tro, det var Trolddom.

„Der maa sidde noget i Fingrene paa den Karl,“ sagde Mads eftertænksom. „Jeg tror, jeg tager ham i min Tjeneste. Jeg har en Lod vester ude, som ikke vil skikke sig. Der sætter jeg ham ud.“

Naboerne raabte, at det var svært pænt af Rig-Mads at tænke paa den fattige Husmand, og næste Morgen gik han over til Johan, nikkede uden at lette paa Hatten og sagde:

„Jeg har gaaet og set, saa du slider i det, Johan. Det gør mig ondt for dig, for du faar ingen Ting ud af det, kan jeg sige dig, selv om det ser godt ud i Begyndelsen. Jeg er barnefødt her paa Egnen og kender den skidt Jord, du var dum nok til at øde dine Penge paa. Jeg nægter ikke, at jeg var gal i Hovedet, da du kom. Her render saa meget fremmed Rak og ligger Sognet til Byrde, og jeg kunde jo ikke vide, hvad du var for en Fyr. Nu har jeg imidlertid set, at du er en hæderlig og flittig Arbejder. Den Slags holder jeg af og mener, man skal støtte dem paa enhver Maade. Derfor vil jeg gøre dig et flot Tilbud, som jeg ikke vil gøre enhver. Jeg vil tage dig og din Kone i min Tjeneste og sætte Jer til at opdyrke et Stykke Jord, jeg har vester paa, og som er meget bedre end dit. Kosten faar I naturligvis, og lidt Klæder af mine gamle kan der vel ogsaa falde af, om ellers vi kommer godt ud af det med hinanden. Hvad siger du til det?“

„Jeg siger nej,“ sagde Johan.

„Jøsses,“ sagde Byens halte Skrædder, som stod hos, hvad han altid gjorde, hvor der var noget paa Færde. „Han siger nej.“

„Han siger nej,“ sagde Rig-Mads og saa overmaade forbavset ud. „Gud ved, hvad den Stodder tænker paa.“

„Jeg tænker, det gaar godt for mig, som det gaar,“ svarede Johan rolig. „Allenfals vil jeg hellere sidde magert paa mit eget end fedt paa en anden Mands. For Resten tænker jeg heller ikke, det blev saa fedt endda. Du slider dine Klæder lovlige nær, og jeg har aldrig hørt, at dine Folk fik for meget at æde.“

„Dette her skal du komme til at fortryde,“ sagde Mads.

Herefter tog han sig over at sætte ondt for Johan alle Vegne, og efterdi hans Ord jo havde Magt for hans Rigdoms Skyld, lykkedes det ham godt nok.

Det hændte, da Johans Dreng kom til Købmanden og havde glemt Skillingen hjemme, at han øjeblikkelig blev jaget ud med Slag og haarde Ord, fordi han vilde bedrage en ærlig Mand. Det hændte, da Johans Spade blev brudt i Sønder, at Naboerne alle som en nægtede at laane ham deres, endda de ikke brugte dem. Det hændte, at Johans Kone barslede for syvende Gang, og der var ingen, som vilde springe efter Jordemoder.

Johan tog det altsammen ganske roligt, og hans Kone gjorde ligedan. Han aflod at købe hos Købmanden, og var der noget, han ikke kunde undvære, vandrede han eller Konen til Nabobyen og fik det der. Han bødede sin Spade, indtil Smeden fik gjort ham en ny. Han hjalp selv sin syvende Søn ind i Verden, og det blev den største og stærkeste af dem alle. Aldrig hørte man en Klage af hans Mund.

Og alt som Aarene led, var det et rent Vidunder at se, hvordan hans Arbejde lønnedes.

Saa lille hans Lod var, saa skønt prægede den med Afgrøde. Han hittede paa at udnytte Jorden paa de forunderligste Maader, saa det saa ud, som om han høstede hele Aaret rundt, og der ingen Tid var, hvor han ikke bar en eller anden Ting i Lade. Der var ikke en Plet, han tog den jo i sin Tjeneste, og der voksede ingen Busk, den bar jo Bær, han kunde nytte. Der gik tre Køer der, hvor andre kun holdt en, og der gik en Gris, hvor andre havde en Kanin. Han frydede sig ved en Høne, hvor andre plagedes af Mus. Bækken drev en Kværn, hvor han malede sit Korn, og Kornet gav saa mange Fold, at ingen havde hørt Magen. Den lille faldefærdige Rønne stod nu som et skønt og stærkt Hus med Ranker og Roser over Muren og venlig Røg af Skorstenen.

Alle i Sognet talte naturligvis om Johans Dygtighed og Held. Ingen talte saa meget som Rig-Mads, og aldrig sagde han noget godt. Tav han, tav han med sammenbidt Mund og ondt i Øjnene.

Nu hændte det, at den Mand, som boede paa den anden Side af Johan, kom saadan af Sted, at han maatte gaa fra Gaarden. Da det kom til Stykket, viste det sig, at Rig-Mads havde hjulpet ham med Penge den ene Gang efter den anden mod Sikkerhed i hans Ejendom. Saadan havde han gjort før, og det endte altid med, at han fik den Mands Gaard, han havde hjulpet. Saadan gik det ogsaa her.

Men da Rig-Mads havde faaet den nye Ejendom, var det saadan, at hans Jord paa alle Sider omsluttede Johans, alene med Undtagelse af den, hvor Vejen gik. Og mens Mads arbejdede paa sin nye Ejendom og sin gamle, havde han aldrig et Øjeblik sine Øjne fra Johans, der laa midt i, som Paradisets Have i Ørkenen.

For alt hvad han saa gjorde for at lære ham Kunsten af, det lykkedes ham aldrig. Hans Sæd blev ikke saa høj og saa tung, hans Eng ikke saa grøn. Hans Køer gav ikke saa megen Mælk, hans Faar ikke Hælvten af den Uld, Johan klippede af sine.

En Dag lænede Rig-Mads sig ind over Gærdet, hvor Johan stod og arbejdede og saa længe paa ham. De hilste ikke mer paa hinanden, og Johan havde ikke haft andet end ondt af Naboen og led ham ikke for aldrig det.

„Johan,“ sagde Rig-Mads. „Jeg har bestemt mig til at købe din Jord.“

„Har du det,“ sagde Johan og arbejdede rolig videre.

„Ja,“ sagde Mads. „Det er saa ubekvem for mig at gaa udenom, naar jeg skal fra den ene Gaard til den anden. Din Jord ligger mig i Vejen. Siden jeg har faaet min nye Ejendom, er der jo ingen Mening i, at jeg ikke har dit med. Du kan selv sige Prisen. Jeg er Gud ske Lov en rig Mand og har Raad til at betale.“

„Det har du kanske,“ svarede Johan. „Men til dette her, som du tænker paa, er du alligevel ikke rig nok.“

„Hvad mener du med det,“ sagde Mads og slog med Nakken.

„Jeg mener, at der findes ikke Guld nok i Verden til at betale min Ejendom,“ sagde Johan. „Det kan en Mand som du ikke forstaa. Men jeg har draget al denne Grøde op med mit eget Arbejde. Den er vokset af min Tanke og min Haand som mine Børn af min Lænd, og den er mig ligesaa kær. Derfor vil jeg ikke af med den.“

„Haa,“ sagde Mads og slog sig paa Lommen. „Du tænker vel anderledes, naar du hører Guldet klingre.“

„Nej,“ sagde Johan. „Og mindst vil jeg sælge til dig,“

hvis Ondskab og Gerrighed gerne havde lagt mig øde, om du havde kunnet det. Gaa din Vej, og vær glad ved dit, som er mere end du aarker. Og kom ikke mere paa min Vej, at ikke min Vrede en Dag skal løbe af med mig. For saa gaar det dig ilde.“

Da Rig-Mads kom hjem efter den Besked, blev han syg.

Fra den Dag af glædede han sig ikke det mindste ved sin Rigdom. Fra Morgen til Aften gik han rundt om Johans Jord og stirrede paa den. Han kunde ikke længere mærke Duften fra Blomsterne i sin egen Have. Den druknede i Duften af dem, der voksede i Johans Urtegaard, og som syntes ham hundrede Gange skønnere og sødere. Han gad ikke spise sin egen Mad, naar han saa Røgen stige af Johans Skorsten. Han magredes og faldt af, forsømte sine Ting og led i alle Maader ilde.

Han talte med ingen uden med den halte Skrædder, som var hans bedste Ven, fordi han mente altid det samme som han. Og da der var gaaet nogen Tid, og det ikke blev bedre, talte Skrædderen en Dag saaledes til ham:

„Hold nu op med at sørge over den Stump Jord, som deler dine Besiddelser i to, Rig-Mads. Den er rettelig din, naar du vil betale dens Værdi. Det manglede bare, at du skulde sørge dig din Helsot til over den Stodders Egensindighed. Du, som kunde købe hele Sognet, om du vilde.“

„Det er sandt, som du siger,“ svarede Rig-Mads. „Visselig synes det ogsaa mig en stor Skam. Men jeg ved ikke, hvordan jeg skal faa Bugt med ham.“

„Om du giver mig halvtredsindstyve Daler, skal Johans Jord være din,“ sagde Skrædderen.

„Jeg giver dig dem,“ sagde Mads. „Men ikke før Jorden er min.“

„Kom saa,“ sagde Skrædderen.

„Lad os gaa op paa Bakken ved Søen. Der kan vi se langt og bredt, og ingen hører, hvad vi siger. Her inde i Kammeret kan man aldrig vide, hvem der lytter ved Væggen. Og det, jeg har at sige dig, er kun for dig og mig.“

De begav sig sammen af Sted og kom paa Vejen forbi Johan, der ikke saa til dem. Men Skrædderen stod stille og raabte:

„Det er flinkt, Johan, at du gør Lodden i Orden, til Mads skal overtage den, naar Pengene falder paa Onsdag.“

Johan tog sig ikke af den Snak, men arbejdede videre. Rig-Mads saa forundret til Skrædderen, som bare blinkede med Øjnene og haltede af Sted. Omsider kom de op paa Bakken ved Søen og satte sig i Græsset tæt ved hinanden.

„Det var jo i Mandags, Johan gav dig Haandslag paa Købet?“ spurgte Skrædderen.

Rig-Mads stirrede dumt paa ham.

„Vist var det i Mandags,“ sagde Skrædderen. „Jeg var jo selv til Stede. Han skulde have tusind Daler som nu paa Onsdag, og saa var Ejendommen din. Naturligvis er jeg til Tjeneste som Vidne, hvis han skulde gaa fra sit Ord. Men det er der sagtens ingen Fare for.“

Nu forstod Rig-Mads hans Plan, og der tændtes et bredt Grin paa hans Ansigt. Men Skrædderen saa lige ud og blev ved at snakke:

„Det var nu alligevel forstandigt af dig, at du tog de seks Vidner med, som Loven kræver. Man kan aldrig vide. Allermindst med saadan en fattig Stakkel. Han

kunde nemt fristes til at gaa fra sit Ord for at klemme dig mere. Du er kendt som en rig Mand, og rige Mænd vil enhver jo flaa. Lad mig nu se. Der var Ole fra Ledøje, han som laante ti Daler af dig sidste Jul og ikke har betalt dem igen. Der var Peter Skævnæse, i hvis Hus du har Pant for tredive Daler. Der var Vulf Krogen, som frier til din Datter. Saa var der Hans Sengeløse, som ikke kunde betale dig Afdrag sidste Paaske, og Mads Vinge, som bad dig laane sig fem Rigsdaler til at tække sit Hus for. Endelig var der saa mig. Det er seks gode Mænd, og alle er vi Vidne til Handelen. Naar nu jeg gaar herfra, skal jeg kigge ind om dem alle fem og mane dem til at være parat, om det skulde være nødvendigt. Farvel Mads. Har du noget Bud at skikke mig i Eftermiddag, da træffer du mig hjemme ved Solnedgang.“

Dermed haltede Skrædderen af Sted. Rig-Mads blev siddende en Stund og grinte. Saa gik han hjemefter, gladere end han længe havde været. Han tog halvtred-sindstyve Daler af sin Kiste og betænkte sig lidt, om han ikke skulde lægge ti til, men lod det være. Pengene skikkede han med sin Dreng ned til Skrædderen og biede, at det skulde blive Onsdag.

Onsdag Morgen vandrede han til sin Nabos Hus med en Pose Penge under Armen. Johan lukkede selv op, da han bankede paa, stirrede et Øjeblik paa ham, kom saa udenfor og drog Døren til bag sig.

„Hvad vil du?“ sagde han.

„Det kan du vel nok vide,“ svarede Rig-Mads og stillede Posen paa Jorden mellem dem. „Jeg kommer naturligvis med de tusind Daler. Vil du tilkalde et Par af Naboerne, at de kan være Vidne til Optællingen, saa jeg kan overtage Huset med det samme. Det passer

mig bedst, om du og dine er ude inden Solnedgang. Jeg har bestemt, at min Datter skal bo her og vil straks i Aften lade mine Folk tage fat paa Indretningen.“

„Er du gaaet fra din Forstand Rig-Mads?“ spurgte Johan. „Naar solgte jeg dig mit Hus for tusind Daler?“

„Det er nok dig, som har tabt Forstanden,“ sagde Mads. „Eller vil du gaa fra Handelen, som fandt Sted forrige Mandag i seks gode Mænds Nærværelse. Ikke havde jeg troet om dig, at du var saadan en Karl. Men Fanden og ikke jeg skal staa her og tigge, om hvad der rettelig er mit. Vil du ikke med det gode, saa skal du med det onde. Nu gaar jeg til Øvrigheden og kræver dens Hjælp.“

I det samme kom den halte Skrædder og et Par andre Folk gaaende, og dem tog Mads til Vidne paa, at han havde tilbudt Johan de tusind Daler i rette Tid, men at han ikke vilde modtage dem. Han satte sig med Mændene paa Grøfteranden og talte Pengene op for dem, saa deres Øjne gnistrede ved al den Rigdom, for de var fattige Folk. Derefter gik han hjem til sit med Posen, og Mændene hilste med stor Ærbødighed den rige Mand. Men Johan gik ind og lukkede sin Dør og tænkte, Gud havde straffet ham med Afsind for hans Begærlighed og Ondskab.

Samme Dag gik Rig-Mads til Fogden og meldte ham, hvorlunde han havde købt Johans Ejendom for tusind Rigsdaler, men da han i Dag vilde betale Pengene og overtage sin ny Besiddelse, slog Johan Døren i for ham og nægtede rent ud, at Handelen havde fundet Sted. Han begærede derfor Fogdens Hjælp til at erholde sin Ret.

Fogden var en hæderlig Mand, saa vidt han kunde for sin Fattigdom. Han saa paa Rig-Mads og sagde, at det undrede ham svarlig, at Johan havde solgt sin Ejendom. Han havde netop hørt, at han for enhver Pris vilde beholde den, siden han i sit Ansigts Sved havde opdyrket den til den skønneste Lod, ikke blot i Sognet, men saa langt Rygtet om den var naaet. Han spurgte derfor, om Mads havde noget skriftligt Bevis paa Handelen, og om han ikke troede, der kunde være nogen Misforstaaelse. Nej, sagde Mads, et skriftligt Bevis havde han ikke. Men hvis ellers seks gode og uberygtede Mænds Vidnesbyrd var nok, saa trøstede han sig til, at han kunde klare sig og bevise sin Ret. Dertil svarede Fogden, at det visselig var tilstrækkeligt, om han kunde fremføre paa Tinge seks Mænd, som med deres Ed vilde bekræfte hans Udsagn. Han ansatte saa Sagen til næste Tingdag.

Mads gik hjem til sit og biede rolig. Han vogtede sig vel for at tale flere Ord med Skrædderen om Sagen, men otte Dage før Tinget skulde holdes, lod han gaa Bud til de seks Mænd, om de venligst vilde følge ham til Fogden, naar Tiden kom, og vidne Sandheden, saadan som de kendte den.

Imidlertid passede Johan sit, som om intet var i Vejen, og Fogden fandt ham ved hans Arbejde, da han en Aftenstund kom og forkyndte ham Stævningen.

„Det er idel Løgn til Hobe,“ svarede Johan. „Da Mads vilde købe min Ejendom, sagde jeg nej, og der var ingen anden end han og jeg, der hørte paa vor Samtale.“

„Da hjælpe dig Gud,“ sagde Fogden. „Det staar haardt imod dig.“

„Han hjælper mig nok,“ sagde Johan. „Han hjalp mig til at holde min Kniv i Skeden, da jeg forgangen

Dag var nær ved at dræbe den onde Mand, som staar mig efter mit Gods, endda jeg alle Dage holdt mig paa mit eget og ikke fornærmede ham, og han har mer, end han og hans kan bruge.“

Alle Folk i Sognet og længere omkring endda hørte naturligvis om den sælsomme Retssag. Og trods Frygten for Rig-Mads, vendte Stemningen sig hver Dag stærkere imod ham. Folk gik paa Vejen forbi Johans Hus og undredes. De saa ham passe sit, som om intet var paa Færde. Om Aftenen sad han i sine Børns Kreds og talte med dem og belærte dem.

„Saadan teer sig ikke en Mand, der er skyldig,“ sagde de til hinanden.

Men naar de saa gik forbi Mads' Gaard og saa ham sidde der udenfor sin Port, tyk og prangende med Guldkæden dobbelt over Maven og et tilfreds Smil om Munden, forvirredes deres Tanker, og de spurgte sig selv, om et Menneske, der ved Løgn og Svig vilde røve en fattig Mand hans eneste Lam, kunde se saa glad og rolig ud.

Da Tingdagen oprandt, var der sort af Folk paa Vejen. Saa mange kom der fra nær og fjærn, at Retten ikke kunde holdes i Stuen, men Fogden maatte flytte den ud paa Bakken udenfor Byen, hvorfra man kunde se langt over Landet. Rundt om lejrede Folk sig nu og biede. Der var mange Sager, men ingen agtede paa dem, da de alle ventede paa det mærkelige, der skulde ske med Mads og Johan. Da Tiden kom, stod Fogden frem og talte saaledes, mens der var dødsstille i Forsamlingen:

„Den rigeste og mest ansete Mand iblandt os, Mads hedder han, og Rig-Mads kaldes han med Rette, har fremført en Klage over sin Nabo Johan. Han siger, at

Johan afvigte Mandag næst efter Kyndelmisse har solgt til ham sit Hus og den Jordlod, han ejer, og som ligger midt mellem Mads' to Gaarde. Da nu han indfandt sig med Købesummen, som var tusind Rigsdaler, nægtede Johan at modtage Pengene, og at i det hele taget nogen Handel havde fundet Sted. Paa Klagerens Begæring har jeg da indstævnet ham for dette Kongens Ting, for at han kan staa til Rette for Dommen eller vorde frikendt, hvis han kan bevise sin Uskyld.“

Derefter fremtraadte Mads og stod ved sit. Han hidkaldte de Mænd, som havde set ham komme med Pengene, og de vidnede, at de tusinde Daler havde været forhaanden i rette Tid og paa rette Sted. Derfor begærede han, at Fogden skulde indsætte ham i den Ejendom, der var hans med Rette. Og han satte paa Bordet Posen med Pengene, som Fogden lod optælle af Retsvidnerne, og som befandtes at være i Orden.

Saa blev Johans Navn raabt op. Og han stod frem og talte saaledes, rolig som altid:

„Det, Mads siger, er Løgn og intet andet end Løgn. Den Gang jeg kom til Egnen og købte mit Hus, som var i svært Forfald, haanede og spottede han mig, hjulpen af Naboerne, der frygtede for, at jeg skulde falde Sognet til Byrde. Da saa det gik mig vel, vilde han tage mig i sin Tjeneste, for at jeg ogsaa skulde opdyrke hans Jord. Jeg bar hans Haan og Spot med Taalmod og afslog hans Tilbud. Derefter forfulgte han mig paa alle de Maader, som stod til hans Raadighed, skadede mig hvor han kunde, lukkede Købmandens Bod og Naboernes Hjerter for mig. Jeg kunde ikke for Penge købe mig, hvad jeg havde Brug for, og jeg kunde ikke faa skikket Bud efter Jordmoderen, da min Hustru var i Barnsnød. Jeg bar det altsammen, som

jeg havde baaret det andet, jeg hjalp mig selv, og Gud hjalp mig. Da saa mit blomstrede op og blev bestandig bedre, hændte det, at Mads overtog den Mands Gaard, som boede paa den anden Side af mig. Han gjorde det, fordi han havde bragt Manden til Betlerstaven under Skin af at ville hjælpe ham. Det kommer nu ikke mig og mit ved. Men dernæst vilde han købe min Lod. Han kom til mig og bød mig selv bestemme, hvad jeg vilde have for den. Jeg svarede ham, at jeg ingenlunde vilde sælge det Hus, hvor mine Børn var født, og mindst til ham, der alle Dage havde været en ond Mand og ond mod mig. Jeg var fornøjet med min Lod og Gud taknemlig og ønskede det ikke anderledes. Der var ingen uden han og jeg, som hørte paa den Tale mellem os. Han forlod mig i Vrede og med Trusler, og jeg bekender, at mit Blod ophidsedes saadan, at jeg nær havde dræbt ham. Men Gud styrede min Haand. Siden har jeg ikke talt med ham, før den Onsdag, da han kom med Pengene, og falskelig paaduttede mig, at jeg havde solgt ham min Ejendom for tusinde Daler. Dette er Sandheden, saa vist som jeg staar her for den retfærdige Guds Aasyn. Og jeg beder, at I, som er her til Stede, vil staa frem og sige, om jeg har gjort noget Menneske Uret eller forfordelt ham eller nægtet nogen min Hjælp, som bad, og jeg kunde yde den. Saa beder jeg og, at I vil vidne, om Mads nogen Tid gjorde noget Menneske for en Skilling godt, uden han fik to igen.“

Der opstod stor Bevægelse i Mængden, da Johan havde endt sin Tale. Nogle græd, nogle tilraabte ham lydeligt Bifald, og Rig-Mads saa ikke andet end vrede Blikke, hvor han saa hen.

For der var ingen, der tvivlede paa, at Johan havde Ret. De mindedes, hvordan han var kommen til Egnen,

fattig og ukendt, og hvordan han nu var bleven en saadan Mand, at de ikke kunde sige noget bedre til deres Børn, end at de skulde stræbe at ligne den fattige Johan. De mindedes, hvad ondt Rig-Mads havde voldt. Der var jo ingen af dem, som ikke vidste en eller anden Fortælling om hans Egenkærlighed og Ubarmhertighed. Der var mange af dem, hvem han havde gjort til Tiggere under Paaskud af at hjælpe dem, og som nu stod med luvslidte Klæder og saa med Had i Øjnene paa den rige Mand. Hvad Gavn havde han gjort med sine mange Penge? Hvem glædede han? Naar saa man ham selv glad?

De spurgte hinanden med Øjne og Mund, om Gud virkelig vilde give ham Lov til at ødelægge Lykken for Johan, der havde kæmpet sig op til Velstand af ingenting og haft et godt Ord til enhver og aldrig voldet nogen mindste Mæn. Og pludselig løftede der sig et Raab, der begyndte, ingen vidste hvor, men straks bredte sig og lød enstemmigt fra Mængden:

„Johan har Ret! Johan har Ret!“

Fogden mente i sit Hjerter som de, men hævede sin Haand og paabød strengt Tavshed og Respekt for Retten. Da det var opnaaet, vendte han sig mod Rig-Mads og spurgte, hvad han dertil havde at sige. Og Mads betænkte sig ikke længe.

„Jeg skal svare kort og godt,“ sagde han. „Der er kun liden Mening i at tale om sin egen Dyd og en andens Last. Jeg er den, jeg er, og Folk her paa Egnen kender mig sagtens godt nok. Hvad gamle Kærlinger mener om mig, er mig plat det samme. Her handles alene om den Sag, som er mellem Johan og mig. Enhver kan begribe, at jeg gerne vil købe hans Jord, som ligger midt i min egen. Ikke heller tvivler sagtens

nogen om, at jeg kan betale den. Det er ogsaa rigtigt, at jeg ikke var glad, da Johan kom til Sognet som en fattig Mand. Det var ingen af os. Det er ikke morsomt at faa til Forsørgelse Folk, som hører andetsteds hjemme. Vi har nok i vores egne fattige. Men da jeg saa, at han var flink og flittig, tilbød jeg at tage ham i min Tjeneste. Deri er vel intet ondt. Han kunde sige nej, om han vilde, og han sagde nej. Det er ogsaa rigtigt, at han sagde nej, da jeg første Gang tilbød ham at købe hans Jord. Men den Mandag, hvorom det drejer sig, bød jeg ham tusind Rigsdaler, og da slog han til. Det var jo ogsaa mange Penge for en fattig Mand. Om nu han havde fortrudt Handelen, da kunde han sagt mig det i Venlighed, og jeg kunde kanske strakt mig et hundrede Daler videre eller to, skønt tusind Daler er alt, hvad Jorden er værd. Men det gjorde han ikke. Han nægtede rent ud, at Handelen havde fundet Sted og var grov tillige. Nu skulde jeg bødet, fordi jeg intet skriftligt havde, hvis ikke jeg havde været saa forstandig at sikre mig paa anden Vis. Gud har gjort mig til en rig Mand, men Rigdom er efterstræbt af Menneskene, og jeg kender dem. Derfor tog jeg Vidner paa Aftalen.“

„Fremfør dine Vidner,“ sagde Dommeren.

Nu var Rig-Mads' Tale holdt med stor Kløgt og Maadehold, og det fejlede ikke, at den jo gjorde Indtryk paa adskillige, især af dem, der selv havde noget til bedste. De saa tvivlraadige fra den ene til den anden og snakkede om det. Johan var helt rolig. Han saa fast og ufravendt paa Rig-Mads, der med al sin Frækhed havde ondt ved at udholde hans Blik.

Derefter fremtraadte de seks falske Vidner med den halte Skrædder i Spidsen. Der kom Ole fra Ledøje,

Peter Skævnæse, Vulf Krogen, Hans Sengeløse og Mads Vinge. De traadte frem en efter en, som Rig-Mads nævnede dem, og paa Fogdens Spørgsmaal svarede de, at de havde overværet Handelens Afslutning og kunde vidne, at det var gaaet saaledes til, som Mads sagde.

Nu opstod der en saadan Bevægelse i Mængden, som ingen forhen havde set paa noget Ting. De vidste alle at disse Mænd paa en eller anden Maade var afhængige af Rig-Mads. De pegede paa Johan, der blev saare bleg, da han saa, hvorledes Nettet trak sammen om ham. Fogden var ikke den mindst bevægede, for han forstod saa vel, hvordan dette var gaaet til. Men ingen kunde se noget paa hans Ansigt, da han løftede Haanden og sagde:

„Jeg har ikke Ret til at forkaste disse Mænds Vidnesbyrd. Om ikke nu Johan giver sig, da vil vi tage dem i Ed. Og drister de sig til at aflægge Eden, da er Huset og Jorden Mads', naar han betaler de tusind Daler. — Hvad siger du Johan?“

„Jeg siger, det er skændig Løgn,“ sagde Johan.

„Da træde I frem og aflægge Eden,“ sagde Fogden alvorlig, og der var dødsstille i Forsamlingen. „Men nu maa I vide, at om I begaar den gruelige Forbrydelse at sværge falsk, da skal I ikke blot lægges paa Hjul og Stejle. Men Eders Sjæle skal brænde evig i Helvedes Ild og Pine. Og I skal mindes, at Gud ser, hvor det er mørkt for Menneskenes Øjne.“

De seks Mænd traadte frem. Det var nemt at se paa dem, at de ikke var glade ved det, de nu skulde gøre. Om saa det var den halte Skrædder, der var Anstifteren af det hele og den mest gudsforgaaende Krop i Sognet, rystede han over hele Kroppen. Folk trængte sig Hoved

ved Hoved for at se Menederne, for saadan dømte de dem uden mindste Betænkning.

Men nu skete der noget, som ingen havde ventet, og som forvirrede Mængden ganske. Johan, som havde staaet og set paa de seks og paa Rig-Mads, traadte pludselig frem og sagde med lav Røst:

„Hr. Foged, jeg vil ikke lade dette ske. Om end min Ret er sikker som Guds klare Dag, saa vil jeg ikke for jordisk Vindings Skyld styrte seks Mennesker i evig Fortabelse. Endnu engang siger jeg, at disse Mænd aflægger falsk Vidnesbyrd imod mig. Man lad dem derom med Gud og deres Samvittighed. Jeg afstaar fra min Ret.“

Fogden saa forundret paa ham. Han tvivlede ikke et Øjeblik om Mandens Ærlighed og rørtes dybt over det Mod og Højsind, han lagde for Dagen.

„Du tager da de tusind Daler?“ spurgte han.

„Visselig gør jeg ikke det,“ sagde Johan og slog afværgende ud med Haanden. „Jeg gaar herfra, fattig som jeg kom, Gud hjælper mig nok.“

Dermed vendte han sig om og vilde gaa bort.

Men nu opstod der et gruligt Spektakel i Mængden. De raabte og skreg i Munden paa hinanden, truede med knyttede Hænder og trængte paa. Var der nogen, som tvivlede om Johans Ret, da han afstod fra Eden, saa var de bleven ganske omstemte, da han nægtede at modtage de tusind Rigsdaler. Saa stor var Harmen, og saa højt lød Raabene, at Rig-Mads indsaa, at han aldrig kunde komme til at nyde Jorden med Fred, hvis ikke han fik bevist, at det var hans. Han stod da frem paany og sagde med høj Røst:

„Om Johan vil have de tusind Daler, for hvilke han har solgt mig sin Ejendom, bliver hans Sag. Vil han

ikke, kan Fogden give dem til de fattige. Men han skal ikke ved sine Finter krænke min Ret og vindé de gamle Kærlingers Medfølelse med sin onde Skæbne, som ikke findes andetsteds end i hans egen Indbildning. Jeg kræver, at de seks Vidner aflægger Eden, saaledes at enhver kan se, hvad der i denne Sag er ret.“

Der blev dødsstille i Mængden. Johan traadte hen til Mads og saa ham ind i Øjnene.

„Du er en Djævel og intet Menneske,“ sagde han. „Men saa ske din Villie. Lad Menederne sværge.“

De seks traadte frem og aflagde med skælvende Stemmer Eden. Folk løftede sig paa Tærne for at se. Ingen vovede at tale højt, og der stod Rædsel paa alle Ansigter. Dommeren tilkendte nu Rig-Mads Jorden. Men Johan faldt paa Knæ, der hvor han stod midt i Skaren og bad med foldede Hænder og høj Røst, at alle kunde høre det:

„Retfærdige Gud i Himlen! Lad et Jertegn ske og straf disse Mennesker, som har syndet saa svarligen. Eller om jeg har Uret og har taget dit Navn forfængeligt, da lad dit Lyn slaa ned og knuse mig.“

Mængden raabte saadan op, at Rig-Mads fandt det raadeligst at gaa derfra og begyndte at gaa ned af Højen. De seks Vidner fulgte ham, fordi de ikke turde blive. Folk blev staaende og stirrede efter dem, som om de ventede, der skulde ske noget. Johan laa i Bøn med Hænderne for Ansigtet.

Og da skete der noget, som ingen vilde tro, der ikke havde set det, og som Eftertiden plat vilde fornægte, om ikke Vidnesbyrdet derom stod den Dag i Dag paa Stedet, hvor det hændte.

Da Rig-Mads og de seks Menedere naaede Højens Fod, forvandlede de pludselig til Sten og stod der,

forrest Rig-Mads, bred og mægtig, sidst Skrædderen, paa hvem man tydelig kunde se, at han havde haltet i levende Live.

Efterhaanden som Aarene gik, blev Stenstøtterne saadan afslebne af Vind og Vejr og Menneskenes Berøring, at de enkelte Træk forsvandt. Nu staar der intet uden syv graa Sten ved Højens Fod.

Men den, der tror paa Guds Retfærdighed, kan den Dag i Dag tydelig genkende de syv Menedere.

HR. OLE

1

2

3

4

5

6

7

8

I gamle Dage voksede der et Sted i Egnen omkring Aarhus syv store, skønne Lindetræer, og under dem laa en fattig Bondemands Hytte.

Derhen kom en Sommerdag dragende en Herremand i sin Vogn forspændt med fire sorte Heste. Han havde kun med sig en eneste Tjener. Vognen var overdækket med Sejldug, og ingen fik nogensinde at se, hvad der var i den, men siden sagdes det, at der var saa meget Guld, at man derfor kunde købe hele Danmark.

Herremanden steg af sin Vogn, satte sig under Lindenes Skygge og tørrede sin svedige Pande. I det samme kom Stedets Præst forbi, som hed Hr. Mikael og var en ganske ung Mand, men allerede vidt berømt for sin Fromhed og Nidkærlighed i Troen. Han stod stille og saa paa den fremmede, der saa anderledes ud end Folk dør paa Egnen, saa sort han var i Hud og Haar og med saa stærke, hvide Tænder. Skæg havde han intet af; men hans Hænder og hele hans Krop

var saa stærkt behaarede, at han lignede et Dyr mer end et Menneske. Hans Øjne tindrede ogsaa paa en sær Maade, og hans Mund grinte, saa det ikke var godt at se paa.

„Hvad hedder I, og hvor kommer I fra?“ spurgte Hr. Mikael.

„Ja,“ svarede den fremmede. „Det er rigtigt nok. Hvem ejer ellers det skønne Land her omkring? Jeg kunde nok lide at bygge mig en Borg paa Pletten her, hvor jeg sidder.“

I det samme haltede en Stodder forbi, og Herremanden tog op af Lommen en Gulddaler og kastede til ham. Stodderen turde ikke tro sine egne Øjne. Han glemte, at han var Krøbling og løb skyndsomst derfra, for at den anden ikke skulde fortryde sin Godhed. Men ogsaa Præsten gjorde store Øjne.

„Om I er kommen retskaffen til den Gulddaler, har I visselig gjort en skøn Anvendelse af den,“ sagde han.

„Ja,“ svarede den fremmede. „Det er rigtigt nok.“

Hr. Mikael syntes, hans Tale var lidt underlig. Ikke heller holdt han af Grinet paa hans Mund og i hans Øjne. Men nu gav han sig paany til at spørge ud om Jorden, og Enden paa det blev, at Præsten hentede den fattige Bondemand ud af Hytten, hvorefter Herremanden købte Hytten og Jorden og det hele og betalte baade godt og kontant. Ved samme Lejlighed blev det kundbart, at han hed Hr. Ole, men mere fik heller ingen at vide.

Bonden maatte straks flytte ud, og Hr. Mikael gik til sit. Derefter aflæssede Hr. Ole, ved sin Tjeners Hjælp, Vognen og bar dens Indhold ind i Hytten. Ruderne blev tildækkede, saa ingen kunde se derind, og Døren aflaaet. Foran Døren laa en uhyre stor, sort Hund. Ingen havde set, hvor den var kommen fra;

men alle kunde se, den laa der og viste sine gruelige Tænder, saa snart nogen nærmede sig.

Næste Dag sad Hr. Ole i Kroen og drak tykt med hvem som kom ind, og det var mange. For Rygtet om den sære fremmede var allerede langt over Egnen, og alle skulde jo gerne se ham. Han drak dem under Bordet hver og een, betalte, saa Værten bukkede helt ned i Jorden, steg paa sin Hest og red syd efter, fulgt af sin Tjener.

Fjorten Dage efter kom han igen og havde med sig en Skare Bygningsfolk, som straks gav sig i Lag med at opføre Borgen. De var hverken fra Egnen eller Nabolaget, men havde et andet og rappere Haandelag end Sognets Folk, som studsende stod og saa paa dem, saa fort det gik og saa tyst. De var nær ved at tro, der var Trolddom med i Spillet. Men Hr. Mikael beroligede dem. Han gik daglig til Byggestedet, saa og følte paa Arbejdet og fandt det redeligt og godt.

Hr. Ole lagde ham ingen Hindringer i Vejen, skønt han ellers ikke var for, at nogen kom paa hans Grund, som ikke havde dør at skaffe. Han sad altid paa en Sten og grinte og saa paa Folkene og tugtede dem, naar de gjorde ilde, mens Tjeneren gik til og fra. Rundt om det Stykke Jord, der var hans, havde han rejst Skel og indenfor Skellet gik den sorte Hund og viste sine hvide Tænder.

Efterhaanden som nu Borgen rejste sig, blev det klart for alle, at den vilde blive den stolteste Herregaard i mange Miles Omkreds. Og mens de byggede, købte Hr. Ole mere og mere Land til den.

Han gav sig i Snak, saa med den ene, saa med den anden af sine Naboer, og Snakken endte altid med, at Naboen solgte ham sin Jord. Naar det var sket, flyt-

tede han egenhændig, blot med Tjenerens Hjælp, Skellet, og det var sært at se, saa fort det gik. Hunden, som nu havde saa meget større et Stykke at vogte, blev blot rappere og mere vagtsom og var alligevel alle Vegne. Da Borgen var rejst til Tinden, ejede Hr. Ole det ganske Land, saa vidt han kunde skue fra sit Taarnkammer.

Saa snart det hele var i Orden, afskedigede han alle Byggefolkene. De drog sydpaa, hvor de var kommen fra, tavse som de havde været, under al den Tid, de opholdt sig paa Egnen. Ingen vidste, hvor de drog hen, og ingen saa dem nogensinde siden.

Nu sad Hr. Ole alene paa den store Borg med sin Tjener og den store Hund, og alle tænkte, han maatte da fæste sig nye Folk til at drive Godset. Der var nok, som gerne vilde i den rige Herremands Brød, allermost de, hvis Jord han havde købt. De fleste af dem havde tinget sig ind i Omegnen og gik nu og undredes paa, hvad det skulde blive til deroppe paa Gaarden. De saa ikke noget, hverken til Folk eller Fæ. Alligevel var al Ting i den skønneste Orden og trivedes og blomstrede uden Mage.

Oppe i Hallen sad Hr. Ole og tømte sit Bæger, som Tjeneren fyldte ligesaa hurtigt igen. Naar han fra sin Rude saa en af dem, han havde købt Jord af, vinkede han ham op til sig og bød ham til Sæde. Der var ingen, som sagde nej, og naar de havde drukket lidt, kom Tærningerne frem, og de begyndte at spille. I Begyndelsen havde Gæsten gerne Held med sig, men Lykken vendte sig snart, og det endte bestandig med, at Hr. Ole vandt alle hans Penge. Naar det var kommet saa vidt, lod han Tjeneren og Hunden kaste ham paa Porten, og bar selv Guldet til sit Lønkammer, hvor han lagde det i Dyngen til det andet.

I Løbet af et Aars Tid fik han paa den Maade alt det ind igen, som han havde givet for Jorden. Rundt om Skellet gik de tidligere Ejere i lasede Klæder og med Sult i Øjnene og skældte og truede. Men Hr. Ole brød sig om ingenting. Han tømte sit Bæger og grinte med sin Mund og sine Øjne.

En Dag kom Hr. Mikael op til ham og foreholdt ham hans ukristelige Levevis. Han drev Tiden hen med Drik og Tærninger og havde allerede bragt mangen brav Mand til Betlerstaven. Aldrig kom han i Guds Hus eller nød den hellige Nådver. Ikke heller var det ret af ham at sidde saaledes ene paa Gaarden med Tjeneren og Hunden, der saa ud som Fanden selv. Ingen kunde begribe, hvordan han fik sin Jord saaret og høstet. Man skulde ikke vække Mistanke om Trolddom. Han burde snarest tage sig Folk som de andre Herremænd gjorde og lønne dem kristeligt. Der var nok, som gerne vilde tjene ham, først og fremmest de, han havde vundet Pengene fra i Spil.

„Ja,“ svarede Hr. Ole. „Det er rigtigt nok. Men om I ellers vil ulejlige Eder her hen til Ruden, da skal I se, at jeg har været betænkt paa at skaffe mig Folk til min Tjeneste.“

Hr. Mikael gik til Vinduet og saa et sælsomt Syn.

Fra alle Sider kom vandrende Piger, hver og en med et lille Barn i Armen. Han kendte dem godt nok, for det var alle Pigerne i hans Sogn. Der fattedes saa sandt ikke en eneste. Hefstig stødte han Ruden op og raabte til den første, som var ingen ringere end Degnens Datter:

„Tvi dig for Tort, du gør din Faders Hus, Inger. Ikke vidste jeg, du var med Barn.“

„Ikke vidste jeg det heller, Hr. Mikael,“ sagde hun

sørgmodig. „Men her er Barnet, som jeg fødte i Nat. Han som er dets Fader sagde, jeg skulde bringe det til Hr. Ole paa Lindenberg, saa vilde der blive sørget for det. Det er ellers en skøn Dreng, og det svier mig i Sjælen, at jeg ikke kan beholde ham. Men han, som sov hos mig, sagde det saadan, at jeg maa gøre det.“

„Og hvem var det, som sov hos dig til din Skam og Ulykke?“ spurgte Hr. Mikael strengt.

„Ikke kan jeg sige, hvad han hedder, Hr. Mikael,“ sagde Inger. „For han sagde mig det ikke. Ikke heller kan jeg laste ham, nu han er borte. Jeg var saare glad i hans Arm. Det var ellers een af dem, som byggede Gaarden for Hr. Ole og siden drog sønderpaa og kommer aldrig igen.“

Nu kom de andre Piger én for én og gav nøjagtig den samme Besked. Der var tredivede. Hr. Mikael syntes, han skulde forgaa af Skam og Harme og vendte sig til Herremanden, som sad rolig ved sit Bæger og grinte med Mund og Øjne. I stærke Ord foreholdt han ham det usømmelige, der var sket.

„Ja,“ sagde Hr. Ole. „Det er rigtigt nok. Lad nu Pigerne bringe Drengene ind i Borgestuen, saa skal min Tjener tage sig af dem, og jeg skal siden drage Om-sorg for deres Vel.“

Da forlod Præsten i hellig Vrede Borgen og satte ikke sin Fod der i mange Aar.

Men Hr. Ole beholdt Børnene, og skønt der ingen var paa Gaarden, som kunde pleje dem uden Tjeneren, trivedes de bedre end andre Børn og voksede navnlig saa rask, at ingen kunde tro, det gik naturligt til. De blev ogsaa anderledes end andre Mennesker, mere sortladne i Hud og Haar, større og vildere. For hver Dag der gik, voksede de i Ondskab og Styrke.

Mærkelig var det, at ingen af dem led at se sin Moder. Naar de mødte de Kvinder, der havde givet dem Livet, haaned de dem og spyttede paa dem og slog dem. Og Kvinderne fandt sig i det uden Sorg og Klage, ja saa ud som var det dem en Lyst.

Mærkeligt var det ogsaa, at ingen af Kvinderne gittede sig igen. Der var Mænd nok, der vilde have dem, trods den Ulykke, de havde været i. Og deres Forældre og Hr. Mikael formanede dem baade med Tugt og gode Ord. Men de vilde ikke. Man maatte tro, de havde fattet Lede ved Mænd. Og hos ingen af dem saa man hverken Sorg eller Anger. Tvertimod var der over dem som en hemmelig Fryd, der gjorde dem saare skønne. Der var da ogsaa mange som troede, at de fremmede Mænd, med hvem de havde undfanget deres Børn, besøgte dem i Løndom og tog dem i Favn. At ingen saa dem betød kun lidt. For nu var alle længst paa det rene med, at det var Trolddom og Djævelskab tilhobe.

Imidlertid gik Aarene, og Drengene voksede til Mænd. De blev alle i Hr. Oles Tjeneste, og ingen skulde sige dem andet paa, end at de var dygtige til deres Arbejde. Arbejdet lønnedes da ogsaa over al Rimelighed og Forventning. Der var ikke i hele Landet saadanne Køer og Svin, saadant Korn og Hø som paa Lindenborg. Om Djævelen regerede deroppe, saa maatte man tænke, at Gud lagde sin Velsignelse i det altsammen.

Og havde der før været stille paa Gaarden, saa var der nu nok af Liv og Larm. Hver Aften sad Hr. Ole i Hallen for Enden af sit lange Bord, og rundt om Bordet sad Svendene og pokulerede, alt imens den gamle Tjener gik om med Vinkanden. Saa gammel han var, sprang han villig og gerne, og ingen hørte nogen

Tid en Klage af hans Mund. Den eneste, der syntes at ældes, var Hunden. Den laa som før udenfor Porten, men løftede kun mat sit Hoved, naar nogen kom forbi.

En og anden af Sognets Folk tog Mod til sig og listede op og tittede ind ad Hallens Ruder. Det var gruelige Ting, de fortalte om Ugudeligheden deroppe. Alle skikkelige Folk bad Præsten tage sig af det. Men han kunde intet gøre uden at nedbede Guds Dom over Synderne. Det gjorde han da ogsaa ærlig og redelig, hver Gang han stod paa Prædikestolen. Og de gav ham selv en god Tekst dertil, saa sandt de ingen Søndag undlod at jage forbi Kirken paa deres vilde Hest med Skrig og Skraal og den gamle Hr. Ole i Spidsen.

Da hændte det en Juleaften silde, at Tjeneren kom til Præstegaarden og bad Hr. Mikael skynde sig det fortætte han kunde, efterdi Hr. Ole laa for Døden, ramt af et Slag og begærede at nyde Alterens Sakramente.

Præsten blev saare glad over, at Omvendelsen var kommen til denne svare Synder, forinden han lukkede sine Øjne. Fluks iførte han sig sin Kjole og tog den hellige Skrift og Hostien, og hvad der ellers hørte til, og løb saa fort til Gaarden i sin Nidkærhed, at den gamle Tjener næppe kunde følge ham. Undervejs tænkte han paa den Tordentale, han vilde holde for de gudsforgaaende Mennesker deroppe og bad brændende Gud, at han vilde give ham Kraft til at røre deres onde Hjerter.

Høj og myndig traadte han ind i Hallen og saa straks Hr. Ole ligge i sin Seng, omend saaledes ombunden og tilhyllet, at han intet kunde skelne af hans Ansigt. Rundt om Lejet stod Svendene med sorgfulde Miner.

Hr. Mikael holdt nu først den Tale, han havde indstuderet, for at den intet skulde tabe i Friskhed, og

den var saadan, at den maatte kunne bevæge den største Synder. Derefter vendte han sig til Hr. Ole, bebrejdede ham hans forargelige Liv og det slette Eksempel, han havde givet, samt tilsagde ham hans Synders Forladelse, om han angrede nu i den ellefte Time.

Da den døende intet svarede, traadte en af Mændene frem og sagde, at han var saa svag, at han intet kunde sige, men at han havde udtalt sin store Anger og Forlængsel efter at faa Sakramentet af Hr. Mikael's Haand. Alle de andre bejaede det ivrigt og trængte sig om Sengen for at se den hellige Handling blive fuldbyrdet.

Præsten tog da Sakramentet og rakte det mod den syges Mund.

I det samme blev det snappede ud af hans Haand. Op af Sengen sprang den gamle Hund, rystede sig ud af Kludene og Tæpperne og gøede voldsomt. Alle Mændene brast i en ustyrlig Latter og ingen mer end Hr. Ole, der kom frem bag Sengens Hovedgærde, hvor han havde gemt sig.

Hr. Mikael havde intet Ord til saa gruelig en Ugu-delighed. Forfærdet stirrede han paa deres grinende Ansigter, vendte sig saa bort og skyndte sig af Sted. I Borggaarden stod han stille og lyttede og hørte, hvordan de atter drak og larmede deroppe. Han kom i Tanker om, at han havde glemt den hellige Skrift, men vovede ikke at gaa tilbage for at hente den.

Idet han nu var kommen ud af Porten, vendte han sig om og løftede sine Hænder og forbandede i den treenige Guds Navn Lindenberg og alt hvad levende der fandtes paa Gaarden. Hans Ord lød højt i den stille Julenat, og da han havde endt Forbandelsen, slog Klokken just tolv.

I samme Nu det sidste Slag rungede fra Taarnet,

begyndte det at knage og brage i alle Slottets Furer, og Spiret faldt med et grueligt Brag. Hr. Mikael løb, det fortæste han kunde, og standsede ikke, før han naaede en Bakke lidt borte. Der stod han og saa, hvordan den stolte Borg sank i Grus.

De tykke Mure styrtede saa rask, som de var rejst. Sten og Kalk faldt sammen i en uhyre Hob, og op af Ruinerne lød Drikkesang og Bægerklang, som om de ugudelige Mennesker intet fornåm til det hele.

Tilsidst bruste Vandet frem fra alle Kanter og gemte det hele i sit Skød. Gaarden var sunken, og hvor den havde staaet laa en dyb Sø.

Men just som Præsten stod og undredes over Guds Straffedom, kom et Dejgtrug flydende over Vandet, og i det laa den hellige Bog, han havde glemt i sin Forfærdelse.

Søen ligger der endnu. Stundom kan man Julenat høre Bægerklang og Drikkesang og ugudelige Raab fra dens Bund.

Det eneste synlige Minde om Borgen er Vejen, der fører lige ud i Søen.

SIGNETE

FOR mangfoldige Aar siden levede der paa Bornholm en fattig Kone, som hed Signete.

Hun var fremmed i Sognet og paa hele Øen, for hun var kommen i sin Tid med et Skib fra Sjælland, og hun havde en Mand, som der ingen Stads var ved, for han var en stakkels vanfør Krøbling.

I sin pure Ungdom havde hun elsket en saare skøn ung Mand, som bedrog hende. Saa ægtede hun Krøblingen, uden at nogen kunde sige hvorfor. Thi Signete var en smuk Kvinde. Der var mange, som bejlede til hende, da hun var ugift, og ikke færre, som siden vilde forlokke hende til Utroskab. Der kom Ridder, og der kom Svend, der kom Naboen, den rige Bonde, og de

unge Fiskere ved Stranden. Ja, selv den barbenede Tiggermunk tænkte, der maatte være Rum for Elskov i Signetes Hjerter. For ingen af dem kunde jo tro, at saadan en stor, skøn Kvinde kunde elske saa vissen en Mandsperson.

Men Signete blev sin Krøbling tro i gode og i onde Tider, og ingen havde det allermindste at sige paa hendes Rygte. De havde ogsaa en lille Dreng, som ikke var anderledes end andre Drengene, men som hun elskede over al Maade, saadan som han var.

Altid saa man de to sammen, naar ikke Signete skulde ud paa Arbejde. Deres Hytte laa paa Stranden længst paa Sydkysten af Øen, og den var fattig nok. Naar det var Vejr til det, sad Krøblingen ude og slikkede Solskin, og Barnet legede ved hans Fødder. Han kunde flette Vidier, naar det ikke værkedede for meget i hans Ryg. Men det, han tjente, var for intet at regne, saa Signete maatte skaffe det meste.

Ikke heller var han blid af Sind, efterdi det smertede ham højlig, at han var saadan en ussel Mand. Naar han saa paa Signete, der straaledede af Ungdom og Sundhed, blev han ofte ond over sin egen Vanskæbne. Stundom lokkede han hende til sig med Kærtegn og slog hende saa. Men hun bar det med en saadan Taalmodighed, at han blueedes over sin Slethed og bad hende tusinde Gange om Tilgivelse. Bedst som han bønfaaldt hende, kunde det saa ogsaa hænde, at han blev syg af Raseri over, at hun var saa god og han saa slet, og begyndte paany at fare ilde mod hende. Men Enden blev altid, at han sank sammen i Anger og Ruelse og kyssede hendes Haand og bad Gud løse op for ham, saa hun kunde blive lykkelig med en bedre Mand.

„Derom skal du ikke bede,“ sagde Signete. „Du og Drengen er min Lykke, og der kommer ingensinde nogen anden. Om Gud tog Eder fra mig, da sprang jeg fluksens fra Rangle-Klippen i Havet.“

„Da har du dog haft en anden Lykke,“ sagde han, som straks igen blev mistroisk og tænkte, hun aldrig glemte ham, der bedrog hende.

„Nej,“ svarede Signete rolig. „Der var ingen anden Lykke. Det var et Bedrag, som du maa tilgive mig. Jeg har døjet nok derunder og mindes det stundom endnu med Gru og Gysen.“

Nu hændte det en Gang hen paa Efteraaret, at der blev stor Fattigdom paa Egnen.

Kartoffelhøsten slog fejl, og Fiskeriet blev smaat, fordi det stormede stærkt og bestandigt. Mangen Fisker blev derude paa Havet med Baad og med Garn, mens hans Enke og Børn sad igen. Enhver havde nok med at hjælpe sig og sine og dem, der havde mest Krav paa ham.

Det ramte ingen haardere end Signete. Selv var hun jo fremmed paa Øen, og hendes Mand havde ingen levende Slægtning i Landet. Selv de, som ellers rakte hende en hjælpende Haand, naar det kneb, gav hende nu haarde Ord, da hun bad dem.

„Lad din Krøbling til Mand dø,“ sagde de. „Det passer sig ilde, at han lever og tærer paa den Smule, her er, mens saa mangen brav Ungersvend dør eller lider Nød.“

Da besluttede Signete at bede til Julen, som var noget de allerfattigste stundom gjorde i de Tider. Det var nemlig Skik, at om nogen saa den hellige Jul nærme sig og ikke havde til at bide og brænde, da gik han Øen rundt til dem, som sad bedre i det. For saadan

var Menneskene den Gang, at om ogsaa de ellers lukkede deres Dør for en sulten Tigger, saa lod de ingen gaa uhjulpen bort, naar det lakkede mod Julen. Og spurgtes det, at en fattig Mand havde tigget sig sammen til en fuldgod Rus, saa lod de ham ikke høre ilde for det, men syntes det var ganske i sin Orden.

Signete gik nu ind til sin Nabo, som var en meget gammel Kone, og gav hende et Ravhjerter, hun ejede, desuden en Lykkedaler, hendes Dreng en Gang havde faaet, samt en skøn Kjortel og et Hovedtøj, hun havde igen fra sine Velmagtsdage.

„Alt dette er dit, om du vil se til Manden min og Drengen, mens jeg gaar Julegang,“ sagde hun. „Lidt Grød maa du koge til dem og Kartofler, om du kan faa dem. Og giver du dem en Fisk en Gang imellem, naar der er Fisk paa Stranden, da vil Gud i Himlen lønne dig. Om du bruger mer end disse Sager er værd, da skal jeg erstatte dig det dobbelt, naar jeg kommer hjem.“

Den gamle saa paa Tingene og erkendte, de var gode nok. Saa lovede hun det. Signete tog Afsked fra Krøblingen og Drengen og gav sig paa Vej. Det var hendes Agt at vandre Øen rundt fra By til By og fra Hus til Hus, men hun begyndte ikke at bede, før hun var kommen en Dags Vandring fra Sognet, hvor han hørte hjemme.

Den første Dør, hun bankede paa, var en rig Bondes. Han kom selv og lukkede hende op.

„Jeg beder til Julen,“ sagde hun.

„Vær saa god at stige ind,“ sagde han. „Skam faa den, som har sit og ikke opfylder en Julebøn.“

Signete satte sig nederst ved Bordenden, og Konen kom og dækkede op for hende, alt imens Bonden

spurgte hende, hvem hun var, og hvor hun var fra. Hun sagde ogsaa sit Navn og sit Hjemsted, men mere sagde hun ikke. Hun tænkte, at om de hørte, hun havde en Husbond, vilde de undres, fordi hun gik Julegang, og ikke han. Og om hun sagde, at han var Krøbling, vilde de undres end mere, og hun vilde kanske faa Ord at høre, som hun ikke syntes om. Derfor tav hun, og da de syntes, hun havde gjort godt nok Rede for sig, spurgte de ikke mere.

Ligeoverfor hende ved Bordenden sad Bondens eneste Søn, og han havde ikke Øjnene fra hende, saa skøn hun var. Han var selv en køn Karl og dertil dybt be-
drøvet paa sin Mund og sine Øjne. Da de havde spist, gik Mandfolkene ud en Stund, og saa fortalte Bondekonen, hvordan Sønnens Kæreste havde bedraget ham og giftet sig med en anden. Derfor var der ingen Glæde i Verden for ham og heller ikke for de to gamle, som elskede ham højt og ikke havde andre Børn.

Signete nikkede eftertænksomt og sagde, at Lykken kunde komme endda, selv om Kæresten bedrog en. Den gamle Bondekone syntes godt om Maaden, hun sagde det paa, og om hele hendes Person. Hun havde da ogsaa lagt Mærke til, som Sønnen saa paa hende, mens de spiste. Pludselig drog hun alle Skuffer og Skabe ud og viste den fremmede Tiggerske alt, hvad Huset ejede af Rigdom og Herlighed. Signete saa paa det altsammen og tænkte ingenting derved.

Da Mændene siden kom ind igen, og Sønnen blev ved at stirre paa den fremmede, gav Bonden og hans Kone ved alle Haande Tegn hinanden at forstaa, at de var lykkelige ved, at Sønnen saa paa en Kvinde en Gang igen, og at de hjertens gerne vilde tage den kønne, fattige Pige som Sønnekone og Ar-

ving til al deres Rigdom, saa brav og troskyldig hun saa ud.

Da nu det led mod Sengetid, bød de Signete ind i Gæstekammeret, men derom vilde hun ikke høre Tale. Hun vilde sove i Loen, og det lod hun sig ikke rokke fra. Saa lagde hun sig i Halmen og bad til Gud for sine kære og sov sødelig ind.

De to gamle sad sammen ved Talglyset og talte om, hvorlunde Lykken atter skulde komme til Huse hos dem. Men Sønnen vandrede længe i Marken og havde ingen Ro paa sig. Saa prøvede han paa at sove, men kunde ikke. Saa gik han ind i Loen til Signete og vækkede hende blidelig ved at tage hendes Haand.

Hun satte sig over Ende, og forinden han endnu var begyndt at tale, vidste hun, hvad han vilde sige, og hendes Hjerte snøredes sammen af Bedrøvelse. Men hun lod ham tale ud, som det var bedst for ham og hørte venligt paa alt, hvad han fortalte om den Fæstemø, han havde mistet. Da Beretningen omsider var til Ende, spurgte han hende, om hun vilde blive hos ham og være hans Hustru for Gud og Mennesker. Han havde ingen Kvinde sét, han syntes om, siden han mistede sin Fæstemø, og han skulde visselig blive hende en god Husband.

Signete brast i Graad og tog sin Haand af hans sagde:

„Det er til visse en stor Ære, du viser mig, men jeg kan ikke tage imod den. Jeg har bedraget dig og dine Forældre, saa sandt jeg ikke er den, I antager mig for, men en gift Kone, der har Mand og Barn derhjemme, hvor jeg bor.“

Derefter fortalte hun ham det altsammen, som det

var gaaet til. Om hendes Fæstemand, som bedrog hende, og hvordan hun havde fundet Lykken hos Krøblingen. Hun sagde, at hun ingensinde kunde tænke sig at ægte en skøn og sund Mand. Derfor havde hun viet sit Liv til at pleje denne Stakkell og holdt mere af ham, end hun kunde sige, for slet ikke at tale om Drengen, som var baade hendes og hans.

„Det er gaaet dig, som det er gaaet mig,“ sagde hun tilsidst. „Forgæves søger du Erstatning for det, du har mistet. Gør som jeg har gjort, og du vil blive lykkelig som jeg.“

Den unge Mand sad lidt og saa hen for sig. Saa rejste han sig og gik ud, men var mere bedrøvet, end han havde været før. Han sagde det til sine Forældre, som det var gaaet til, og de syntes, det var haardt nok, om Lykken saaledes skulde drage deres Gaard forbi. De gik da begge to ind i Loen, hvor Signete endnu laa vaagen og græd i Halmen, og begyndte hver paa sin Vis at lokke paa den Maade, de troede bedst.

„Bliv hos os og lad den Krøbling, du kalder din Mand, være den, han er,“ sagde Bonden. „Hans Barn bliver naturligvis en Krøbling, som han. Hvad Glæde har du af at holde den lille Stakkell i Live og se den vokse og vantrives. Bliv hos os og gift dig med vor Søn og gaa ind til vor Rigdom. Saa tier vi om det, som er hændt før.“

„Tænk paa alt det, jeg viste dig i Aftes,“ sagde Bondekonen. „Der er ti Gange mere, og det er alt sammen dit, om du selv vil. Du er ikke skabt til Fattigdom og Sorg. Bliv hos os og faa sunde og glade Børn med vor Søn, som elsker dig oprigtigt.“

„Jeg kan ikke,“ sagde Signete. „I forstaaer mig ikke. Om jeg gjorde, som I vilde, da sveg jeg ikke blot min

stakkels Mand og mit Barn, men ogsaa min Fæstemand, som bedrog mig, og hvem jeg elskede.“

Længe søgte de at overtale hende, og da Natten led, og det ikke lykkedes, blev Bonden vred og bød hende i barske Ord forlade Gaarden.

„Skam dig, at du bragte Sorg over mit Hus,“ sagde han.

„Du kommer til at fortryde dit Stivsind,“ sagde Konen.

Stille og lydlig rejste Signete sig af Halmen.

„Tak for det gode, I gjorde mig, og for det mere; I tiltænkte mig,“ sagde hun. „Jeg tilgiver Jer Jeres Vrede, fordi jeg ikke vil gøre, hvad der er Uret.“

Dermed gik hun. Da hun var kommen et Stykke hen ad Vejen, kom Bondesønnen forpustet løbende efter hende.

„Vil du ogsaa skælde mig?“ sagde hun og saa ham sørgmodig ind i Øjnene.

„Nej,“ sagde han og strøg sin Fæstensring af Fingeren. „Jeg vil give dig denne Ring som Gave paa din Julegang, om ikke du vil forsmaa den.“

Signete tog Ringen og saa længe paa den. Saa takkede hun ham og gemte den paa sig.

„Tak for din Gave,“ sagde hun. „Det er den første, jeg har faaet paa min Julegang, og den er fuld af Sorg og Smerte. Kun Gud i Himlen véd, hvad Ende det tager med mig. Gak du nu hjem og tænk vel om mig.“

Derefter gik hun videre. Det varede en Stund, inden hun kom over den Sorg, der havde grebet hende, og paany blev rolig og let om Hjertet. Men tilsidst lykkedes det hende. Hun følte paa Ringen i sin Taske, tænkte, at den var god og tung og kunde bringe megen

Glæde til hendes kære og satte saa i en trøstig lille Sang, mens hun vandrede hen ad Vejen.

Den Aften naaede hun til en Mølle, som ejedes af en rig, gammel Mand, som aldrig havde villet gifte sig, fordi han mente, Fruentimmerne alene var skabt til at sætte over Styr, hvad Mændene samlede sammen. Han saa uvenlig paa hende, som hun stod dør foran Døren. Men da han hørte, at hun gik Julegang, lukkede han op for hende paa vid Gab og sagde:

„En glædelig Fest . . . en glædelig Fest . . . ja selv et Fruentimmer skal have en glædelig Fest.“

Han satte Mad frem for hende og spurgte hende ud. Da det var gaet hende saa galt sidst, sagde hun ham strax Sandheden, at hun havde en syg Mand og en lille Dreng, for hvis Skyld hun gik Julegang. Mølleren hørte forundret til og blev ved at spørge, til han fik Rede paa det hele, ogsaa paa det, der var hændt hende sidste Nat hos den rige Bonde, som han godt kendte.

Det var det mærkeligste, han endnu havde hørt. Et Fruentimmer, som giftede sig med en Krøbling, løb Landet rundt for at samle ind til ham og hans Barn og afslog en rig Mands Haand. Han tænkte, der maatte være noget galt ved hende og mønstrede hende fra Hoved til Fod, men kunde ikke se andet, end at hun var et overmaade sundt og velskabt Kvindfolk og dertil saare skøn og med Øjne, som ikke kunde lyve.

Da saa hun havde spist til Ende, sagde han, at han vilde overveje til i Morgen, hvilken Gave, han vilde give hende. Han anviste hende et Kammer, hvor hans Moder havde boet, indtil hun døde, men dér vilde Signete paa ingen Maade være. Hun takkede til, hvis hun maatte faa Lov at ligge i Skuret, hvor Møllerens Hest

stod, og hvad han saa sagde, blev hun ved sit og lagde sig der og sov ind.

Men Mølleren kunde ikke sove.

Han blev oppe i Møllen og lod Vingerne suse og kastede Sæk paa Sæk med Korn i Kværnen endda han længst var færdig med den Dags Arbejde og ellers var en rolig Mand, som ikke for med Il, hvor han kunde fare i Mag. Men Sagen var den, at Signete plad havde forandret hans Tanker om Fruentimmerne, og da han havde malet det Korn, der var, stod hans Beslutning fast, at han vilde beholde hende hos sig, hvis han kunde faa hende til at glemme Krøblingen, hun havde derhjemme. Han tænkte nok, det skulde lykkes ham bedre end Bondesønnen, efterdi han jo var en gammel Mand, der ikke kunde gøre det ret længe. Hvis hun var god mod ham det Par Aar, han havde tilbage at leve i, kunde hun sidde der med Møllen og det hele og gøre sin Dreng til en rig Mand.

Han lod Møllen staa, gik ned i Skuret, hvor hun sov og gav hende et Puf i Siden, saa hun vaagnede. Hun for op, saa lige straks paa ham, hvad han vilde, og sukkede bedrøvet.

„Det er ikke noget med Kærlighed og den Slags, jeg forlanger af dig,“ sagde han. „Jeg er en gammel Mand, som du sér. Du skal blot pleje mig og hjælpe mig med at styre min Ejendom. Krøblingen sender vi en Gave, saa han kan leve vel. Og naar jeg er død, som ikke kan vare længe, arver du hele Herligheden og kan gøre det godt for din Dreng.“

„Jeg siger Tak for Tilbudet,“ svarede Signete. „Men jeg kan ikke tage imod det. Den, jeg har fæstet mig til, er jeg tro, hvordan det saa gaar.“

„Det er justement det, jeg kan lide dig for,“ sagde

Mølleren. „Det er jo derfor, jeg vil fæste Dig. Om jeg havde bejlet til dig, den Gang din Fæstemand bedrog dig, da havde du visselig foretrukket mig for Krøblingen.“

„Nej,“ sagde Signete rolig. „Det havde jeg ikke. Jeg tog ham, fordi han var Krøbling og svag. Ingen Mand kunde blive noget for mig, siden min Fæstemand bedrog mig, jeg maatte da se at blive noget for en Mand, og saa tog jeg den, hvem jeg kunde gøre mest Glæde. Jeg kunde ikke finde Lykken paa anden Maade.“

Over disse Ord blev Mølleren meget vred og bød hende strax staa op og gaa derfra, siden hun saa haanlig afslog en hæderlig Mands Tilbud. Hun adlød ham rolig, takkede ham smukt for det gode, hun havde nydt, og gav sig paa Vandring.

Det var mørkt endnu, men hun gik og gik, til hun mødig satte sig paa Grøftkanten. Hun drak af Kilden i sin Haand og frøs i sine tynde Klæder. Da Solen stod op, og hun vilde gaa videre, hørte hun Hestetrav og saa, at det var Mølleren, som kom ridende paa sin tykke, sorte Hest.

„Signete,“ sagde han og holdt Hesten an. „Tag dette til din Juleglæde. Det er en Ring, jeg købte en Gang til den Kvinde, som skulde være min Fæstemø. Jeg var ung og troede jo, jeg skulde indtræde i Ægtestanden, som min Fader og min Farfader havde gjort før mig. Siden lærte jeg Fruentimmerne at kende og vilde ikke blande mig med dem. Den eneste, jeg saa, som jeg kunde ægte, saa jeg i Kveld, men hun var en Krøblings trofaste Hustru. Nu ved jeg forvist, at jeg ikke faar Brug for Ringen. Tag du den da, og lad den blive til Glæde for dig og dine.“

Hun takkede med Taarer og Smil og tog Ringen og

lagde den i sin Taske. Saa bød hun Mølleren Farvel og gik sin Kaas, gladere end hun havde været, siden hun forlod Bondegarden.

Paa den tredie Dags Aften kom hun til et lille, fattigt Hus, hvor hun bestemte at søge Natteteje. Hun bankede paa Døren, og ud kom en ung Mand, som var den skønneste, hun nogensinde havde sét, alene med Undtagelse af ham, hun i Ungdommen havde givet sin Tro. Han havde langt og fagert Haar og stærke, lyse Øjne, var dertil hærdebred og rank og saare belevet i sit Væsen. Da han hørte, hvad Signete vilde, bød han hende venlig træde indenfor.

„Jeg er kun en fattig Mand,“ sagde han. „Men en Bid Brød kan du faa og Natteteje, hvls du er mødig. Saa hiter vi vel i Morgen en lille Gave til din Juleglæde.“

Lidt efter sad hun bænket i den fattige Stue og spiste den fattige Mad, som smagte hende bedre end den gode Kost, hun havde faaet de sidste Dage. Og da nu hendes Vært udspurgte hende om, hvem hun var, og hvor hun kom fra, tænkte hun, at denne Gang skulde hun være klog og vare sig. Hun fortalte ham derfor, at hun var Prinsessen af Skaane, som for sin Faders Skyld havde gjort det Løfte til den hellige Jomfru, at hun vilde vandre Bornholm rundt paa sine bare blodige Fødder og tigge hos gode Mennesker til Julefest. Naar hun havde gaaet saadan til Juleaften, havde hun løskøbt sin Faders Sjæl af Pinen.

Den unge Mand hørte paa hende med aaben Mund og store Øjne, og saa skøn var hun, og saa kongelig saa hun ud, at det ikke et Øjeblik faldt ham ind at tvivle paa hendes Ord.

Han behandlede hende fra nu af med den største

Ærbødighed, talte ikke til hende, uden hun spurgte, stod op og bøjede sig dybt, hver Gang han henvendte Ordet til hende. Hun lod det ske saadan, fordi det syntes hende bedst. Da det var Sengetid, sagde han, at hun skulde lægge sig og sove, hvor i Huset, hun havde Lyst. Han vilde sidde paa Maatten udenfor Døren og vogte hendes Slummer. Men hun erklærede, at derom kunde der ikke være Tale. Gjorde hun det, brød hun sit Løfte og fik ikke sin Fader Kongens Sjæl løskøbt af Pinen. Det blev da ogsaa som hun vilde. Hun lagde sig i Forstuen paa den haarde Maatte, og den unge Mand beholdt sit Kammer.

Men sove kunde han ikke. Han sad og saa hen for sig med store, glade Øjne, og da han havde siddet saadan en Stund, gik han ud i Forstuen, hvor hun slumrede sødelig med Hovedet paa sin Arm. Han nærmede sig med sagte Fjed, knælede og kyssede hendes Haand. Hun vaagnede og saa straks med Sorg, hvordan det var fæt med ham.

„Prinsesse af Skaane,“ sagde han. „Fra min Ungdom har jeg drømt om dig, og nu du kommer, er min Lykke større end jeg kan sige dig. Saa ringe jeg er, slaar der et kongeligt Hjerte i mit Bryst, og jeg véd, jeg er født til den højeste Lykke. Du kom vandrende til mig en Kveld, som jeg har drømt det saa tit og sét det med vaagne Øjne. Nu beder jeg, at du tager mig i din Tjeneste. Lad mig følge dig paa din Julegang og bære Tiggerposen for dig. Du skal sé, jeg bliver dig en tro Ridder, for jeg elsker dig og véd, at jeg vil vinde Kongeriget og dig en Gang, naar jeg kommer til din Faders Slot.“

Han kyssede paany hendes Haand, og Signete sørgede inderligt over det Haab, hun paany havde vakt

og maatte skuffe. Under strømmende Taarer betrode hun ham, at hun ingenlunde var den, hun havde udgivet sig for, men kun en fattig Kone, som havde en syg Mand og en lille Dreng et Sted Syd paa Øen og gik Julegang for at berede dem en glad Fest.

Han blev saa fortvivlet og oprørt over det, hun sagde, at han udskældte hende med de groveste Ord, slog hende med sin Haand og sparkede hende med sin Fod og jog hende ud paa Vejen. Ydmyg fandt hun sig i det altsammen uden at sige et Ord og gik videre. Men da hun var kommen et Stykke hen, kom han løbende og kastede sig i Støvet foran hende.

„Du maa tilgive mig, hvad jeg har sagt og gjort imod dig,“ sagde han. Hvordan det end forholder sig med det, du berettede mig, saa er du visselig Prinsessen, som jeg har drømt om. Det bliver min Død, at jeg ikke vinder dig, for hele min Ungdom er gaaet hen med at vente dig og berede mig til dit Komme. Men der ligger kun liden Vægt paa mig. Jeg beder dig blot nu, at Du vil modtage denne Ring. Alt fra jeg var Dreng, har jeg af mine fattige Penge samlet sammen, til jeg kunde købe den, saa for et Aar siden lod jeg den gøre hos Guldsmeden, at den kunde være rede, naar du kom. Den er din med Rette, og du maa ikke afslaa min Gave.“

„Jeg siger dig de tusinde Tak,“ sagde Signete og tog hans Ring og gik bedrøvet videre.

Den Dags Aften kom hun til Stranden Nord paa, hvor Havet sætter Grænse for Menneskenes Vandring. Hun satte sig paa Strandbredden med Haand under Kind og stirrede ud over Bølgerne og tænkte, at nu vilde hun vende hjem. De tre Ringe, hun havde faaet, var visselig nok, til at hun kunde skaffe sin stakkels

Mand og deres Dreng Udkommet i lange Tider. Hun glemte sin Sorg, hendes Sind fyldtes med Glæde over, at Gud havde ført hende saa vel og hun takkede ham i en brændende Bøn.

I det samme kom der sejlene et stort og prægtigt Skib. Paa Dækket stod Kaptejnen, og da han saa hende, kastede han Anker og gik i Land. Han satte sig hos hende paa Strandbredden og talte med hende. Og skønt han havde faret Verden rundt, syntes han aldrig, han havde mødt saa skøn og saa klog en Kvinde.

Han spurgte hende, hvem hun var, og hvor hun kom fra. Da hun mindedes, hvordan det var gaaet hende forhen, naar hun sagde Sandheden, og naar hun løj, saa sagde hun:

„Det baader intet at sige, hvem jeg er. Jeg er den, du ser.“

„Godt det samme,“ sagde Sømanden. „Men har du intet Hus, og skal du have Tag over Hovedet i denne Nat, da maa det vel blive paa mit Skib.“

Signete takkede og gik med ham om Bord paa Skibet. Han beværtede hende rigeligt, og da det havde været en Stund, talte han saaledes til hende:

„Jeg har dig kær. Synes du om mig, da bliv her og sejl med mig. Jeg spørger dig ikke, hvem du er; om du har Hjem og Mage. Du er skøn og klog og synes mig stolt og fri. Vi bliver sammen, saa længe vi er glade. Ingen Præst skal lægge vore Hænder i hinanden, intet Baand skal binde os. Jeg har prøvet med Hustru og Barn, og det passede mig ikke. Om du vil være min, da skænker jeg dig denne Ring, som er kostbarere end nogen Ring, du har sét. Jeg lod den gøre i Venedig for tolv Aar siden og bestemte, at jeg vilde give den til en Kvinde, som var stolt og fri, som jeg selv.

Mange Kvinder har jeg taget i Favn, men ingen fandt jeg værdig til Ringen. I Dag har jeg mødt dig, og du skal have den, hvis du vil.“

Han lagde en vidunderlig Ring foran Signete og saa paa hende med Øjne, der var drukne af Elskov. Og Signete græd stærkere, end hun havde grædt før, efterdi det tyktes hende ganske ugørligt at komme gennem Verden. Hvad enten hun sagde saa eller saa, blev det altid ganske det samme. Og mens hun ellers havde reddet sig tilsidst ved at sige Sandheden, kunde hun det ikke overfor denne Mand, hun vidste ikke selv hvorfor.

„Vil du?“ spurgte han igen.

„Nej,“ sagde hun blot.

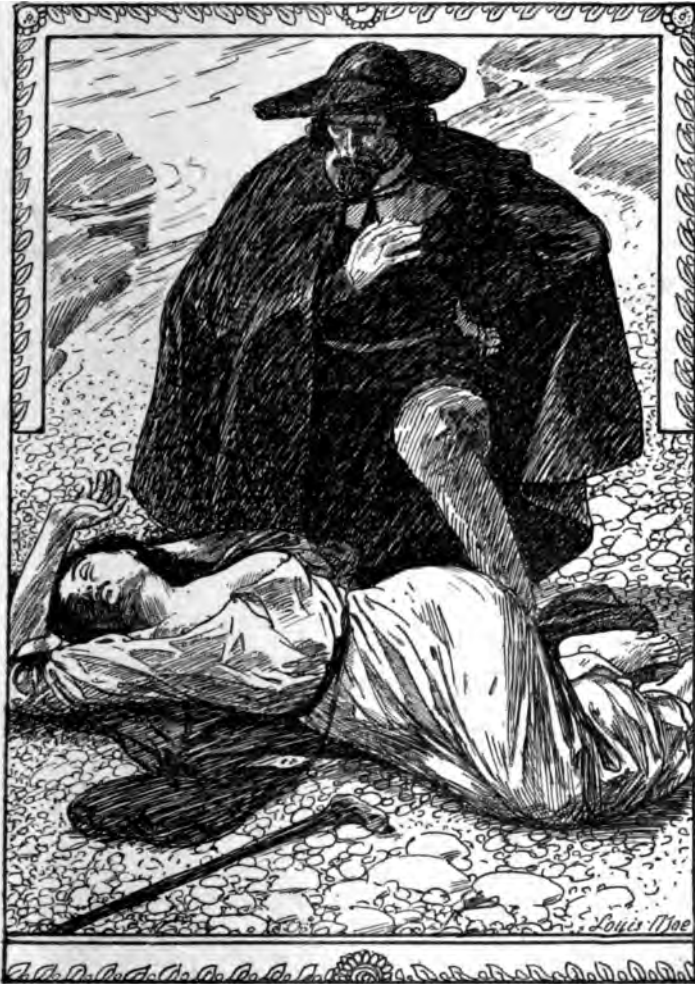
Da blev han greben af en mægtig Vrede. Hvor ellers han havde faret i Verden, havde han faaet de Kvinder, han pegede paa. Og nu lønnede denne Skabning, han havde mødt ene og forladt paa Stranden i fattige Klæder, hans Bejlen med en saadan Haan.

Vinen, han havde drukket, slog sig til Vrede, og han var ikke længer sig selv mægtig. Han hidkaldte sine Mænd og bød dem føre Signete i Land og slaa hendes Arme og Ben isønder. De gjorde som han sagde, og en Stund efter laa hun blodig paa Stranden.

Men da der var gaaet en Stund igen, vaagnede han af sin Vrede, gik i Land og saa paa hende, han havde behandlet saa ilde. Han tænkte, hun var død, som hun laa dør, og bøjede sig ned og kyssede hendes kolde Mund og lagde den dyre Ring i hendes Haand.

„Du skal have den, om ogsaa det blev først i Døden,“ sagde han. „Du var den skønneste og stolteste Kvinde, jeg saa alle mine Dage.“

Derefter gik han atter om Bord, satte alle Sejl til og for bort, mørk og sorgfuld i Hu.

Da Signete vaagnede af sin Svime, saa hun med Undren, at hun var blodig og forslaaet. Saa opdagede hun Ringen i sin Haand og mindedes det altsammen og forstod. Bedrøvet lagde hun den i sin Pose til de andre Ringe og tænkte, hun købte sine Skatte dyrt. Men da hun vilde rejse sig og gaa, kunde hun det ikke, efterdi begge hendes Ben var brudne.

Hun hensank nu i stor Fortvivlelse, idet hun tænkte, at hendes kære maatte ganske forkomme, mens hun sad her med mere Guld, end der var nødvendig for deres Lykke. Men Gud, som havde været med hende paa hendes Vandring, indtil denne Dag, slap hende heller ikke nu af sin Varetægt.

Der fygede op om hende en Vold af Sand, som skærmede hende mod Kulden. Der sprang en Kilde i Sandet, som læskede hendes Tørst. Fuglene kom flyvende og lagde Bær i hendes Skød. Og alt imens lægedes hendes Vunder saa hurtigt, at ingen kunde forklare det uden som et Under. Intet Menneske saa til hende, ingen Haand hjalp hende. Men sex Dage efter stod hun paany paa sine Ben saa stærk og karsk som nogensinde.

Som nu hun vilde vandre syd paa mod sit Hjem, kom der drivende et stort Skib til Stranden, hvor hun stod.

Det var nemt at se, at der ingen var paa Skibet, som kunde styre det, saadan som det slingrede for Vind og Vove. Da Bølgerne havde slaaet det ind paa Strandbredden, saa Signete, at det var det samme Skib, hvis Kaptajn havde handlet saa ilde imod hende. Hun gik om Bord og saa alle Folkene ligge døde rundt om. Hun genkendte dem, som havde mishandlet hende paa Skipperens Befaling, og tilsidst fandt hun i Agterka-

hytten ham selv, død som de andre og dertil ganske sort og opsvulmet i Ansigtet.

Hun tænkte, Gud havde straffet ham for hans Ondskab imod hende, og hun begreb, at han havde været et ondt og voldsomt Menneske, der havde villet trodse sig til Lykken for enhver Pris og sagtens gjort meget ondt i sine Dage. Derfor lagde hun Ringen, han i Anger havde givet hende, ved Siden af hans Lig, idet hun mente, at nogen kunde finde den og købe Messer for hans Sjæl, at den ikke skulde pines for længe i Skærsilden.

Saa begav hun sig paa Hjemvejen, glad i Sindet, skønt hun var lidt fattigere. Men der var jo alle Dage de tre andre Ringe igen. Hun gik samme Vej, som hun var kommet, for der var den Gang ingen anden paa Øen.

Den første Dags Aften kom hun til Hytten, hvor den fattige unge Mand boede, som drømte om Prinsessen. Dens Dør var lukket, og ingen svarede paa hendes Banken og Kalden. Hun tænkte, han endnu ikke var kommen hjem fra sit Arbejde, og satte sig paa Tærskelen for at bie. Og da hun var træt af Vandringen, faldt hun i Søvn og vaagnede først langt ud paa Natten. Hun bankede paany, og da ingen svarede, gik hun bag om Huset og saa ind ad den lille Rude, som stod aaben.

Maanen skinnede over hele Kammeret, og hun saa et Syn, som bevægede hendes Hjerter heftigt. Den unge Mand laa paa Gulvet, udstrakt paa Ryggen med Ansigtet op i Maaneskæret. Han var død, opsvulmet og sort i Ansigtet ligesom Skipperen.

Hun ynkedes inderligt over hans Skæbne, saa ung han var, og saa fast hans Tro havde været paa Lyk-

ken. Hun mindedes, hvor dyb en Skuffelse hun havde beredt ham, og hvor god han havde været mod hende, da hans opblussende Sorg og Vrede var overstaet. Hun bøjede sig ind ad Ruden og lagde paa hans Bryst den Ring, han havde givet hende, og som han havde ladet gøre til Prinsessen, han drømte om. Den kunde hjælpe ham til en skøn Jordefærd, og gjorde den ikke det, var det ikke mere end billigt, at den sænkedes med ham i den sorte Jord.

Saa vandrede hun videre, fattigere end før, men forvisset om, at hun havde handlet ret. Glad var hun ikke. Hun tænkte, det var en sælsom Skæbne, at to af dem, der havde skænket hende Gaver, var døde strax derefter, og frygtede for, det var et ondt Varsel. Imidlertid sang hun sig frem over Vejen med en latinsk Salme, som hun ikke forstod men havde lært af Munkene derhjemme. Og Dagen led, da hun nærmede sig Møllen.

Allerede langt borte fra saa hun, at den stod stille og forskrækkedes heftigt. Men saa kom hun i Tanker om, at det var Aften, og da hun tillige lagde Mærke til, hvad det var for et forunderlig tungt og sløvt Vindstille, og havde været det den hele Dag, smilte hun af sin Frygt og gik trøstig op ad Møllebakken og bankede paa Døren.

Ingen svarede og ingen lukkede op. Og da hun saa gennem Ruden, saa hun akkurat det samme Syn, hun havde set i Hytten. Der sad den gamle Møller i sin Stol, sort i Ansigtet, stiv og kold og død. Hans brystne Øine stirrede lige mod hende, og hun for tilbage med et højt Skrig.

Den Nat sad Signete paa Møllebakken og græd sine modige Taarer. Sønnen vilde slet ikke forbarme sig

over hende. Hun kunde ikke tro andet, end at der var kommet en ond Sot over Landet og maatte frygte, at den ogsaa havde ramt hendes kære. Havde hun kunnet, var hun med det samme vandret videre mod Hjemmet, som hun kun var to Dagsrejser fra. Men hun kunde ikke. Hendes Fødder stod i et Saar af Vejens haarde Sten.

Ringen, hun havde faaet af Mølleren, havde hun strax lagt i Karmen. Hun frygtede for, at der var Ulykke ved disse døde Mænds Gaver. Mest Lyst havde hun til at snige sig uden om den rige Bondes Gaard, men hun vovede det ikke. Og var de ogsaa dér døde, maatte hun jo aflevere Sønnens Fæstensring, den hun lige saa lidt turde beholde som de andre.

Saa snart det blev Dag, gav hun sig paa Vej. Og saadan skinnede Solen, at hun tænkte det kunde blive godt altsammen endnu. Maaske fandt hun den unge Bonde glad og lykkelig og hans Forældre ligedan. Maaske havde han allerede fundet sig en, der var blevet ham kær — ingen véd, hvornaar Timen kommer. Signetes Hjerter bankede ved den Tanke. Ak, om hun fandt Gaarden i Bryllupsfest, da skulde hun visselig snige sig glad forbi og ile hjem med Ringen, som nu var det eneste, hun havde igen af sin Rigdom.

Men da hun kom til Gaarden, saa hun strax, at det stod ikke bedre til her end de andre Steder.

Det første, hun saa, var Hunden, som laa død i Lænken foran sit Hus, med Tungen ud af Halsen, og alle fire fremstrakte. Henne ved Hjalet laa Hønsene, alle døde med Hanen i Midten. Hun gik gennem Stalden, hvor Hestene laa livløse i Spiltovene. I Stuen fandt hun den gamle Bondemand og hans Kone, begge døde med Hænderne foldede i hinanden. Ved Siden af

laa den unge Bonde, død som de, og næsten ukendelig, saa opsvulmet og sort var han i Ansigtet.

Signete tog Ringen, hun havde faaet af ham, og trykkede den i hans kolde Haand, idet hun hviskede over hans Ansigt, at han skulde give den til hende, han havde kær, naar han mødte hende for Guds Trone. Saa vaklede hun over Gaardspladsen til Loen, hvor hun havde sovet den Nat, og hvor den unge Bonde var kommen til hende. Hun tænkte, hun vilde hvile sig der en Stund, forinden hun vandrede videre. Men som hun traadte paa Tærskelen, snublede hun over Katten, der laa dér, død, som alt andet i Gaarden. Hun løb da bort, bagom Stænget og satte sig paa den kolde Jord og vidste ikke sine levende Raad for, hvad hun skulde gøre. Og som hun sad og vuggede frem og tilbage med Overkroppen og trykkede Hænderne mod sit Bryst, alt imens tunge Taarer løb af hendes Øjne, mærkede hun pludselig noget haardt paa Brystet.

Hun aabnede Kjolen og saa, at det var en liden Ring, hun havde faaet en Gang af den, der bedrog hende, og som hun siden altid bar i en Snor om Halsen. Hun sad med den i sin Haand, der skælvede af Kulde og Feber og saa paa den, som den skinnede i Solen med en kostelig Sten. Hun vidste helt vel, hvor dyrebar den var, for Bissekræmmeren havde en Gang for mange Tider siden budt hende hundrede Daler for den. Men det var ikke faldet hende ind at sælge den. Og saa havde hun glemt den indtil denne Stund.

Stenen funkede i Ringen, som den aldrig havde funklet før. Og som hun sad og saa paa den, vidste hun pludselig, hvorfor det var gaaet hende saa ilde.

I denne Ring ejede hun et Klenodie, saa kosteligt

som noget af dem, hendes Bejlere havde skænket hende. Som de havde været deres Ejermænds dyreste Smykke, var dette hendes. Men hun havde ikke tænkt derpaa. Hun havde set sine kære lide Nød med disse sine egne Øjne, endda hun bar det røde Guld paa sit Bryst. Rig paa Gods havde hun tiggat gode Gaver hos fremmede Mennesker.

Hun forstod, at hun ikke havde solgt Ringen, fordi hun bestandig nærede en Elskov, der nu alene var syndig. Lidet havde det nyttet, at hun giftede sig med Krøblingen og fødte hans Barn til Verden, at hun taalte hans Mistro og Uvenlighed og lønnede den med Godhed. Han havde haft Ret over hende, og hun bestandig Uret, efterdi hun havde været ham utro i sit Minde og ikke ganske revet den gamle Kærlighed ud af sit Hjerte.

Svart havde hun syndet, om ogsaa hun ikke havde tænkt derpaa. Ofte havde hun undret sig over, at Mændene ikke kunde se paa hende, at hun var en andens og havde en anden kær, saa det var Uret at friste hende til Elskov. Paa sin Julegang havde hun sørget, fordi de alle kom til hende med Kærlighed, da hun dog ingen Kærlighed begærede, og ingen havde at byde til Gengæld.

Nu førstod hun, at hun i sit Hjerte havde baaret paa den gamle Elskov, endda hun af fri Vilje havde taget baade Mand og Barn. De Tanker, hun ikke havde tænkt ud, lyste af hendes Ansigt og hendes Tale og hele hendes Færd, hende selv uafvidende, saadan at Mændene, der saa hende, kunde falde paa, at det var muligt at vinde hende.

Da Signete var bleven klar over dette, følte hun sig et Øjeblik knuget til Jorden af sin Synd og sin Sorg.

Men saa strømmede der en frisk og stærk Glæde gennem hendes Hjerte.

Hun saa klart, hvorledes hun skulde gøre det alt-sammen godt igen og priste sin Lykke, at hun havde givet Gaverne tilbage. Derved havde hun sonet Synden mod de Mennesker, hvem hun havde draget til sig ved Synden, der var i hende selv. Og den kunde hun sone, naar hun solgte sin hemmelige Ring til Bissekræmmeren og brugte Pengene til deres Glæde, som var afhængige af hende. Først saa havde hun fuldbyr-det sit Offer og fuldkommet sin Pligt. Først saa kunde hun vente at vinde den Fred, som de gode Mennesker har, og som er Lykken, om ellers Lykken findes paa Jorden.

Hun sprang op og følte sig med eet fuldkommen frisk. Trætheden var vegen fra hendes Lemmer, som Sorgen af hendes Sind. Trøstig og glad gav hun sig paa Vandring. Hun tænkte ikke mer paa de døde, ikke heller paa ham, der havde sveget hende, men alene paa sin Husbond og deres Barn.

Da hun naaede den sidste Bakke forinden Byen, hvor hun boede, stod hun lidt stille og saa over det vilde Hav, der laa foran hende uden Maal og Grænse. Hun undredes over, at der ingen Baade var paa det, men saa i det samme, at det var bleven ondt Vejr, hvad hun hidtil ikke havde ænset. Hun saa sit Hus, der var det yderste i Byen, som det var det fattigste og glædede sig over, at hendes Dreng ikke var ude i Uvejret. Hun tænkte paa den gamle Kone, hun havde betalt for at sørge for hendes kære, mens hun var borte.

Som en Stormvind fløj hun ned ad Bakken og hjemad. Hendes Øjne straaledede, hendes Kinder blus-

sede. Hun var skønnere end nogensinde før i sin fattige Kjole, som tilmed var haardt medtagen af Julegangen. Hun lo højt ved Tanken om, at hun kom hjem uden en eneste Gave og alligevel tusindfold rigere, end da hun drog ud.

Saa stod hun foran Huset. Hun lyttede men hørte ikke en Lyd. Det var der ikke noget mærkeligt i, for det var Aften, og de sov sagtens. Hun tog i Døren, men den var laaset. Hun bankede stærkere og stærkere, men ingen svarede.

Da mindedes hun Skibet og Hytten og Møllen og Gaarden og blev grebet af en gruelig Angst. Hun saa sig forvildet om, men øjnede ikke et Menneske. Hun slog Ruden ind med sine Hænder og saa ind i Stuen, men saa ingenting. Krøblingen var der ikke, Drengen var der ikke, der var ikke det mindste af deres fattige Bohave. Stuen var ganske nøgen og tom.

Signete gik til Nabokonens Hus uden at vide, hvad hun gjorde. Hun fandt Døren aaben. Inderst i Stuen sad den gamle Kone i Krogen. Hun saa ud, som var hun bleven hundrede Aar ældre. Hendes Øjne laa dybt i Hovedet. Der var ikke Fugls Føde paa hendes Krop.

„Hvor er min Dreng . . . hvor er min Mand,“ skreg Signete.

„De er dér, hvor de andre er,“ sagde den gamle Kone. „Hvor har du været, siden du ikke véd, at Pesten har hærget Øen. Din Dreng døde først, og Morgen efter din Mand. De blev jordede paa Kirkegaarden, og jeres Smule Ejendom blev solgt for at betale Jordefærden. Du ser ud, som om du ikke troede mig, men her er ellers ingen anden at spørge. De er døde alle . . . Sognefogden og Præsten, Kromanden og Fi-

skerne . . . Munkene og Herremanden . . . alle, alle er de borte. De sidste blev ikke begravede. Der var ingen til at begrave dem. Jeg er alene tilbage. Og jeg lever ikke Ugen ud.“

Signete stirrede paa hende med et tomt Ansigt. Hun blev ved at spørge og fik bestandig samme Svar. Saa gik hun ud i Byen og fik Syn for, at det var sandt. Hun fandt ikke et levende Menneske. Hun gik ud og ind af Husene, og de var tomme alle. Paa Kirkegaarden var der hverken sat Kors eller Navn. Det var der ikke bleven Tid til.

Signete sad udenfor sit tomme Hus med Hovedet i Hænderne. Hun tænkte paa, hvordan hun skulde finde ud af, hvad Gud vilde med hende. Var mon det hans Mening, at hun skulde biet paa ham, der bedrog hende, siden det eneste, hun havde tilbage af alt, hvad hendes var, var den Ring, han havde skænket hende.

Da opdagede hun, at Ringen ved hendes Barm var borte. Hun rev Klæderne af sig og rystede dem og ledte alle Vegne, men forgæves. Hun tænkte, hun havde tabt den, da hun løb ned ad Bakken, og sprang derhen. Men skønt hun søgte den halve Nat, fandt hun intet. Hun løb til den gamle Kone, til sit tomme Hus, til alle de Steder, hvor hun havde været i Byen og tilbage til Konen igen.

„Hvad skader dig?“ spurgte Konen.

„De er borte . . . de er alle borte,“ sagde Signete.

„De er saa,“ sagde Konen.

Da forvirredes Signetes Forstand og var forvirret fra denne Stund, og til hun døde, hvilket varede mange Aar.

Hun vandrede rundt fra den ene af Øens femten Kirkegaarde til den anden, stak i Jorden med sin Stok og sang med en tynd, sørgmodig Røst:

De røved min Tro, de røved mit Guld,
 Ak, altid vi Stakler maa lide!
 De lagde min Dreng i den sorte Muld,
 Og Manden, mig arme til Kvide.

Efterhaanden kom der nye Mennesker paa Bornholm og satte sig fast, dér hvor de gamle havde boet, hvem Pesten bortrev. Alle kendte Signete og mødte hende med Kærlighed og Beklagelse. Over alt blev hun vel modtaget og beværtet. Men hun spiste kun lidt, vilde aldrig tage nogen anden Gave end Føden og Nattely og aldrig sove andet Steds end i Forstuen eller Loen. Bestandig sang hun sin lille Vise, og den lød saa vemodig, at hverken Børn eller gamle Folk kunde høre den uden at faa Taarer i Øjnene. Oftest sad hun i Grublerier og smaasnakkede, hvad ingen forstod.

En Dag kom hun til en Dreng, der vogtede Faar ved Aakirkeby. Hun satte sig hos ham og sagde:

„Jeg ved det ikke, og jeg faar det aldrig at vide. En Fæstemand havde jeg, og ham var jeg tro. Saa sveg han mig, og for at være til nogen Nytte og Glæde her i Verden, giftede jeg mig med en arm og usselig Krøbling, som ingen Kvinde vilde eje paa den hele Ø. Han mishandlede mig tit og troede mig ikke, fordi han var Krøbling og syg, og jeg var karsk og fager. Jeg var ham tro endda og fødte ham en Dreng, skønt Munken og Herremanden, Bissekræmmeren og Fiskeren og Kromanden fristede mig til Elskov. Kan du sige mig, om jeg syndede, da jeg tog ham til Ægte, mens min Fæstemand endnu var i Live?“

„Du har ikke syndet, Signete,“ sagde Drengen, som ynkedes over den store Sorg, som stod at læse paa hendes Ansigt. „Gak til Gaarden og faa Mad.“

„Hør nu, hvad jeg siger,“ sagde Signete. „Jeg gik Julegang for mine. Paa Vejen var der fire gode Mænd, som vilde tage mig til Ægte. Jeg afslog deres Tilbud og var min syge Husbond tro. De skældte mig alle og tilgav mig derefter og skænkede mig hver og en den Ring, de havde til deres Fæstemø. Der var den unge Bonde, hvis Brud havde sveget ham. Han var fager. Skulde jeg taget ham til Ægte? Min Fæstemand var ogsaa fager og havde ogsaa sveget mig. Der var den gamle Møller, og der var den skønne Mand, som drømte om Prinsessen, og der var Skipperen, der var saa blodig og vild. De var døde, da jeg kom tilbage, og jeg gav dem deres Gaver igen. Saa tabte jeg hans Ring, som var min egen Ring. Og saa var de alle døde, da jeg kom hjem.“

„Stakkels Signete,“ sagde Drengen.

„Du kan ikke sige mig det,“ sagde hun og rystede sørgmodigt paa Hovedet. „Ingen kan sige mig det. Gud kan sige mig det, men han vil ikke. Her har jeg vandret i hundrede Aar, og jeg kan ikke finde deres Grave og ikke min Ring.“

„Gaa hjem til Gaarden og faa Mad,“ sagde Drengen.

„Vi elsker dig alle, hvor du kommer hen for din store Sorgs Skyld.“

Signete gik bort over Bakkerne og vidnede om Guds Raads Vanskelighed. Hun sang sin lille Vise, og hendes graa Haar flagrede i Vinden.

PIGEN, DER KUNDE TIE STILLE

DER var en Gang en Karl, som gik hjemme og ikke havde nogen Kæreste. Da saa han blev tredive Aar, sagde hans Mor til ham:

„Nu maa du drage ud i Verden og skaffe dig en Kone. Det er bedst for Manden at have sig en Medhjælp. — Ikke sandt Fatter?“

„Aa, jo saamænd,“ sagde Manden.

„Men tag dig for Guds Skyld een, som kan holde Mund,“ sagde Konen, „den, der snakker i Tide og Utide er ingen Ting værd. — Vel Fatter?“

„Aa, nej saamænd,“ sagde Manden.

Karlen fik tolv Daler og en Pose fuld af Mad, og saa drog han ud i Verden for at finde sig en Kone.

Da han havde rejst et Stykke Vej, kom han ved Aftenstid til et Herberg i det slesvigske og besluttede at blive der Natten over. Der var foruden Manden og Konen en Datter, som hverken var vind eller skæv og for Resten havde et Par milde Øjne. Hende kærestedes han lidt med, fordi han jo ikke havde andet at bestille, og paa den Maade gik Natten baade godt og vel.

Da han skulde rejse om Morgenens, kom han til at tænke paa, at han lige saa godt kunde tage hende til Kone som en anden en, siden det dog skulde være. Men først vilde han da prøve, om hun kunde holde Mund.

„Mette,“ sagde han, for det hed hun. „Nu skal du have Tak for det. Naar jeg kommer tilbage, vil jeg tage dig til Kone, hvis du kan tie stille med det saalænge.“

„Ja, jeg kan sagtens tie,“ sagde Mette. „Jeg er jo ene om det.“

Da nu han vel var rejst, og hun havde kigget efter ham, skulde hun lave Davren til. Saa tog hun fejl af Askeskuffen og Gryn bøtten og kom en Haandfuld Aske i Gryden.

„Hvordan er det, du staar og tosser,“ sagde hendes Moder, som kom til i det samme.

„Jøsses ja,“ sagde Mette. „Jeg stod i Tanker.“

„Det var nogen sære Tanker, de,“ sagde Moderen.

„Tankerne var gode nok,“ sagde Mette. „Jeg tænkte paa Karlen, der var her i Nat. Han sagde, han vilde have mig til Kone, naar han kom igen, hvis jeg kunde tie stille med det saalænge.“

„Ja, det kan vi da sagtens tie stille med,“ sagde Moderen. „Vi er jo to om det.“

Mette gik saa ind i Stuen og satte Grødfadet paa Bordet, men hun satte det med Bunden i Vejret. Straks efter kom Konen og hældte Grøden op uden at se, hvordan Fadet stod.

„Hvordan Fanden er det, du bærer dig ad,“ sagde Manden, som sad med Skeen og ventede.

„Jøsses ja,“ sagde Konen. „Jeg gaar i Tanker.“

„Det maa være nogen vigtige Tanker, de,“ sagde Manden.

„Det er det ogsaa,“ sagde Konen. „Jeg tænker paa

denne her Karl, som laa her i Nat. Han sagde til lille Mette, at han vilde have hende til Kone, hvis bare hun kunde tie stille med det, til han kom igen.“

„Det kan vi da sagtens tie med,“ sagde Manden. „Vi er jo tre om det.“

Da nu Davren var ædt, skulde Manden ud at pløje, og da han kom med Hestene til Ploven, som stod oppe i Ageren, satte han dem for den gale Ende.

„Hvordan er det, du bærer dig ad,“ sagde Naboen, som ogsaa var ude at pløje.

„Jøsses, ja,“ sagde Manden. „Jeg gaar saa rent i Tanker.“

„Det maa være store Tanker, de,“ sagde Naboen.

„Det har du Ret i,“ sagde Manden. „Jeg tænker paa, hvad min Kone sagde til mig ved Davren. Hun sagde, at den Karl, som havde ligget hos os i Nat, havde sagt til vores Mette, at han vilde have hende til Kone, naar han kom igen, hvis bare hun kunde tie stille med det saalænge.“

„Det kan vi da sagtens tie stille med,“ sagde Naboen. „Vi er jo fire om det.“

Manden pløjede nu videre. Men Naboen blev staaende i dybe Tanker. For han havde ogsaa en Datter, som ikke var gift. Og som han stod saadan, kom Bissekræmmeren gaaende.

„Sikken du slider i det,“ raabte Kræmmeren.

„Jøsses ja,“ sagde Bonden og tog Tømmen op. „Jeg er nok falden helt i Tanker.“

„Har man Lov at spørge, hvad du tænker paa,“ sagde Kræmmeren.

„Jeg tænker saamænd bare paa Kromanden her ved Siden af,“ sagde Bonden. „Han sagde netop nu til mig, at hans Kone havde sagt ham, at deres Mette havde

sagt hende, at den Karl, som sov hos dem i Nat, havde sagt, at han vilde tage hende til Kone, naar han kom igen, hvis hun kunde tie stille med det saalænge.“

„Det kan vi da sagtens tie stille med,“ sagde Bissekræmmeren. „Vi er jo fem om det.“

Da nu Karlen nogen Tid efter var paa Hjemvejen, hørte han jo om Brylluppet allerede en fire—fem Mil, før han kom til Stedet. Der var ikke et Menneske, han mødte, uden han jo ønskede ham til Lykke.

„Mo'r vilde nok ikke synes om, hvis jeg kom hjem med den Kone,“ sagde han til sig selv.

Saa tog han ikke ind paa Herberget, men hos Naboen. Der var jo ogsaa en Datter, som heller ikke var hverken vind eller skæv og havde endnu mildere Øjne end Mette. Han kærestedes saa lidt med hende, for det var jo det, han var rejst ud for, og om Morgenen sagde han til hende, at han vilde tage hende til Kone, hvis bare han kunde stole paa, at hun kunde holde Mund, naar det gjaldt.

„Det kan jeg,“ sagde Pigen.

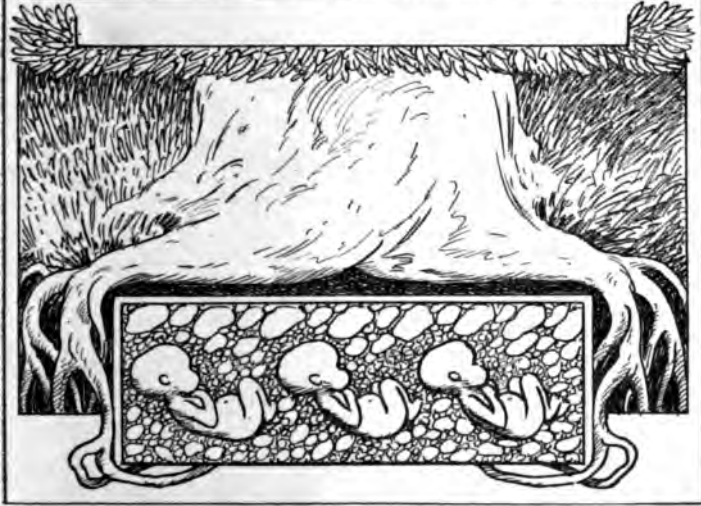
Karlen tænkte nu, at det var bedst at faa Brylluppet i Stand med det samme, for sandt at sige var han ked af at rejse rundt. Det var der heller ikke noget i Vejen for. Der blev lyst i Kirken og buden Gæster, og al Ting gik, som det skulde.

Men da de saa laa godt og vel i Brudesengen, sagde hun til ham:

„Er det sandt, som de siger, at du vilde gifte dig med Kromandens Mette?“

„Jeg tænkte paa det,“ sagde han. „Men hun kunde ikke tie stille.“

„Nej,“ sagde Bruden. „Hun var en Janke alle sine Dage. Hvad hun vidste, skulde hun ud med. Saa er du

bedre tjent med mig. Jeg har faaet tre Børn og begravet dem allesammen herude under det store Piletræ. Og jeg har aldrig fortalt det til et Menneske før nu til dig.“

Saa kom Karlen ud af Sengen i en Fart og løb derfra. Han løb, lige til han kom hjem.

„Naa, hvordan gik det,“ sagde Moderen.

„Det gik skidt,“ sagde Karlen. „Den ene sagde for meget og den anden for lidt.“

„Ja, naar du ikke kan faa en, som passer, maa du hellere blive Ungkarl,“ sagde hun. „Ikke sandt Fatter?“

„Aa jo saamænd,“ sagde Manden.

INDHOLD

1	MORGENDUG AF ENGE
21	ØNSKET
36	DE FALSKE VIDNER
50	HR. OLE
73	SIGNETE
107	PIGEN, DER KUNDE TIE STILLE

EVENTYR-SKRINET

EVENTYR SKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF

CARL EWALD

ANDET BIND

KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOOTRYKKERI

1906

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
362377
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
F. 1907 L

BONDEVETTE

I Vendsyssel var der i gamle Dage saa fuldt med Troldtøj, at Menneskene ikke kunde trække Vejret.

De var i hver eneste Høj, og der er mange Høje i Vendsyssel. De dansede paa Engene og sprang i Kilderne og fyldte Stranden og Havet.

Beständig var de paa Krigsfod med Menneskene og gjorde dem alt det onde, de kunde.

Men det kom sig over Præsterne.

Tidligere var det gaet nogenlunde, og det var først, da de byggede saa mange Kirker, at det blev rent galt, for Troldene kunde ikke for deres Død fordrage den Klokkeringning.

Præsterne satte ogsaa ondt for dem tidlig og silde.

Hver Gang, at der var nogen syg, sagde de, at det var Troldfolkets Skyld. Om et Barn blev forbyttet, om der blev stjaalet af Juleøllet, om en Ko blev forgjort, saa den ikke gav Mælk — bestandig rettede de Klagen imod de underjordiske.

Var der nu nogen Sandhed i det, saa var der ogsaa megen Løgn. For Troldfolket vilde helst leve i Fred med Menneskene. Hvis de hævnede sig, naar man gjorde dem Fortræd, saa gjorde Menneskene jo det samme, og stjal de en Gang imellem, saa var jo heller ikke alle Mennesker lige ærlige.

Imidlertid voksede Plagen saadan, saa Bønderne snart ikke mere vidste, hvad de skulde gøre. De kom sammen til et Møde, og der fremstod Præsten og sagde, at Ulykken kom af, at de ikke var fromme nok. Da han var færdig, fremstod der en anset Bonde ved Navn Kristen, og han sagde, at efter hans Mening kunde det nu være, hvad det vilde med det underjordiske. De gjorde saamænd ingenting, naar man ikke drillede dem for meget med Kors og Fadervor og Klokkklang. Lad saa være, de toldede en Smule af Øllet og Melet en Gang imellem. Det kunde man da finde sig i. Han havde selv en Troldehøj paa sin Mark og en Nisse i sin Lade og et helt Slæng af Ellepiger i sin Mose. Men der havde aldrig været dem og ham noget imellem. Han lagde en Gang imellem en Otting Øl ud til dem og gav dem Grød Juleaften og saadan ellers lidt nu og da og saa for Resten til den anden Side, naar han mødte dem.

Alle Bønderne raabte, at det var rigtigt nok. Men Præsten blev vred og sagde, at det var syndig Tale og slet ikke andet, for man skulde bekæmpe de underjordiske af al sin Kraft, hvis ellers man vilde bevare sin Sjæls Salighed. Bønderne tav til det, for det er ikke

godt at sige en Præst imod. Men da han var gaaet hjem igen til sin Nadver, tog de fat igen, hvor de slap, og Kristen var atter den, som førte Ordet.

Han vilde da videre sige, at efter hans Skøn var det en hel anden Sag med Havfolket eller Vetterne, som drev deres Kvæg op paa Stranden og helt ind over Markerne og lod det græsse dør den hele Nat. Han syntes, de skulde blive enige om at tage det Kvæg op og dem, som røgtede det, og beholde dem, til de havde betalt for Græsningen. Der var især een Havfrue, som var slem, og hende mente han, de først skulde se at fange. Bønderne syntes ogsaa godt om hans Tale og blev enige om, at de samme Aften skulde passe paa, naar Havfruen drev Kvæget op.

Det lykkedes ogsaa helt godt. Da Mørket faldt paa, kom hun op af Havet med alt sit Kreatur og drev det ind over Stranden. Bønderne laa skjult rundt om bag de store Sten og biede paa et Tegn fra Kristen. Da Havhjorden var højt oppe paa Marken, gav han Tegnet. De løb til fra alle Sider og drev den helt til Byen og ind i en Fold, som de havde lavet til det samme.

„Se saa,“ sagde Kristen. „Nu har vi dig. Nu slipper du og dit Kvæg ikke, før du har betalt for Græsningen.“

„Jeg har ingen Penge,“ sagde Havfruen. „Jeg beder saa bønligt, at I lader mig slippe, saa skal jeg aldrig gøre det mere.“

„Hvem vil tro paa en Havfrues Ord,“ svarede Kristen. „Har du ingen Penge, saa giv os dit Bælte. Det skinner af Guld og Ædelstene, og med det vil vi anse Græsset for betalt.“

„Du ved ikke, hvad du beder mig om,“ sagde Havfruen. „Den, som løser mit Bælte, bliver ikke glad,

uden han bliver min Husbond. Og jeg er gift med Havmanden nede paa Havsens Bund, og du har vel ogsaa din Kvinde hjemme paa Gaarden.“

„Jeg har saa,“ sagde Kristen. „Just derfor har saadan en Heks som du ingen Magt over mig, saa dejlig du end er. Hid med Bæltet, eller vi giver dig ikke fri.“

Hun græd og bad, men det hjalp ikke. Og da det led mod Morgenstunden, og hendes Kreaturer brølede og sparkede i Folden, løste hun Bæltet og rakte ham det.

„Dette kommer du bitterlig til at angre,“ sagde hun.

Kristen tog Bæltet i sin Haand, og alle Bønderne stimlede sammen for at se, hvor pragtfuldt det var. De tænkte, der var Guld og Ædelstene nok til at købe hele Vendsyssel, og var enige om, at de havde gjort en god Handel.

Alene Kristen saa ikke mere paa Bæltet. Han slap det af sin Haand og stirrede paa Havfruen, der drev sit Kvæg ad Stranden til. Han syntes ikke, han i sit Liv havde set saa dejligt et Kvindfolk, og han fulgte efter og havde ikke sine Øjne fra hende.

Men hun vendte sig ikke om, før hun var kommen saa langt, at hun var sikker paa, at hendes Kreaturer ikke mere kunde indfanges. Da saa hun sig tilbage og blev var, at ingen fulgte hende uden den ene Mand, der havde krævet hendes Bælte. Hun opslog en Haanlatter og kaldte paa sin store Tyr.

„Rod nu,“ sagde hun til den.

I samme Nu begyndte Tyren at rode i Jorden med Horn og Klove, saa der stod en mægtig Sky af Sand omkring den. Nordenvinden kom og løftede Sandet højt i Luften, højere og højere og mere og mere, efterhaanden som Tyren rodede det op. Det føg saadan ind

over Landet, at Kirken blev halvvejs begravet og de fleste Marker tilsandede. Ingen mindedes at have oplevet en saadan Ulykke.

Men Kristen var den eneste, som vidste, hvordan det var gaaet til. Han blev ude i Stormen, saa længe til Havfruen var forsvunden med alt sit Kvæg i de skummende Bølger. Først da gik han hjem efter og ænsede ikke Sandet, han vadede i, og som havde gjort hans Jord mere Fortræd end nogen andens. Han satte sig udenfor sin Gaard og stirrede og tænkte paa Havfruen, lige til Solen stod højt paa Himlen.

Saa gik han ind i Byen. Dær sad de andre og drak og svirede af Glæde over de Skatte, de havde vundet, og kævledes om, hvordan de skulde dele dem. Havfruens Bælte laa i en Krog af Stuen. Kristen tog det op, og da saa de at det ikke var andet end grønt Siv.

Da blev de pludselig ædru og henfaldt i stor Harme og Fortvivlelse. Og bedre blev det jo ikke, da de kom udenfor og saa, hvad Ulykke Sandet havde anrettet. Der blev en Jammer og Elendighed over hele Sognet, og Præsten havde gode Dage, naar han prædikede mod Troldtøjet. De fyldte Kirken og hørte alle paa ham i stor Andagt og angrede bitterligt, at de ikke før havde lyttet til hans Ord.

Alene Kristen kom aldrig i Kirken og brød sig om ingenting. Dag efter Dag sad han ved Stranden og stirrede efter Havfruen. Han forsømte sin Hustru og sin Gaard og maatte høre ilde derfor af alle. Men han kunde ikke gøre sig anderledes, end han var, og han gik stille med det og fornærmede ellers ingen.

En Aftenstund, da Solen længst var gaaet i Bjerge, dukkede Havfruen op af Bølgerne.

Da han saa hendes tangkransede Hoved, udstødte

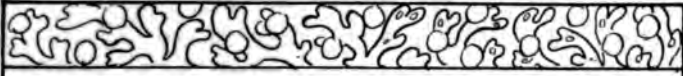
han et Raab af Lykke og bredte sine Arme mod hende. Hun saa paa ham med et sørgmodigt Blik og dykkede under igen. Han gav sig heftigt til at græde, og da han havde grædt en Stund, viste hun sig paany for straks efter atter at forsvinde. Tredie Gang saa han hende, og da steg hun op af Havet og kom hen og satte sig hos ham i det hvide Sand.

Han fortalte hende da, hvordan han havde længtes efter hende, saa alt, hvad han før brød sig om i Verden, var blevet ham til intet, og han ikke mere kunde nogen Ting. Han bad hende tage ham med sig ned paa Havsens Bund hellere end at gaa fra ham igen. Og hun slog sine vaade Arme om hans Hals og kyssede ham med sin kolde Mund og sagde:

„Du voldte mig stor Fortræd, da du tog mit Bælte, og jeg sagde det forinden, men du vilde ikke høre. Mig gik det ikke bedre end dig. Da du tog mit Bælte blev du min, men jeg blev ikke mindre din. Du har ingen Glæde af din Hustru og dine Børn og dit Gods, og for mig er det ikke anderledes. Jeg er kold i Havmandens Arm, og mine Børn græder, fordi deres Moder ikke sér til dem. Mine Dyr driver for Vind og Vove. Der er da intet andet for os to at gøre end at tage hinanden i Favn og stille vor Længsel, om saa Verden skal gaa under derved.“

Da hun havde sagt det, tog hun ham i sine Arme og kyssede ham længe og inderligt. Hun blev hos ham hele Natten, og først da Solen dukkede af Havet, bød hun ham Farvel.

„Nu have du inderlig Farvel,“ sagde hun. „Een Gang skal vi ses endnu, og da aldrig mere. Hvis du vil komme til denne Plet om et Aar, skal jeg bringe dig vor Søn. Jeg skal give ham en Gave, som skal udmærke ham

frem for alle Mennesker. Han skal være synsk, saadan at han kan sé alt, hvad der er i Jorden og under Jorden og over Jorden. Og det skal hjælpe ham langt frem i Verden, om ellers han bliver brav. Men nu skal du gaa hjem og røgte din Gaard vel, for den skal han arve efter dig. Naar jeg bliver hundrede Aar, vil jeg se ham gaa herinde paa Landet og pløje sin Jord. Og der skal intet ondt komme over ham fra mig og mine.“

Dermed sprang hun i Bølgerne og forsvandt.

Kristen gik hjem og var fra den Stund en anden Mand. Han genvandt sin Anseelse i Sognet og endnu mere, saaledes at Bønderne alle tyede til ham, naar der var noget vanskeligt paa Færde. Hjemme førte han strengt Hus og bragte i forunderlig kort Tid Gaarden paa Fode igen.

Da hans Hustru spurgte ham, hvordan der pludselig var sket saadan en Forandring med ham, og hvorfor han arbejdede saa strengt, svarede han, at han ventede en Søn, som skulde arve Gaarden efter ham, hvordan det saa gik med de andre Børn.

„Jeg gad vide, hvor den Søn skal komme fra, siden du aldrig mere sover ved min Side,“ sagde Hustruen.

„Han kommer sig saa,“ svarede Kristen, og mere var der ikke at faa ud af ham.

„Da har du visselig ligget i med den lede Vette i Stranden,“ sagde Konen. „Og da vil jeg ikke mere være din Hustru, men gaar til Præsten og begærer Skilsmisse fra en saadan unaturlig Mand, der har Omgang med Troldtøj. Og om Eders Slegfredbarn kommer her, da skal han ikke faa blide Dage.“

Dertil sagde Manden intet, men gik til sit.

Nu begav det sig saadan, at det Aar blev en gruelig Vinter med mere Kulde og Uvejr end nogensinde før,

saa der alle Vegne i Landet skete mange Ulykker. En Nat, det var et skrækkeligt Uføre mellem Himmel og Jord, blæste Taget ned over den Stue, hvor Kristens fire Børn sov og slog dem ihjel med det samme. Af Sorg herover døde Konen Maanedsdagen derefter. Paa sit yderste forbandede hun det Troldtøj, som var Skyld i hendes Ulykke. Kristen hørte paa hende med stor Taalmodighed, sagde hende ikke imod og gav hende en skøn og kristelig Begravelse, da hun havde udstridt.

Derefter var han, som han havde været før. Han byggede nyt Tag paa sit Hus, sled i det fra Morgen til Aften og sang stundom dertil. Alting trivedes vel for ham, hvad han tog sig over. Hans Øksne var federe end de andre Bønders, hans Heste blankere i Skindet, hans Korn stod tykkere paa Marken. Hans Køer kælvende, og Dalerne øgedes paa hans Kistebund. Naboerne talte om Trolddom, men han lod dem snakke.

Da Aaret var rundet ud, som Havfruen havde sagt, gik han paa den selvsamme Aften ned til Stranden, hvor han havde taget hende i Favn, og biede, til Solen var af Himlen. Og som det var sket, steg hun af Bølgerne, svømmede i Land og lagde et smukt og velskabt Drengbarn paa hans Knæ. Han vilde drage hende til sig, men hun lagde Fingeren paa Læben og sank i Bølgen igen uden at sige et Ord. Han saa hende aldrig siden.

Saa gik han hjem til sin Gaard med Drengen, og fra nu af havde han ingen anden Tanke end at gøre det saa godt for ham, som det ene Menneske kan gøre det for det andet.

Han var som andre Børn paa det nær, at han stundom pludselig, endnu inden han kunde tale, pegede hen

for sig, som om han saa noget, hvor der ingenting var for andre at sé. Pigen, der skøttede ham, undredes over det og fortalte det til Kristen. Han vidste nok, hvad det betød, men sagde ingenting om det.

En Dag kom Præsten og spurgte, om han havde det Barn med Havfruen. Dertil svarede Kristen frejdigt ja.

„Saa kan jeg ikke døbe det,“ sagde Præsten.

Men Kristen tog Vand af Kilden i sin hule Haand og døbte Drengen i den treenige Guds Navn. Han kaldte ham Bondevette, efterdi hans Fader var en Bonde og hans Moder en Vette.

Efterhaanden som han voksede til, maatte han døje en hel Del ondt. Alle kendte hans Herkomst og spottede ham for den, og Degnen nægtede ham Adgang til Skolen, fordi han ikke var døbt. Kristen værgede ham, saa godt han kunde, og for Resten var han selv Karl for at klare sig med Næverne, naar de ikke var for mange om det.

Da han var femten Aar, gik Kristen til Præsten og spurgte, om han nu vilde døbe ham.

„Jeg skal gøre det for dig,“ sagde Præsten. „Om ellers du vil staa aabenbar Skrifte i Kirken og bekende din grufulde Synd, at du har haft Omgængelse med en Troldkvinde.

„Skulde jeg købe hans Kristendom med at smæde hans Moder?“ sagde Kristen. „Lad det saa gaa ham, som det kan.“

Imidlertid pinte det ham alligevel, at Drengen ikke var døbt. En Dag rejste han med ham langt syd paa i Landet. Han gik ind til en Præst dør og bad ham døbe denne unge Dreng, som var en Hedning, han havde faaet fat i i det vendiske og taget i sin Tjeneste. Præsten priste i høje Toner hans kristelige Nidkærhed og

døbte gladelig Barnet. Nok studsede han over det sælsomme Navn, men Kristen forklarede ham, at han skulde hedde saadan, fordi det var en Bonde, der havde friet ham af Hedenskab og Troldtøj. Og saa gik det i Orden.

Da de kom hjem igen, blev Sognets Præst rasende over det, Kristen havde gjort. Men han dristede sig ikke til at omstøde den hellige Handling og afvadske Daaben.

Nu sad Bondevette paa Skolebænk, saa gammel han var, og lærte hastigt og nemt. Men anderledes end de andre blev han altid.

Ofte sank han hen i Grublerier og hørte end ikke Lærerens Spørgsmaal. Til andre Tider fór han pludselig op og pegede hen for sig mod noget, ingen kunde sé. Naar saa de spurgte ham derom, svarede han i Begyndelsen sandt og oprigtigt, som det var, at han saa en Nisse eller en Ellepige eller en af Havfolket. Men saa saare han havde sagt det, slog de Kors for ham og signede og manede ham, som om han var en svar Synder eller en spedalsk. Derfor blev han ked af det og lærte snart at give dem en Løgn, saa de lod ham slippe. Men han var ikke mindre synsk for det, og sin Fader kunde han altid tale med om det.

Da nu han var tyve Aar, døde Kristen efter at have paalagt ham at gaa ned til Havet paa det Sted, han nærmere angav ham, og kalde tre Gange med høj Røst paa sin Moder. Naar saa hun kom, skulde han allerførst hilse hende fra Fader og sige hende mangfoldigt Tak, for hvad hun havde skænket ham. Dernæst skulde han spørge hende om det, der laa ham mest paa Sinde.

Straks efter Jordefærden gjorde Bondevette, som Faderen havde paalagt ham. Han stod ved Stranden og raabte: Moder! Moder! Moder! Men der kom ingen. Først da han havde raabt det tre Gange til og endnu

tre Gange, begyndte Vandet at røre sig, og han syntes, han saa en Kvindeskikkelse under Havfladen. Han kaldte da paany, og der lød en Stemme dernedefra, som sagde:

„Hvad vil du mig, min Søn?“

Bondevette frembar da Faderens Hilsen, og Stemmen svarede, at det var godt og vel det samme. Derefter gik han helt ned til Vandet og endda et Stykke ud i det og raabte med høj Røst, at han vilde sé sin Moder.

„Det kan ikke ske.“ sagde Havfruen. „Om du saa mig, kunde du blive betagen af syndig Elskov til mig.“

„Hvorledes kan man betages af Elskov til sin Moder?“ spurgte Bondevette.

„Jeg er ung og skøn,“ svarede hun. „Yngre og skønnere end den Gang, din Fader tog mig i Favn. Jeg er nu Hundrede og fyrretyve Aar men bliver yngre og skønnere for hvert Aar, der gaar. Du faar mig aldrig at se. Men har du en Bøn, skal jeg opfylde den, om ellers jeg kan. For jeg elskede din Fader saare, om ogsaa han gjorde mig Fortræd.“

Da mindedes Bondevette, hvad Faderen havde sagt ham og vidste straks, hvad der laa ham mest paa Sinde.

„Hør mig da, Moder, som jeg ikke maa se,“ sagde han. „Skal jeg høre Troldfolket og Vetterne til, eller skal jeg høre Menneskene til?“

„Hvorfor spørger du om det, min Søn?“

„Fordi jeg ikke selv kan svare derpaa,“ sagde Bondevette. „Naar jeg ser Højfolk og Ellefolk og Havfolk, da drages jeg sælsomt imod dem og synes, jeg er én af deres. Men naar jeg lever blandt Menneskene, synes jeg, jeg hører dem til og er glad for dem.“

„Søn,“ sagde Havfruen. „Naar Højfolket stjæler Øllet, har du da Lyst til at hjælpe dem eller til at genne dem bort fra Tønden?“

„Jeg har Lyst til at genne dem bort,“ sagde Bondevette.

„Og naar du ser Ellepigerne danse, drages din Sind og Sans da mod nogen af dem?“ spurgte hun.

„Min Sind og min Sans er hos Bodil i Bakken, Møllerens Datter,“ svarede Bondevette bestemt.

„Da bliv hos Menneskene, og vær én af dem,“ sagde Havfruen sørgmodig. „Du hører dem til, og det er ikke mere end rimeligt, saa sandt min Elskov var større end din Faders. Jeg havde aldrig Ro paa Havsens Bund, siden han tog mig i Favn, men han glemte mig ganske og var lykkelig med dig.“

„Men om nu mit Folk kommer i Krig med Troldfolket?“ spurgte Bondevette.

„Da før dem vel i Krigen, og brug den Kundskab, du har arvet fra din Moder,“ sagde Havfruen. „Menneskene er de stærkeste og vil dog sejre en Gang. Og du skal aldrig være bekymret over, at du kæmper mod din Moders Venner. Kun fjernt er vi i Slægt med Højfolket og Ellefolket. De frie stolte Havfolk er noget for sig selv. Desuden drager vi snart af Lande og kommer aldrig mer tilbage.“

„Tak for dine Ord,“ sagde Bondevette. „Og nu beder jeg dig saa mindelig, at jeg maa se dig. Visselig gør du Fader Uret, naar du siger, han glemte dig. Mangen god Gang har jeg sét ham sidde ved Stranden og stirre ud over Havet. Da tænkte han paa dig.“

Havfruen svarede ikke. Vandet brusede og skummede dér, hvor hun var. Det lød for hans Øren, som om nogen græd og hulkede.

Og saa var hun borte. Han kaldte og bad og blev paa Stranden den hele Nat, men ingen svarede ham. Og efter den Tid saas ingen Havfolk i Vendsyssel.

Fra nu af levede Bondevette, som en Mand, der kender sin Kaas og holder den.

Han giftede sig med Bodil i Bakken, og blev mere og mere sin Fader lig i Vækst og Udseende, som ogsaa i Anseelse. Han havde den bedste Gaard i Sognet, og ingen kunde nægte, at han var den dygtigste Bonde. Om saa det var Præsten, opgav han sin Mistro, da Bondevette flittigt søgte Kirken og ofrede rigeligt paa Højtidsdagene.

Men allermest Anseelse nød han for den Synskhed, der havde været hans Ulykke i Barndommen. For han brugte den til at vare Venner og Naboer, naar Troldfolket havde ondt i Sinde. Og skønt han aldrig gik angrebsvis til Værks mod de underjordiske, fattede de et stort Had til ham og pønsede tidlig og silde paa, hvordan de kunde komme ham til Livs. Og det var ikke blot Troldfolket der paa Egnen, men over hele Vendsyssel. For de vidste nu alle, at han var synsk og kunde sé og høre, hvad intet andet Menneske kunde.

En Dag stod han skjult bag en Busk og hørte to Højfolk tale sammen.

„I Morgen skal Bondevettes Hustru brygge,“ sagde den ene.

„Saa gaar vi did og tager Øllet fra hende,“ sagde den anden.

Saa løb de, og Bondevette gik sindigt til sin Gaard. Næste Morgen tidlig bød han Pigerne fylde Bryggerkedelen med Vand og fyre under den, til det blev kogende. Dernæst samlede han sine Karle og sagde til dem:

„Nu give I Agt om en Stund. Der hvor jeg slaar med Vand, slaar I andre med Plejl og Kæp, om ogsaa I ingenting kan sé.“

Lidt efter kom Troldene med seks Spande og en stor Jernstang til at bære dem i. Bondevette stod skjult i Bryggerset, og just som de var ved Døren, slog han det kogende Vand over dem, mens Karlene af Hjertens Lyst huggede løs med deres Plejle og Kæppe. De kunde ikke se, at de ramte noget. Men de hørte alle, at Luftten fyldtes med Jammer og Skrig.

Saa hastig løb Troldene derfra, at de glemte Jernstangen. Den skænkede Bondevette til Kirken, og det er den, Kirkedøren endnu hænger i. Af den Slags hændte der mange Ting, og altid gik Bondevette af med Sejren, saa Troldene til sidst ikke vidste, hvad de skulde stille op imod ham.

Saa var det en Nat, han red forbi Troldhøjen. Der var Dans og Lystighed, og Højen stod paa fire røde Pæle. Bondevette holdt sin Hest an og saa paa dem. I det samme kom Troldkongen ud til ham med sin dejlige Datter i Haanden. I den anden Haand bar han et gyldent Bæger med Mjød.

„Hvorfor vil du krige med os, Bondevette?“ sagde Troldekongen. „Du er dog til Hælvten af vor Slægt eller mere, saa sandt Moderen er mere end Faderen. Slut Fred med os, og jeg giver dig den skønneste af mine Døtre til Ægte og saa meget Guld, du kan slæbe hjem paa din Hest.“

„Jeg har en Hustru hjemme, som er Møllerens Bodil i Bakken og skønnere end Eders Datter,“ sagde Bondevette. „Aldrig angreb jeg Eder, før I gjorde ondt. Men nu er jeg vred. Og jeg vil føre Krig med Eder, saa længe I er i Landet.“

„Drik i det mindste dette Bæger med mig,“ sagde Troldekongen.

„Giv mig Eders Bæger,“ sagde Bondevette.

Trolden rakte ham det og blinkede listigt derved. For han vidste, at naar han havde drukket Mjøden, da var han i de underjordiskes Magt og ikke længer den Mand, han var før.

Men Bondevette vidste det ogsaa. Han løftede Bægeret og kastede Drikken bag over Skulderen. Der faldt noget paa Hesten og afsved dens Haar, dør hvor det faldt. Derefter red han bort med Bægeret i Galop og skænkede det siden til Præsten, som lod gøre en Alterkalk af det.

En Dag kom der Bud til ham fra Herremanden paa Børglum Kloster.

Da han kom derhen, fortalte Manden ham, at han og hans Kone blev plagede til Døde af en Skifting, de underjordiske havde givet dem i Stedet for deres eget Barn, som de havde forsømt at døbe i Tide. Naar nogen var i Stuen, sad Skiftingen søvnig og sløv ved Bordet. Han aad for fire, agtede aldeles ikke paa, hvad det var, han puttede i Munden, og blev aldrig mæt. Men naar der ingen var i Stuen, teede han sig saadan, at det var en Gru. Han løb op og ned ad Væggen som en Kat og sad under Loftet og hujede og skreg, saa det hørtes langt ud i Marken.

„Kan du hjælpe mig ud af den Knibe og skaffe mig mit eget Barn igen, saa skal jeg skænke dig saa meget, at du kan sige, du har gjort din Lykke,“ sagde Herremanden.

Bondevette saa lidt paa Skiftingen. Saa gik han ud i Marken, fangede et Svin, slagtede det og lavede det med Hud og Haar og Ben i én stor Pølse. Den satte han saa for Uhyret, der begyndte at flaa og flænge i den, som det ellers var hans Vane med Maden. Derefter spiste han, og alt som det gled ned, blev han roligere.

Tilslidst sad han ganske stille med Kniven i Haanden og saa paa det, der var tilbage af Pølsen. Saa kastede han Kniven og sprang op med et frygteligt Vræl.

„Pølse med Hud — Pølse med Haar — Pølse med Ben i!“ skreg han. „Nu har jeg tre Gang sét ung Skov paa Børglum Bakke, men aldrig saa jeg saadan en Pølse. Her skulde Fanden blive længer.“

Derefter løb han ud af Stuen og ud af Gaarden og kom aldrig igen.

Men samme Aften bragte en af Højfolkene Herremandens Barn tilbage, og Bondevette drog hjem med Tak og rige Gaver, men hans Ry bredte sig endnu længere ud i Landet.

Alt som nu Aarene gik, kom der bestandig flere og bad om Bondevettes Hjælp mod de underjordiske, og aldrig forgæves. Der strømmede saadan ind til ham med Gaver, at han blev den rigeste Mand i Vendsyssel. Men tilslidst blev det Troldfolket saa broget, at de besluttede at udvandre af Landet.

En Aften kom der en Mand, som ingen kendte, til Sundby Færge og spurgte Færgefolkene, om de hele Natten vilde fare frem og tilbage fra Vendsyssel til Aalborg. Det vilde de nok, om ellers de fik god Betaling, og derfor var der intet i Vejen. Da de saa spurgte, hvad Slags Fragt det skulde være, svarede Manden, at det maatte de ikke spørge om, hvis ellers de ønskede at gøre Forretning med ham. Da de betænkte sig, bød han dem dobbelt Betaling, og saa slog de til. Han befalede dem at møde en Time før Midnat ved Langebro-Kro, som ligger en halv Mil øst for Sundby. Der skulde Fragten indlades.

De mødte saa ogsaa ved den fastsatte Tid og sejlede hele Natten.

De kunde mærke, Baaden var saa fuld, at den sank dybt i Vandet. Men de kunde ingenting sé uden Manden, som havde sluttet Kontrakt med dem, og som var med hver Gang for at passe, at alt gik rigtigt og redeligt til. Men han sagde ikke et Ord, og ingen vovede at spørge. Først ud paa Morgenstunden var Farten til Ende.

Som nu Folkene laa og hvilede paa Aarerne og talte om den sælsomme Hændelse, kom Bondevette ridende nord fra og skulde sættes over for at gæste sin Svigersøn, som boede i Aalborg. De fortalte ham det da, som det var gaaet til, og spurgte ham, hvad mon det kunde være. Han bad, at de vilde vise ham Pengene, de havde faaet, og undersøgte dem længe og omhyggeligt.

„Det er Højpenge,“ sagde han saa.

Folkene vilde kaste dem bort, men han bød dem lade det fare.

„Guldet er godt nok,“ sagde han. „Trolldfolket kan vel være ærlig i en Handel, naar man er ærlig mod dem.“

Derefter skyggede han med Haanden over sine Bryn og saa længe mod Aalborg Bakker. Færgfolkene saa samme Steds hen og undredes, saa længe han stirrede, for de saa intet.

Men Bondevette saa Bakkerne vrimle af smaa bitte Mænd i røde Huer og vidste nu, at de underjordiske havde forladt Vendsyssel.

Bondevette levede mange Aar efter den Dag og døde æret og ansét af alle som en rig Mand.

Han efterlod sig baade Sønner og Døtre. Men ingen af dem havde arvet hans Synskhed.

FANDEN

FOR mange Aar siden sad der i Jyllinge en Præst, ved Navn Hr. Peder, som havde Fanden i sin Magt.

Det kunde nu enhver from Præst faa i den katolske Tid. Men naar det gjaldt om at beholde ham, var det en ganske anden Sag. Det var ikke hver Mands Kunst, men i det Stykke havde Hr. Peder ikke sin Lige.

Saa længe holdt han paa ham, at de andre Præster klagede til Bispen. For i Længden kan en Præst ingen Vegne komme uden Fanden, og den der bedst forstaar at bruge ham, nyder den største Anseelse, har den fuldeste Kirke og faar de rigeste Offer.

Nu vilde Bispen gerne hjælpe sine betrængte Undergivne, men Ulykken var, at ingen vidste, hvor Hr. Peder havde Fanden gemt. Selv sagde han aldrig noget derom, men smilte bare listeligt. Hans Kaldsbrødre gjorde, hvad de kunde for at opdage Hemmeligheden; men det lykkedes dem aldrig.

Der var endogsaa to af dem, som en Aftenstund gæstede ham, og mens de sad ved Drikkelaget lumskelig hældte alt Øllet under Bordet. Da saa Hr. Peder laa der med, for han var ogsaa i den Henseende en Danemand, anstillede de to Skælmer en omhyggelig Undersøgelse i hele Præstegaarden men fandt ikke det mindste Spor af det, de søgte.

Somme Tider tænkte Folk, at nu havde Hr. Peder ikke Fanden mere. Men det var bare, naar han sparede paa ham. For bedst som det var, faldt han en skønne Dag over en af dem, Præsten ikke kunde lide, enten det nu var en, som kneb paa Offeret, eller Degnen, der havde været hovmodig, eller en Kone, der havde øvet Trolddom.

Hr. Peder klagede aldrig til Provst eller Bisp. Han holdt selv Justits i sit Sogn, og intet Steds var Justitsen bedre.

En Gang kom han i Kirken ved Messetid med Fanden ved Hornene og regalerede ham saadan i hele Menighedens Paasyn, at den tabte baade Næse og Mund. Selv Herremanden blev bange og gemte sig i Bunden af sin Stol. Da Forestillingen var forbi, sagde Præsten bare: Forsvind, og saa var Fanden borte, uden at nogen havde set, hvordan det gik til. Derefter holdt han saa skøn og opbyggelig en Tale, at alle, som var i Kirken, maatte græde.

Dette varede nu i mange Aar, og Hr. Peders Berømmelse naaede over det ganske Land.

Der manglede naturligvis ikke paa Folk, som satte ondt for ham hos Øvrigheden, ja endog beskyldte ham for at staa i Pagt med den Lede. Men dette modbevieste han ikke blot ved sit kristelige Levned og sin Nidkærhed i Troen — han havde brændt syv Hekse i sin

Embedstid — men allermest ved den Maade, han hundsede Fanden paa, naar han kom for Dagens Lys.

Imidlertid blev Hr. Peder efterhaanden ældre og brød sig ikke mer saa meget om Fanden. Ja stundom fandt han endog, at han var til Ulejlighed. Og da han en Dag sad i sin Have med Præsten fra Ølstykke, som hed Hr. Anders, og en mægtig Kande Lübecker-Mumme, talte han om det, hvad han ellers aldrig havde gjort.

„Det er nu slet ikke saadan, Hr. Anders,“ sagde han, „Bestiet kan saamænd give en nok at tænke paa. Der er det ved ham, at han jævnt hen maa have noget at bestille. Ellers holder han et Hus, saa Præstegaarden er færdig at styrte ned over Hovedet paa mig. Og saa er der det, at naar han først er sluppet ud, saa skal han lige paa Minutten sættes i Arbejde. Ellers bliver det sidste værre end det første.“

„Er det saadan?“, spurgte Hr. Anders fra Ølstykke.

„Ja saadan er det,“ sagde Hr. Peder. „Men ingen ved det, som ikke har prøvet det selv.“

„Jeg kunde nok lide at prøve det,“ sagde Hr. Anders.

„Er I træt af ham, saa laan mig ham bare for en Stund, om ellers I vil gøre mig en Villighed.“

De begyndte nu at snakke frem og tilbage om det, saa længe til Kanden var tom og Hr. Anders saa fuld, at han svor paa, han skulde lære Fanden ganske anderledes Mores end Hr. Peder havde kunnet det. Hr. Peder lo overstadigt og saa paa sin Embedsbroder, som var en lille og ganske uanselig Mand. Men Enden paa det blev da, at han lovede at sende Fanden over til Ølstykke Præstegaard førstkommende Fredag Formiddag.

Nu tænkte Hr. Peder slet ikke paa at holde sit Løfte, efterdi det var givet og modtaget i Drukkenskab. Men Natten mellem Torsdag og Fredag holdt Fanden

et saa syndigt Spektakel, at ingen i Præstegaarden fik lukket et Øje. Ved Midnatstid maatte Præsten selv op og tale Dunders til ham. Og da saa Fanden blev ved med at larme og svor og bandte paa, at han vilde rive Taget af Præstegaarden, hvis han ikke fik noget at bestille, slog Hr. Peder i Bordet og sagde:

„Læg dig nu og hold din ugudelige Mund. I Morgen er det Fredag, og saa lover jeg dig, at du skal faa mer at bestille, end du har haft i al den Tid, du tjente mig.“

Dermed slog Fanden sig til Taals, efterdi han vidste, at Præsten plejede van at holde Ord, baade i ondt og godt. Og Præsten gik til Sengs og sov trygt. Men ved Solopgang hidkaldte han en fattig Husmand ved Navn Kristen, hvem han stundom brugte som Løbedreng, saasom han ikke havde Forstand til andet og seks Røllinger hjemme i Hytten, saa han nok kunde trænge til en Skilling nu og da.

„Kristen“, sagde han. „Tag denne her Æske og bring den over til Præsten i Ølstykke.“

Dermed rakte han Husmanden en liden rund Spaanæske af den Slags, hvori Præsterne har deres Pibekraver. Kristen tog imod den og blev staaende og biede paa Skillingen, som plejede at følge med.

„Hr. Anders i Ølstykke vil betale dig for din Ulejlighed,“ sagde Præsten. „Du kan blot sige til ham, at her er det, han bad mig om forgangen Dag, og som jeg lovede at skikke ham Fredag Morgen. Saa bliver han saa glad som aldrig før i sit Liv og giver dig kanske en hel Daler og Tak oven i Købet. Men vogt dig, at Laaget ikke gaar af. For saa bliver det sidste værre end det første, og du faar Fanden og ikke Daleren.“

Kristen takkede og traskede af Sted. Hr. Peder stod i sin Dør og saa efter ham og lo lunt.

Æsken var nu ikke tung, men det var ellers en svært varm Dag, og da Husmanden havde gaaet en Stund, kom han til at tænke paa, at Præsten ikke havde sagt noget om, at det hastede saa særdeles, og at han derfor nok kunde tage sig et lille Hvil. Desaaarsag satte han sig paa en grøn Skrænt ret ude for et Kær, som laa der, og som gjorde at Vejen slog en svær Bugt, fordi Kæret var bundløst, hvilket havde ærgret alle Vejfarende, saa længe Verden havde staaet. Han tog saa frem sin Frokost, som Præstens Pige havde stukket til ham, og spiste den med god Appetit. Ved Siden af ham laa den runde Æske.

Da nu han havde spist og slikket Fingrene rene, kom han til at fundere paa, hvad mon der kunde være i Æsken. Han pillede lidt ved den hist og her, drejede og vendte den, rystede den, trak i Baandene og løsnede dem en Smule og tog til sidst Laaget af.

I samme Nu fór Fanden op af Æsken med Horn og Hale og Hestefod og et græsseligt Hyl. Kristen Husmand tumlede bagover og slog en Mængde Kors for sig, som imidlertid ikke blev til noget, over det han var saa forskrækket. Og Fanden gav ham heller ikke Tid til lang Betænkning. Han pryglede løs paa ham, det bedste han kunde, og skreg uophørlig:

„Hvad skal jeg gøre? hvad skal jeg gøre?“

„Av — av!“ skreg Kristen Husmand.

„Hvad skal jeg gøre? hvad skal jeg gøre?“ skreg Fanden.

Saaadan blev det ved en Stund, for Kristen vidste ikke sine levende Raad, hvad han skulde svare, og Fanden blev ved at spørge og slog bestandig haardere.

Da fik Husmanden i sin Vaande omsidder et Indfald.

„Du skal lægge Bro over Kæret, saa jeg og hver Mand kan fare over,“ sagde han.

Øjeblikkelig holdt Fanden op at prygle ham og peb i alle sine ti Fingre paa een Gang.

Frem af Jorden og op af Kæret og ned af Luften myldrede en saadan Mængde Smaadjævlé, at Kristen troede, Verden skulde forgaa. Fanden bød dem bygge Bro over Kæret, og Smaadjævléne gav sig straks til Arbejdet. De hentede Sten, der var større end de selv, trillede dem af Sted og styrtede dem i Vandet. Ikke et Minuts Ro undte de sig, og Fanden sled selv med som den bedste. De rammede Pæle og fyldte Jord — Kristen Husmand sad med aaben Mund og stirrede, for han havde aldrig i sit Liv set Folk arbejde saadan. Inden en Time stod Broen fiks og færdig, bred og solid, saadan som den siden stod i mange hundrede Aar til vejfarende Mænds Glæde.

„Det var Fandens,“ sagde Kristen Husmand.

Men i det samme var Fanden over ham igen og pryglede ham, saa det knagede i hans arme Krop, og skreg som før:

„Hvad skal jeg gøre? hvad skal jeg gøre?“

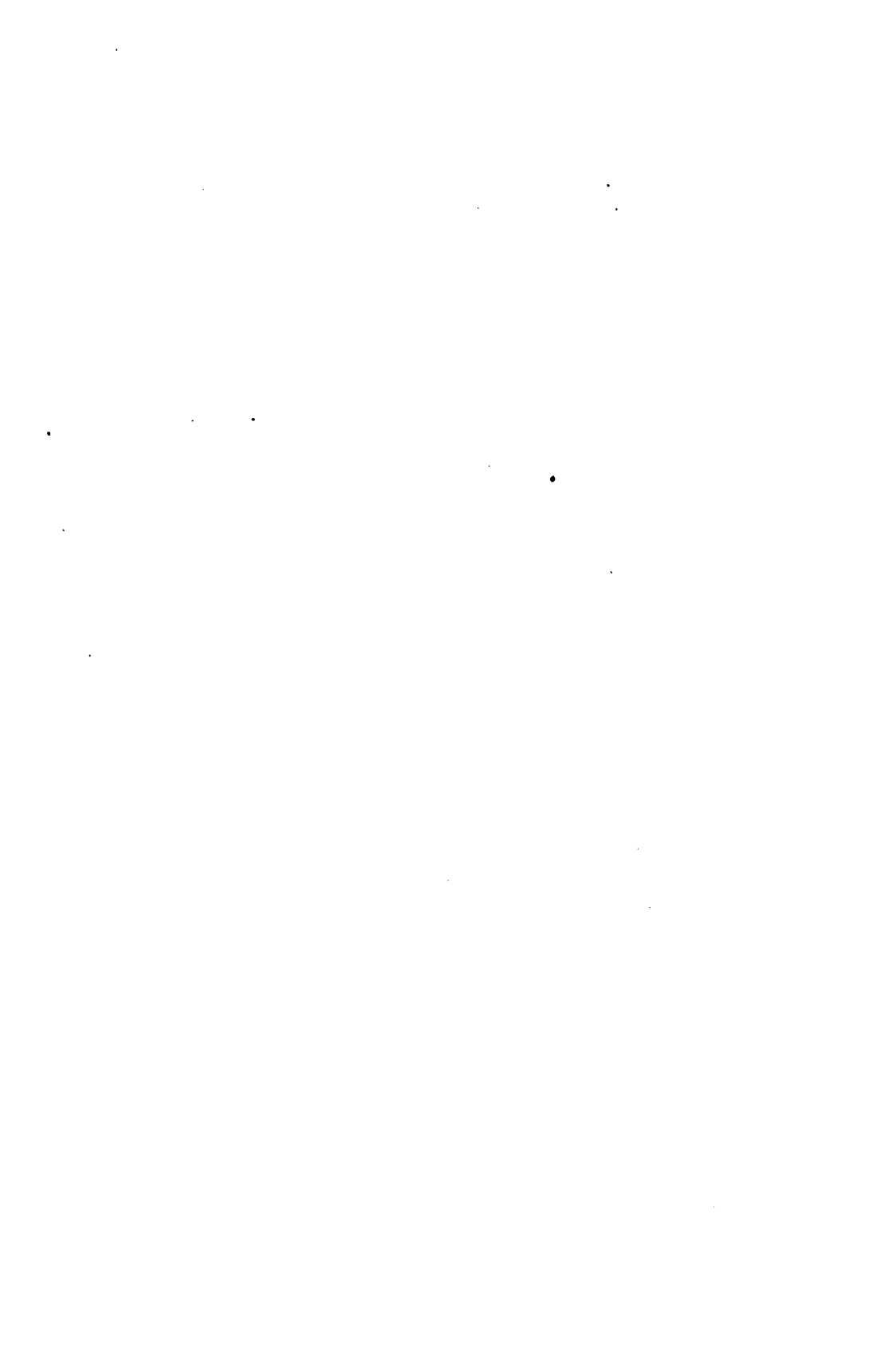
„Av — av,“ sagde Kristen. „Kan du ikke hvile dig lidt efter det Stykke Arbejde. Av — av!“

„Hvad skal jeg gøre? hvad skal jeg gøre?“, skreg Fanden og slog løs.

Da blev Kristen alvorligt forskrækket. Ikke blot værkede det i alle hans Lemmer, men han tænkte, at han aldrig i Livet fik Fanden i Æsken igen, og saa gik han Glip af Daleren fra Præsten i Ølstykke og fik oven i Købet Ubehageligheder af Præsten i Jyllinge.

I hans Vaande hændte der ham nu det Uheld, at han kom til at lade én gaa.

„Hvad skal jeg gøre? hvad skal jeg gøre?“ skreg Fanden og slog værre end nogensinde.

„Du skal jage mig den op, jeg nu lod gaa,“ sagde Kristen. „Kan du det, er du min Mester. Kan du det ikke, skal du sporenstrengs i Æsken igen.“

Væk var Fanden og blev væk en rum Stund.

Han løb gennem syv Riger, over syv Have og syv Bjerger og desuden syv Kirkesogne. Men da han kom tilbage, havde han alligevel ikke mere end en Syvendedel. Den bad han Husmanden tage til Takke med; men Kristen rystede haanligt paa Hovedet og sagde:

„Vi prutter ikke, min fine Ven. Herind med dig i Æsken.“

Saa maatte Fanden lystre. Kristen holdt Æsken frem, vips var Fanden i den og Laaget paa, og saa gik Turen saa jævnt ad Ølstykke til.

Da han naaede Præstegaarden, tog han sine Træsko af, bankede paa Præstens Kammerdør og traadte ind med Huen i den ene Haand og Æsken i den anden.

„Ej, er det dig, Kristen Husmand,“ sagde Præsten. „Hvad Bud bringer du i Dag fra Hr. Peder?“

„Aa, det er ikke uden som denne lille Æske,“ sagde Kristen og satte den fra sig paa Præstens Bord. „Og saa skulde jeg hilse saa flittigt og sige, at Præsten i Jyllinge haabede til, at Præsten i Ølstykke ikke havde antaget sig mere, end han kunde overkomme.“

„Tak for det Ord, Kristen Husmand,“ sagde Hr. Anders og begyndte at pille ved Baandene.

„Tøv lidt,“ sagde Kristen. „Der er mer endnu. Jeg skulde ogsaa hilse og sige, at gjort Gerning staar ikke til at ændre.“

„Det er ogsaa sandt“ sagde Hr. Anders. „Hr. Peder

har nok været snaksom paa Morgenstunden. Var der ellers mere?"

„Jo,“ sagde Kristen. „Der var det, at Præsten i Jyllinge sagde, at Præsten i Ølstykke blev saa glad for det, jeg bragte ham, at han gav mig en hel Daler.“

„Dér har Hr. Peder sagt mer, end han kan staa ved,“ sagde Hr. Anders. „I det mindste maa jeg da først vide, hvad det er, jeg faar.“

Nu havde han løst Baandene helt af og stod og vipede med Æsken i Haanden. Han havde helt glemt, hvad han og Hr. Peder havde aftalt om Fanden. Kristen tænkte, at det var Synd for den lille Mand, at han skulde komme i saadan en Forlegenhed, men i hvert Fald vilde han bringe sig selv i Salveten. Derfor lukkede han Døren op paa Klem bag ved sig, saa han hurtigst muligt kunde smutte ud.

„Det trækker paa mine Ben, Kristen,“ sagde Præsten. „Luk Døren.“

„Saa vil jeg da selv udenfor først, om ogsaa det skal koste mig Daleren,“ sagde Kristen. „Jeg mener ellers, Præsten vil give mig to, om jeg frier ham fra at lukke Æsken op.“

„Men hvorfor skulde jeg da det lille Kristen,“ spurgte Præsten. „Jeg tænker, der er den Krave i Æsken, Hr. Peder laante af mig forgangen Dag, da han skulde døbe Herremandens Barn. Han burde givet mig den tilbage for længe siden, men en lærd Mand maa man holde noget til Gode. Jeg er selv glemsom nu og da.“

„Der er Fanden i Æsken og ingen Pibekrave,“ sagde Husmanden.

Nu havde Præsten faaet Laaget af og stod og stirrede. Kristen Husmand havde det ene Ben udenfor Døren, saa bange var han. Men Fanden fløj ikke op.

„Saa er han mat,“ sagde Kristen. „Den sidste, jeg gav ham at rende med, var ogsaa krabat. Luk Laaget i, luk Laaget i, inden han kommer til Kræfter.“

Nu huskede Hr. Anders det hele og skyndte sig at sætte Laaget paa. Kristen bad ham for Guds Skyld binde Baandet om, før det gik galt, og fortalte, hvad der var hændt ham paa Vejen herhen. Præsten vilde ikke tro ham, og saa maatte han jo med for at faa Syn for Sagen.

Det fik han ogsaa. Længe stod han og stirrede paa Værebro og sagde ingenting.

„Det andet kan jeg ikke vise Præsten,“ sagde Kristen Husmand.

„Det kan ogsaa være det samme, lille Kristen,“ sagde Hr. Anders. „Men nu skal jeg sige dig noget. Her har du den Daler, Hr. Peder lovede dig. Gaa nu tilbage til Jyllinge med Æsken, og hils og sig saa mange Tak for Laan. Jeg er sikker paa, han bliver saa glad for at faa den igen, at han giver dig nok en Daler.“

„Nej Tak,“ sagde Kristen. „Den Tur gør jeg ikke om igen, uden jeg faar Daleren først.“

„Saa tag den da,“ sagde Hr. Anders og sukkede. „Men saa er du ogsaa uden for mit Sogn med Æsken inden en Time. Og skulde Hr. Peder love dig flere Dalere for at bringe den tilbage til mig, saa skal du ikke tro ham.“

Dermed løb Hr. Anders tilbage til Præstegaarden, det fortæste hans smaa, tykke Ben kunde bære ham, og Kristen stod, hvor han havde staaet før med Fanden i Æsken.

Han satte sig ned og saa paa Broen og tænkte over Tingene og vejede de to Dalere, han havde faaet, i sin Haand. Saa gik han trøstigt hjem ad Jyllinge til.

Allerede langt borte fra saa han Præsten staa i sin Dør.

„Hvad for noget,“ raabte Hr. Peder ham i Møde. „Hvorfor kommer du tilbage med Æsken? Vilde Hr. Anders ikke have den?“

„Jøsses jo,“ sagde Kristen Husmand. „Han blev saa glad, saa glad for den, at han gav mig hele to Daler i Stedet for een. Da saa jeg havde faaet lidt Mad, bad han mig gaa hjem igen og fly Præsten i Jyllinge Æsken tilbage og sige saa mange Tak for Laan. Han sagde ogsaa, at I vilde give mig nok en Daler, naar jeg bragte Jer den velbeholden.“

„Han snakker saa meget hen i Vejret, den Mand,“ sagde Hr. Peder. „Havde han Laaget af?“

„Vel havde han det,“ sagde Kristen. „Og tittede i Æsken og saa helt fornøjet ud. Men saa satte han Laaget paa igen og bandt for den og flyede mig den tilbage med den Besked, som jeg har sagt.“

„Da er Fanden bleven mat,“ sagde Hr. Peder. „Og der maa være hændt noget paa Vejen. I Morges, da jeg puttede ham i Æsken, var han frisk som en Fisk og knap til at holde Styr paa. Du har pillet ved Æsken, din Slyngel. Bekend straks, eller jeg skal sørge for, at al Landsens Ulykker kommer over dig.“

Kristen Husmand faldt paa Knæ og bekendte det altsammen, som det var. Da Præsten havde hørt ham til Ende, gav han ham Æsken igen og sagde:

„Jeg tænker du vogter dig en anden Gang. Fanden er ikke noget for en ussel Bonde som dig. Han tilkommer de lærde og Herrens Tjenere. Gaa nu til Kalundborg og lever Æsken til Provsten dér. Han var ogsaa slikken efter den forgangen Dag. Om du siger, hvad der er i den, faar du sikkert en Daler. Og saa

kan du hilse Provsten, at naar han er ked af Fanden, kan han skikke ham til hvem, han synes.“

Kristen Husmand gjorde, som det var ham befalet, og stod sig godt ved det. For Provsten blev saa glad, at han gav ham tre Dalere.

Da Kristen kom hjem, lagde han de fem Dalere paa Bordet og saa paa dem.

„Dem tjente jeg paa Fanden,“ sagde han.

Siden den Tid er Fanden i Æsken bragt rundt fra Præst til Præst i hele Landet, og der er mange, som har tjent godt paa ham.

OVRE i Jylland boede der en Gang tre Søstre, som hed Sidse, Misse og Kisse. Deres Fader og Moder var baade døde og borte, saa de sad alene paa Gaarden.

Sidse og Misse var to svært kønne Piger. Det vidste de og pyntede sig med røde Baand og Fabelader, naar de gik til Kirke eller til Marked. Alle Folk saa efter dem, men saa stolt saa de ud af Øjnene, at det var sjældent, nogen turde slaa Følgeskab med dem eller byde dem op til en Dans.

Kisse var nu af en anden Slags. Hun var ikke saa køn og gjorde ingenting af Klæderne. Hun holdt sig gerne tre Skridt bag efter de andre, og der var ikke ret mange, som lagde Mærke til hende, saa hun fik heller ikke danset.

En Dag kom nu Naboens Søn for at fri.

Han var i den Alder, hvor han skulde have sig en Kone. En køn Karl var han at se paa, flink til sit Arbejde og saa rap som nogen i Dansen. Hans Fader havde en god Gaard, og der var ingen til at dele den med ham. De Gamle var rede til at gaa paa Aftægt, saa snart han giftede sig efter deres Sind.

Han mente da nok, han var en Frier, der kunde

lade sig se. Derfor tog han sin røde Vest paa og den nye Merskumspibe med Sølvbeslaget i Haanden og gik over til Gaarden, hvor de tre Søstre boede.

Han blev ogsaa modtaget og sad i Storstuen og saa paa Sidse og Misse. Kisse var ude i Stalden et Sted, og hende havde han da heller ikke tænkt paa. Han kunde nu ikke bestemme sig for, hvem han vilde have, for de var kønne begge to, og det var ham umuligt at finde ud af, hvem der var den kønneste. Saa talte han paa sine Sølvknapper, og da det paa den Maade blev Misse, friede han til hende i de bedste Ord, han kunde sætte sammen.

Misse hørte ham roligt til Ende, og Sidse hørte med og saa akkurat ud, som om det ogsaa var hende, han friede til. Da saa han var færdig, vendte Misse sig til Sidse og sagde:

„Vil du, Sidse, eller skal jeg?“

„Det er bedst, jeg gør det Misse, siden jeg er den ældste,“ sagde Sidse.

Derefter vendte hun sig til Frieren og sagde:

„Misse og jeg kan slet ikke forstaa, hvordan det kan falde dig ind at komme her med din Bejlen. Du maa vel kunne se paa os, at vi ikke er skabt for en sølle Bondekarl, som dig. Gaa din Vej og søg en Kone blandt dine Lige.“

Det var jo ikke til at tage fejl af, og Karlen kom i en Fart ud af Døren. Der mødte han Kisse, som kom fra Kostalden med Mælkespandene, og det faldt ham ind i det samme at hun var netop den Kone, han behøvede. Hun vilde passe sit Arbejde, mens de andre drev Tiden hen med Fjas, og hans Forældre vilde sikkert blive glade, naar han kom med hende. Saa vilde det ogsaa ærgre de to hoffærdige Søstre derinde, hvis

Kisse blev først gift. Endelig var han jo gaaet ud for at fri og havde faaet den røde Vest paa, saa det vilde være flovt at komme hjem uden en Kone.

Altsaa skubbede han Huen bag i Nakken, tog et Drag af Merskumspiben og traadte frem for Kisse.

„God Dag, Kisse,“ sagde han. „Vil du være min Kone?“

„Tak, den som byder,“ sagde Kisse, og satte Mælkespandene fra sig. „Men jeg vil ellers ikke gifte mig.“

„Hvorfor ikke det, Kisse,“ spurgte han.

„Nej,“ sagde hun. „Det er ikke den bare Fornøjelse at komme i Brudeseng. Der er heller ingen Plasér ved at føde Børn. Prygl kan man ogsaa faa af Manden. Fattigdommen kommer nemt til Huse, hvor der er mange Munde. Slid og Slæb har man nok af endda. Skidt er det, og værre bliver det.“

Den Besked var jo ogsaa tydelig nok, og dermed maaatte han gaa af Gaarde. Kisse bar Spandene derhen, hvor de skulde. Inde i Stadsestuen sad de to Søstre og lo af Frieren.

Nogen Tid efter kom Præstens Søn, som gik i den sorte Skole og allerede havde Skæg paa Hagen, i Tanke om, at det kunde fremme lidt paa Fliden, hvis han fik sig en Kæreste. Han mente, at det saa vilde være lettere for ham at modstaa de løse Piger i København og Vinstuen, og hvad der ellers holdt ham fra Bogen. Hans Far mente som han. Og da alle Mennesker vidste, at der var blanke Dalere paa Kistebunden hos de tre Søstre, vidste Præsten det ogsaa og skikkede ham derhen.

Straks, han kom anstigende, vidste Sidse og Misse, hvad han vilde, og satte sig i Positur i Storstuen. Han satte sig hos dem i sin sorte Kjole, som var lidt slidt i Sømmene, med Glarøjne paa Næsen og langt Haar ned over Kraven og fremførte sit Frieri i skønne Ord.

Da han var færdig nikkede Misse til Sidse, som sagde: „Min Søster og jeg kan ikke sige Jer, hvor forundrede vi er over Jeres Bejlen. Hvordan kan I tro at nogen af os kan nedlade sig til at blive en fattig Præstekone. Vi har saa ofte set vores salig Fader skikke en Gaas eller et Pund Smør til Præstegaarden, dem Eders Moder med Kyshaand tog imod. Sandelig stiler vi højere end til at takke for Menighedens Almisser. Gaa Jeres Vej, og søg Jer en Kone andet Steds.“

Præstesønnen kom hovedkulds ud af Døren og løb lige paa Kisse, der stod med Møggreben i Møddingen. Det slog ned i ham, at hun vilde blive en ganske anderledes god Præstekone end Søstrene. Hun vilde ikke være for storagtig til at tage mod en Gaas eller et Pund Smør. Bred var hun ogsaa om Hofte og Bryst, selv om hun ikke var saa køn af Ansigt. Han stod ligefrem og blev helt forelsket i hende, og saa spurgte han hende, om hun vilde være Præstekone, naar Tidens Fylde kom.

„Tak for Tilbudet,“ sagde hun og lænede sig til Møggreben. „Men jeg vil ellers ikke gifte mig.“

„Hvorfor ikke det, Kisse,“ spurgte han.

Hun gav ham den samme Forklaring, hun havde givet Naboens Søn, og saa maatte han jo liste af.

Der gik en Stund, og saa kom Købmanden fra Byen.

Han var i grøn Frakke og fint broderet Skjorte, blank Hat, Pomade i Haaret og Filipenser i Ansigtet. Dalerne raslede i Lommen, som om det var hans egne.

Han løb lige paa Kisse, som skurede Gryderne.

„Det er da vel aldrig dig, som er Datter i Huset,“ spurgte han.

„Nok er jeg det,“ sagde Kisse. „Men de, du søger, sidder inde i Storstuen og venter dig.“

Did gik han altsaa og fandt Søstrene, som nu sad hver Dag paa Stads. Kom der en Dag ikke en Frier, blev de rasende. Købmanden traadte ind med sirlige Buk og Skrabud, satte sig paa Stolen og holdt en udmærket Friertale med baade Svedsker og Rosiner.

„Svar du, Misse,“ sagde Sidse. „Jeg gider ikke.“

„Vi er meget forbavsede over, at min Herre vover at komme med et saa uforskammet Andragende,“ sagde Misse og slog ordentlig med Nakken. „Han kan da ikke for Alvor tænke sig, at en Pige som min Søster eller jeg skulde nedlade os til at staa i hans fedtede Bod og maale Sukker og Sæbe til enhver gammel Kælling, der har to Skilling at købe for.“

Ud kom Købmanden, saa hurtigt han var kommen ind, og dér stod Kisse i Gryderne og spurgte, hvordan det var gaet. Alt imens han fortalte hende det, faldt det ham ind, hvad for en udmærket Købmandskone hun vilde blive. I en Fart gjorde han sit Overslag, purrede op i Haaret og holdt Talen om igen, som han havde holdt den inde i Storstuen.

„Jeg tør ikke,“ sagde Kisse.

Saa maatte han jo den samme Vej som de andre.

Efterhaanden rygtedes det nu over hele Egnen og videre ud i Landet, hvor stolte de to Søstre var, og hvor haanlig, de afviste alle Friere. Rygtet kom ogsaa til den unge Greve, som boede paa det høje Slot og ejede Landet, saa langt han kunde se fra sit højeste Taarn. Han var endnu Ungkarl, og da han kedede sig i sine store Sale, besluttede han, at ride over og se paa Pigerne, som ikke kunde faa en Mand god nok.

Han klædte sig da i sin skønneste Fløjelskjortel og sine nyeste Silkehoser, satte Fjerhatten paa Skævs og red ud af Borgporten fulgt af ti Svende. Med et høvisk

Buk traadte han ind i Storstuen, hvor Søstrene sad, og satte sig paa Stolen foran dem.

Længe saa han fra den ene til den anden og syntes, han havde aldrig set skønnere Kvinder. Han kunde ikke blive enig med sig selv om, hvem han skulde give Fortrinet, men hans Hjerte opflammedes saadan af Elskov, at han følte, han vilde blive lykkelig, hvem af dem han saa fik. Derfor bøjede han ridderligt sit Knæ og talte saalunde:

„Mine skønne Damer! Jeg er nødsaget til at tale til Eder begge, for det vilde være mig umuligt at sige, hvem af Eder jeg foretrækker. Jeg saa ingen af Eder før i Dag, men mit Hjerte er allerede saadan i Brand, at jeg ikke kan leve, uden jeg faar en af Eder til Ægte. Jeg er Greven, som bor paa det høje Slot. Saa langt jeg kan skue fra Taarnet, er Landet mit. Nu er det min Bøn, at en af Eder vil række mig sin Haand og sætte sig op hos mig paa min hvide Hest og ride med mig hjem og blive min Grevinde.“

Misse saa paa Sidse med et lille Smil, og Sidse smilede lidt igen og bøjede Hovedet en ganske lille Smule og svarede:

„Hr. Greven tror uden Tvivl, at han viser os en meget stor Ære, men deri tager han ganske fejl. Den Smule Taarn paa Slottet er ingenting for os at tale om, og var det end dobbelt saa højt, vilde ingen af os nedlade sig til at blive Grevinde.“

Greven blev rød i Panden og gik derfra.

Som nu han vilde stige til Hest, saa han Kisse, som kom trækkende henne paa Vejen med den brogede Ko. Ung som han var og hidsig, svang han sig paa sin hvide Hest og satte i et Spring hen til hende.

„Er du den tredie Søster, som ikke vil gifte sig,“ spurgte han.

„Vilde nok, men tør ikke,“ sagde Kisse og slog Øjnene ned.

„Da skal jeg gøre dig et Tilbud, som du ikke vil vrage,“ sagde han. „Jeg er Greven, som du ser, og plejer ikke van at ride af Gaarde med uforrettet Sag. Jeg vil ikke skjule for dig, at jeg har friet til dine hovmodige Søstre derinde i Storstuen og er bleven afvist. Nu vil jeg gøre dig til min Grevinde. Jeg bryder mig ikke om, at du ikke er af fornem Byrd, og køn er du jo heller ikke. Jeg er baade fin og køn nok for os begge to. Sæt nu din Træsko op paa min ridderlige Støvle og sving dig paa Hesten. Saa ride vi til Borgen og fejrer vort Bryllup endnu i Dag.“

Kisse stod og trak i den brogede, og den brogede trak i Kisse. Hun tørrede Næsen med Bagen af sin Haand og nejede nok saa pænt.

„Jeg tør alligevel ikke,“ sagde hun.

Atter gik der en Tid. Der kom baade den ene Frier og den anden, høje og lave, rige og fattige, men alle blev de afviste af Søstrene paa samme Maade.

Omsider kom Hertugen.

Han kom med Pauker og Trompeter og en Stads, som der aldrig var set Magen til i Sognet. Folk slap Arbejdet og løb til for at glo. Gaarden kunde ikke paa langt nær rumme hans Følge.

„Nu lider det,“ sagde Misse til Sidse.

„Det er ikke godt nok endnu,“ sagde Sidse til Misse.

Saa gik Hertugen ind i Storstuen med sin Hofmarschal, som stillede sig ved Siden af ham og i de bedste Former anholdt om en af Søstrenes Haand. Han talte halvt til den ene og halvt til den anden, efterdi

han ikke kunde se paa hans Naades Ansigt, hvem der gefaldt ham bedst. Hans Naade selv sad paa Stolen og frydede sig over de to skønne Piger.

„Min Herre vil frem for alt have en Gemalinde, som er stoltere end nogen anden Kvinde,“ sagde Hofmarschallen til sidst. „Han har hørt Rygtet om Eders uendelige Stormodighed, der afviste endog de fornemste og fordelagtigste Ægteskabstilbud. Derfor anholder han gennem mig om, at en af Eder vil blive hans Hertuginde.“

Misse saa ud, som om hun tænkte, at det kunde lade sig høre, men Sidse kneb hende i Armen, bøjede høflig sit Hoved og svarede for dem begge:

„Justement vor Stolthed forbyder os at modtage den tiltænkte Ære. Vi kan ikke gifte os med Eders Herre, for ingen i Verden maa være over den Mand, vi rækker vor Haand, og Kongen er over Hertugen.“

„Hvad er det, hun siger?“ spurgte Hertugen, som ikke var vant til at fatte hurtigt, for det havde han jo Hofmarschallen til.

„Jeg vover ikke at gentage det for Eders Naade,“ sagde Hofmarschallen.

Hertugen sad lidt og grundede.

„Vil hun ikke have mig?“ spurgte han saa.

„Eders Naade siger det selv,“ svarede Hofmarschallen.

Saa traskede Hertugen ud af Stuen og steg ind i sin gyldne Karosse.

I det samme fik han Øje paa Kisse, som stod i Vaskballen.

„Lad os tage hende dér,“ sagde han. „Vi trænger til nyt Blod i Familien, og naar hun først faar Kronen paa, er der ingen, der kan se, hvor hun er kommen fra. Tag hende og put hende ind i Vognen.“

Hofmarschallen meddelte Kisse den store Lykke, der var vederfaret hende, Men hun vred Lagnet, hun havde mellem Hænderne, græd lidt og nejede helt ned til Jorden.

„Jeg tør jo ikke,“ sagde hun.

„Hvad bliver det saa til,“ sagde Hertugen.

Hofmarschalen turde ikke paa nogen Maade sige det til Hans Naade; men efter en Stunds Forløb gættede hans Naade det selv.

Nu gik der lang Tid akurat ligesom den anden Tid var gaaet. De tre Søstre levede deres Liv, som de havde gjort før. Sidse og Misse sad i Storstuen, og Kisse passede Gaarden.. Friere var der nok af, men mere blev det heller ikke til.

Imidlertid begyndte Sidse og Misse at falme, saadan at det blev synligt for enhver. Øjnene tabte deres Glans og Kinderne deres Farve. Barmen var ikke længere saa fuld, og Hænderne blev tynde og gule. Men stive og strunke sad de med røde Baand og Falbelader paa deres Stole i Storstuen og var mere hovmodige end nogensinde.

Ikke bedre gik det Kisse. Rundrygget havde hun slidt sig og gammel og træt. Hver Aften, naar hun havde gjort sit Arbejde, sad hun paa Trappen i Køkkenet og tænkte, om det ikke kunde være bedre, end det var.

„Mon ikke snart han kommer, som vi venter paa, Sidse,“ sagde Misse.

„Hold dig bare stiv, Misse,“ sagde Sidse.

Og saa kom Kongen.

Hans Dronning var død, og han havde sørget saa længe over hende, at han fik Lyst til en ny. En Dag jagede han Grædekonerne paa Porten, satte Guldkro-

nen paa sit Hoved og red ganske alene ud for at besøge de tre Søstre, hvis Ry havde bredet sig lige til Kongeborgen.

Men efterhaanden som han red frem, fulgte flere og flere med for at se, hvor Kongen skulde hen, og da han naaede Gaarden, havde han omtrent det halve Folk i sit Følge.

Da nu han traadte ind i Storstuen, fløj Søstrene op af deres Stole og nejede og smidskede og smilede og gjorde sig saa lækre, de bare kunde. Kongen satte sig paa Stolen, hvor saa mange havde siddet før ham og saa lidt paa dem.

Saa gav han sig til at le. Og da han havde let en god Stund, rejste han sig og sagde:

„Nu har jeg aldrig i mine Levedage set saa galt. Saadan to gamle Hejrer. Ikke vilde jeg have Jer, om saa jeg kunde blive Kejser i Rom.“

Dermed gik han. I Porten mødte han Kisse, der stod og krammede sit Forklæde og saa saa mildt, saa mildt til ham.

„Der er én til,“ sagde Kongen.

Saa lo han igen. Og alle de, der stod nær ved ham, lo med. Da de andre saa det, lo de ogsaa, selv om de ikke vidste, hvad de lo af, og saa lo det halve Folk, og til sidst lo hele Landet.

Men nu blev Søstrene alvorligt forskrækkede, for saadan noget var aldrig hændt dem før.

„Bare jeg havde taget Hertugen, Misse,“ sagde Sidse.

„Bare jeg havde taget Greven, Sidse,“ sagde Misse.

„Bare jeg havde taget Købmanden,“ sagde Kisse.

Da Sidse og Misse hørte det, lo de af hende; men det var bare et Øjeblik. Straks efter blev de alvorlige igen og raadsloge i tre Dage om, hvad de skulde gøre. Til sidst blev de enige om, at de vilde drage til Hertugens Palads og sige, nu havde de betænkt sig.

De fik den gamle Vogn trukket frem, og da der var spændt for, kravlede de op og satte sig til Rette med deres røde Baand og Falbelader. Just som Vognen svingede ud af Gaarden, kom Kisse løbendeog vilde med.

„Du kan faa, hvad der falder af fra os andre,“ sagde de to Søstre.

„Bare jeg havde taget det,“ sagde Kisse og krøb op paa Bukken.

Nu kørte de af Sted og kom omsider til Hertugens Palads. De begærede at stedes for Hans Naades Aasyn. og da de stod der, nejede de høvisk, og Sidse sagde, at de havde betænkt sig og vilde alligevel nok være Hertuginder. Hans Naade kunde vælge hvem af dem, han vilde. Kisse stod ved Siden af og nejede dobbelt saa dybt som de andre.

Hertugen saa paa dem med aaben Mund og rystede paa Hovedet.

„Hvad er det for noget Sludder, de gamle Ugler siger, Hofmarschal,“ spurgte han,

„Det tør jeg ikke paa nogen Maade fortælle Eders Naade,“ sagde Hofmarschallen.

„Smid dem paa Porten,“ sagde Hertugen.

Paa Porten kom de. Sidse og Misse steg ind i Vognen igen, og Kisse krøb op paa Bukken. Saa kørte de til Grevens Slot. Da de stod for ham, fortalte Sidse, at de efter nøjere Overvejelser var komne til det Resultat, at de alligevel nok kunde nedlade sig til at blive Grevinder. Greven kunde selv sige, hvem af dem, han vilde have.

„Kast dog de gamle Fugleskræmsler paa Porten,“ sagde Greven til sine Tjenere. „Aldrig i mit Liv har jeg set saa hæslige gamle Fruentimmere.“

Kisse holdt med begge sine Hænder op i sit Skørt og nejede og saa saa mildt, saa mildt.

„Nu tør jeg nok,“ sagde hun.

„Jamen, nu tør jeg ikke,“ sagde Greven.

Saa maatte de af Sted igen, og nu gik Farten videre.

Til Købmanden og Præstens Søn og Naboens Søn og alle de Friere, der havde været i Gaarden. Naar de var færdige med den ene, drog de til den næste, og alle Vegne blev de vist Døren. Ingen vilde kendes ved dem.

Til sidst kunde Vognen ikke køre mer og Hestene ikke gaa mer. Saa lod de dem ligge paa Vejen og gik videre alle tre. Kisse var gerne tre Skridt forud for de andre. En Gang imellem holdt de Rast for at tælle efter og se, om der ikke var nogen, de havde glemt.

Var der een, Sidse ikke kunde huske, saa huskede Misse ham, og havde baade Sidse og Misse glemt ham, saa havde Kisse ham i frisk Minde.

Men ingen Steder fik de noget for deres Ulejlighed.

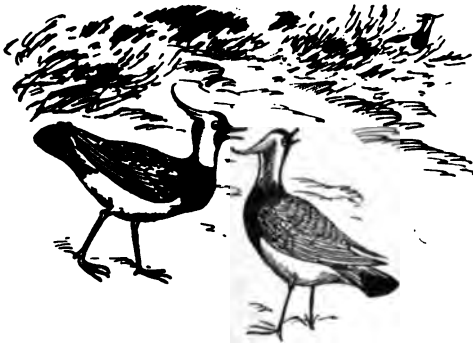
Da nu de havde vandret saadan i hundrede Aar, og Enden ikke var endda, ynkedes Vorherre over dem.

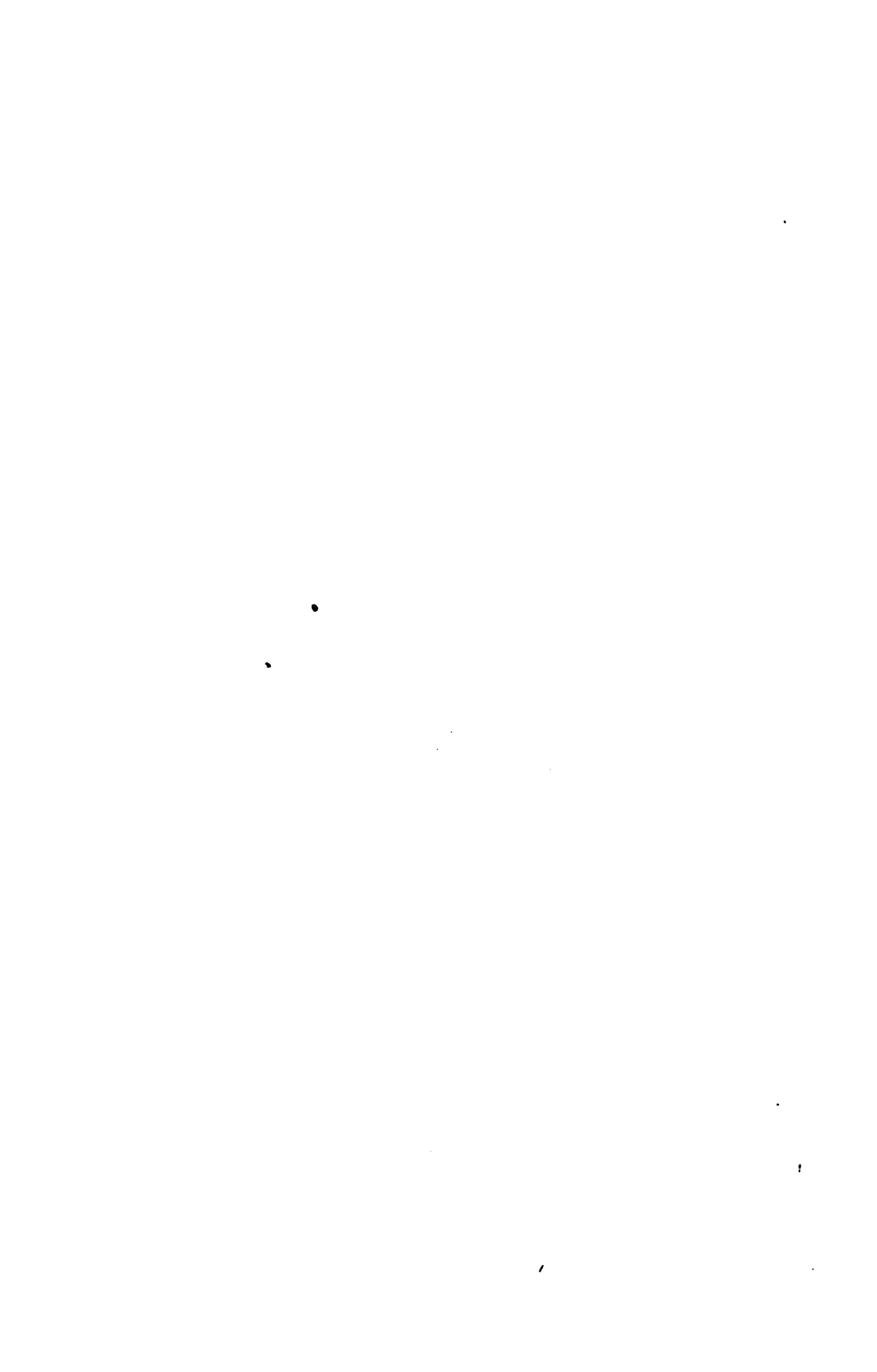
Han gav dem Vinger og gjorde dem til Viber, og det er de endnu. Enhver kan selv se det, naar han gaar langs den jydske Moses Rand. Saa hører han Viberne skrige i Fortvivlelse:

„Vi vild' it' ... vi vild' it'!“

Og ovre paa den anden Side er een, som svarer bedrøvet:

„A turd' it' ... a turd' it'!“

ANDERS BOST

LANGT oppe i Nordjylland levede der en Gang en gammel Fyr, som hed Anders Bost.

Han havde et lille Sted til tre Køer og et Par Stude, og da han ikke var gift og aldrig havde været det, klarede han sig godt nok. Kun kneb det en Smule med Husholdningen, og han tænkte tit og mange Gange, at det kunde være rart, om han kunde faa en eller anden Kvindsperson til at hjælpe sig. Der var rigtignok en Enke, som hed Dorthe og boede tæt derved, og som plejede at hjælpe ham med et eller andet. Men hun havde jo ogsaa sit at passe, saa det fik ingen rig-

tig Art. Hun havde en lille Jordlod, og naar hun havde syet og stoppet for ham, hjalp han hende med at dyrke den. En Dag kom han saa til at tænke paa, at det egentlig var meget nemmere, om de to giftede sig. Ikke saa saare havde han faaet Tanken, før han sprang over til Dorthe. For han var en Mand, der gjorde, hvad han vilde. Og da Dorthe ogsaa var en resolut Kone, slog hun straks til. De gik til Præsten og bestilte Lysning, og blev saa enige om, at de skulde køre til Horsens for at se paa noget Brudestads. Paa Vejen tog de ind til Præsten, som var en flink Mand, og Anders spurgte, om han ikke skulde besørge noget for ham i Købstaden, som han saa tidt havde gjort. Præsten bad ham da hente en Pibekrave og en Bønnebog, som var inde hos Bogbinderen.

„Du er en flink Mand, Anders,“ sagde han. „Og naar du nu kommer igen, skal du virkelig have noget for din Ulejlighed. Jeg har saa tidt villet give dig Penge, men du har altid sagt nej. Kør nu med Gud, og naar du kommer tilbage, saa forlang hvad du vil, og du skal faa det, om ellers det staar i min Magt.“

Anders sagde saa mange Tak. Han og Dorthe kørte til Horsens med Studene, og det gik ikke fort, men det gik da. De besørgede, hvad de skulde, og agede hjemefter med samme Fart, saa de havde god Tid til at snakke sammen.

„Nu skal vi have det rart,“ sagde Anders. „Først vi kommer sammen i den hellige Ægtestand. Hvad mener du Dorthe?“

„Hvad skulde jeg mene?“ svarede Dorthe. „Det bliver jo ikke andet end som Slid og Slæb, som det var før. Anderledes er Verden ikke for os og vore Lige.“

Hun sad med Æsken med den pibede Præstekrave i paa Skødet, for at den ikke skulde komme noget til,

og alt som det var, lukkede hun Laaget op og tittede paa den og sukkede. Anders havde nu Bønnebogen i sit Skød og kiggede ogsaa i den, endda han ikke kunde læse et Ord. Men det gjorde ingenting, for Studene passede nok deres og gik hellere hjem end ud.

„Hvem der endda var Præstekone,“ sagde Dorthe.

„Aa, ja saamænd,“ sagde Anders.

Da nu de kom tæt hen til Præstegaarden, hoppede Anders af Vognen og rakte Dorthe Kæppen til at prikke Studene med.

„Nu gaar jeg op til Præsten med hans Sager, og imens kan du tage ind paa Kroen. Studene kan du give det sidste Hø, vi har i Vognen, de har godt fortjent den. Selv kan du tage dig en Mellemmad og et Glas Godtøl, saa længe til jeg kommer.“

Saadan gjorde Dorthe og sukkede, da Anders gik med den pæne Præstekrave og Bønnebogen. Men da han stod for Præsten, sagde denne, at nu skulde han bare ønske, hvad han vilde, saa kunde han faa det lige med det samme.

„Ja,“ sagde Anders og kløede sig i Nakken. „Det skulde da være om Præsten havde en gammel Præstekjole, som ellers ingen Ting var til.“

„Det skal du faa,“ sagde Præsten. „Men er der ikke mere?“

„Ja,“ sagde Anders. „Det kunde jo hændes, der var en gammel fillet Præstehat, som Præsten ikke mere vilde gaa med.“

„Akkurat saadan en har jeg oppe paa Loftet,“ sagde Præsten. „Den maa du med Fornøjelse faa. Men er der ikke mere?“

„Ja,“ sagde Anders. „Kanske Præsten havde et Par gamle Støvler, men det maatte da endelig være nogle, som var saadan ganske udtjente og kasserede.“

„Dem skal du faa med Fornøjelse,“ sagde Præsten.
„Er der saa ikke mere?“

„Ja,“ sagde Anders efter en Stunds Betænkning.
„Det skulde da lige netop være, at Præsten havde saadan en gruelig gammel Bønnebog, som han aldrig mere læste i.“

„Det kan du ogsaa faa,“ sagde Præsten. „Men det er rigtignok en gammel en, som du siger. For den har ligget her i Præstegaarden i mange hundrede Aar, og jeg kan saamænd ikke en Gang selv læse, hvad der staar i den. — Men er der saa ikke mere, du vil have?“

„Nej,“ sagde Anders. „Saa siger jeg saa mange Tak og Farvel.“

Derefter gik Anders med sine Sager, og da han var kommen bag om Præstens Have, faldt det ham ind, at han vilde prøve, hvordan de passede ham. Han tænkte, at da han var omtrent af samme Højde og Drøjde som Præsten, saa gik det nok, og det gjorde det ogsaa. Da han havde faaet Hatten og Kjolen og Støvlerne paa og Alterbogen i Lommen, spejlede han sig i Dammen og syntes saa godt om sig selv, at han besluttede at gaa ned til Kroen og vise sig for de andre og for Dorthe. Han kunde nok unde hende en Gang at se ham i Præsteklæder, siden hun saa ivrig havde ønsket at være Præstekone. Da han nu kom der til Kroen, sad der tilfældigvis en hel Del Folk fra Byen og drak, og da de saa ham komme, troede de, det var Præsten, og fik i en Fart deres Glas stukne af Vejen og Vinen af Bordet, mens Dorthe rejste sig og nejede nok saa net.

„Bliv I kun siddende,“ sagde Anders. „Det er jo ikke andre end mig.“

„Gud fri og bevare os vel, Anders,“ sagde Dorthe.
„Hvordan i Himlens Navn er det dog, du ser ud?“

Anders mente, at han saa godt ud, og saa fortalte han, hvordan det hele var gaaet til. De fik Glassene frem igen, og Anders fik sit med, og de var lystige til den lyse Morgen, mens Studene stod i Stalden og aad Høet. Men da de saa omsider luntede hjemad, kunde Dorthe ikke lade være med at tænke paa, saa lig Præsten Anders havde set ud. Hun sagde det ogsaa til ham og sukkede paany over, at han ikke var bleven Præst og hun ikke Præstekone.

„En kan aldrig vide,“ sagde Anders. „Nu har jeg Kjolen og Hatten og Støvlerne og Alterbogen. Hvorfor skulde saa ikke ogsaa Embedet komme en Dag?“

Det syntes Dorthe, som rimeligt var, var noget Snak, og saa talte de ikke mere om den Ting. Præstetøjet blev gemt hen, og de to blev gift, og Dagen gik for dem som for andre Smaafolk. Naar Dorthe ryddede op og gjorde rent i Huset, og hun saa fandt Præstetøjet, brummede hun paa Anders, som havde været dum nok til at bede Præsten om det Stads i Stedet for at faa et Par Skilling af ham. De kunde saamænd godt have det nødig, for deres ene Ko var død, og Svinene havde de ogsaa haft Uheld med. Hun slog da ogsaa paa, at de skulde sælge hele Monduren til en af de Bissekræmmere, som løb rundt ved Dørene, men derom vilde Anders aldeles ikke høre Tale. Man kunde aldrig vide, sagde han, hvad der kunde ske. Og var først Præstetøjet solgt, fik han det aldrig igen.

Da nu de havde været gift et Aarstid eller to, hændte det, at Kongens Datter mistede en meget kostbar Guldkæde.

Saa kostbar var den, at den slet ikke kunde erstattes, og Kongedatteren syntes ikke hun kunde leve, om ikke hun fik den igen. Derfor lod Kongen udgaa Be-

kendtgørelse over hele Riget, at alle Bisper og Provster og Præster skulde mødes paa en bestemt Dag paa Slottet i København, for at de kunde lægge deres lærde Hoveder i Blød og se at finde ud af, hvor Kæden var henne. I det Sogn, hvor Anders boede, var der tilfældigvis i Øjeblikket ingen Præst, efterdi den gamle, som Anders havde faaet Tingene af, var død, og den nye ikke kommen endnu. Men da saa Degnen læste Kongens Bekendtgørelse op for Menigheden paa Kirkegaarden, og Anders ogsaa var der og hørte paa, stod han først en Stund eftertænksom og gik saa hjem til Dorthe og sagde:

„Kongens Datter har tabt sin Guldkæde, og alle Landets Bisper og Provster og Præster skal til København for at se til, om ikke de kan hitte den. Jeg tror, det er bedst, jeg kommer med. Præsteklæderne har jeg jo, og der er ikke noget at gøre i Marken for det første. Se til du passer Soen, som skal fare, mens jeg er borte. Og kan du faa solgt den blissede Ko, er det godt, den gør det dog ikke meget længe. Husk saa at betale hos Købmanden for det Græsfrø. Men skynd dig nu allerførst at faa Munderingen frem og faa den børstet og pudset lidt op.“

„Ih, men Gud Fader bevares,“ sagde Dorthe. „Hvad skulde det dog nytte, om du kom med der? Du har jo ikke gaaet i den sorte Skole, hvordan skulde du saa kunde klare dig mellem alle de lærde Herrer?“

„En kan aldrig vide,“ sagde Anders. „Jeg kan da i al Fald tælle, hvor mange Retter der er paa Kongens Bord. Af Sted vil jeg. Hid med Munderingen, Kone.“

Saa maatte Dorthe til det, endskønt hun sukkede derved. Hun fik børstet og pudset baade Kjole og Hat, banket Støvet af Alterbogen og blanket Støvlerne, som

havde Hul baade i Hæl og Taa. Men det fik ikke hjælpe. Anders stoppede Hullerne med Halm, pakkede det altsammen i en Bylt, tog den paa Nakken og gav sig paa Vej til Horsens, hvor der laa et Skib rede til at tage alle de lærde Mænd fra Jylland om Bord og føre dem til København. Udenfor Byen iførte han sig sin gejstlige Dragt, gemte sine Bondeklæder under en Busk og gik trøstig om Bord paa Skibet.

Der var fuldt op af Bisper og Provster og Præster, som spadserede op og ned ad Dækket og saa farlig lærde og dybsindige ud. Anders kendte ingen af dem, men gav sig saa lærd og dybsindig en Mine, han bare kunde, for at komme til at ligne de andre. Han tog sin gamle Alterbog frem, slog op i den og mumlede noget, mens han lod, som om han læste. Halmen stak ud af Næsen paa den ene Støvle og af Hælen paa den anden. Gruelig saa han ud. De andre kunde naturligvis ikke lade være med at lægge Mærke til denne besynderlige Rejsekammerat, hvem ingen kendte. De tittede over hans Skulder i Bogen, som Anders holdt bagvendt, hvad der jo kunde være ham ligegyldigt, da han aldrig kunde læse et Kvidder. Men de andre kunde heller ikke forstaa et Muk af Bogen, og saa fik de en farlig Respekt for ham og tænkte, han var hundrede Gange klogere end de.

Da nu Skibet omsider kom til København, spadserede alle Præsterne og Provsterne og Bisperne op paa Slottet, hvor der allerede var en Mængde af dem fra de andre Landsdele, som laa nærmere, hvorfor de var kommen først. Men Kongen vilde ikke begynde, før Jyderne var der. Allerførst skulde de ny have noget at spise; det kunde de trænge til ovenpaa den lange Rejse, mente Kongen. Og skönt de andre naturligvis

havde faaet Mad den Gang de kom, satte de sig gladelig straks til Bords igen med Jyderne, for der var Mad nok, og det var jo ikke hver Dag, de var til Tafel hos Kongen. For Enden af Bordet i den store Sal sad Kongen. Saa kom Bisperne, saa Provsterne og saa Præsterne i en lang Række. Allernederst ved Køkkendøren sad Anders Bost, fordi han var saa luvslidt.

Saa begyndte Spisningen. Ind kom den nederste Kok med den første Ret Mad paa et stort Fad. Idet han gik forbi Anders, sagde denne hen for sig selv:

„Se saa . . . der har vi allerede den første.“

Kokken hørte det godt. Da han kom ud i Køkkenet igen, sagde han:

„Jeg tør ikke mere gaa ind. Allernederst ved Bordet, lige indenfor Døren, sidder der en væmmelig, gammel, fillet Præst. Han saa saa underligt paa mig og sagde: der har vi allerede den første.“

Saa maatte den anden Kok ind med den anden Ret Mad, siden den nederste ikke turde. Men ligesom han traadte ind ad Døren, saa Anders paa ham og sagde:

„Der har vi Gud hjælpe mig allerede den anden.“

Ligbleg og skælvende paa alle Lemmer kom Kokken ud i Køkkenet og fortalte, hvad der var hændt, og sagde at ingen Djævel skulde faa ham til at gaa ind i Salen igen. Saa maatte Overkokken selv til det, siden der ikke var flere end de tre. Og ligesom han kommer ind ad Døren med den tredje Ret paa Fadet, folder Anders sine Hænder og sagde ligesom før:

„Tænkte jeg det ikke nok! nu kommer den tredje.“

Overkokken var lige ved at tabe Fadet af Forskrækelse, men han holdt da Kontenancen og bød rundt, og de tog allesammen godt for sig af Varerne. Da saa han var færdig og skulde til at gaa ud, gav han i al

Hemmelighed Anders et Puf for at varsko ham om, at han skulde følge med ud, hvad Anders ogsaa gjorde, uden at nogen lagde Mærke til det, over det at der var saa gruelig mange i Salen. Da de var kommen ud i Køkkenet, begyndte alle tre Kokke at græde og jamre paa det grueligste og falde Anders for Fode. Han forstod ikke et Ord af det, men tænkte, Forklaringen kom nok, og holdt sin Mund, til de selv talte. Omsider stod da ogsaa Overkokken op, tørrede sine Øjne og sagde:

„Ja, jeg kan jo nok mærke, at du ved, hvor Kongedatterens Guldkæde er bleven af.“

„Ja, det er da rimeligt nok,“ svarede Anders. „Det er jo det, jeg er rejst til København for.“

„Det er jo mig og de to andre Kokke, som har taget den,“ sagde Overkokken. „Hvis Kongen faar det at vide, bliver han umaadelig vred. Vi bliver maaske hængt, eller kommer i det allermindste i Blaataarn for Livstid. Hvis nu du vil hjælpe os, saa ingen faar vores Forbrydelse at vide, saa vil vi give dig fem Hundrede Daler.“

„Ja,“ sagde Anders. „Det lyder jo rimeligt nok. Men det er vist det raadeligste, at I ogsaa flyer mig Kæden.“

Den fik han da og Pengene med. Han talte dem to Gange efter, og de var rigtige nok. Saa spurgte han, hvis den store, sortbrogede Hund var, der gik i Slotsgaarden. Ja, det var da Biskoppen af Ribes. Saa spurgte Anders, om ikke de havde noget Brøddej. De havde et helt Fad fuldt, som stod oppe paa Hylden, og som de langede ham ned, uden at de kunde begribe, hvad han vilde med det. Men Anders tog et godt Stykke af Dejgen, æltede Kæden ind i det og kastede det ned i Gaarden til Hunden, som slugte det lige med det samme.

„Nu er den Historie i Orden,“ sagde han. „Resten skal jeg nok sørge for.“

Han nikkede til Kokkene, raslede fornøjet med de fem Hundrede Daler, han havde i Lommen, og gik ind i Salen igen til de andre Præster. De havde nu imidlertid spist op, alt hvad der var, og da der ikke var mere og heller ikke kom mere, bød Kongen dem Velbekomme og sagde til dem:

„I ved jo nok, hvorfor jeg har ladet Jer kalde herover. Nu har I faaet saa meget at spise og drikke som I kan aarke, og nu er det mit Ønske og min Befaling, at I siger mig, hvor min Datters kostbare Guldkæde er bleven af. Da I er saa kloge og ved Besked om alle Hemmeligheder i Himlen, saa tænker jeg, det maa være Jer en smal Sag at klare saadan en lille Hemmelighed paa Jorden.“

Da Kongen havde sagt det, stod de allesammen og hang med Næbbet, og der var ingen, som sagde noget, for der var ingen, som vidste noget. Kongen saa vredt fra den ene til den anden, og tilsidst tog da Biskoppen af Ribe Ordet og sagde:

„Vi takker allesammen Deres Majestæt for den gode Mad. Det er ogsaa rigtigt nok, at vi ved Besked om al Ting i Himlen og paa Jorden. Men ingen af os kan sige, hvor Prinsessens Guldkæde er bleven af. Den Slags Hemmeligheder kan ingen Mennesker raade. Derfor maa Deres Majestæt have os meget undskyldt i denne Sag.“

Hermed vilde Kongen imidlertid ikke paa nogen Maade lade sig nøje. Han spurgte dem allesammen én efter én, og allesammen gav de samme Besked som Biskoppen af Ribe, at det vidste de ingen Ting om. Til sidst kom Turen til Anders.

„Ja, du ved naturligvis heller ingen Ting,“ sagde Kongen.

„Det ved jeg da rigtignok,“ svarede Anders. „Jeg maatte da have studeret gruelig lidt, om ikke jeg vidste, hvor Prinsessens Guldkæde var.“

„Det kalder jeg talt som en lærd og fornuftig Mand,“ sagde Kongen og gned sig fornøjet i Hænderne. „Men hvor er den da?“

Alle Bisperne og Provsterne og Præsterne stimlede nu sammen om Anders og stirrede spændt paa ham. Og Anders gik hen til Vinduet og pegede ned i Gaarden.

„Prinsessens Guldkæde er i den sortbrogede Hund, som gaar dernede,“ sagde han.

„I min Hund,“ skreg Biskoppen af Ribe. „Hvad er nu det for Snak. Hvordan skulde Prinsessens Guldkæde komme i min Hund!“

„Ja det kommer nu ikke mig ved,“ sagde Anders. „Men Kæden er i Hunden.“

Kongen gav nu straks Befaling til at slagte Hunden, og da Kæden rigtig fandtes, blev der almindelig Forbavselse, men ingen blev saa lang i Ansigtet som Biskoppen af Ribe. Kongen roste Anders i høje Toner og spurgte, om han havde et lille Kald, for det syntes han, han saa ud til. Anders maatte da sige, at han i Grunden slet ingen Kald havde, men saa lovede Kongen ham, at han skulde faa det første, der blev ledigt, og foreløbig skulde han da gaa hen til hans Skrædder og faa sig et Sæt nyt Tøj, for det trængte han haardt til. Anders takkede og var ikke sen til at adlyde. Saa rejste han hjem til Dorthe og fortalte hende, hvad der var hændt. Hun kunde jo ikke rigtig tro ham. Men de nye Klæder kunde hun da se, og de fem Hundrede Daler, og saa kunde det jo være, Resten kom ogsaa.

„Inden Aaret er omme, er du Præstekone,“ sagde Anders. „Det kommer sig bare over, at jeg forbød dig at kaste Munderingen bort, som du vilde i din Uforstand.“

Nogle Maaneder efter døde Præsten i Ry Kirke, som var en udmærket Mand i alle Maader. Da Anders Bost fik det at vide, tog han sin nye Præstekjole paa, som han havde faaet af Kongen og begav sig øjeblikkelig til København for at søge Embedet. Kongen gav ham det ogsaa lige med det samme, og saaledes var Dorthe bleven Præstekone, som hun havde drømt om, den Dag hun kørte fra Horsens med Pibekraven paa Skødet. Glad var hun jo, men ogsaa bekymret for, hvordan det skulde gaa Anders, som aldrig havde gaaet i den sorte Skole og hverken kunde læse eller skrive. Men Anders selv var rolig og ved godt Mod. Han solgte sit Sted og sine Stude og Kreaturer, købte sig et Par Heste, og hvad der ellers hører til en Præst, og drog paany til Horsens med Dorthe, for at hun kunde blive udstyret ret og rigeligt, som det sømmer sig en Præstekone. Derefter begav han sig trøstigt til sit nye Kald og blev vel modtagen af Beboerne, der havde hørt om hans Eventyr ved Hoffet i København og hans store Klogskab.

Da nu Anders skulde præke første Søndag, var der stuvende fuldt i Kirken, som rimeligt var. Alle saa forventningsfulde op mod den nye Præst, der stod længe med foldede Hænder som hensunken i Bøn. Derefter holdt han sin Præken, der lød saadan:

„Jeg præker ligesom min Formand prækede, jeg præker ligesom min Formand prækede, jeg præker ligesom min Formand prækede . . .“

Det blev han ved at gentage halvthundrede Gange i

Træk, og da han havde gjort det, sagde han *Amen* og gik ned af Prækestolen med en Mine, som om han havde holdt den bedste Præken af Verden. Tilhørerne syntes jo nok, det var noget underligt noget, men tænkte, der maatte vel stikke noget under, og haabede at faa Forklaringen næste Søndag. Men næste Søndag holdt Anders nøjagtig den samme Præken og næste Søndag igen og saaledes fremdeles hver eneste Søndag. Der var nogle af Menigheden, som ikke var rigtig fornøjede med det, og saa drog da tre Mænd til Provsten og sagde til ham, at de ikke var glade ved den nye Præst, for hans Prækener var saa underlige.

„Er de det,“ sagde Provsten, som var en rar gammel Mand, der aldrig flyttede sig, naar han kunde blive siddende. „Hvordan præker han da?“

„Ja, han præker ligesom hans Forgænger prækede,“ sagde Mændene.

„Ih! men Gud forbarme sig,“ sagde Provsten. „Saa kan I sandelig ikke forlange bedre. Hans Forgænger var en af de bedste Præster i hele Jylland. Af Sted med Jer og skam Jer, fordi I har ført uretfærdig Klage over Jeres Præst.“

Han vilde ikke høre et Muk mere, og Mændene maatte gaa med den Besked. Anders prækede, som han plejede. Men efterhaanden kom der flere og flere Klager frem over hans Præstegerning, og tilsidst fik Kongen da ogsaa noget at høre om det. Kongen erklærede da, at det egentlig slet ikke undrede ham, for Anders Bost var ganske sikkert for højtlærd en Mand til at være simpel Præst. Han maatte hellere blive Provst. Og da saa kort efter den gamle Provst, til hvem der var klaget over Anders, tog sin Afsked, udnævnte Kongen ham til hans Efterfølger. Saa rykkede Anders

ind i Provstegaarden, og Dorthe blev Provstinde, hvad hun syntes godt nok om. Kun var hun jo lidt bange for, hvorledes Anders skulde bestyre Embedet, saa ulærd som han var. Men Anders mente, det klarede sig altsammen nok, som det hidtil havde gjort.

Paa den Tid var det nu en af Provstens allervigtigste Bestillinger, at han skulde overhøre Studenterne, inden de kunde blive Præster. Det allerførste Anders fik at bestille, var da ogsaa at overhøre Studenter. Det skulde gaa for sig i Horsens, og da Dagen kom, bød Anders sin Karl, som hed Per, sætte Hestene for og køre af Sted. Som nu de kørte henad Vejen mødte de en Pige, som havde en Kat i sin Kurv. Pigen stod stille og nejede pænt, da hun saa Provsten.

„Katurvi,“ sagde Anders.

„Prrr!“ sagde Per og holdt Hestene an. „Med Forlov . . . jeg hørte ikke rigtig, hvad Provsten sagde.“

„Kør du kun til lille Per,“ sagde Anders, „og bryd dig om ingen Ting. Jeg er bare ved at studere en Smule.“

Per tænkte, hans Herre da var en farlig lærd Mand, og saa kørte de videre. Men bedst som de kørte, traf det sig, at en Gren slog Provsten over Munden.

„Kvistipomundo,“ sagde Anders.

„Prrr!“ sagde Per og holdt Hestene an. „Med Forlov, var der noget Provsten vilde?“

„Kør du kun til, lille Per,“ sagde Anders, „og bryd dig aldrig om mig. Jeg studerer bare lidt, som det kan falde sig, at ikke Tiden gaar til Spilde.“

De kørte videre, og Per kunde ikke noksom være stolt over sin kloge Herre. Ret som det nu var, kom de forbi en Ko, der stod og løftede Halen og lod sit Vand.

„Kopissisanto,“ sagde Anders.

„Prrr!“ sagde Per og holdt Hestene an med et Ryk, saa nær baade han og Provsten var gaaet bagover. „Jeg kunde ellers ikke høre, hvad Provsten sagde.“

„Kør du kun til, lille Per,“ svarede Anders. „Jeg studerer immer en Smule . . . du skal aldrig bryde dig det bitterste derom. Det er alligevel noget, du ikke forstaar.“

Saa kørte de ind i Horsens, og Per knejsede paa Bukken, saa stolt han var af at være saa lærd en Mands Kusk. Men Anders saa dybsindig og lærd ud og hilste bare med tre Fingre til Hatten, naar de hilste ham paa Gaden. Studenterne var allerede komne for længe siden og ventede i Angst og Spænding paa, hvordan det mon vilde gaa dem for Provsten, som havde Ord for at være saa gruelig lærd og streng. Der var da ogsaa dækket et smukt Bord til ham, for de mente, han skulde blive mildere, naar han først havde faaet Maven i Ro, og han havde jo kørt en lang Vej fra Morgenstunden af. Men Anders var ikke af den Slags. Han forlangte, at de straks skulde begynde paa Overhøringen og begærede, at den dygtigste Student skulde træde først frem. Det gjorde han da ogsaa og bukkede meget dybt for Anders, som saa vredt og fornemt paa ham og lod ham staa en lang Tid og ryste i Bukserne. Omsider oplod han sin Mund og sagde:

„Du vil altsaa være Præst? Du ser mig ellers ikke ud til at kunne ret meget. Men jeg skal være naadig imod dig. Kan du sige mig, hvad betyder Katikurvi?“

Studenten ledte i sin Hukommelse, men kunde ikke huske det allermindste om det Ord, ja han var temmelig vis paa, at han aldrig havde hørt det før. Angstens

Sved sprak af hans Pande, og han begyndte at græde, mens Provsten saa mere og mere fornem ud. Men sige noget kunde han ikke.

„Ja,“ sagde Anders. „Det er et af mine allermindste Spørgsmaal, jeg har givet dig. Kan du ikke besvare det, kan du lige saa godt gaa hjem og læse om igen. Den næste.“

Den arme Student gik ud og fortalte sine Kammerater, hvordan det var gaaet ham. Han havde faaet et af Provstens allerletteste Spørgsmaal, og det vidste han ikke sine levende Raad til at besvare. Rystende af Angst gik den næste ind, og ham gik det akkurat ligedan. Anders spurgte ham, om han kunde sige ham, hvad Kvistipomundo betød, og det havde Studenten ikke Begreb om. Ud kom han, aldeles kasseret. Den tredje kom ind og blev spurgt om, hvad Kopissisanto betød, og da han ikke klarede sig bedre end de andre, var han snart færdig og blev ligesom de sendt hjem for at lære om igen. Saa satte Anders sig til Bords og aad al den Mad, der var, alt imens han lydelig beklagede sig over, saa slet forberedte Studenterne var. Derefter kørte Per ham hjem til Provstegaarden, og Dorthe og hele Horsens talte i fjorten Dage ikke om andet end om den lærde og strenge Hr. Provst.

Imidlertid prækede Anders, som han plejede, og Folk blev mere og mere misfornøjede med hans Præken, for han sagde aldrig nogensinde andet end det samme. Det var ogsaa rent galt med Studenterne, for han gav dem bestandig de samme Spørgsmaal, som ingen kunde svare paa, og saa forkastede han dem. Der kom flere og flere Klager over Provsten, og de kom ogsaa Kongen for Øre. Og da der tilsidst blev ligefrem Mangel paa Præster der i Egnen, fordi Anders

kasserede dem allesammen, og Klagerne blev mere og mere højlydte, besluttede Kongen, at han selv vilde rejse over og høre Anders præke og overhøre Studenterne for selv at se, hvorledes det hang sammen.

Da Budskabet herom kom til Præstegaarden, daanede Dorthe ligefrem af Forskrækkelse, for hun tænkte, at nu maatte det endelig gaa galt. Ikke heller var Anders videre glad ved det, men han lod sig ikke mærke med noget. En Stund gik han for sig selv og tænkte over det, og saa gik han til sin Degn, der for Resten var en lige saa lærd Mand som han selv. Han gav ham en Hoben Penge, for at han skulde hjælpe ham med at save Prækestolen over, saa den var ganske løs. Det gjorde Degnen da ogsaa, og da Dagen oprandt, var Anders ved godt Mod og trøstede Dorthe paa det bedste. Naturligvis var Kirken saa fuld, som den aldrig havde været før. For alle vilde jo se Kongen og hans prægtige Følge, og de var jo ogsaa spændte paa, om Provsten i Dag vilde holde den samme Præken, som han plejede. Lige nedenunder Prækestolen sad syv Studenter, som Anders skulde overhøre, naar Prækenen var endt.

Da nu Kongen var kommen og havde taget Plads, besteg Anders Prækestolen. Først stod han længe henskuden i Bøn, som han plejede, og Kongen tænkte, at from var han da i alle Fald. Men derefter opløftede han sit Hoved og sagde:

„I Dag skal jeg præke for Eder, saaledes at Kirken skal revne og Prækestolen styrte ned.“

I det samme slog han med sine Hænder saa haardt i Prækestolen, at den styrtede ned og knuste de syv Studenter, saa der ikke var Liv mere skabt i dem. Selv laa han dernede mellem Stumperne og gav sig

ynkelig, saa forslaaet han var. Men Kongen og hans Følge og hele Menigheden styrtede ud saa hovedkulds, at de var nærved at trampe hinanden ihjel af Angst for at Kirken skulde revne ligesom Prækestolen var falden ned. Provsten krøb frem af Stumperne og klagede over, at han havde slaet sig saadan, at han umulig kunde føre Gudstjenesten til Ende den Dag, hvilket bedrøvede ham dybt, eftersom han havde glædet sig saadan til, at Kongen skulde høre hans Præken, som han havde indstuderet saa omhyggeligt. Men Kongen sagde, at det gjorde ingen Ting. Og da han nok forstod, at Anders var alt for lærd en Mand til at han kunde være Præst, gjorde han ham til Biskop i Ribe lige med det samme.

Saa var Dorthe Bispinde og førte sig med stor Værdighed. Og Anders nød indtil sin Død et saadant Ry for Lærdom, at ingen kunde hamle op med ham.

DEN KØNNE MARIE

DER levede en Gang i Sejling en Pige, som hed Marie, fordi hun var født paa Guds Moders Dag, og som var langt den kønneste af alle Piger i Egnen.

Hendes Forældre var fattige Husmandsfolk og døde begge to, mens hun var Barn. Søskende eller anden Slægt havde hun ikke noget af. Men hun var elsket af alle for sin Skønheds Skyld, og der var ikke den Karl i Sognet, han vilde jo prist sig lykkelig, om Marie vilde give ham sin Tro. Imidlertid vendte hun det døde Øre til, naar de bejlede, dansede og sang og mente, det kunde altid være tids nok at tænke paa Ægteskab.

Hun tjente i Sognefogdens Gaard, og blandt alle hendes Bejlere var hendes Husbonds Søn den, som stod hendes Hjerter nærmest, ligesom han da ogsaa var baade den kønneste og den rigeste.

Hans hed han, og tidlig og silde var han om hende og rakte hende en Haand til Hjælp, naar han kunde. Aldrig fik hun Lov at drage en Spand Vand af Brønden, naar han var i Nærheden, eller hente Ved eller gøre noget andet af det udendørs Arbejde, som paalaa hende. De røde Baand, hun havde paa sin Hue, kom fra ham og ligesaa de blanke Sko, hvori hun traadte Dansen i Lunden. Sognefogden saa det og kunde naturligvis nok ønsket en rigere Brud til sin eneste Søn. Men han holdt lige saa meget af Marie som alle de andre og lod Tingene gaa sin Gang.

Saa var det en Aften i Høsthøstens Tid. Hans traf Marie alene og trængte ind paa hende, at hun skulde sige ja til hans Frieri. Han havde jo forlængst mærket, at hun led ham bedre end de andre, og han vilde, de skulde komme sammen, mens de var unge.

Hun svarede som ellers, lystigt og undvigende, sagde det var tids nok og andet mere af den Slags. Men han holdt hende fast ved hendes Hænder, saa hun ikke kunde slippe, og krævede bestemt, at hun skulde sige ham Grunden, hvorfor hun afslog hans Bejlen, siden hun dog led ham godt.

Da saa Marie paa ham med helt alvorlige Øjne, brød pludselig ud i Graad og sagde:

„Jeg skal sige dig det. Det kommer sig alene deraf, at jeg frygter for at føde Børn. Jeg vilde visselig dø, om den Rædsel og Smerte kom over mig. Kan du sige mig et Middel, hvorved jeg kan slippe for Pinen, da er jeg din i samme Stund og ingen andens.“

Ved den Besked blev den unge Karl overmaade be-
drøvet. For det vidste han da, at det var Guds Be-
faling, at Kvinden skal føde sine Børn med Smerte.
Og han kunde ikke tænke sig, hvorledes han skulde
fri sin Kvinde fra det. Jo mere han tænkte, des mere
sorgfuld blev han og henfaldt tilsidst ganske i Melan-
koli. Hans Fader, Sognefogden, bad ham da foretage en
Rejse for at sé, om det ikke kunde hjælpe, og det gik
Hans gerne ind paa, idet han tænkte, at han maaske i
fremmede Egne kunde faa det eneste at vide, som
paany kunde gøre ham glad.

Han tog da Afsked med Marie, som græd heftigt
og lovede at bie trofast paa ham. Hun stod ved Sten-
ten og saa efter ham, og da han allerede var et langt
Stykke borte, vinkede hun ham tilbage og løb ham i
Møde og sagde:

„Du skal ikke drage ud i Verden med den halve
Sandhed, som ikke er bedre end en Løgn. Og mere
sagde jeg dig ikke forleden. Det er ikke blot Smerten,
jeg er bange for, naar jeg skal føde mine Børn. Jeg
frygter allermest for, at jeg skal miste min Skønhed,
som jeg ikke kan leve foruden.“

„Da vilde jeg visselig finde dig skønnere for hvert
Barn, du skænkede mig,“ svarede han sørgmodigt.

Dertil sagde hun intet, men hang med Hovedet og
græd. Og han drog bort, tung om Hjertet, men endnu
mere fast bestemt end før paa ikke at vende tilbage,
før han havde fundet det, der alene kunde skaffe ham
den, han elskede, om ellers det fandtes i Verden.

Han vandrede langt og længe, og ingen derhjemme
hørte fra ham i baade Aar og Dag.

En Aften kom han til en By, just som alle Kørerne
var samlede paa Malkningspladsen. Pigerne malkede og

sladrede dertil. Ingen saa ham, dør han laa og hvilede sig bag en liden Busk, og han tænkte i sin Sorg mindst paa at se paa dem eller belure deres Samtale.

Da raabte alle Pigerne pludselig op, for nu var de færdige med Malkningen. De bar Spandene med den dampende Mælk i Hob og satte sig i Kreds rundt om for at bie, til Karlene kom og hentede dem hjem. Saa var der én, som raabte:

„Vendela fra Rygen skal fortælle os noget!“

„Hvad skal jeg fortælle?“ spurgte Vendela, som var en stor, køn Pige med sort Haar og sorte Øjne.

„Fortæl mig, naar min Bryllupskerte flammer,“ raabte en.

„Fortæl mig, hvordan jeg vinder hans Hjerte,“ raabte en anden.

„Fortæl mig, hvordan jeg føder hans Børn uden Smerte,“ raabte en tredie.

Da vaagnede Sognefogdens Søn af sine Tanker, rejste sig paa Albuen og lyttede og saa uden at blive sét. Vendela fra Rygen smilte, slog med sin smukke Nakke og sagde:

„Hvordan du vinder hans Hjerte, véd du vel nok selv. Og det er en daarlig Pige, som ikke kan holde Bryllup den Dag, hun vil. Hvordan du føder dine Børn uden Smerte, kan jeg vel sige dig. Til og med hvordan du kan bevare din Skønhed, saa du bestandig er ung og skøn for ham, du giver din Tro. Men det er en farlig Hemmelighed, Pige.“

„Fortæl, fortæl,“ raabte de. „Vi er ikke rædde!“

„Da maa I vide,“ sagde Vendela, „at om en Pige vil føde sine Børn uden Smerte, da skal hun udspænde mellem fire Kæppe den Hinde, hvori Føllet er, naar det kastes, og krybe derigennem ved Nymaane.“

Ligesom hun havde sagt det, brød Hans frem af sit Skjul og stod midt i Pigernes Kreds. De skreg op i stor Forfærdelse over den fremmede Mand. Men han greb Vendela i Skuldrene og spurgte med brændende Øjne og skælvende Røst:

„Pige, er det sandt, som du siger?“

„Det er sandt,“ sagde Vendela rolig.

Han udstødte et Fryderaab og løb derfra. Pigerne saa maalløse efter ham, men Vendela sprang den Vej, han løb, og kaldte ham med høje Raab tilbage.

„Jeg har aldrig sét dig før, ved ikke, hvem du er, og kender ikke, hvorfor du blev saa glad over det, jeg fortalte,“ sagde hun. „Men du er en køn Karl og skal ikke gaa herfra uden at høre Historien til Ende. Du maa da vide, at om en Pige gør, som jeg sagde før, da fries hun vel fra Smerte og bevarer sin Skønhed. Men hendes første Barn bliver en Varulv, om det er en Dreng, og en Mare, om det er en Pige.“

„Tak skal du have,“ sagde han. „Men det faar være, som det er.“

Han var ikke længe om at naa hjem og drog straks Marie til Side og fortalte hende, hvad han havde erfaret. Hun hørte paa ham med bange Øjne.

„Marie,“ sagde han. „Visselig behøver du ikke at øve nogen Trolddom for min Skyld. Jeg elsker dig højt, og jeg skal være ved din Side og lindre dine Smerter, naar du bliver bespændt med Barn. Og alle Dage vil du være mig det dejligste i Verden, selv om du med Aarene bliver mindre skøn for andre Mennesker. Men vil du øve Trolddommen, da vil jeg ogsaa være dig behjælpelig dermed og dele med dig Faren og Sjælens Fortabelse.“

Marie rørtes højlig over saa stor en Elskov og kæm-

pede længe med sig selv, om hun skulde underkaste sig den Lov, Gud har sat for sin Skabning eller fri sig ved den farlige Trolddom. Hendes Samvittighed og Guds frygt bød hende det første, men hendes Angst var saa stor, at hun ikke turde.

Hun bad da sin Ven skaffe et saadant Skind, som hun skulde bruge, hvilket han havde let ved, da Sognefogdens brune Hoppe just var i Fol. To Dage efter var det Nymaane, og saaledes forenede alt sig til at fremme hendes Forehavende. Hans udspændte Hinden mellem fire Pinde paa Engen bag Folehaven. Og just som Midnatsklokken slog sine tolv Slag i Kirketaarnet, krøb Marie, nøgen og skælvende af Angst og Kulde, igennem den.

Kort Tid efter stod Brylluppet. De unge Folk flyttede ind paa Gaarden, Sognefogden havde købt til dem, og Tiden kom, da Marie skulde føde.

Hun var meget bange, og hendes Husbond turde ikke trøste hende med at minde hende om Trolddommen, efterdi baade han og hun bestandig frygtede Følgerne af det, de havde gjort. Men Forløsningen gik saa let, at Jordemoderen sagde, hun ingensinde havde oplevet noget lignende. Det blev endda Tvillinger, en Dreng og en Pige.

Marie var overmaade glad ved sine Børn. Og da de ikke i nogen Maade var anderledes end andre Børn, og i Aarenes Løb voksede til og blev gode og kønne, glemte hun snart ganske Trolddommen.

Men hendes Husbond glemte den ikke. Han saa paa Børnene de sammenvoksede Øjenbryn, som er Tegnet, hvorpaa Maren og Varulven kendes, og gruede svarlig for deres Skæbne. Imidlertid talte han aldrig derom for ikke at gøre sin Hustru urolig. Men det var aldrig

ude af hans Tanker, og just fordi han bar paa Hemmeligheden i Løndom, nagede den ham saadan, at den omsider kastede ham paa Sottesengen.

Da han mærkede, at hans sidste Time var kommen, bad han Marie lukke Døren vel, for at ingen kunde høre, hvad de talte om. Derefter lod han hende støtte hans Hoved, da han kun talte med Besvær og sagde til hende:

„Hør nu vel efter, hvad jeg siger dig Marie, om det ellers skal gaa vore Børn vel, for det er det sidste Ord, der kommer af min Mund. Al Tid har jeg bitterlig angret, at min svære Elskov lokkede mig til at begaa den gruelige Synd, du nok mindes. Og visselig er vor Søn en Varulv og vor Datter en Mare. Jeg ser det grant paa deres sammenvoksede Øjenbryn. Naar de bliver voksne, vil det sikkerlig vise sig, hvilken Brøde mod dem, vi har begaaet for at tilfredsstille vor Kærlighed. Nu er det min Befaling til dig, at du begiver dig paa Rejse for at finde den Pige, som sagde mig Raadet, og at du ikke helmer, før du har fundet hende. Du skal da spørge, om der ikke findes noget Middel til at fri dem fra Trolddom, og findes det, skal du af al din Formue befitte dig paa at gøre godt igen, hvad vi to i vor Ungdom har forbrudt. Men gør du ikke dette, da skal min Forbandelse være over dig.“

Da han havde sagt det, udaandede han uden at høre hendes Svar. Hun græd heftigt, fordi hun havde elsket ham højt. Men da han var i Jorden, og Børnene trivedes godt, glemte hun efterhaanden ganske det, han havde paalagt hende, og som hun i Begyndelsen slet ikke havde kunnet tænke paa, uden at Hjertet stod stille i hendes Bryst af Angst.

Imidlertid bedrog hun sig saare, naar hun mente, at hendes Børn ikke var under Trolddom.

Da de unge Folk var bleven voksne, opdagede de snart, hvordan det stod til med dem. Grebne af Forfærdelse betroede de sig til hinanden. Og da de havde grædt en Stund over deres fælles Ulykke, besluttede de intet at sige til Moderen, hvem de begge elskede højt, men bære det Kors, Gud havde paalagt dem, i Taalmodighed. Ofte talte de om, hvorvidt de ikke kunde finde et Middel, som kunde fri dem af Trolddommen, men de kendte intet.

Alt som Aarene gik, voksede de i Skønhed og Forstand. Bevidstheden om den Hemmelighed, der tyngede paa deres Liv, gav dem et forunderlig tungsindigt Udtryk i deres Øjne, som gjorde dem endnu skønnere. Alle Mennesker elskede dem. Pigerne saa efter den unge Mand, og Karlene bejlede til den unge Pige. Ingen anede, at han hver Nat paa Slaget tolv forvandlede til en Ulv, og at hun ved samme Tid blev til en graa Kat. Før Solen stod op, var de igen i deres menneskelige Skikkelser.

Saa hændte det en Nat, at Marie ikke kunde sove. Hun stod op, klædte sig paa og gik ud i Haugen med sagte Fjed for ikke at vække Børnene. Det var hendes Agt at se efter noget Tøj, Pigerne havde hængt til Tørre i Buskene. Men da hun kom derhen, hvor hun skulde, hørte hun Børnenes Stemmer. Forundret over, hvad det vel kunde være, som havde faaet dem ud i Haugen saa sent, skjulte hun sig for at høre, hvad de talte om.

„Nu er Klokken straks tolv,“ sagde Jens, „og jeg skal i min Ham. Gud staa mig bi, jeg holder det snart ikke længere ud. Og hvordan skal det gaa, naar jeg faar en Kvinde kær og tager hende til Hustru. Véd du, at det eneste Middel for en Varulv til at blive frelst er, om

han kan komme over en frugtsommelig Kone, dræbe hende, rive Fosteret ud af hendes Liv og drikke dets Hjerteblood. Om jeg nu maatte gøre saadan ved min Hustru.“

„Du har ingen Hustru og ingen, du har kær,“ svarede Anna. „Du kan maaske gaa fri, om du tager dig i Vare, og Gud hjælper dig. Men jeg kan sige dig, at Oluf i Nabogaarden har vundet mit Hjerte. Jeg kan ikke leve, uden jeg bliver hans, og han har mig kær igen. Sig mig, hvad skal jeg gøre?“

I det samme slog Klokkeren tolv. Øjeblikkelig forvandlede Jens til en Ulv, som løb hylende bort gennem Haven. Men Anna kastede sine Klæder, tog fat i en haaret Vorte, hun havde under det venstre Bryst, og trak den helt over sig til hun stod som en graa Kat, der mjavede og for op i Æbletræet.

Marie daanede af Skræk, og da hun kom til sig selv igen, var Børnene borte. Hun flakkede rundt i Haugen til Solopgang og græd og bad til Gud, at han dog vilde aabenbare hende, hvordan hun skulde fri de to af Trolddommen. Men Gud hørte hende ikke, eller hun forstod ikke, hvad han sagde.

Da hun atter kom ind i Huset, laa Børnene begge to og sov i deres Senge. Rolig trak de Vejret, men deres Kinder var blege, og de havde blaa Ringe under Øjnene. Bedrøvet stod Marie og saa paa dem, og i samme Nu randt det hende i Hu, hvad hendes Mand havde befalet hende, og hvad hun til denne Dag havde glemt. Glad foldede hun Hænderne og takkede Gud. Hun besluttede samme Dag at rejse ud i Landet for at finde Vendela fra Rygen og tænkte, hun atter kunde vinde Fred i sin Sjæl.

Imidlertid gik Dagen, og den næste med og fler

endnu, inden hun kom af Sted, fordi hun syntes, hun havde saa mange Ting at ordne, før den lange Rejse, fra hvilken hun ikke vidste, naar hun kom tilbage. Just da friede Naboens Oluf til Anna og fik hendes Ja. De gik til Moderen, og hun gav sit Samtykke paa den Betingelse, at de biede med Brylluppet, til hun var vendt hjem fra en Rejse, hun nødvendigvis maatte gøre. Jens tilbød at drage af i hendes Sted, men derom vilde hun intet høre.

Natten før hun skulde af Sted, vaagnede Oluf i en grulig Angst og Pine. Han syntes, der sad nogen paa hans Bryst med knugende Vægt og holdt ham for Munden, saa han ikke kunde faa Vejret. Han vilde skrig, men kunde ikke. Han vilde aabne Øjnene, men det var ham plat umuligt. Omsider fik han det ene Øjelaag saa vidt op, at han saa, der sad en graa Kat paa hans Bryst. Han tog da sin Kniv og stak den i Kattens Liv.

I det samme lød der et fortvivlet Skrig. Han var befriet fra Trykket, og da han fik Øjnene op og lettet sig i Sengen, saa han, at der tvers over ham laa Liget af en ung og dejlig Kvinde. Han var ikke længe om at opdage, at det var Anna, som han elskede, og udstødte et Skrig, som vækkede hele Huset. Men hans Fortvivelse var til ingen Nytte. Hun var og blev død. Blodet vældede ud af hendes hvide Bryst. Han havde selv dræbt hende.

Da Ulykken rygtedes, opstod der stor Forfærdelse i den ganske By. Alle kom løbende og spurgte og saa. De maatte binde Brudgommens Hænder, for at han ikke skulde gøre en Ulykke paa sig selv, og han mistede sin Forstand og fik den aldrig siden. Jens sad og stirrede paa Søsterens Lig og veg ikke derfra. Marie vred sine Hænder i taareløs Klage.

Louis More

NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATION

Da nu Jordefærden var forbi, begyndte de at snakke i Byen om, hvordan det vel kunde være gaaet til. Ingen vidste den rigtige Forklaring, men det tænkte alle, at der maatte være Trolddom med i Spillet. De saa paa Marie, og de saa paa Jens, som aldrig mere talte til nogen, men gik stille omkring med et tungt Blik. Præsten kom ogsaa og spurgte, men Marie sagde ham ingenting. Hun vilde hellere ladet sig sønderrive af vilde Heste end betro en fremmed den gruelige Synd, hun havde begaaet. Saa læste han over Huset og over hende og over Jens, og det sagde hun Tak til og bøjede sig under de hellige Ord med foldede Hænder og et ydmygt Hjerte.

Dagen efter at Præsten havde været der, tog hun Jens for sig og talte ham saaledes til:

„Du skal vide det min Søn, at naar din Søster saa ynkelig maatte omkomme, og du hver Nat lider ilde af Trolddom, da er Brøden min, og min alene. Og jeg er ikke uforvarende Skyld deri. Jeg har gjort det med fuld Bevidsthed, alene for at slippe for den Pine, det vilde voldt mig at sætte Eder ind i Verden, og for at bevare mit kønne Ansigt. Havde jeg anet, hvor højt jeg skulde komme til at elske Eder, da havde jeg visselig gerne døjet al Verdens Kval for Eder. Og havde jeg vidst, hvor trofast Eders Faders Elskov var, da havde jeg ikke heller for min Forfængeligheds Skyld tænkt paa at bevare mit smukke Ansigt. Gud straffede mig da ogsaa med at tage ham fra mig i en ung Alder, som han nu har straffet mig med Annas Død. Men alt det er nu for sent. Jeg har kun dig igen, og jeg vil gøre, hvad jeg formaar for at frelse dig fra Trolddommen.“

Derefter fortalte hun ham det altsammen, som det var gaaet til, og fortav ikke det mindste.

„Da nu din Fader døde,“ sagde hun tilsidst, „var hans sidste Ord i denne Verden, at jeg straks skulde drage af Sted for at finde den Kvinde, som havde lært ham Trolddommen og af hende erfare et Middel til at hæve den. Han beskrev mig omstændeligt, hvordan hun saa ud. Vendela fra Rygen hed hun. Men jeg opsatte det bestandigt, fordi det kom mig for, at I var friske og skønne begge to, saa det kunde hænde, at Trolddommen ikke havde virket. Jeg Daare, som troede, at man kan bedrage Djævlens. Saa overraskede jeg jer en Nat, mens I talte sammen i Haugen, og saa med mine egne Øjne, hvorledes Trolddommen kom over Eder, saa du forvandlede til en glubende Ulv og din salige Søster til en graa Kat. Da besluttede jeg at drage af Sted, men hindredes i nogle Dage, og saa véd du, hvad der siden skete.“

Jens sukkede og saa tankefuld hen for sig. Han syntes ikke, at Moderen skulde begive sig paa den lange Rejse, og sagde det til hende. Men hun vilde ikke afstaa fra sit Forehavende. Hun følte det som en Bod for sin Synd og tænkte desuden, at det skulde bedre lykkes for hende end for nogen anden. Da sagde Jens, at han vilde drage med hende, efterdi han ikke kunde være rolig, naar han vidste, hun flakkede om ude i Verden. Desuden var det ham kun en Lidelse at være hjemme, saadan som Sagerne stod.

Marie spurgte ham da, om der ingen var, han havde kær. Hertil svarede han, at han visselig elskede Søsteren til Annas Brudgom, men vilde ingensinde vove at bejle til hende.

„Har hun dig kær igen?“ spurgte Marie.

„Det tror jeg vist,“ sagde han.

Da rejste hun sig og tog hans Haand og sagde:

„Kom saa min Søn. Lad os drage ud i Verden og se, om vi kan finde Vendela fra Rygen, og om hun kan give os Lægedom for vore Vunder.“

Derefter lukkede og laasede de for al Ting og drog af Gaarde.

Det viste sig nu, at Marie halvvejs havde glemt den Anvisning, hendes Husbond havde givet hende. Ofte græd hun sine modige Taarer, fordi hun ikke havde adlydt hans Befaling, mens hendes Minde endnu var frisk. Jens trøstede hende det bedste, han kunde, og de drog videre fra Sted til Sted med nyt Haab, om end det bestandig blev ringere, for hver Gang det var skuffet.

Efter lang Omflakken fandt de omsider det Sted, hvor Sognefogdens Søn havde beluret Pigerne efter Malkningen. Der levede en af dem endnu, som havde været med den Kveld. Hun var nu en gammel Kone, men mindedes tydeligt den unge Mand, som pludselig stod midt iblandt dem og forskrækkede dem saa saare. Marie og Jens kunde straks ikke tale for Glæde, men da saa de spurgte efter Vendela fra Rygen, blev Konens Ansigt mørkt.

„Vogt Jer for Guds Skyld for hende,“ sagde hun. „Hun blev brændt for ti Aar siden som den Heks, hun var. Men hun gaar igen nede i Egnen omkring Vordingborg, dér hvor Retterstedet er, og skræmmer vejfarende Folk fra Vid og Sans med sine sorte Øjne!“

Da brast Marie i Graad, fordi al deres Gang havde været forgæves. Men Jens gav sig til at udspørge Konen og erfarede, at Vendela havde en Datter, som boede tæt uden for Præstø og var skyet af alle. Hun øvede Trolddom og vilde nok en Gang ende som Moderen. Mer end én havde sét hende St. Hans Nat fare gen-

nem Luften paa et Kesteskaft, og naar hun ikke var meldt til Øvrigheden, var det alene, fordi Folk frygtede for hendes Hævn.

De to rejsende begav sig da øjeblikkelig paa Vej, mødige som de var og naaede omsider til Præstø. Ikke for Penge kunde de faa en Vejviser ud til Heksens Hytte, saa de maatte finde den selv, hvilket ogsaa lykkedes dem henimod Solnedgang, som er den farligste Tid, paa hvilken man kan møde en Heks.

Hytten laa dybt i Skoven og var bygget ind i en Brink. Det røg af Skorstenen, og Døren stod aaben. Saa mødige var de to, at de satte sig paa en Sten udenfor og havde ikke Kræfter til at kundgøre deres Ankomst. Men det behøvedes ikke heller, for straks efter stod Heksen i Døren.

Det var godt at se, at hun var Vendelas Datter, saadan som Maries Husbond havde beskrevet hende. Sortere Haar og sortere Øjne kunde ikke findes i Verden. Ondt var ogsaa hendes Blik og haansk hendes Mund, da hun spurgte, hvad de vilde.

„Giv mig en Drik Vand til min Moder,“ sagde Jens.

„Min Moder tørstede ogsaa, og der var ingen, som gav hende Vand,“ sagde Vendelas Datter. „Hun tørstede paa Baalet, og de skreg om hende og hjalp hende ikke.“

„Var jeg der?“ spurgte Jens. „Var min Moder der?“

„Det ved jeg ikke,“ sagde hun. „Men mit Hus er ingen Kro for vejfarende. Ikke heller faldt det indtil denne Dag nogen ind at bede Heksen om Vand.“

„Jeg ved ikke, hvad dit Hus er,“ sagde Marie sørgmodig. „Men jeg har vandret Landet rundt for at finde dig, siden din Moder er død. Hun gav en Gang min Husbond et Raad, som vi fulgte til vor Ulykke. Nu

er han død, og hun er død, og jeg kommer til dig for at bede dig hjælpe mig i min Vaande. Jeg bryder mig ikke om, at Folk siger, du er en Heks. Hjælp mig, og du skal faa Hælvten af alt, hvad jeg ejer, og mine Bønner skal bære dig til Guds Trone.“

Heksen saa paa hende og sagde ikke noget. Men straks efter hentede hun et Krus Vand, som Marie tømte til Bunden.

„Tak,“ sagde hun.

Og saa fortalte hun det altsammen, som det var gaaet til, og bad om det Raad, hun var kommen for at søge.

Vendelas Datter sad længe og stirrede hen for sig. Hendes Ansigt blev mildt og mørkt igen og atter mildere.

„Om hun, han har kær, siger til ham, at han er en Varulv, da er han frelst,“ sagde hun saa. „Men hun maa gøre det af sig selv og intet vide. Om han siger det til hende, da nytter det intet, og alt Haab er forbi.“

„Tak,“ sagde Marie.

„Gaa saa,“ sagde Heksen. „Jeg har vist Eder større Venlighed, end jeg har vist nogen, siden de brændte min Moder paa Baalet. Gaa nu, at jeg ikke angrer det og giver Eder Ulykken med paa Vejen.“

Saa vendte hun dem Ryggen og slog sin Dør haardt i.

Marie og Jens vandrede hjem efter Fod for Fod. Snart syntes de, det saa lysere ud, snart syntes de, det var værre. Men da de kom hjem til Gaarden, enedes de om, at Jens skulde gifte sig, det snarest ske kunde, og sætte Resten i Guds Haand.

Han bejlede til Pigen, han havde kær, og hun gav ham glad og gerne sit Ja, efterdi hun havde elsket ham længe og brød sig kun lidt om den Snak, der

gik i Sognet. Men Folk havde overmaade ondt af de to og spaaede, at det vilde gaa dem ilde om ikke lige saa galt som Søsteren og Broderen. Brylluppet stod da ogsaa i al Stilhed, og der var ingen Glæde at se paa Ansigterne undtagen paa Brudens. Jens syntes, han tyngedes til Jorden ved det Ansvar, han tog paa sig, og Marie stirrede ængsteligt paa Svigerdatteren, om hun nu ogsaa var Menneske for at fri ham fra Trolddommen.

Saa flyttede de ind paa Gaarden, og alt gik til at begynde med saare godt. Den unge Kone var glad som Morgenlærken, og Jens' Ansigt lyste op ved hendes Smil. Han mærkede heller ikke noget til Trolddommen. Hver Nat sov han sødelig ved sin Hustrus Side, naar Klokken slog tolv, og der skete ham intet. Han tænkte allerede, at Ulykken var vegen fra ham og talte med sin Moder derom.

Men da saa hans Hustru nogen Tid efter fortalte ham, at hun var frugtsommelig, overkom der ham en gruelig Angst. Thi just i det samme mærkede han, at Varulvenaturen var i ham endnu. Og han tænkte, han skulde blive tvunget til at dræbe sin egen Hustru, hvem han elskede højt. Han sad hos Moderen og talte med hende derom, men ingen af dem vidste deres levende Raad andet end at bie og haabe.

En Aften som han kom hjem fra Marken, følte han, at nu kom det over ham. Den kolde Sved sprak af hans Pande, og han stirrede forfærdet paa Konen, der saa hjælpeløst paa ham igen og ikke begreb, hvad der skadede ham.

Da faldt hans Øje paa hendes Forklæde, der var hvidt med mange smaa, blaa Kors. Og i sin Vaande sagde han til hende:

„Min hjerte Kone, jeg maa skynde mig bort og kommer kanske sent hjem. Vær ikke urolig for min Skyld, men gaa kun i din Seng. Men lov mig, at du vil tage dit Forklæde dør med dig i Sengen, og kommer der nogen, som vil volde dig ondt, da slaa fra dig med det, saa længe du kan orke.“

Dermed løb han ud af Stuen. Hun vidste ikke, hvad hun skulde tro, og græd over det. Imidlertid ordnede hun Huset som ellers og gik i Seng, da Tid var. Men hun kunde ikke sove.

Da Klokken slog tolv, for der en rasende Ulv ind i Stuen og gik løs paa hende med sine skarpe Tænder. Hun ihukom Mandens Ord og slog fra sig med Forklædet, det bedste hun havde lært. Men hun maatte kæmpe længe og var tilsidst nær ved at segne af Mæthed. Omsider forlod Ulven hende dog, og hun sov mødig ind.

Da hun vaagnede om Morgenen, laa Manden rolig ved hendes Side og sov. Hun kyssede ham paa Panden, som hun plejede, men nænnede ikke at vække ham, efterdi han var kommen saa sent i Seng. Stille syslede hun i Huset, og først da Solen stod højt paa Himlen, vækkede hun ham med hans Morgendrikke.

Han for op af Sengen og stirrede paa hende med forvildede Øjne. Men da han saa, hun stod der frisk og sund, smilede han glad.

Da blev hun var, at der hang Trevler af hendes Forklæde i hans Tænder.

„Men hjerte Mand dog, du er jo en Varulv,“ sagde hun og tabte Drikken af Forfærdelse.

„Tak have du til evig Tid for de Ord,“ sagde han og sukkede dybt. „Med dem har du frelst mig.“

HEKSEN

FOR mange Aar siden levede der i København en Kvinde, som hed Mette Anders.

Hendes Mand var Smed. Han døde to Aar efter Brylluppet, og knap et halvt Aar efter giftede hun sig med Mestersvenden.

Det syntes nu Folk var rimeligt nok, da hun jo maatte se at holde Forretningen gaende. Det var en god Forretning, kendt fra gammel Tid som et Sted, hvor de holdt, hvad de lovede, og hvor Folk ikke blev trukket op for deres Penge.

Mestersvenden var ogsaa et pænt stilfærdigt Menneske, der ikke gik paa Værtshus og heller ikke ellers fornærmede nogen, saa alle undte ham det. Naturligvis var der dem, som stiklede til ham, fordi han maatte tage Enken med i Købet. For Mette var ikke videre køn, og der var ikke mange, som kunde falde paa at

vælge hende, til Hustru saadan efter det, der var at se paa hende og som hun bar til Skue i sin Tale og i sin Færd.

Men for det første havde disse Skumlere saamænd heller end gerne selv taget hende, om de kunde faaet Smedien med. For det andet var det vitterligt, at Anders Smed havde været en lykkelig Mand i sin Ægtestand. For det tredie endelig var Mestersvenden saa glad ved sin Enke som nogen anden Mand i Byen ved den Jomfru, han havde faaet i sin Ungdom, og som han trak af med endnu.

Des sørgeligere var det, at Mestersvenden gik hen og døde efter et Aars Ægteskab. Ingen kunde sige, hvad han døde af, men pludselig som han stod en Dag i Smedien, var han væk.

Der sad nu Mette, som aldrig hed andet end Mette Anders efter sin første Mand, igen alene med Smedien og Sorgen, og det var ikke til at tage fejl af, at Sorgen var oprigtig. Hun græd sine Øjne røde og gav ham en overmaade fin Begravelse. Han blev sat i Jorden ved Siden af Anders. Saa havde hun det nemmere, naar hun Søndag Eftermiddag skulde ud og sørge paa Gravene. Naturligvis var der nogen, som skumlede, fordi hun saadan tog de to salige under eet. Men hun syntes, det var helt ligefrem og naturligt, og brød sig ikke om Folks Snak.

Paa den Tid havde Landet just været i Krig, og en Mængde unge Mænd var faldne i Slaget. Derfor var der stor Mangel paa Brudgomme, og mangfoldige kønne Piger gik rundt og sørgede, fordi de slet ingen Udsigt havde til at komme i Brudeseng. Der var da ogsaa mange Enker, som græd.

Det vakte da umaadelig Forbitrelse hos alt Stadens

Kvindekøn, da Mette en Dag anmeldte for Præsten, at hun paany agtede at indtræde i den hellige Ægtestand, og det oven i Købet med en af de kønneste Karle i København. Og naar de unge Kvinder syntes, at nu kunde Mette nok nøjes med, hvad hun havde haft, saa var Forargelsen ikke stort mindre blandt de unge Mandfolk.

De frittede Brudgommen, hvad det mon var hos Mette, som havde fanget hans Sind og hans Sans, og han kunde ingenlunde gøre Rede for det. Han bekendte, at han aldrig havde lagt Mærke til Enken eller tænkt paa hende saadan, før han en Fredag Eftermiddag havde truffet hende bag Købmandens Have. Da var de kommen i Snak sammen. Og inden de skiltes, var han ganske paa det rene med, at om han ikke blev gift med hende, vilde han blive ulykkelig alle sine Dage.

Da de hørte det, var der nogle, som ymtede om, at det smagte lidt af Trolddom. Men en gammel Sømand, som kendte Verden og Kvinderne, lo dem ud og sagde:

„Det har nok sin Rigtighed med Trolddommen. Ingen Fanden kan sige, hvad det er, der lokker ved Fruentimmerne, men lokke gør de.“

Saa fejrede Mette da sit tredie Bryllup, saadan som det sømmede sig for hendes Kaar, dem Mestersvenden havde bedret betydeligt. Og hendes tredie Mand lignede ikke i nogen Maade de to andre.

Han sad ikke i en gammel Bedrift som Anders, og han kom ikke tomhændet til Huse som Mestersvenden. Efter sin Fader havde han faaet en skøn Arv, og den spillede han op med, saa det sang i Gaden. I de fem Aar, han var gift med Mette, ødelagde han baade hendes og sine egne Penge og desuden Forretningen,

som han ikke forstod sig paa og lod skøtte sig selv. Desuden satte han fem Børn ind i Verden. En Aftenstund blev han bragt blodig og forslaaet hjem fra Værts-
huset, fuld som han var. Og næste Morgen døde han i sin Ugudelighed.

Der var nu ingen, som kunde sige Mette det mindste paa. Hun havde været en god Kone og gjort, hvad hun kunde for at holde sammen paa Stumperne. Alle Men-
nesker havde Medlidenhed med hende, da hun flyttede ind i Bagerens Bagstue med sine fem smaa, saa meget mere som hun sørgede af et oprigtigt Hjerter over det Svin til Mand, hun havde mistet.

Da der var gaaet en Stund, tog hun fat paany, gik rundt og vadskede for Folk, betalte enhver sit og holdt baade sig selv og Børnene rene og ordentlige. Havde hun ikke været køn før, saa var hun det jo mindre nu, mager og træt som hun var bleven af Barsler og Sorger og Slid og Slæb. Og alt hvad der havde været af Uvilje mod hende var ganske forstummet.

Da skete der hverken mere eller mindre end at den rige Bager, som ejede Huset, iførte sig sine Søndagsklæder, bankede paa Mettes Dør og anholdt i bedste Form om hendes Haand og hendes Hjerter. Han var Enkemand og trængte til en Smule Røgt og Pleje paa sine gamle Dage, men for Resten var han da ikke ældre, end at han nok turde træde for Alteret endnu en Gang. Han havde god Brug for en forstandig Kvinde i sin store Husholdning, og hun var jo kommen til Skelsaar og Alder, saa han behøvede ikke at være bange for, at hun skulde rende efter Karlfolk. Hans egne Børn var voksne og ude i Verden, og hendes lovede han at blive en god Fader for.

Mette var ikke sen til at tage mod det gode Tilbud.

Det var jo en Forsørgelse for hendes Børn, og hun havde haft det saa godt med sine tre Mænd, at hun længtes mod Ægtestanden paany. Bageren var saamænd ogsaa en hel køn Mand endnu.

Til hele Byens Forargelse rykkede hun da ind i Forhuset, blev viet i al Stilhed af Holmens Provst og og befandt sig inden otte Dage saa vel i sine nye Forhold, som om hun aldrig havde kendt andre. For slet ikke at tale om Bageren, der skinnede som en af sine egne allerfineste Boller. Da Mette efter et Aars Ægteskab fødte en rask Dreng, var der ingen Ende paa Lykken, og Drengen lignede da ogsaa Bageren godt nok.

Endnu et Aars Tid gik, og saa døde Bageren af Pesten, som i det Aar rasede slemt i København.

Mette sørgede lige saa oprigtigt over ham, som hun havde sørget over de andre tre, men hun havde jo nu noget at staa imod med. Ikke blot var det den fjerde Mand, hun jordede, saa hun vidste lidt om, hvad Livet giver. Men hun sad i gode Kaar og var saa rund og rød, som hun aldrig havde været, mens hun endnu havde Ungdommen.

Hun var nu fem og fyrrer, og det kunde jo nok ses paa hende, at hun ikke havde levet Livet forgæves. Alligevel var Ilden i hendes Hjerter ingenlunde slukt. Ofte sukkede hun, naar hun gik ene til Sengs og tænkte, at hun dog endnu kunde være en Mand til megen Glæde, saa det var Synd, hun ingen havde. Det kom hende derfor overmaade vel tilpas, da Nabosognets unge Præst anholdt om hendes Haand. Han var en pæn Mand, og det var fint at være Præstekone. Var han ogsaa fattig, saa havde hun jo nok til fælles Bedste

De blev da ogsaa gift, og efterdi det var en Præst

turde ingen sige noget derom. Thi den Gang gjaldt det samme som nu, at hvad Præsten gør, det gør Gud. Men da han saa knap tre Maaneder efter Brylluppet gik ind til et bedre Liv, rejste der sig en hel Storm mod Mette.

De sagde højlydt, at hun var en Heks, som daarede Mændene, saa de indtraadte med hende i Ægtestanden, uagtet hun baade var gammel og grim og havde tilhørt saa mange, at en ordentlig Karl maatte føle Lede ved hende. De talte om, at hun burde føres for Retten. Selv ellers forstandige Folk begyndte at tænke ilde om hende.

En Del af denne Snak kom Mette for Øre. Og da hun ogsaa nok havde hørt et og andet af, hvad der tidligere taltes om hende, endskønt hun ikke havde taget sig deraf, begyndte hun at blive ondsindet paa disse Naboer, hvem hun ingensinde havde fornærmet, men som altid beklikkede hendes Rygte. Hun tænkte paa at foretage sig noget imod dem, men hun glemte det over noget andet.

Endnu inden Sørgeaaret var omme, anholdt nemlig den unge Præst, der var hendes Mands Efterfølger om hendes Haand, hvad som ikke var mer end rimeligt, da han jo skulde udrede Pensionen. Men paa samme Tid fik hun en Bejler til, som ikke var nogen ringere end den gamle Provst. Han havde viet hende til hendes fem Mænd og begravet dem alle fem og var derved efterhaanden bleven saadan betagen af Kærlighed til hende, at han glemte baade Alder og Værdighed og faldt hende for Fode med Elskovsord, som om han kunde været en ung Junker.

Mette var meget glad over de to Friere, og efter nogen Betænkning valgte hun Provsten. Nok var han

lovlig gammel, men det kunde jo ské, at han døde, som det var hændt hende før, og saa kunde der vel al Tid blive Raad for den unge bagefter. Imidlertid forregnede hun sig, for saa vidt som hun stolede paa, at den unge Præst skulde bevare sin Elskov indtil hans Tid kom. Lige tværtimod blev han saa optændt af Vrede, at han sluttede sig til hendes argeste Fjender og laante villigt Øre til alt, hvad der blev ham forebragt om hende.

Nu var der ingen Tvivl om, at Mette gjorde den gamle Provst akkurat lige saa lykkelig, som hun havde gjort sine andre Mænd. Kan hænde Lykken endda var større endnu, eller maaske Provsten var for gammel til at bære den. I det mindste gik han rundt og saa overvættes glad ud og faldt saa sammen en skønne Dag knap en Maaned efter Brylluppet og var ganske død.

Dette var en stor Ulykke for Mette. Nok havde hun ingenlunde elsket Provsten saa højt som sine tidligere Mænd og vilde kanske ogsaa gerne haft ham en Smule yngre. Men Sladdereren om hende tog nu en saadan Fart, at hun blev for Alvor bange. Hun tænkte, den eneste Redning for hende var at tage sig en ny Mand, som kunde beskytte hende. Og hun haabede at finde én, som kunde holde ud til Resten af hendes Dage, idet hun selv begyndte at blive en Smule træt af denne evige Begynden forfra og længtes efter Ro i sin Ægte-seng.

For nu at faa en Ende paa det gik hun lige over Gaden, hvor der boede en ung og kraftig Skomager-svend, som saa godt ud og ikke betænkte sig paa at gribe til med begge Hænder, da den rige Enke spurgte, om han vilde være hendes Mand. Straks tænkte han

sagtens alene paa hendes Penge, men da han havde talt en Stund med hende, gik det ham, som det var gaaet de andre. Han optændtes af heftig Længsel efter hendes Person og kunde ikke faa Bryllupsdagen fastsat tidlig nok. Derimod havde Mette ingenting at indvende. Hun syntes godt om den unge Mand, og Vreden mod hende i Staden var saa stor, at hun knap mer turde sove ene i sit eget Hus.

Dagen blev da bestemt og oprandt med smukt Vejr som alle Mettes andre Bryllupsdage. Endnu paa selve Morgenens kom der nogen til Skomageren og varede ham, at han skulde fly, om han ellers havde sit Liv kært, siden alle Mettes andre Mænd var vandrede pludselig heden kort efter Brylluppet. Men han lo nok saa glad, idet han erklærede, at hans Brud var den dejligste Kvinde i hele Byen, og at han vilde prist sig lykkelig ved at ægte hende, selv om hun havde været fattig som en Kirkerotte, og han skulde bøde med Livet Ugedagen derefter.

Stolt skred da Mette for syvende Gang op ad Kirkegulvet med Brudekrans og Slør. Enhver maatte indrømme, at det var en statelig Mand, hun havde valgt sig, især naar man saa ham Side om Side med hende. For det kunde ikke dølges, at Livet havde gnavet haardt paa denne Kvinde, som havde gjort saa mange Mænd lykkelige. Saa var hun ogsaa bleven lovlig tyk og vraltede frem paa en latterlig Maade.

Der var adskillige, som gjorde Bemærkninger om hende, og nogle af de mest ondsksfulde hørte hun godt nok. Det blev værre, alt som hun skred frem i Kirken, og da hun kunde se paa Brudgommens Ansigt, at han tog sig det nær, blev hun pludselig greben af et stort Raseri.

Hun mindedes, hvordan Folk havde forfulgt hende med Bagtalelse og Løgn, snart sagt gennem hele hendes Liv. Hun vendte sig om og saa paa alle disse Mennesker, der stod Hoved ved Hoved og saa ikke eet venligt Ansigt. Saa løftede hun sin knyttede Haand og raabte saa højt, at det kunde høres i den fjerneste Krog:

„Tvi Jer, Pak, som I er! Jeg skal mage det saa, at I inden otte Dage har andet at tænke paa.“

De tav alle af Angst, og der blev ganske stille. Vielsen blev fuldbyrdet, og Mette skred stolt ned gennem Kirken ved sin Brudgoms Arm, uden at nogen vovede at smæde hende med saa meget som et Blik.

Men næste Søndag midt under Højmessen sluktes pludselig Solen, og der blev ganske mørkt i Kirken. Det varede kun en liden Stund, men de som var derinde blev grebne af en gruelig Skræk og styrtede alle mod Udgangen. Saa stor var Trængselen og Forvirringen, at mange blev saarede, og tre Kvinder og to Børn trampedes ihjel.

Herom blev der naturligvis talt meget, og ingen kunde finde ud af, hvad Grunden var til det pludselige Mørke. Da var der en Mand, hvem Mettes Ord paa hendes Bryllupsdag randt i Hu. Han tænkte øjeblikkelig, at det var hende, der havde voldt det, og at hun var en Heks af den værste Slags, som øjeblikkelig burde paa Baalet. Han dulgte ikke sin Mening for andre, og der var kun faa, som ikke delte den. De gik til den unge Præst, hvis Bejlen Mette havde forsmaaet, og han indstævnedes hende øjeblikkelig for Retten.

Han sigtede hende for Trolddom og optog alle de kendte Klager imod hende.

Først den, at hun ved Sortekunster og Djævelskab

ophidsede Mændenes Attraa, saaledes at de lod yngre og skønnere Kvinder sidde. Præsten fremstillede sig selv som et Eksempel herpaa, idet han ærlig bekendte, at han havde været fuldkommen galen efter dette Fruentimmer, endda hun var dobbelt saa gammel som han og styg, som enhver kunde se.

Dernæst beskyldte han hende for ved Hekseri at have ombragt sine seks Mænd, som umuligt kunde være døde en naturlig Død. Thi vel var nogle af dem gamle, da hun ægtede dem, men de havde været karske lige til Brylluppet.

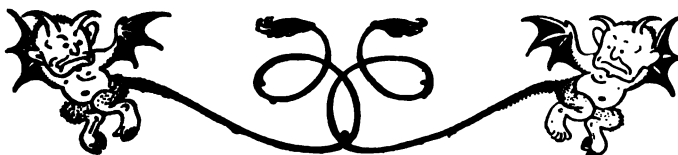
Endelig anklagede han hende for, at hun ved Djævelens Hjælp havde afstedkommet den store Ulykke i Kirken forgangen Søndag, hvilket noksom fremgik af, at hun havde truet Menigheden paa sin Bryllupsdag.

Til denne haarde Anklage svarede Mette, at hun ikke var i Besiddelse af anden Trolddom end den, Gud havde givet hende som Kvinde. Ingensinde havde hun brugt Heksekunsten for at vinde de Mænd, der havde fundet Behag i hende. Enten var de gaaet til hende eller hun til dem, og saa var de gaaet sammen til Præsten og var indtraadte i et godt og kristeligt Ægteskab.

Hun vilde spørge, om der var nogen, der havde hørt nogen af hendes Mænd beklage sig over hende. Eller om nogen vilde nægte, at hun havde sørget oprigtigt ved deres Død. Hun vidste med sig selv, at hun havde gjort alle sine Mænd lykkelige, og til Vidne herpaa kaldte hun ham, hun nu havde.

Skomageren fremstod ogsaa i Retten og svor paa, at han ingensinde i sit Liv havde haft det saa godt som ved Mettes Side, efterdi hun var en herlig Kvinde i alle Maader.

Det var nemt for Dommeren at se, at han talte

sandt, og da der heller ikke fremstod noget Vidne mod, hvad Mette ellers havde sagt om sine Ægteskaber, blev hun med al Ære frikendt for de første to Anklager.

Men da hun ikke kunde give nogen rimelig Forklaring paa, hvad hun havde ment med de truende Ord paa sin Bryllupsdag, blev hun dømt efter den tredje Anklage til som Heks at brændes paa Baalet.

Dommen blev ogsaa fuldbyrdet Maanedsdagen derefter under stort Tilløb.

Hendes syvende Mand døde af Sorg Dagen derpaa og blev begravet ved Siden af de andre.

INDHOLD

5	BONDEVETTE
27	FANDEN
43	VIBERNE
59	ANDERS BOST
81	DEN KØNNE MARIE
105	HEKSEN

EVENTYRSKRINET

EVENTYR SKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF
CARL EWALD

TREDIE BIND

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOOTRYKKERI

1906

362378
AS-00
E

ELLEPIGEN

MIDT mellem Aalborg og Thisted, til venstre for Landevejen, ligger der fire Høje, som i gamle Dage var beboede af de underjordiske.

Marken, de ligger paa, ejedes af en Bonde, som ikke brugte den til andet end Græsning. Hans Heste gik der, og dem flyttede hans Søn, som var en Knøs paa tyve Aar, Dag ud, Dag ind, uden at der hændte ham noget mærkeligt. Hans hed Knøsen, og han var ganske ligesom andre Folk, blot mere mistroisk, især med alt, hvad der angik de underjordiske. Naar nogen fortalte, hvordan de var kommen forbi paa Vejen ved Nattetid og havde set de fire Høje løfte sig paa røde

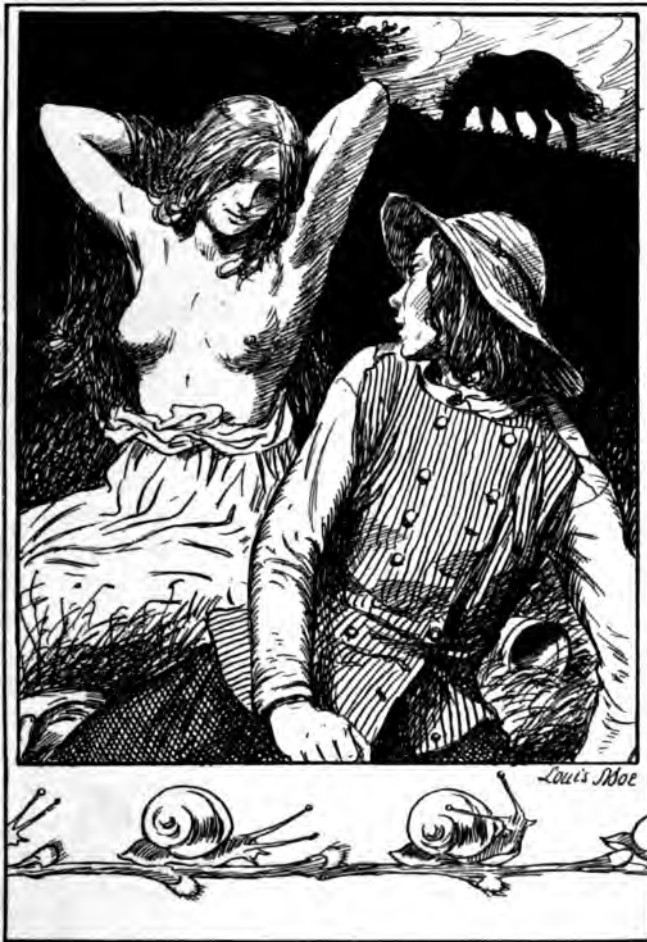
Pæle med Festblus og Musik, mens de smaa Puslinger lo og dansede og drak Mjød, saa haanede han dem blot og sagde, at det var intet uden Snak. Nu havde han gaaet om de Høje bestandig ved Gry og Kveld og aldrig sét saa meget som det bitterste til Trolldøjet.

Saa var det en Dag, at alle paa Gaarden og i Eggen rundt om var kørt til Markedet, alene med Undtagelse af Hans, som havde Tandværk og derfor vilde blive hjemme. Ved Middagstid gik han ud paa Marken, hvor Højene laa, for at flytte et gammelt Øg, som stod dér, og da han havde gjort det, og Solen brændte, og han ellers ikke havde noget at forsømme, lagde han sig i Græsset og tog sin Middagssøvn dér, hvor han var.

Da han vaagnede, kom der over ham en uhyre Tørst. Dertil var han stiv i alle Lemmer, saa han tænkte, han kunde ikke aarke at gaa hjem til Gaarden, hvor der var Øl nok at drikke. Men saadan plagede Tørsten ham, at han ikke vidste, hvordan han skulde holde det ud. Som nu han saa sig om paa den tørre Mark, hvor der ikke var Vand at øjne, kom der ud at Højen, til hvilken han havde lænet sit Hoved i Søvn, en dejlig, ung Pige, som gik lige hen imod ham med Smil paa Munden og et kosteligt Krus i sin Haand.

„Du tørster,“ sagde hun. „Jeg kommer for at byde dig Læskedrik.“

Men nu var det saadan med Hans, at om ogsaa han aldrig før havde troet paa Trolldøj, saa randt det ham lige i samme Nu i Minde, alt hvad han havde hørt om det, og hvordan han skulde fri sig af det. Og eftersom han vidste ganske nøje, at saadan en køn

Pige fandtes ikke dér i Sognet og heller ikke i Nabo-laget, saa var han ikke længe om at regne ud, at det var en Ellepige, han havde for sig, og hende skulde han vare sig vel for. Derfor slog han Kruset af hendes Haand, saa al Mjøden spredtes over Marken.

„Du er ikke venlig,“ sagde hun og saa ikke efter Kruset, der skinnede i Græsset som det bare Guld. „Men du er en køn Svend, og jeg kan lide dig.“

Idet hun sagde dette, satte hun sig i Græsset ved Siden af ham og saa paa ham med sit skønne Smil. Men saadan som hun satte sig, tog hun sig ikke bedre i Agt, end at han kunde se, hun var hul i Ryggen. Derfor flyttede han sig en Kende, men ikke langt, for skøn var hun, og sagde:

„Vig fra mig, og lad mig være, den, jeg er. Mellem dig og mig kan intet Samkvem findes. Du maa vide, at jeg har sét din hule Ryg og véd, hvor du stammer fra. Gaa hjem til dine Folk og lad mig gaa til mine.“

Da blottede hun sit Bryst og bøjede sig hen imod ham.

„Du tørster,“ sagde hun. „Tag Die af mit Bryst, om du lyster. Jeg elsker dig og elskede dig længe.“

Han saa paa hendes Bryst, som var saare skönt, og mens han saa, følte han, hvordan han mere og mere sank hen, indtil han laa ved hendes Barm og drak. Sødere Drik havde han aldrig drukket, og alt som han drak, lagde hun sin Arm om hans Hals og drog ham tættere til sig og kyskede hans Pande. Straks derpaa faldt han paany i Søvn. Da han vaagnede, var det Aften. Solen gik i Bjerger, og den skønne Ellepige var forsvunden. Han mindedes det altsammen dunkelt, men da han sprang op og stod paa sine Ben, blev det ham ganske klart, og han forfærdedes over

den Fare, han havde været udsat for og gruede for Følgerne.

Han ilede da hjem og gik til Sengs og sov paany, som han aldrig havde sovet før. Da han vaagnede, gik han til sin Fader, som knap havde sovet Markedsrusen ud, og fortalte ham, at der var en Ellepige, som vilde forføre ham, og at han frygtede for, at han ikke kunde modstaa hende, om han saa hende igen. Derfor bad han Faderen, at han maatte blive fritaget for at flytte Hestene paa Marken, hvor Højene stod. Den gamle Bonde, som var en meget from Mand, gav straks sit Samtykke dertil og paatog sig herefter selv at røgte Kreaturerne paa den Mark. Desuden paalagde han Sønnen flittig at søge Kirken, slaa Kors for sig, hver Gang han kom til at tænke paa den lede Kvinde og hurtigst muligt trolove sig med Naboens Datter, som han længe havde haft et godt Øje til, og som var rede til at gifte sig med ham naar som helst, ligesom der intet var til Hinder fra Forældrenes Side, da Velstanden var ens i begge Gaardene.

Hans gjorde nu ærlig og redelig det altsammen undtagen det sidste. Men Faderen mente, det kom nok, bare man gav Tid. Og da der ellers ikke var noget at mærke paa Sønnen, og han selv hver Dag flyttede Hestene uden at se noget til Ellepigen, tænkte han, at det alt var i Orden igen. Og hvad saa Hans tænkte, saa sagde han ingen Ting. Men naar han sad i sit Kammer, blev han hver eneste Dag greben af en svar Længsel efter den skønne Troldpige. Og hver Gang han satte Kruset for Munden for at drikke, mindedes han hendes fagre Bryst. En Dag sagde han saa til Faderen, at nu troede han nok, Trolddommen var overvunden, og han kunde derfor godt røgte sit Arbejde

paa Marken igen. Herover blev den gamle Bonde saare glad, da, Marken laa langt fra Gaarden, og han formedelst sin Alder havde tungt til Bens.

Saa gik Hans, og hans Hjerter skælvede, for han vilde intet uden se Ellepigen. Saa længe som muligt dvælede han derude, men han saa ingen Ting. Han gik der igen og igen, og der var ingen Heste i Sog-net, der blev røgtede saa godt som dem paa Trolde-marken. Naar han kom hjem, spurgte Faderen ham hver Gang, om han saa havde sét noget, og hver Gang svarede Hans nej. Faderen saa paa ham en Dag og mente, at han sagde det i en sært bedrøvet Tone. Men Hans svarede frejdigt, at det kom sig af, at han angrede den Synd, han en Gang havde begaaet, hver Gang han mindedes den, og saa lod Faderen af at spørge.

En Aften, da Hans havde redet Hestene til Vands i Kæret og kom tilbage med dem igen til Trolde-marken, satte han sig ned i Græsset, som var vaadt af Dug, og græd bitterligt og kaldte paa hende, han ikke kunde glemme.

„Ellepige! Ellepige! jeg lider, jeg længes, jeg dør!“ sagde han.

Og som han sagde det, stod hun foran ham, skønnere end sidst og smilte med Taarer i sine Øjne.

„Tror du, jeg længes mindre end du?“ sagde hun. „Men du har glemt mig og været borte saa længe. Du kom igen, alene fordi du nu havde glemt mig. Det hørte jeg Bonden sige til Naboen, hvis Datter du skal giftes med til Paaske.“

„Jeg sagde saadan, fordi jeg længtes efter dig og ikke kunde faa Lov at komme uden ved Svig,“ sagde han. „Og jeg gifter mig aldrig med Naboen's rødhaa-

rede Datter. Siden jeg saa dig og diede dit Bryst, er der ingen anden Kvinde for mig i Verden.“

Da blev hun saare glad, satte sig hos ham og lod ham drikke af sit Bryst som sidst, alt imens hun kærtegnede ham. Da saa han havde slukket sin Tørst, laa han længe med Hovedet i hendes Skød og var mere lykkelig, end han havde været nogen Tid i sit Liv. Og som det var, spurgte han hende, hvorfor hun ikke var kommen til ham i disse Dage, men havde ladet ham gaa og forsmægte. Hun svarede, at hun kom, saa snart han kaldte, men havde ikke vovet det før. Og hun vilde komme, saa ofte han kaldte eller gav hende et Tegn.

„Sig mig, hvad du hedder,“ sagde han. „At jeg kan kalde dig ved dit Navn, naar jeg kommer i Marken og bærer Forlængsel efter dig.“

„Jeg har intet Navn,“ svarede hun. „Jeg er Ellekongens Datter. Men jeg skal vel mærke, om du kalder paa mig.“

De talte endnu længe sammen, og han gav sig saa til at græde, fordi de ikke kunde komme sammen som andre, der elskede hinanden. Da hun spurgte ham, hvorfor de da ikke kunde det, svarede han, at det kunde de ikke, fordi hun ikke var rettelig døbt. Og om ogsaa han vilde sige Fader og Moder Farvel og gaa til hende i Højen, saa vilde det intet hjælpe, efterdi han aldrig vilde blive lykkelig, men længes efter den grønne Jord og Solen.

„Det vilde du,“ svarede hun alvorlig. „Jeg véd det, for vi har haft Mennesker i Højen hos os, og skønt vi var gode imod dem og ikke vidste, hvad Glæde vi skulde gøre dem, blev de dog aldrig glade. Men sig mig, om jeg da ikke kan blive døbt?“

„Vilde du det?“ spurgte han.

„Visselig vilde jeg det,“ sagde hun. „Om jeg derved kunde komme sammen med dig. Der er intet i Verden, jeg kunde jo gøre det for min Elskov“.

Da blev han sælsom bevæget og stod hastig op. Han vilde tale med Præsten derom, sagde han, og gik bort for at gøre det i den samme Aften,

Han gik ogsaa med det samme til Præsten og spurgte ham, om det, som laa ham paa Sinde, nemlig om Folket i Troldehøjen paa Marken kunde vorde døbte og salige. Præsten blev saare forlegen ved Spørgsmaalet, efterdi han aldrig havde tænkt derpaa før. For at fri sig af sin Vaande, sagde han til Hans, at han skulde komme igen om et Aar, saa skulde han sige ham det.

„Det er længe at bie,“ sagde Hans.

Men derved var intet at gøre. Han gik tilbage til Troidemarken. Da han naaede den, var det Nat. Alle fire Høje stod paa røde Pæle, og Dansen gik derinde med Liv og Lyst. En Stund sad han og saa paa det. Han saa Ellepigerne svinge sig ud over Marken i Maaneskæret, lokkende og koglende. Han saa Ellekongen siddende paa sin Trone med langt, hvidt Skæg, som naaede ham helt ned til Jorden. Alene sin elskede kunde han ikke se. Da kaldte han paa hende, og nu saa han hende. Hun sad ved Foden af Tronen med Haand under Kind og deltog ikke i Dansen. Da hun hørte hans Røst, stod hun straks op og kom ud og rakte ham sine Hænder med det Smil, han kendte saa godt, og som fortryllede ham saa saare. Han fortalte hende nu, hvad Præsten havde sagt.

„Det er længe at bie,“ sagde hun.

Saa svor de hinanden, at de vilde bie trofast Aaret

rundt. Og som de stod med hinanden i Hænderne og Blik i Blik, kom Ellekongen til og truede ad Hans med sit Scepter. Men hans Datter slap sin Elskers Hænder og vendte sig imod ham.

„Du gør ham ingen Fortræd, Fader,“ sagde hun.

„Det er dig, som har forlokket min Datter,“ sagde Kongen. „Om du vil komme til os i Højen, skal det være dig tilgivet og glemt.“

„Det kan jeg ikke,“ svarede Hans uforsagt. „Om jeg gjorde det, vilde jeg længes op mod Jorden igen. Men din Datter skal vorde min endda, saa sandt Præsten har lovet mig, at om et Aar skal han døbe hende, saa hun kan blive salig.“

„Har Præsten lovet dig det, saa skal han tage sig i Agt,“ sagde Ellekongen. „Og du skal vogte dig i det Aar, at ikke Ulykken rammer dig.“

Dernæst lød der et stort Bulder. Højene sank igen sammen, Lysene sluktes, og Hans saa intet uden Hestene, som gik og græssede paa Marken.

Nu hændte der det, at Præsten tænkte alvorligt over det Spørgsmaal, Hans havde stillet ham, og Dagen efter gik han til Bonden og sagde ham det. Han fik da at vide, hvad der var hændt Drengen nyssens, og gav sig til at holde en ordentlig Præken for ham. Men det hjalp ingen Ting.

„I har lovet mig at døbe Ellepigen om et Aar, hvis Eders Samvittighed tillader Eder det,“ sagde Hans. „Og I nægter ikke at opfylde Eders Løfte.“

Dertil vidste Præsten intet at sige og gik hjem til sit. Men den gamle Bonde tog Hans ordentlig i Skole og sagde ham til sidst rent ud, at han vilde jage ham af Gaarde og gøre ham arveløs, endskønt han var hans eneste Barn, saafremt han fremturede i sit

Maskepi med Troldfolk. Det, sagde Hans, fik han gøre, som han vilde. Og da den unge Mand havde hørt ham ud med sømmelig Ærbødighed, gik han ind paa sit Kammer og lod, som om han vilde sove. Men da alle paa Gaarden var gangne til Hvile, stod han op, snørede sin Randsel og begav sig paa Vej ud i Verden, fordi han hellere vilde døje ondt i det fremmede i det Aar end gaa hjemme og blive plaget.

Da nu den gamle Bonde opdagede, at han var draget af Sted, blev han overmaade bedrøvet og rev sine graa Haar af sit Hoved. For hvor haardt han end havde talt, var det ingenlunde hans Mening at forstøde sin eneste Søn. Han samlede derfor alle sine Karle og Naboens med og drog sønderpaa for at lede efter ham. Men han fandt ham ikke. Bedrøvet vendte han hjem igen og var fra nu af aldrig mere glad. Mest sad han i Stuen og saa frem for sig, mens al Ting gik paa Gaarden, som det kunde bedst. Men stundom løb han ud i Troldemarken og skændte og bandte paa Ellefolket, der var Skyld i, at hans Søn var gaaet fra ham. Der var imidlertid ingen, der svarede ham, og han vendte træt og endnu mere bedrøvet tilbage til Gaarden.

En Aften, da han saadan hel vanvittig af Sorg og Vrede var løbet ud i Marken, stod Ellekongens Datter pludselig foran ham. Han blev saa forskrækket over Synet, at han faldt om i det samme. Men hun hjalp ham paa Benene igen, børstede hans Klæder af og rakte ham hans Kæp, som han havde tabt.

„Tys, Svigerfar,“ sagde hun. „Vær stille og taalmodig. Han kommer nok hjem igen.“

„Ikke er jeg din Svigerfar, din lede Heks,“ sagde Bonden, og slog efter hende med Kæppen, det stærkeste han kunde.

Men det var bare, som Kæppen gik gennem Luften og fløj fra ham. Hun stod dér, hvor hun havde staaet før med sit skønne og bedrøvede Smil. Rapt sprang hun efter Kæppen og gav ham den igen.

„I maa ikke være vred, Svigerfader,“ sagde hun. „Jeg længes mere end I, kan I vide. Og om I vil lyde mit Raad, da skal jeg sige Jer, hvor Hans er, og hvordan I kan faa ham tilbage.“

Den gamle Bonde saa paa hende og tænkte, han stod sig bedst ved at vise alt Djævelskab fra sig, under hvad Form det saa vilde forlokke ham. Men saa huskede han igen paa Hans og sagde ingen Ting, sukkede bare og saa paa Ellepigen.

„Min Fader, Kongen, hader Hans, fordi han er min Fæstemand,“ sagde hun saa. „Og han har skikket Bud til Ellekongen i Bodedys, at han skulde fange Hans, om han kunde komme af Sted med det. Men nu er min Fader og Kongen i Bodedys bleven uens om en Tønde gammelt Øl, og hvis du drager til Bodedys, vil du nok faa din Søn at se, om ellers han er i Live.“

„Jeg ved ikke, om jeg gør ham nogen Tjeneste ved at fri ham af Højen for at bringe ham i dine Hænder,“ sagde den gamle Bonde. „Men Gud raader vel endnu, tænker jeg, og jeg vil gøre, som du siger, siden jeg ikke ved nogen anden Udvej.“

Dermed stavrede han hjem, og da han havde hvilt sig et Par Dage og var kommet lidt til Kræfter ovenpaa Forskrækkelsen, spændte han sine to bedste Heste for Vognen og lavede sig til Rejsen til Bodedys, som ikke var saa ringe endda. Det traf sig saa heldigt, at han havde Forretninger med en Bonde, som boede paa den anden Side Bodedys. Derfor kørte han af

Gaarde med et stort Læs Korn, og da han havde kørt en hel Dag og en halv, kom han til Bodedys, som var en mægtig Høj, der var vidt berømt for det Troldtøj, der boede i den.

Det var just Aften, da han naaede Højen, som Vejen gik ret forbi, og da han var lige ud for den, aabnedes den, og Ellekongen selv stod der.

„Kør ind i Højen,“ sagde Ellekongen.

Den gamle Bonde tænkte, det var saa sin Sag, og ængstedes for, hvordan han skulde slippe ud igen med alt det gode Korn. Men saa mindedes han, hvad Ellepigen havde sagt, bad sit Fadervor og kørte ind i Højen. Der blev han vel modtaget af Ellekongen, som straks gav sig til at handle med ham om Kornet. Bonden sagde, at han allerede, mens det stod paa Roden, havde solgt det til en anden Mand, men da Kongen bød ham det dobbelte for det, betænkte han sig ikke længe paa at slaa til. Imens han nu læssede af Vognen, saa han sig om i Højen, hvor det skinnede af Guld og vrimlede med Troldfolk. Kongen lagde godt Mærke dertil og spurgte ham, hvad han saa efter.

„Jeg kigger ikke efter dit Guld.“ sagde den gamle Bonde. „Jeg tænkte blot, at kanske min Søn var herinde.“

„Naa, er det dig,“ sagde Kongen. Og efter en Stunds Betænkning føjede han til: „Det er lige meget med det. Kør kun herfra og sæt dine Heste ind hos Bonden nede ved Vejen. Hvis du holder ren Mund med, hvad du har set herinde, og kommer igen i Morgen, skal du faa det at se, som du kigger efter.“

Dermed maatte den gamle Bonde lade sig nøje og kørte derfra. Rolig fandt han sig i, at den anden

Bonde gav ham Grovheder, over det han kom med tom Vogn, og sagde ikke et Ord om, hvor han havde været henne. Paa den berammede Tid næste Dag var han ved Højen, som straks aabnede sig, og Ellekongen førte ham ind. En god Stund maatte han sidde og vente og faldt til sidst i Søvn. Da han vaagnede, laa han udenfor Højen, og ved hans Side laa Hans, karsk og uskadt at skue.

Nu fortalte Hans, hvorledes han en Nat, han vandrede over Vejen, pludselig var bleven grebet bag fra om Arme og Ben af hundrede Hænder. De havde lagt ham i Baand og Bast, men saa havde han ikke vidst af nogen Ting før nu i Nat. Da var der kommet en Mand til ham og havde spurgt ham, om han endnu havde sin Fader kær. Dertil havde han svaret ja, og i samme Nu var det, som alle Lænker og Mure brast. Dog var han straks sovet ind igen og ikke vaagnet før nu.

I det samme tog han sig til Halsen og saa, at der hang et Stykke Lænke endnu, som de begge besaa og befølte. Hans klagede over Sult og spiste med stor Graadighed, alt, hvad Faderen havde faaet med sig fra Bonden, han havde gæstet, og var endda ikke mæt. Saa kom de op paa Vognen, men idet de vilde køre af Sted, aabnedes Højen paany, og Ellekongen stod der og vinkede farvel.

„Du kan sige ham derhjemme i de fire Høje, at det voldte den Tønde Øl,“ sagde han.

Derefter lukkedes Højen paany, og de to kørte hjemover. De talte sammen om, hvad der var hændt, og Bonden spurgte Hans, om han nu ikke var beredt til at lade det Djævelskab fare. Dertil svarede Hans jo. Men efter en Stunds Forløb spurgte han Faderen,

om han ikke havde set noget til Ellepigen. Den gamle Bonde løj og sagde nej, og saa slog Hans sig tiltaals. Da de kom hjem, ophængte de det Stykke Halsjern i Kirken og talte ikke mere om den Ting. Men den, der havde Forstand paa de Dele, kunde nemt se, at Hans ikke mere var den samme, han havde været før, og hver Gang han saa Naboens Datter, blev han rent rasende og løb derfra.

Nu hændte det den Nat, da der nøjagtig var gaaet et Aar, siden Hans havde været hos Præsten og spurgt, om Ellefolket kunde blive salige, at Præsten skulde køre forbi Troldearken, da han skulde hen at berette en døende. Som nu han kom til den største af Højene, løftede den sig paa alle fire, røde Pæle, og en Mængde Ellefolk myldrede ud og omringede Præstens Vogn, saa Hestene stejlede, og Kusken havde Møje med at holde paa dem. Præsten slog Kors paa Kors, men lige meget hjalp det.

„Sig os, om vi kan blive salige! døb os! døb os!“ raabte Ellefolkene i Munden paa hinanden.

„Hvorfor vil I vide det?“ spurgte Præsten, som var i stor Angst og Vaande, over det Hestene var saa uregerlige, og Kusken mere og mere tabte Styret over dem.

„Prinsessen dør, om hun ikke bliver døbt,“ skreg Troidene. „Hun er med Barn, og I skal døbe hende og os allesammen.“

„Er hun med Barn, da skik Bud efter Jordemoderen,“ sagde Præsten. „Jeg tør ikke døbe Eder.“

Da han havde sagt det, lød der et frygteligt Jammerskrig over Marken. Det saa ud som om hele Højen stod i Flamme, og Ellefolkene løb ud og ind af Ilden. Hestene for af Sted med Vognen. Præsten

blev slynget ud paa Marken og brækkede sin ene Arm. Karlen gik det værre, for han brækkede Halsen, og Hestene styrtede med Vognen ned af en Brink og slog sig ihjel. Men Præsten rejste sig og truede med knyttet Haand ad Troldfolket.

„Visselig bliver I fordømt allesammen,“ skreg han.

Da sank Højen i Jorden, og der blev tyst og saa mørkt, at han næppe kunde se at finde Vejen hjem til Præstegaarden.

Nu led Tiden, og det blev Efteraar og Vinter. Præstens Eventyr paa Troldemarken blev naturligvis kendt viden om, og ingen turde mere ved Nattetid fare forbi de fire Høje. Bonden satte ikke mere sine Heste ud paa den Mark, men lod Faarene gaa der med Hyrdedrengen, som hed Tosse-Lars, og hvem ingen kunde stole paa. Han fortalte gruelige Ting om alt det, han saa, og der var ingen, som troede ham undtagen Hans. Hver Aften maatte Drengen sidde hos Hans og fortælle ham nyt fra Troldemarken. Han kunde ikke høre nok. Han spurgte altid efter Ellekongens Datter, men hende havde Tosse-Lars aldrig sét. Kongen mente han, han havde sét og hundrede Ellefolk. De gik allesammen tyst som paa Hosesokker, og naar de kom i Nærheden af ham, stod de stille og saa paa ham med bedrøvede Ansigter. Men de sagde aldrig noget.

Over alt det blev Hans mere og mere bedrøvet, alt som Tiden led henimod Jul. Han længtes saadan efter Ellekongens Datter, at han ikke havde Ro noget Sted, ikke heller i sin Seng, hvor der aldrig kom sund Søvn i hans Øjne. Mere end én Gang var han lønlig ude paa Troldemarken, men saa ingenting. Indtil han en Nat vovede sig til med sagte Stemme at kalde paa

hende. Øjeblikkelig stod der en lille Ellemand foran ham. Han bukkede dybt med Hatten i Haanden og spurgte, hvad han ønskede. Han blev slagen af Rædsel og løb det forreste han kunde, lukt hjem i sit Kammer og sprang i sin Seng og trak Dynen op over Hovedet. Men Ellemanden var løbet med ham og stod i Kammeret, da han vovede sig til atter at stikke Hovedet frem.

„Hun er syg,“ sagde han. „Og hun kan ikke komme. Hun er i Barnsnød og skriger efter Eder tidlig og silde. Vil I gaa med, da skal jeg føre Eder til hende.“

„Vig, Satan! vig!“ skreg Hans og krøb atter under Dynen.

Da han en Stund efter stak Hovedet op, var Ellemanden væk. Men han syntes slet ikke, han kunde glemme hans bedrøvede Ansigt, som stirrede paa ham fra alle Kroge af Kammeret. For nu havde han det saadan, at han vidste, det var Djævelskab og Troldtøj, som vilde blive til hans Sjæls evige Fortabelse, om ikke han blev det kvit og gjorde sig fri af det. Men alligevel voksede hans Længsel efter Ellepigen saadan, at han følte, han ikke ret længe endnu kunde udholde det.

Juleaften sad Jordemoderen alene i sin Stue, som var bygt nede ved Engen i en afsides Krog af Sognet. Hun havde just lavet sin Julegrød og skulde til at æde den, da der pludselig stod en Ellemand i hendes Stue og begærede, at hun skulde gaa med ham til Troldemarken og hjælpe Ellekongens Datter, som var ved at barsle. Hun blev meget forskrækket, men han bad saa mindelig derom, at hun ikke nænnede at sige nej. Han fortalte hende ogsaa, at Prinsessen kun kunde

forløses ved en kristen Kvindes Hjælp, efterdi Faderen var en kristen Mand, og da hun hørte det, tænkte hun nok, at det maatte være Hans fra Gaarden, om hvis sælsomme Elskov der gik sære Sagn i Sognet. Saa snart hun havde sagt ja, tog Ellemanden hende paa sin Ryg og gik ned i Jorden med hende gennem et Kildevæld. Saa fort gik det, at hun gik rent fra Sind og Sans, indtil hun pludselig stod i den største af de fire Høje paa Troldearken.

Der laa da ganske rigtig Ellekongens Datter og var allerede i svære Veer. Sælsomt saa der ud rundt om i Højen, men Jordemoderen, som var en brav Kone, saa intet af det, men gik i Lag med at forløse Prinsessen, hvilket ogsaa lykkedes hende. Da nu det vel var overstaaet, og Barselkvinden laa med det lille Barn ved Brystet, bad hun Jordemoderen bøje sig ned over hende, saa hun kunde hviske hende noget. Det gjorde hun, og saa sagde Prinsessen:

„Tak have du, fordi du kom. Og vil du nu følge mit Raad, saa skal du intet spise, naar Ellefolkene byder dig noget, for gør du det, maa du blive her-nede. Naar saa min Fader, Kongen, vil give dig en Gave og beder dig vælge noget, der ser ud som Sølv og noget, der ser ud som Potteskaar, skal du vælge det sidste. Og naar en Ellemand fører dig op herfra, skal du gribe fat i en Busk og sige det forteste, du kan: Nu i Guds Navn — nu er jeg paa mit eget.“

Jordemoderen takkede og gjorde nøjagtig, som Prinsessen havde sagt. Og Ellemanden bød hende Farvel, idet han sagde:

„Den slog dig ikke paa Munden, som lærte dig det. Men nu gaar jeg til én, som er værre faren.“

Jordemoderen stod og saa i sit Forklæde, hvor

Potteskaarene laa, og saa, at det var det klare Sølv. Glad gik hun hjem til sin Stue. Men Ellemanden løb til Bondens Gaard og slog paa Ruden og raabte:

„Staa op Bonde! Ellekongens Datter barsler i Højen paa Troldemarken, og din Søn, Hans, er udlagt som Fader.“

Bonden vaagnede i stor Forskrækkelse og gemte sig under Dynen. Men Ellemanden slog i Ruden, saa den sprang, og raabte højere endnu. Da vaagnede Hans, som sov i Kammeret næst ved Siden af, og da han hørte, hvad det var, stod han hastigt op og iførte sig sine Klæder, hvorefter han gik ud til Ellemanden og sagde:

„Det er rigtigt, som du siger. Kom, lad os gaa.“

„Hans, Hans!“ raabte den gamle Bonde og løb fortvivlet efter ham.

Men Hans var allerede borte. Ellemanden tog ham paa Ryggen, som han havde gjort ved Jordemoderen, og saa gik det i susende Fart til Troldemarken. Højene stod alle fire paa Pæle og flammede i Lys. Midt i den største laa Ellekongens Datter med Barnet ved sit Bryst og smilte til ham.

„Du kommer sent,“ sagde hun. „Men, Tak have du, fordi du kommer. Sig nu min Fader, som er vred paa mig, at dette Barn er dit.“

„Visselig er Barnet mit,“ sagde Hans og satte sig paa Sengekanten og kyssede hende paa hendes røde Mund.

„Da drik dette Bæger med mig,“ sagde Ellekongen og rakte en gylden Pokal imod ham. „Er du min Svigersøn, da maa du drikke Velkomstbægeret i min Hal.“

Hans rakte Haanden ud efter Bægeret, men Barselkvinden holdt fast i ham.

„Drik ikke,“ sagde hun. „Jeg beder dig, drik ikke.“
„Drik,“ sagde Ellekongen.

Hans saa fra den ene til den anden og vidste ikke, hvad han skulde gøre. Han mindedes, at han havde hørt, hvorlunde den, som spiste eller drak i Højen, maatte blive der sit Liv til Ende. Men saa lidet glædelig syntes ham hans Lod paa Jorden, og saa højt elskede han Ellekongens Datter, som laa dér med hans Barn ved det Bryst, hvorefter han havde drukket den Glæde, som siden vendte sig til Sorg, at han ganske glemte den Jammer, han havde udstaaet i Bodedys og alt, hvad Præsten sagde og Gud og hans hellige Ord.

„Jeg drikker,“ sagde han og tog Pokalen af Ellekongens Haand.

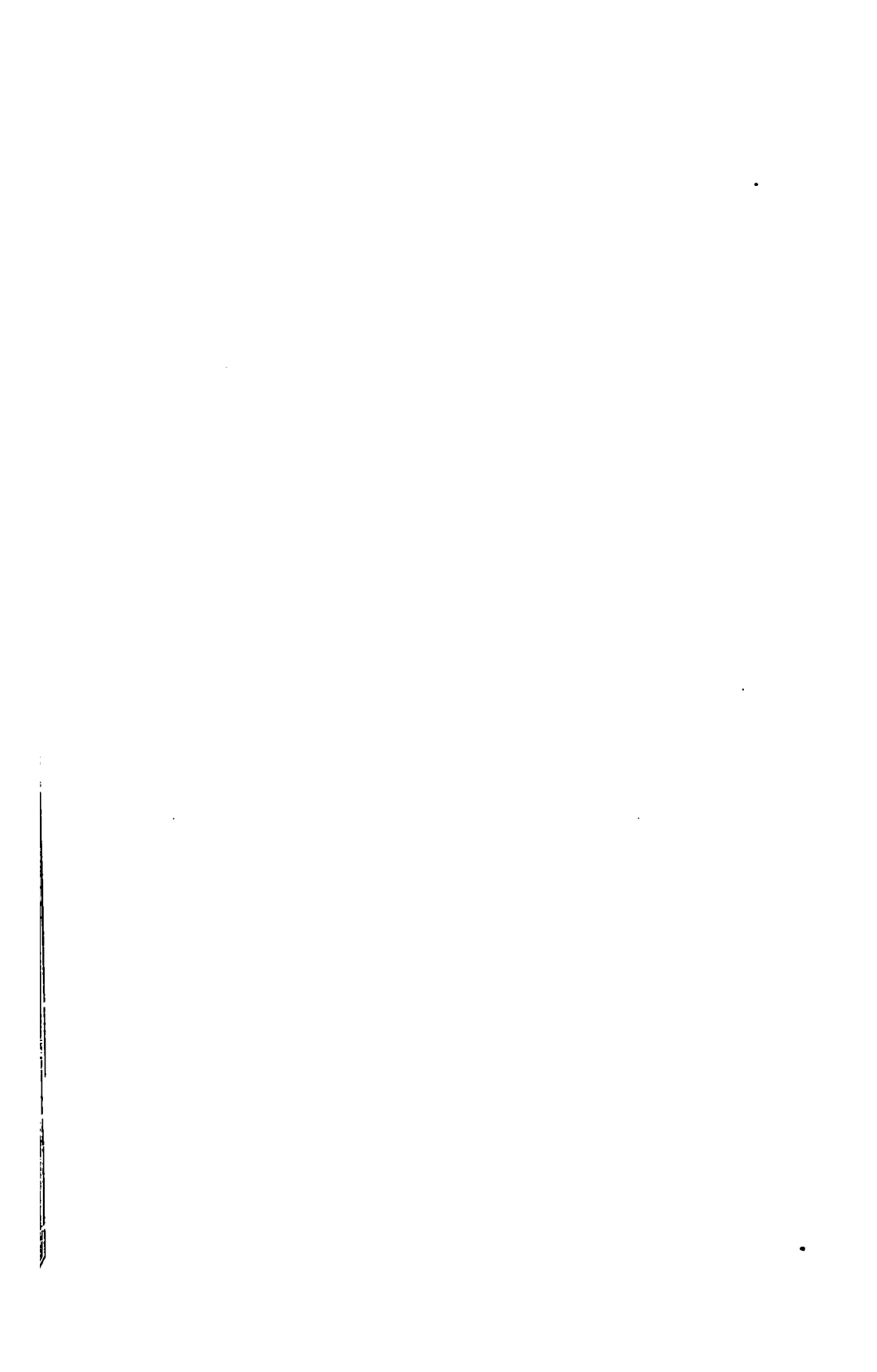
Men i det samme rejste Ellepigen sig over Ende i Sengen og slog Pokalen af hans Haand, saa Drikken spildtes over Gulvet. Der opstod et uhyre Spektakel i Højen. Alt Ellefolket skreg, der slog Ildsluer ud af alle Revner, og Troidene kom løbende fra de andre Høje og øgede Larmen. Ellekongen rasede over alle de andre, men hans Datter smilte bestandig og saa kun paa Hans.

„Nu skal jeg dø,“ sagde hun. „Jeg har syndet mod mit Folks Love, som du mod dit. Enten maatte jeg blive een af dine eller du een af vore. Det første kunde ikke ske, sagde Præsten. Og jeg vil ikke, at du skal blive her, hvor du ikke hører hjemme. Men derfor maa jeg dø. Tag nu vort Barn, og spring, det fortæste du kan, for alt Ellefolket vil være efter dig. Om du kan finde tvende nygifte Folk i Brudesengen, førend de har læst deres Fadervor, da skal du lægge Barnet imellem dem, og da kan du skaffe det al den Lykke, som var de tvende tiltænkt og bringe helt i

Forglemmelse, at det er Ellepigens Barn. Men skynd dig, løb!“

Hans tog Barnet og løb, det fortteste han kunde, og alt Ellefolket med Had og Hævn efter ham. Han løb og løb, og alle Vegne hvor han kom frem med sit store Følge, vaagnede Folk i deres Huse, men turde ikke andet end gemme sig under Dynen, for Himlen var rød af Ild, og Luften genlød af djævelsk Larm.

Omsider blev Troidene trætte og aflod Forfølgelsen. Men ingen véd, hvor Hans og Ellepigerne og hans Barn blev af, for ingen spurgte dem siden.

LYKKEPER

MIDT mellem Holbæk og Kallundborg boede der en Gang en gammel Bonde, der var saa gerrig, at han ikke undte et Menneske en Drik Vand, om saa det var ved at dø af Tørst.

Han havde en køn ung Kone og en dejlig Gaard, men brød sig bare om at lægge Daler til Daler paa Kistebunden, og han var lige saa sparsom paa venlige Ord som paa Skillinger.

Som nu han stod ved Aftenstid og huggede Brænde, kom Lykkeper ridende ind af Porten.

„God Aften, Fatter,“ sagde han.

„Um,“ sagde Manden.

„Tak for det,“ sagde Per. „Jeg kan faa Husly her i Nat?“

„Nej,“ sagde Bonden.

„Det var herligt,“ sagde Per.

Han stod af Hesten og trak den til Stalden. Bonden løb efter ham og vilde holde paa Døren.

„Jeg siger saa mange Tak,“ sagde Per og skubbede ham af Vejen. „Men jeg kan saa godt hjælpe mig selv.“

Der stod to kønne Heste derinde, og dem slog Per løs for at faa Plads til sin egen. Bonden løb for at fange dem; men Per gik til Laden efter Foder. Han havde faaet sig et Maal fuld Havre, da Bonden kom imod ham med knyttede Hænder.

„Tak, Tak,“ sagde Per og stødte til ham, saa han satte sig paa Møddingen. „Her er mer end nok. Og det er da rimeligt, jeg bærer det selv. I er jo en gammel Mand.“

Da nu Per havde sørget godt for Hesten, lukkede han Stalddøren og gik over i Stuehuset, hvor Konen netop havde stillet Aftensmaden frem. Bonden hinkede bagefter og vidste ikke sine levende Raad, hvad han skulde stille op med den Karl.

„Det er en Skam, I skal have al den Ulejlighed for min Skyld,“ sagde Per og nikkede til Konen. „Lad mig nu give Jer en Haandsrækning,“

Han gik ud i Fadeburet og hentede frem alt, hvad der var. Han gik i Kælderen og tappede en Kande af den bedste Tønde. Saa satte han sig til Bords og aad og drak af Hjertenslyst.

„Skal du ikke have noget med?“ sagde han til Manden. „Her er nok til os begge to.“

Men Bonden sad i Krogen og rystede af Arrigskab og kunde ingen Ting spise.

„Tak for Mad,“ sagde Per, da han havde spist, hvad han aarkedede. „Nu skal I ikke have Ulejlighed med at

tage det ud. Lad det bare altsammen staa til Frokost i Morgen. Og nu vil jeg gerne til Ro, for jeg har redet langt i Dag“.

Bonden rejste sig og vilde sige noget, men Per slog ad ham med Haanden.

„Snak om en Ting,“ sagde han. „Det kunde aldrig falde mig ind at tage Jeres Seng. Bare jeg faar en Dyne eller to, ligger jeg godt nok her paa Bænken.“

Han gik til Sengekammeret, tog Dynerne, redte op og lagde sig.

„Godnat,“ sagde han. „Og mange Tak for god Modtagelse.“

Lidt efter gik Bonden ogsaa i Seng, efterdi han ikke vidste, hvad han ellers skulde gøre. Men sove kunde han ikke, og da han havde ligget en Stund, sagde han til Konen, at han var sulten.

„Ja, hvorfor spiste du ikke med den fremmede Karl,“ sagde hun. „Du kan jo liste dig ind og æde af det, der staaar paa Bordet.“

Han stod saa op og listede paa Hosesokker ind i Stuen. Men just som han stod og gjorde sig til Gode, var Per over ham med sin Kæp,

„Vil du væk din Satans Kat,“ skreg han og slog løs, det bedste han havde lært. „Hej Folkens, I har glemt at lukke Katten ud.“

Manden løb ind igen det forreste, han orkede. Men sove kunde han ikke.

„Naar tror du, den Kæltring rejser herfra?“ sagde han til Konen.

„Han rejser vel, naar Kragen sætter sig paa Taget,“ sagde hun.

Lidt efter listede han sig ud igen og krøb op paa Taget og skreg som en Krage.

„Hej,“ raabte Per fra Bænken, hvor han laa. „Hvad er det for et Spektakel?“

„Det er vel Kragen, der sidder paa Taget,“ sagde Konen.

„Nu skal jeg hjælpe Jer med at faa den væk,“ sagde Per.

Han løb ud i Gaarden og kastede et Favnestykke efter Bonden, som trimlede død ned paa den anden Side.

„Nu kan vi sove i Ro,“ sagde han til Konen.

„I har vel ikke gjort en Ulykke,“ sagde hun.

„Hvad skulde det være for en Ulykke,“ sagde Per.

„Jeg slog Kragen med et Favnestykke.“

Saa lagde han sig i Sengen hos Konen og blev ved hende og Gaarden til sin Død.

BRUDEKRANSEN

INGER hed en Pige, som levede en Gang i gamle Dage paa Taasinge og troede sig bedre end alle andre Piger paa Øen, ja i hele Landet.

Det var ikke, fordi hun bildte sig ind, at hun var kønnere eller klogere end de andre. Det gjorde hun ikke. Hun var ikke forfængelig paa den Led. Ikke heller pralede hun af sit gode Hjerte eller saadan. Men naar Talen kom paa Utroskab, som var meget almindelig den Gang blandt Pigerne paa Taasinge, saa var det, Inger slog med Nakken og mente, det kunde man ikke dømme strengt nok.

„I kan nu sige, hvad I vil,“ sagde hun. „Men naar

en Pige én Gang har givet en Karl sin Tro, saa skal hun blive hos ham. Jeg giver ingen Ting for de Piger, som er deres Kæreste utro. De er værre end de værste og fortjener ikke bedre, end at Fanden henter dem og putter dem lige lukt ned i Helvedes Svovlpøl.“

Det sagde hun ikke én Gang, men hundrede Gange, saa tidt som nogen vilde høre paa hende, og Talen faldt paa de Dele. Og det gjorde den tidt, for Pigerne var meget løse dér i Egnen paa den Tid. og de Karle, som var forstandige, drog til Ærø eller til Fyens Land for at hente sig Fæstemøer dér, hvor Pigerne var mere at stole paa. Derfor nød Inger overordentlig stor Anseelse paa Taasinge, og der var næppe en Karl, som ikke friede til hende, før han gik andetsteds hen.

Imidlertid saa Inger sig vel for og forhastede sig ikke, hvori hun efter alle satte og fornuftige Koners Mening gjorde vel, især fordi hun jo aldrig kunde tænke paa at skifte, naar hun én Gang havde gjort sit Valg. Det var ikke frit for, at de andre Piger haanede hende en Smule, naar saadan hun lod den ene Bejler gaa efter den anden, og skumlede over, at det nok til sidst blev til, at hun slet ingen fik at være tro imod, men maatte gaa i Graven som en ensom gammel Jomfru. Men derom brød Inger sig kun lidt. Hun var sikker i sin Sag og mente nok, hun skulde klare sig. Hun sagde:

„Brudekransen er det helligste i Verden. Skal jeg bære den, saa vil jeg bære den med Ære. Og skal jeg ikke bære den, saa vil jeg skikke mig i Guds Vilje.“

Ingen paa hele Øen var nu stoltere af Inger end Sognepræsten, som hed Hr. Jørgen. Han havde været gift tre Gange og havde atten Børn, og fordi Gud havde velsignet ham saadan i hans Ægtestand, følte

han sig dobbelt forpligtet til skaanselsløs at drage til Felts mod al Slags Usædelighed og Uanstændighed. Han lod ingen Søndag gaa hen, uden han tordnede fra Prækestolen mod de løsagtige Piger. Saa slog alle de, der var i Kirken, Øjnene ned, fordi de vel var sig bevidst, at de i det Stykke ikke var, som de skulde være. Alene Inger mødte Præstens Blik med sine klare Øjne.

„Se,“ raabte han saa, „hvorledes I bliver, fordi mine Ord rammer Jer, dér hvor I rammes haardest. Og lige meget hjælper det. Saa sandt Vorherre er mig arme Synder naadig, saa gaar I lige hjem og synder videre. Jeg er ganske sikker paa, at mer end én af Jer, som er trolovede, har en anden Karls Billede i Jeres Hjerter, maaske endog hans Kys paa Jeres Mund. Sé paa Inger, som sidder midt iblandt Jer med oprejst Pande. Spejl Jer i hendes Eksempel. Naar hun træder frem for Altret, kan ikke Fanden selv sige hende noget paa. Hvad vilde han ikke give til, at han kunde faa dette mit eneste Lam i sine Kløer.“

Det havde nu Præsten Ret i, for Fanden havde i lang Tid ærgret sig over den dydige Inger. Hver Dag bed han sig i sin Hale af Arrigskab over, at han ikke kunde faa fat i hende. Men der var ingen Ting for ham at gøre. Hun var ganske og aldeles uangribelig. Han maatte nøjes med de andre, som tilfaldt ham i Skokkevis.

Da bestemte Inger sig omsider for en Karl blandt dem, som bejlede til hende. Det var en pæn og jævn velstaaende Mand, som længe havde haft et godt Øje til den kønne og dydige Inger. Og da hun omsider, efter at have beraadt sig med sit Hjerte og sin Slægt og sine Venner, gav ham sit ja, blev han misundt af

alle Mandfolk paa Øen. De tænkte, at hans Lykke var da gjort. Ham kunde ingen Ulykke ramme, han vidste sin sikre Vej til sine Dages Ende.

Han var da ogsaa selv baade glad og stolt og skyndte sig paa alle Maader at lave til Bryllup. Til den Ende tog han Afsked med sin Fæstemø og drog over til Fyens Land for at finde sig en skøn Gaard, der var til Fals og kunde passe til de Skillinger, han havde paa Kistebunden. For paa Taasinge var Gaardene nu ikke til at veje op med Guld. Da nu han rejste, sagde han til sin Kæreste, at det kunde hænde, han blev borte Aaret rundt, for han vilde se sig vel for og ikke tage uden det bedste.

„Jeg behøver ikke at bede dig forblive mig tro, Hjertenskær,“ sagde han. „For du er ikke som de andre.“

„Nej,“ svarede Inger. „Det behøver du visselig ikke. Den jeg gav mit Hjerte, ham bliver jeg tro til min Død, ihvordan det saa ellers gaar mig og ham.“

Saa rejste han glad bort. Hun fulgte ham til Kysten og vinkede med sit Hovedklæde, saa længe Baaden var at øjne. Derefter gik hun hjem og græd sig i Søvn, og næste Dag stod hun op og tog fat paa sin Dont som ellers.

Men der var ikke én Pige i Byen, hun gik jo med et lønligt Haab, om at den dydige Inger nu skulde falde i Fristelse, naar hendes Fæstemand var saa langt og længe paa Rejse. For det vidste de alle, at det er hundrede Gange lettere for en Pige at være dydig, naar hun aldrig har kysset nogen Mand, end naar hun har gjort det. Og de bar alle Nag til hende for den Ros, hun Livet igennem havde faaet paa deres Bekostning. Derfor vogtede de paa hvert hendes Fjed

med Argusøjne. Naar hun talte med en Mandsperson, kunde man være sikker paa, der laa en Pige bag nærmeste Busk og lyttede. Men aldrig fik de det mindste at høre. De vogtede paa hendes Kammerdør ved Dag og ved Nat, men der gik ingen ind, og kom ingen ud. De satte deres egne Fæstemænd ud paa at lokke hende til Dans og anden Lystighed, men hun svarede med Tugt og Tak, at hun var en trolovet Pige og gik visselig ikke til Dans uden ved sin Fæstemands Arm.

Ingen glædede sig mere over det end Præsten, der ofte talte med hende, naar han mødte hende paa Vejen eller saa hende i Kirken. Og alt mens de andre fremturede i deres Løstighed og skiftede Kæreste, saa ofte som de skiftede Særk, vedblev Inger at staa som et skønt Eksempel for den hele Ø, skønt hendes Fæstemand allerede havde været borte i fulde tre Maaneder, og hun hverken havde faaet Bud eller Brev og længtes saare efter ham. Men hun følte sig fuldt forvisset om, at han var ligedan som hun og var hende tro, dér hvor i Verden han færdedes.

En Aften sént skulde Inger ud i Haugen og bytte om noget Linned, som laa paa Bleg. Solen var længst gaaet ned, og Maanen skinnede over Træerne og Engen, men hun havde rolig bundet sin Hose færdig og var saa gaaet til Arbejdet. Som nu hun gik og vendte Blegen, stod der pludselig foran hende en Mandsperson af et svært fordægtigt Udseende. Hun mindedes ikke, hun havde sét ham før, men da hun var en modig og fornuftig Pige, fortsatte hun rolig sit Arbejde, idet hun sagde:

„Guds Fred og god Aften, hvem I saa er. Vogt Jer, at I ikke træder paa Tøjet.“

Næppe havde hun sagt det, før Mandspersonen gjorde

et uhyre Spjæt i Luften, snurrede sig tre Gange rundt om sig selv og satte sig med et Plask midt i Blegen. Han tog sin Hat af og to Horn stak af hans Pande. Han tog sine Sko af, og Hestefødderne stampede i Jorden. Hans Øjne luede med Ildsluer, hans Hale slog i Blegen.

„Jeg er Fanden,“ sagde han.

„Jeg kan sé det,“ svarede Inger uden at lade sig forbløffe. „Flyt dig. Jeg har en god Samvittighed og ingen Ting med dig at skaffe. Du forstyrrer mig i mit Arbejde. Jeg skal vende Blegen, og det er langt over en ærbar Piges Sengetid. Du er gaaet fejl i Byen. Der er Piger nok, som venter dit Besøg.“

„Der er saa,“ sagde Fanden. „Men jeg er ikke anderledes end andre Mandfolk. Dem, der render efter mig kerer jeg mig ikke om, men den, der ikke sér til mig, vil jeg have. Jeg vil have dig. Du har drillet mig længe nok med din Dyd. Jeg har ansét dig for saa dydig en Pige, at jeg ikke har gidet formumme mig for dig. Jeg plejer ellers at komme i anden Skikkelse, men med dig gør jeg ingen Omsvøb. Jeg kommer med Horn og Hale og det hele Aparat, som Tosserne er saa bange for, og spørger dig ganske simpelt: hvad vil du have for at bedrage din Kæreste?“

„Hvis jeg bedrager min Kæreste, maa du have mig,“ svarede Inger. „Det lover jeg dig med Haand og Mund.“

„Top,“ sagde Fanden. „Det er et Ord. Mere forlanger jeg ikke. Om en Pige ellers bedrager sin Kæreste, saa er hun ikke min for det, selv om jeg har Kig paa hende og kan haabe, hun tilfalder mig ved en eller anden Lejlighed. Saa det er gode Kaar, du stiller mig, og jeg tager derimod. Kun gør det mig en Smule

ondt, at jeg har overvurderet dig. Du skal aabenbart have det ligesom de andre. Jeg troede, man kunde slutte en reel Handel med dig. — Farvel. Husk Aftalen. Du er min, min Putte, saa godt som nogen af Pigerne paa Taasinge.“

Dermed var han borte, og Inger gjorde Blegen færdig og gik saa til sit Kammer og sov trygt uden at tænke mere paa sit natlige Æventyr, som hun ikke heller fortalte til nogen. Tiden gik, og der skete ingenting. Nu var der snart rundet et halvt Aar, siden hendes Fæstemand drog bort, og han havde kun sendt en kort Hilsen, at han var i Live og søgte efter den Gaard, hvor de skulde bygge og bo.

Saa hændte det en Dag, at der kom en Riddersmand til Taasinge.

Han kom sejlene paa et pragtfuldt Skib med røde Silkesejl, og dér hvor han gik i Land, stimlede alle Mennesker sammen for at se Herligheden, som var større end nogen, der hidtil var sét paa Øen. Han havde tolv Svende, alle klædte i blaat med Sølvhjelme og Sølvsværd og Skjolde. Selv havde han en Purpurrustning og gyldne Vaaben. Svendene bar en stor Mængde Kostbarheder i Land, og da det var besørget, vendte han sig til Sognefogden, som imidlertid var kommen til Stede og ikke maabede mindre end de andre, og sagde til ham:

„Jeg er kommen til Taasinge, hidkaldt ved Rygtet om en vidunderlig skøn og dydig Kvinde, der skal findes her paa Øen. Er det sandt, da føre I mig til hende.“

Sognefogden bøjede sig til Jorden for Ridderen og førte ham øjeblikkelig til Huset, hvor Inger boede. Som de kom vandrende i stort Optog, for Ridderens Svende

og alle Folkene i Nærheden fulgte med, kom Inger just ud med sin Ten i Haanden. Sognefogden pegede paa hende og fortalte hende, at den fremmede var en fornem Ridder, som var kommen langvejs fra alene ved Rygtet om hendes Dyd og Skønhed. Inger nejede høvisk, og Ridderen bøjede sig med Anstand og sagde:

„Kan jeg tro mine Øjne, eller skal den skønneste og dydigste Kvinde i Danmark virkelig tage sig en Tjenerindes Skikkelse paa? Følg mig om Bord i mit Skib, og jeg skal sætte Eder til Herskerinde over syv Borge og syv Byer. Jeg lovede min Moder, at kun den dydigste Kvinde skulde arve hendes Klenodier. Sé, jeg har dem med. De er Eders, om I vil være mig til Vilje.“

„Jeg takker,“ svarede Inger og nejede paany. „Det sømmer sig ikke for mig at bære saa kostelige Smykker. Jeg tjener i dette Hus, indtil min Fæstemand kommer hjem, som er paa Rejse for at købe en Gaard til os. Om et halvt Aar er han tilbage, og da skal vort Bryllup staa.“

„Kan jeg tro mine Øren?“ spurgte Ridderen igen. „Skal den skønneste og dydigste Kvinde i Danmark vente et halvt Aar paa en Bondedreng, som rejser rundt i Landet for at købe en uselig Gaard? Bliv min, Skøn Inger, og Præsten skal lægge vore Hænder sammen endnu i Dag, og før Sol gaar ned, skal du drage med mig til syv Gange syv og syvsindstve Gaarde.“

Ingen nejede og gik ind i Huset, for hun havde sagt, hvad hun havde at sige. Men Ridderen blev greben af dyb Bedrøvelse. Han lod alle sine Svende gaa tilbage til Skibet og bød Mængden at skilles, efterdi han vilde være alene med sin Sorg. Da det var sket, gik han op og ned ad Vejen og græd heftigt, lige til Skum-

ringen faldt paa. Inger saa ham helt vel fra sin Rude og undredes, saa skøn han var og saa bedrøvet. Da det blev Kveld, og alle gik til Sengs, stod hun der endnu og stirrede og saa. Men Riddersmanden tog en gylden Luth, han bar ved sit Bælte, satte sig paa Gærdet under hendes Rude og sang, som hun ingen Tid havde hørt nogen synge.

Han kvad først om Bondens trange Kaar og jammerlige Liv. Om ogsaa han var rig, saa var han dog fattig imod dem, som lever i Glans og Glæde. Storm og Hagel kan slaa hans Sæd ned og hans Kreaturer. Misvækst kan øde al hans Lykke. Selv maa han gaa i Agren og lugter ilde af Sved og Møg, naar han kommer hjem og lægger sig hos sin Kvinde. Og hun maa daglig slide som han og ældes tidlig under Arbejdet, har knap nok Tid til at hvile, mens hun føder sine Børn, som maa hjælpe til, fra de kan fatte om en Skovl. Aldrig hører han Sang og Strengelæg. Gaar han til Dans, er det i den aabne Skov, i Kirken maa han sidde bag Herremanden, og efter hans Pisk maa han danse, saa ofte det befales.

Derefter kvad han om Herremandens stolte Liv og Ridderens Bedrifter. Han drog i Krig og gjorde Bytte og vandt uvisnelig Ære. Skjalden sang til hans Pris. Hans Frue hvilede paa Bolstre i Borgen, opvartet af Turner og Riddersvende. Hun badede sit skønne Legeme i Mælk og Honning. Hun redte sit fagre Haar med Guldkam. Hun traadte Dansen paa Højelofte til Gigers og Fløjters Klang i Guldmor og Fløjl og Silke. Herlig Most drak hun og jagede paa hviden Hest med Falk paa Haand i grønne Skove og hvilte sig, til hun ikke længer var mødig. Hendes Børn var Riddere og Damer fra Fødslen af, baarne til den samme Glans og

Herlighed som hun. Forrest sad hun i Kirken og agede til Hove, i gylden Karm, hvor Kongen kyssede hendes Haand.

Ridderen kvad længe og saare skønt og inderligt. Strengene bævede kunstigt under hans Hænder, og hans forelskede Hjerter slog i Strengene. Saare skøn var han at skue, som han stod dér, og Maanen gød sit Skær over hans unge fine Ansigt og kostbare Dragt. Inger stod ved Ruden og kunde ikke faa Øjnene fra ham. Og saa beskeden han var. Han saa ikke en eneste Gang derhen, troede sagtens, hun sov i sin fattige Seng og drømte om sin fattige Fæstemand. Nu sang han igen, endnu mere smeltende og blødt end før. Inger følte, hvor Taarene kom i hendes Øjne, og hendes Hjerter blev blødt. Det syntes hende Synd for den skønne, unge Ridder, at han skulde være saa ulykkelig. Det syntes hende Synd for hende selv, at hun havde givet sin Fæstemand sin Tro og saaledes lukket sig ude fra al den Herlighed, som ellers havde været hendes.

Som nu det var, løftedes Klinken paa hendes Dør, og hendes Madmor traadte ind og stod bag hendes Ryg, før hun mærkede det, og hviskede til hende:

„Du er gal, om ikke du bønner den skønne Ridder. Naar i Verden blev der tilbudt en fattig Bondedige saadan Lykke? Skynd dig og luk ham ind i dit Kammer. Natten er kold, han kan blive syg.“

Saa gik Madmoderen, men straks efter løftedes Klinken igen, og hendes Moster stod bag hendes Ryg og hviskede:

„Gift dig med Ridderen, og lad din Fæstemand fare, dér han er. Du kan komme i Magt og Herlighed og gøre os alle rige. Hvad er her at betænke sig paa, din

tossede Tøs? Om Ridderen gik herfra i Vrede, da vilde du angre det alle dine Livsens Dage.“

Inger hørte det og hørte det ikke. Hun havde ikke sine Øjne fra Ridderen derude. Nu gik Mosteren, men straks efter stod tre af Byens kønneste Piger i Kammeret bag hende og rørte ved hendes Skulder og hviskede:

„Stil dig ikke saa hellig an, din Tosse, fordi vi sér paa det. Men vil du ikke have Ridderen, saa gaa bort fra Ruden og lad en af os faa din Plads. Vi er vel lige saa kønne som du og ikke mindre dydige, om ogsaa vi ikke praler saa meget. Vi giver gerne vores Kærester Løbepas for den dejlige Ridders Skyld og sandelig, om han skal staa og forkomme derude i Natten.“

Borte var de igen paa Kattedjed, og nu stod Præsten selv bag Inger og lagde sin faderlige Haand paa hendes Hoved.

„Jeg forstaaer, hvad der rører sig i dit Hjerter, min kære Datter,“ sagde han. „Dette er mere, end et Menneskebarn kan udholde. Visselig var det bedst, om du ikke havde givet din brave Fæstemand din Tro. Men om han var her, da skulde han selv for din Lykkes Skyld løse dig fra Løftet, om ellers han er saa brav, som jeg ser ham an for. Ikke heller er din Synd saa stor, som du maaske tænker, hvis du slaar op med ham og skænker denne brave Ridder din Haand. Det vilde være mere, end Gud vilde kræve, at man saaledes selv skulde forstøde sin Lykke. Jeg lover dig, at jeg skal indflette dig i mine Bønner og sige et Trøstens Ord til din Fæstemand, naar han kommer hjem. Saa og gøre mit til, at han, snarest ske kan, finder sig en anden Brud. Her er jo kønne Piger nok i Sognet, og han er en Karl, enhver kan være tjent med.“

Atter lagde den brave Guds Mand sin Haand vel-signende paa Ingers Hoved og gik saa hastig og hemmelig derfra, som han var kommen. Siden kom der ikke flere, men hun syntes, at de, der havde været, blev hos hende i Kammeret og gentog uafslædig det, de havde sagt. Hvorhen hun vendte sit Hoved, hørte hun en hviskende Stemme, der faldt helt godt sammen med det, der lød højere og højere i hendes eget Hjerter. Og derude sad Ridderen i Maaneskæret og sang alt skønnere og syntes hende alt mere fristende og dejlig, som Natten efterhaanden led.

Da aabnede Inger Ruden og kaldte ham til sig. Fluks sprang han op og kom, kastede Luthen i Græsset, hvor den laa og skinnede, som det Guld den var, greb hendes Hænder og kyssede dem fyrigt. Nok drog hun dem til sig, men han greb dem bestandig paa ny og til sidst lod hun ham beholde dem, siden det ikke kunde være andet. Han udgød sig nu i de varmeste Elskovserklæringer, og da han omsider havde sagt det alt sammen, som han kunde, og hun havde hørt paa ham med blussende Kinder og bølgende Barm og højtbankende Hjerter, tog hun med nedslagne Øjne Ordet og talte saadan:

„Hr. Ridder, I maa ikke tro andet, end at jeg føler det som en stor Ære, at I vil gøre mig til Eders Frue. Var I kommen for Aar og Dag siden, da var jeg visse- lig med Glæde bleven Eders. Men nu er jeg, som jeg har sagt Eder, trolovet med en anden Mand, som ikke er her, og véd ikke, hvorledes jeg skal kunne opfylde Eders heftige Ønske. Ti I maa jo vel erindre, at det just var for min Dyds Skyld, at I drog over Sø og salten Vove for at begære min Haand. Og da jeg nu ikke kan blive Eders uden at forsynde mig mod denne

samme Dyd, saa ser jeg ingen Udvej ud af denne Klemme.“

Ikke saa saare havde hun talt ud, før Ridderen slap hendes Haand, sprang hen og tog Luthen og sang en Sang, der var tusindfold skønnere end nogen, han hidtil havde sunget. Til og med saa han endnu dejligere ud nærved, syntes Inger, som ikke kunde faa Øjnene fra hans herlige Skikkelse og Ædelstenene, der funkled alle Vegne paa hans Dragt. Han sang om Elskoven, som er den største Magt i Verden, under hvilket alt i Naturen maa bøje sig, enten det vil eller ej. Han viste i skønne Vers, som lød saadan i den stille Nat, at der var ingen Pige i Byen, hun vaagnede jo af sin Slummer og lyttede, — at der er intet at gøre uden at følge Elskovens Bud, hvordan det saa lyder, og hvorhen det saa bærer. Den, der trodser det, maa dø eller blive ulykkelig, Den, der følger det, gaar maaske ogsaa i Døden, men saa har han kendt den største Lykke, som Livet ejer.

Da han havde sunget til Ende, saa han paa hende med brændende Øjne, saa hun følte alt Blodet strømme til sit Hjerte. Og da han saa paa ny greb hendes Haand og spurgte hende, om hun da ikke elskede ham, hvad han vel kunde gøre sig Haab om, siden hendes Kind blussede saadan, og hun tillod ham at kysse hendes skønne Haand og holde den i sin, da svarede hun, idet hun bøjede sit Hoved ned mod hans og rakte ham sine røde Læber:

„Visselig elsker jeg dig. Tror du ellers, jeg havde tilladt dig at synge under min Rude og kysse min Haand og nu min Mund. Men jeg holder ogsaa af min Fæstemand, om end ikke som af dig, for havde jeg sét dig først, eller vidste jeg, at min Fæstemand vilde

trøste sig med en anden Kvinde, da vilde jeg visselig ikke betænke mig et Øjeblik paa at blive din. Men nu vil jeg berede ham stor Sorg, og det er den, jeg véd ikke, hvordan jeg skal komme over.“

Da hun havde sagt det, kastede Ridderen sig plat paa Jorden og græd og jamrede, idet han beskyldte hende for slet ikke at elske ham, siden hun aldeles ikke tænkte paa den Sorg, hun voldte ham, naar hun blev sin Fæstemand tro. Og idet hun saaledes indsaa, at hun ikke kunde undgaa at gøre en af dem bedrøvet, følte hun i sit Hjerte, at Ridderen var den, hun helst saa glad. Hun sagde det til ham, og øjeblikkelig stod han op og kyssede hende med Heftighed og løb til sit Skib for at berede alt til Bryllupet, som allerede skulde staa næste Dag, for at han hurtigst muligt kunde hjemføre hende til sin Herlighed. Inger saa efter ham, som han sprang over Marken, og det saa ud, som var han af det pure Guld. Hun blev helt bange for, at han slet ikke skulde komme igen, eller at det hele alene skulde være en Drøm og raabte højt efter ham, at han skulde komme og tage hende med med det samme. Han hørte hende imidlertid ikke, men løb, til han forsvandt i Natten. Og da hun fik Øje paa Luthen, som laa derude i Græsset, vidste hun, at det ikke var nogen Drøm, men den gyldne, lykkelige Virkelighed.

Saa gik hun glad i sin Seng og drømte om al den Herlighed, hun allerede i Morgen den Dag skulde gaa ind til. Hun sejlede i Drømme paa det herlige Skib — Vinden fyldte Silkesejlene, og det bar fra Land med strygende Bør, mens Bredden var fuld af misundelige Taasingeboere, der aldrig kunde drømme om saadan en Lykke. Men hun skulde skikke dem Bud og Gaver, saa de skulde gøre store Øjne og misunde hende endnu

mere, alt imens de takkede hende ydmygt. Videre saa hun sig lande ved sin Gemals Fædreneborg, der var herlig oplyst, og alt Tjenerskabet forsamlet for at fejre den skønne, unge Borgfrues Ankomst med Snekken. Hun saa sig i prægtige Klæder, dansende paa Ridder-salens bonede Gulv. Hun følte sig i den skønneste Mands Arme, hun gav Kur til sine Vasaller og bestemte, at hun vilde være naadig mod Bønderne, men de maatte ikke glemme Respekten eller bilde sig ind, at hun tænkte paa, hvad for ringe Blod hun selv var runden af. Ogsaa vilde hun sende sin forrige Fæstemand en rund Sum, for at han kunde købe sig en bedre Gaard og fejre et skønt Bryllup med den, han maatte vælge til hendes Efterfølgerske.

I det samme, hun drømte saa sødt, vaagnede hun med et græsseligt Skrig.

Overskrævs paa hendes Bryst sad Fanden og red hende som en Mare. Hans Hove hamrede i Sengefjælene, hans Øjne gnistrede som Ildsluer, hans Horn strittede i Panden, hele hans væmmelige Fjæs grinede af Glæde.

„Kom saa, lille Inger,“ sagde han. „Du var ikke saa slem at faa fat i endda. For du husker vel Kontrakten? Saa kan du heller ikke nægte, at du er min. Op med dig og af Sted.“

„Jeg tilhører dig ikke endnu!“ skreg hun og stødte ham fra sig. „Jeg har intet gjort endnu. Sé . . . her sidder min Fæstemands Ring paa min Finger. Væk med dig! jeg er ikke din!“

Fanden blev en Smule forbløffet og tænkte efter, alt imens han tyggede paa sin Hale. Saa sagde han:

„Gud véd, om du vil vinde den Proces, min Tøs. Men lad gaa. Jeg kan jo gerne vente den Dag til Ende. Saa kan du ogsaa stole paa, jeg skal være der.“

Dermed var han væk i en Vips, som han var kommen. Men liden Inger stod hastig op, klædte sig paa og løb til Præsten. Det var næppe Morgen endnu, og hans Velærværdighed sov trygt hos sin tredie Kone. Men Inger dunkede saadan paa Dør og Ruder, at han maatte op, enten han vilde eller ej. Ud kom han da ogsaa i den bare Skjorte, og da han saa, hvem det var, bad han hende gie, til han fik Brogene paa, styrkede sig saa med sin Morgendram, hvilket han aldrig forsømte, og gik ind til sit dydigste Sognebarn for at høre, hvad hun havde paa Hjertet.

Inger fortalte ham nu under grædende Taarer, hvad der var hændt hende. Hun berettede omhyggelig om sit Møde med Fanden den Nat, hun blegede Tøjet paa Engen, og hvad hun den Gang havde gjort for et Løfte. Præsten rystede paa Hovedet og dadlede hende for hendes Letsindighed. Det faldt ham ingenlunde ind at sige til Pigen, at hun jo allernemtest kunde blive hos sin Fæstemand, saa var det hele i Orden, og Fanden var for een Gangs Skyld i sit Hastværk kommen til at gaa Vorherres Ærinde. Ikke heller tænkte Inger et Øjeblik paa noget saadant. Hun var allerede saa fastgroet til Tanken om sin nye, rige og fornemme Fæstemand, at det hun ikke et Øjeblik tænkte paa at slippe ham. Ja, hun vilde blevet overmaade bedrøvet, hvis hun pludselig blev tvunget til at ægte den, hun for fire og tyve Timer siden havde elsket oprigtigt. Ikke heller tænkte hun paa sin Dyd og alt, hvad hun havde bebrejdet de andre Piger paa Taasinge. Det gjorde Præsten lige saa lidt. Han havde allerede i Aftes, efter at han havde været hos Inger, nedskrevet den Tale, han skulde holde ved Vielsen i Dag og var aldeles ikke til Sinds at opgive den, som gik ud paa at vise,

hvorledes Dyden belønnedes allerede her i Verden, og som sikkert vilde blive rundelig betalt af Brudgommen. De tænkte da begge to paa det samme med Anspændelse af alle deres Kræfter, og Inger stirrede i stor Angst paa den værdige Mands Ansigt, der det ene Øjeblik saa ud, som om han havde fundet det, han søgte, mens det i det næste var mørkt, som om alt Haab for bestandig var ude.

„Ser du, min kære Datter,“ sagde han omsider. „Fanden og Fanden er for det første to Ting. Ganske vist har du givet dit Løfte og maa holde det, hvis du ikke kan slippe. Og om du bliver her paa Taasinge, kunde jeg næppe frelse dig. Men det er ingenlunde sikkert, at dit Løfte til Fanden gælder dér, hvor du kommer hen med din Gemal. Jeg har ofte sét, at Fanden betød noget helt andet paa to Steder, som bare var skilte fra hinanden ved et smalt Stykke Vand. Hvad der det ene Sted skete i Fandens Navn, gjorde de det andet Sted i Vorherres. For saa vidt er der altsaa ikke megen Grund til at frygte for Fremtiden, naar du først er kommen om Bord paa din Gemals Skib. Farligere er det med Tiden forinden. Men dér kan jeg sige dig, at efter gammel Skik og Brug, kan Fanden ikke røre en Brud, saa længe hun har Brudekransen paa, hvor stort et Krav han saa for Resten har paa hende. Det var saadan i mine unge Dage, og jeg ved ikke, hvorfor det skulde være anderledes nu. Altsaa maa du se til min Datter, at du fæster Brudekransen godt i dit Haar og ikke tager den af, før du er langt ude paa Søen. Dette er alt, hvad jeg kan gøre for dig i denne Sag, men du skal sé, det er ogsaa tilstrækkeligt. Skulde Fanden falde paa at gøre Skandale i Kirken, kan du være overbevist om, at

jeg skal vise ham til Rette. Dér er jeg Herre, og ikke han.“

Med den Besked maatte Inger vende tilbage, og hun blev da ogsaa paa Hjemvejen ganske rolig og fattede Tro paa, at det altsammen vilde gaa. Hun fik nu travlt med at gøre sig rede, men som hun stod og søgte den bedste af sine Kjoler ud, kom en af Ridderens Svende med en overvættes pragtfuld Dragt, som han bad hende fra sin Herre, at hun vilde iføre sig til den anstundende Højtid. Tillige meldte Svenden, at paa Slaget tolv vilde Ridderen, hente sit Hjertes Dame og føre hende til Kirke, hvor Præsten var sagt til og alt beredt. Umiddelbart derefter vilde de begive sig til Snekken og sejle bort til deres eget. Inger takkede og lovede at være rede til den bestemte Tid. Længe forinden iførte hun sig den kostbare Dragt og var saa skøn at skue i den, at alle, der saa hende, henfaldt i Beundring. Og det var mange. Thi alt hvad der var af Kvindfolk paa Øen, var stimlet sammen paa Gaarden, mens alt Karlfolket mødtes ved Snekken, hvor Brudgommen gjorde sig rede til at hente sin skønne Brud.

Paa Slaget tolv tren han ind i Gaarden, iført det skønneste Skrud, nogen Ridder nogen Tid har baaret. Han omfavnede og kyssede Inger og gav rige Gaver til hendes Mødmor og alle hendes Medtjenere. Derefter tog han hende ved Haanden og tiltraadte Vandringen til Kirken i Spidsen for det største Brudefølge, Øen nogen Tid havde sét. Allerede paa Halvvejen kom Præsten dem i Møde, saa ivrig var han i sit hellige Embede. Og da Brudeparret havde knælet og modtaget hans Velsignelse, gik det mod Kirken. Men først vendte han sig mod Bruden og hviskede i hendes Øre, om nu ogsaa hendes Brudekrans var gjort ret fast.

Inger blegnede ved hans Spørgsmaal, men fattede sig straks og nikkede til ham.

Nu vilde Skæbnen, som altid er anderledes, end Menneskene venter det, og stundom krydser deres Planer og stundom fuldkomner dem, at Ingers gamle Fæstemand just paa den Dag vendte tilbage til Øen efter at have endt sin Rejse og købt sig østerpaa i Fyensland en dejlig Gaard, hvor hun skulde bo med sin Hjertenskær, naar Præsten havde lagt deres Hænder sammen. Han havde fremskyndet Rejsen saa meget som muligt, efterdi han længtes svarligen, og han havde intet Bud skikket, da han glædede sig til at overraske sin Fæstemø. Han undredes over, at han ingen Mennesker saa, da han steg i Land, men tænkte ikke videre derover. Da han ilede mod Gaarden, hvor Inger tjente, mødte han en lille Dreng, som løb, alt det han aarkede. Han spurgte, hvor han skulde hen, og Drengen svarede, han skulde til Bryllup. Fæstemanden spurgte, hvis Bryllupet var, og Drengen fortalte, at det var Ridderens og den dydige Ingers.

Da greb han Drengen i Kraven og saa paa ham med et Par Øjne, der fik ham til at skribe højt. Derefter fik han ham til at fortælle det altsammen, som det var gaaet til, og da han indsaa, der ikke var lang Tid til Betænkning, om ellers han vilde hindre Brylluppet, slap han Drengen og sprang af Sted ad Kirken til.

Nu var Brudetoget imidlertid naaet saa vidt, at det stod ved Foden af en Bakke, som ligger foran Kirken og er den højeste paa Øen. Her standsede Præsten, bøjede sig dybt for den fornemme Brudgom og talte saaledes til ham:

„Ædle Ridder! om I synes som jeg, da vil vi be-

stige denne Bakke og gaa over den til Kirken. Den er den højeste paa Øen og kan sés fra alle Kanter. Vistnok er omtrent hele Øens Befolkning forsamlet her for at fejre Eders Bryllup. Men der findes dog en Del gamle og syge Mennesker, som ikke kan være med. Nu vil jeg imidlertid gerne, at de ogsaa skal sé, hvorledes Inger, Eders skønne Brud, ved Formælingen med Eder faar Belønningen for sit dydige Hjerter allerede her paa Jorden. Jeg har saa otte fremdraget hende som det skønneste Eksempel for dem alle paa Taasinge, og derfor synes jeg, de ogsaa skal se hende her i hendes Pragt paa denne hendes Højtidsdag.“

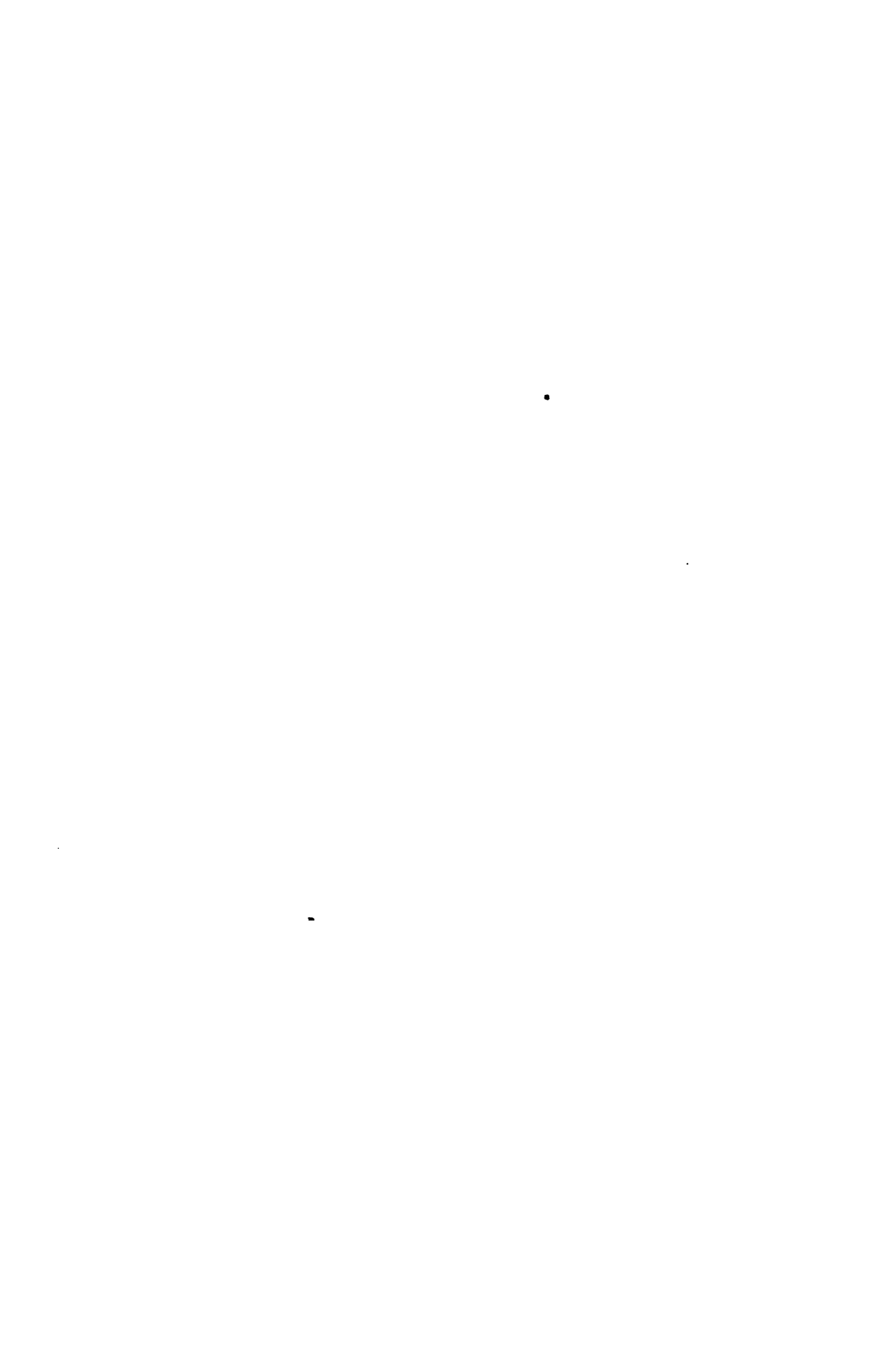
Dertil gav Ridderen gerne sit Minde, og hele Skaren besteg nu Højen med Brudeparret i Spidsen. Men som de naaede op til Toppen, skete det, at en Mand pludselig trængte sig frem gennem Bryllupsskaren og afstedkom stor Forvirring overalt, hvor han kom hen. Baade Præsten og Bruden og Brudgommen blev opmærksomme, men forstod ikke, hvad det var, før Manden stod tæt foran dem. Da opløftede Bruden et højt Skrig og strakte bønfaldende sine Hænder frem for sig. Thi Manden var ingen anden end hendes tidligere Fæstemand. Han saa truende paa hende og rundt i Flokken, men spurgte om intet, og der var visselig heller ikke noget at spørge om, saasom det var nemt at sé, hvad der gik for sig. Uden et Ord styrtede han da løs paa Inger, greb Brudekransen, rev den med et Ryk af hendes Hoved og kastede den paa Jorden og trampede paa den. Og nu skéte der noget, som ingen før havde sét Mage til, og som ingen nogensinde glemte.

Da Fæstemanden havde gjort, hvad han gjorde, vendte alle Øjne sig mod Ridderen, og ingen ventede mindre, end at han havde draget sit Sværd og hugget Manden

ned. Men hele Skaren opløftede nu et Rædselskrig. Thi Ridderen var ikke længer Ridderen. Han skiftede pludselig Ham. De skønne Klæder faldt af ham, og i hans Sted stod Fanden selv med Horn og Hale og Hestefod og Ild i Øjnene og et djævelsk Grin i sit modbydelige Ansigt. Han greb Inger ved Haarene, og inden man fik set sig om, fløj han op i Luften med hende og forsvandt, mens hun skreg, saa det hørtes over hele Taasinge. Og i næste Øjeblik forvandlede de tolv prægtig klædte Svende til tolv Djævle, der hujende og skrigende for op i Luften efter deres Mester, medens der opstod en saadan Lugt af Svovl, at mange daanede, og de, der kunde løb hurtigst muligt ned ad Bakken.

Til Inger hørte ingen mer det mindste. Men Højen staar der endnu og hedder Ingers Høj. Og Præsten prækede skønt om Dyden til han døde, og brugte bestandig Inger som Eksempel.

METTE GAASEPIGE

DER var en Gang en køn Pige, som hed Mette. Hun gik i Marken og vogtede sin Moders Gæs. Fire hvide var der og fem graa. Og saa var der en Stendysse, hun gemte sig i, naar Vejret var ondt, og en høj Poppel, hun krøb op i og sad og sang, naar Solen skinnede.

Som nu hun gik en Dag ved Vejkanten, kom Prinsen forbi. Han skulde ud og søge sig en Kone.

„God Dag, lille Mette,“ sagde han. „Hvordan har du det?“

„Tak,“ sagde Mette. „Jeg har det godt og drager Klud over Klud, indtil jeg faar Kongens Søn, saa drager jeg Guld over Guld.“

„Det faar du aldrig, lille Mette,“ sagde han.

„Det faar jeg nok,“ sagde hun.

Saa drog Prinsen til Nabokongen, som havde fire Døtre, den ene kønnere end den anden. Han valgte sig en af dem og aftalte med hende, at hun skulde komme og besøge ham for at se, hvordan han boede.

Nu var det imidlertid saadan, at der i Porten til Prinsens Slot laa en Sten, som fortalte alt, hvad den havde gjort, der traadte paa den. Og da Prinsessen kom, sagde Stenen:

Skidte Skarn!

Hun har været med Barn.

„Farvel,“ sagde Prinsen. „Og Tak for mig.“

Og saa gik hun.

Nogen Tid efter skulde Prinsen hen og prøve med den anden Prinsesse og kom igen forbi Mette.

„God Dag, lille Mette,“ sagde han. „Hvordan har du det i Dag?“

„Tak,“ sagde Mette. „Jeg har det som sidst. Jeg drager Klud over Klud, til jeg faar Kongens Søn, saa drager jeg Guld over Guld.“

„Det faar du aldrig, lille Mette,“ sagde han.

„Det faar jeg nok,“ sagde hun.

Den anden Prinsesse vilde ogsaa nok have ham, og han traf samme Aftale med hende som med den første. Da hun traadte paa Stenen, sagde den:

Skidte, skidte Skarn!

To Gange har hun været med Barn.

„Saa bliver der heller ingen Bryllup den Gang“, sagde Prinsen.

Men da han følte sig saa ene i sit store Slot, tænkte han, han kunde jo gerne prøve det med den tredie Prinsesse, og saa kom han igen forbi Mette.

„God Dag, lille Mette,“ sagde han. „Hvordan har du det i Dag?“

„Tak,“ sagde Mette. „Jeg har det, som jeg plejer. Jeg drager Klud over Klud, til jeg faar Kongens Søn, saa drager jeg Guld over Guld.“

„Det faar du aldrig, lille Mette,“ sagde han.

„Det faar jeg nok,“ sagde hun.

Den tredie Prinsesse gik det endnu værre end de andre. Da hun traadte paa Stenen, sagde den:

Skidte, skidte, skidte Skarn!

Tre Gange har hun været med Barn.

„Du kommer til at gaa hjem igen,“ sagde Prinsen. „Jeg har nu bestemt, at jeg vil have mig en ren Jomfru.“

Men siden det var gaaet saa galt, tænkte han, at saadan en kunde være svær at finde, og saa blev han paa sit Slot og sad og kedede sig.

Imidlertid havde Nabokongen jo en Datter endnu. Hun var den værste af dem allesammen, og just derfor var hun den ivrigste efter at blive gift. Hun havde faaet Søstrene til at fortælle sig om den farlige Sten, og da Prinsen ikke kom til hende, besluttede hun, at hun vilde gaa til ham.

Da nu hun kom til Mette, spurgte hun hende, om hun ikke havde Lyst til at faa fine Klæder paa og besøge Prinsen i hans høje Slot.

„Det har jeg nok,“ sagde Mette.

Prinsessen vadskede hende saa i Bækken og flettede hendes Haar og gav hende sine egne Klæder paa.

„Men saa maa du vogte Gæssene saa længe,“ sagde Mette.

„Det skal jeg nok,“ sagde Prinsessen.

Da Mette traadte paa Stenen, sagde den:

Pigen, som træder i Dag paa Sten,
Visselig er hun en Jomfru ren.

„Ej,“ sagde Prinsen. „Dér har vi nok den rette. Vil du være min Dronning.“

„Det vil jeg nok,“ sagde Mette.

„Saa er den Ting i Orden,“ sagde Prinsen. „Drag nu hjem og bered dig til Brylluppet, saa kommer jeg og henter dig. Jeg kan se paa dig, at du er en Prinsesse, men hvor er dit Slot?“

„Det finder du nok,“ sagde Mette. „Jeg har et højt Taarn, hvorfra jeg kan se over hele Verden og ni Terner, fire hvide og fem graa.“

Saa gik hun. Men Prinsen flettede lønligt en Guld-ring i hendes Haar for at være sikker paa at kende hende igen.

Mette skiftede saa Klæder med Prinsessen, som drog vel fornøjet hjem, og tænkte, hun var sluppen bedre fra det end Søstrene.

Men da Prinsen kom ridende paa sin hvide Hest og med Guldkrone paa for at hente sin Brud, nikkede han som han plejede til Mette,

„Hvordan gaar det i Dag, lille Mette?“ sagde han.

„Det gaar godt,“ sagde hun. Jeg drager Klud over Klud, til jeg faar Kongens Søn, saa drager jeg Guld over Guld.“

„Det faar du aldrig, lille Mette,“ sagde han.

„Det faar jeg nok,“ sagde hun.

Som nu han saa paa hende, fik han Øje paa Guld-ringen i hendes Haar og kendte hende igen.

„Saa er det dig, der er min Brud,“ sagde han.

„Det er det nok,“ sagde hun.

„Men hvor er det høje Taarn paa dit Slot?“ spurgte han saa.

„Det staar der,“ sagde hun og pegede paa Poplen.

„Og hvor er dine ni Terner?“ spurgte han.

„Der gaar de,“ sagde hun. „Fire hvide og fem graa. Du kan selv se, jeg har ikke løjet.“

„Godt,“ sagde Prinsen. „Det er rart, jeg har nok til os begge.“

Saa satte han hende foran sig paa Hesten og red hjem og fejrede sit Bryllup og levede lykkeligt med hende, til han døde.

DE TRE KORS

E^N Gang i gamle Dage levede der et Sted paa Sjælland en Jomfru, der var misfornøjet med alt, hvad hun saa.

Dér hvor hun boede, var der saare skønt, og hun kunde fra sin Rude se over den grønne Skov og den blanke Sø. Røde Roser rankede sig om hendes Karm og gode Træer og Urter voksede i Haugen.

Men hun rynkede paa Næsen af det altsammen.

„Hvad er der ved det?“ sagde hun. „Er det kønt?“

Ligedan gik det hende med, hvad hun ellers saa i Verden. Om der blev opført noget Skuespil eller holdt en Fest, de fandt aldrig Naade for hendes Øjne. Fik hun sig en ny Kjole, havde hun altid noget at udsætte paa den. Ja, endog naar hun saa i Spejlet sit eget An-

sigt, syntes det hende ikke fagert, hvilket er saare sjældent hos Jomfruer. Ikke bedre gik det hende, da hun skulde have sig en Mand. Der var nok, som bejlede, da hun baade var fager og rig og af god Byrd, men hun rystede paa Hovedet af dem allesammen. Da hun omsider tog sig én, efterdi en Jomfru jo maa have sig en Mand, om ikke hun skal plat forkomme, var hun ikke derfor gladere. Naar nogen priste hendes Husbond, som sikkerlig var den skønneste i Byen, trak hun blot paa Munden og fandt ham slet ikke køn.

Ikke heller hjalp det, da hun fik Børn, hvilket ellers har hjulpet mangan Jomfru ud af Vaanden. Skønt det var de dejligste Børn, man kunde se for sine Øjne, og alle andre Mødre beundrede deres Skønhed og Sundhed, syntes hun ikke, der var nogen Stads ved dem, og saa knap til den Side, hvor de var.

Saa var det en Dag, som hun sad ved Gærden i sin Have og kedede sig gudsjammerligt, at der kom til hende en gammel Mand med langt hvidt Skæg og en Stok. Han bød god Dag og satte sig hos hende uden Forlov, og han saa saadan ud i sit Ansigt, at det ikke faldt hende ind at gøre nogen Indvending. Alligevel blev hun ikke bange for ham, og da han talte til hende, svarede hun ham ikke anderledes, end hun svarede alle Mennesker.

„Det er en skøn Dag i Dag,“ sagde han. „Solen skinner herligt paa alle Blomsterne i Haugen, og Bækken risler, og Fuglene synger i den grønne Lund. I Dag maa enhver være glad.“

„Jeg synes ikke, der er noget at være glad for,“ svarede hun. „Jeg kan ikke se, at Solen er saa smuk, og det er bare en graa og grim Fugl, som synger i Lunden.“

„Da maa du da være glad ved din Skønhed,“ sagde den gamle Mand. „Jeg behøver saa vist ikke at fortælle dig, at du er fager, det har Mændene nok længst besørget. Dine Øjne skinner, og din Mund er svulmende og rød. Dine Hænder er fine og hvide, din Skikkelse stolt og rank.“

„Jeg synes ikke, det er værd at snakke om,“ sagde hun. „Vist har Mændene sagt mig, at jeg er skøn, og ofte har jeg set paa mit Ansigt i Spejlet. Men jeg finder intet at glædes ved. Der er hundrede Kvinder som jeg, og jeg begriber ikke, der er nogen Fornøjelse ved at se paa dem.“

„Ja saa,“ sagde den gamle. „Men din Husbond maa du da være glad for? Jeg saa ham herude paa Vejen. Det er en sjælden køn og statelig Mand. Jeg mindes ikke, jeg har set nogen skønnere, saa vide jeg vandrede paa Jorden. Han havde ved Haanden Eders Børn, og skønnere Afkom gav Gud aldrig et Menneskepar. Om du ikke finder noget skønt ved Rosen i Haugen og Fuglen i den grønne Lund, og dit eget Ansigt og Vorherres Sol over det altsammen, da kan du ikke andet end glædes ved din Mand og dine Børn.“

„Jeg synes ikke, der er noget at glædes ved,“ sagde hun træt og gabede dertil. „Min Mand er ikke anderledes end andre Mænd, og mine Børn ligner grangivelig andre Folks Børn. Jeg gider ikke se paa dem.“

„Bøj en Gang dit Hoved hen til mig, at jeg kan undersøge dine Øjne,“ sagde den gamle Mand. „Det tykkes mig umuligt, at der kan være Øjne, der sér som dine, uden at Sygdommen har slaaet dem. Kom kun hid, jeg forstaar mig paa sligt.“

„Hvad skulde skade mine Øjne,“ sagde hun. „Det er som jeg siger dig; der er intet i Verden, som er værd

at se paa. Jeg kunde lige saa gerne være blind som seende.“

Da gjorde den gamle Mand et Pust over hendes Ansigt, saa sagte, at hun næppe mærkede det, og saa stærkt, at det isnede gennem hende fra Hoved til Fod. I det samme han gjorde det, var han borte for hende.

Men der var mer, som var borte. Det var borte alt-sammen. Der var idel Mørke for hendes Øjne.

Forskrækket rejste hun sig op og greb for sig, tumlede saa til Siden og faldt og rejste sig igen og vidste i det samme, at Synet var taget fra hendes Øjne.

Hun sank sammen og laa længe paa Jorden og græd. Saa rejste hun sig paany og prøvede paa at famle sig frem, men kunde hverken finde Vej eller Sti. Hendes Kjortel hang fast i Buskenes Torne, hendes Fod traadte i den vaade Bæk. Hun stod stille og glippede med Øjenlaagene for at prøve, om ikke hendes Syn kom tilbage. Hun strøg sig med Haanden over Øjnene og lænede sig til en Træstamme, hun havde løbet Panden imod og tænkte, hun vilde staa der en Time, saa var Sygdommen nok forbi. Da hun havde staaet der i fem Minutter, troede hun, at Timen var gaaet, og græd inderlig, fordi hun ikke var rask endnu. Hun kaldte paa sin Husbond og sine Børn, men de hørte hende ikke. De vidste, at hun ikke led dem og helst vilde være ene, og var derfor gaaet bort. Den hele Dag ra-vede hun omkring i Mørke og led større Kvaler, end hun havde tænkt, et Menneske kunde udholde.

Da det blev Aften, og hun ikke kom hjem, blev de urolige og søgte hende, dér hvor hun plejede at være. De løb Haugen og Lunden rundt og raabte og kaldte, men hun var saa udmattet af Angst og Pine, at hun ikke kunde svare dem. Omsider fandt de hende i Lun-

dens fjerneste Krog, forkommen og sammensunken paa Jorden og næppe i Stand til at fortælle dem, hvad der var hændt.

Der blev stor Sorg, for de elskede hende alle, endda hun jo ikke havde været god imod dem. De ledte hende op til Huset og bragte hende til Sengs og vidste ikke, hvad godt de skulde gøre hende. Der blev hidkaldt de dueligste Læger, og først og sidst gik hendes Husbond og Naboerne ud for at lede efter den gamle Mand, der havde forvoldt Ulykken.

Han ledte den ganske Dag, men fandt ikke mindste Spor. Da han om Aftenen kom hjem og sad ved hendes Seng og sørgede over sit Vanheld, rystede hun paa Hovedet og sagde stille:

„Om du finder ham, da gør ham for min og vores alles Skyld ingen Fortræd, men bed ham gaa til mig og tale med mig. Jeg har noget at sige ham, som ingen anden maa høre. Han var ikke den, han gav sig ud for. Jeg ræddes, naar jeg tænker paa hans Ansigt.“

Men de fandt ikke den gamle Mand den Gang, og de fandt ham aldrig siden. Og alt, hvad Øjenlægerne gjorde med deres Kunist, skaffede hende ikke Synet tilbage. Det blev Høst, og det blev Vinter og Vaar igen, men hendes Øjne var slukte, og alt var mørkt for dem. Hun sørgede dybt over sin Ulykke.

Men da der var gaaet mange Aar, og hendes Haar graanede, og hendes Børn voksede til, kom der over hende en sær og stille Glæde, som hun ikke havde Ord for, men som gjorde hende Livet herligt. Hun holdt af at være ude, al den Tid Vejret var saadan, at hun kunde være det. Saa ledte de hende til en Bænk et Sted i Haven, og det var forunderligt at se de Steder, hun valgte sig. For mens hun var seende, brød

hun sig ikke om at se noget, og nu da hendes Øjnes Lys var slukt, vilde hun alene være dér, hvor der var skønt.

Derfor maatte de lede hende ned under Kirsebærtræet, naar det blomstrede i den tidlige Vaar. De maatte fortælle hende om det hvide Flor, og hun strakte Hænderne ud og frydede sig, naar Blomsterbladene dryssede over dem. I Sommeren vilde hun sidde i Rosenbedet og lagde varligt sine Hænder om de duftende Blommer. I Sénhøst vilde hun være dér, hvor den vilde Vin rankede sig.

Det var forunderligt, saa hun følte det altsammen, og jo stærkere hun følte det, jo gladere var hun. Skøn saa hun ud med sine slukte Øjne i al Herligheden, og hendes Mand og hendes Børn vilde nødig vige fra hende. Ofte bad hun dem gaa, for at hun kunde være ene. Naar de saa fjernede sig saa langt, at hun ikke kunde mærke dem længere, saa de, hvordan hun bevægede Læberne, som om hun talte og foldede Hænderne i Bøn. De vidste ogsaa, hvad hun bad om. Tidt og ofte havde hun i Drømme kaldt paa den gamle Mand med det store, hvide Skæg, at han dog vilde komme endnu en Gang og tale med hende.

Og som det gik med Haugen og Blomsterne, saadan gik det med hendes Husbond og hendes Børn.

Hver Dag lod hun sine blege, tynde Hænder glide hen over deres Ansigter, spurgte den ene, hvordan den anden saa ud, blev aldrig træt af at tale om, hvor skønne de var, og klagede over, at hun ikke havde set dem den Gang, hun kunde se. Ligedan gik det med Folkene i Nabolaget. Ingen tænkte som hun paa dem allesammen. De maatte komme hen til hende, for at hun kunde lade sine Hænder glide over deres Ansig-

ter, føle paa dem og tale med dem og spørge dem ud. Var der nogen, der sagdes at være skøn, helmede hun ikke, før hun fik „set“ hende, som hun sagde med sit bedrøvede Smil. Og var der nogen, som var grim, fandt hun altid noget skønt hos ham.

Det sagdes, at ingen saa saa skarpt som den blinde Kone. Og saadan var det ogsaa. Hun mærkede, naar den hun talte med smilte, eller der skete nogen anden Forandring med hans Ansigt. Hun vidste, om Øjnenes Udtryk var godt eller ondt. Ingen kunde skjule noget for hende.

Saa var det en Dag, hun sad i Haugen, og det var Sommer og Sol, som den Dag den gamle Mand kom til hende. Pludselig hørte hun en Røst, som bragte hende til at skælve fra Isse til Fod. Men hun gjorde Vold paa sig for ikke at røbe sin Bevægelse.

„Det er en skøn Dag,“ sagde Stemmen. „Solen skinner herligt paa alle Blomsterne i Haugen, og Bækken risler, og Fuglene synger i den grønne Lund. I Dag maa enhver være glad.“

„Visselig maa enhver være glad,“ svarede hun. „Den lille graa Fugl synger skønnere end nogensinde, og mig tykkes aldrig, Vorherres Sol har skinnet saa smukt. Ikke heller var jeg nogen Tid gladere, end jeg er i Dag.“

„Det kan jeg tro,“ sagde Stemmen. „Du er ogsaa skøn selv, som du sidder der med dit hvide Haar og Fred i dit Ansigt. Du er skønnere, end du var, da du var ung.“

„Er jeg?“ sagde hun glad. „Men bedre endnu er det, at jeg har saa skøn en Husbond og saa herlige Børn. Der findes ikke vakrere Mennesker i Verden. Har du sét dem?“

„Visselig har jeg det,“ sagde Stemmen. „Jeg saa dem nys. De sad sammen og talte om dig.“

„Hvad sagde de?“ spurgte hun glad. „Du vil fortælle mig det, thi det er intet uden godt. De elsker mig blinde Stakkel og ved ikke, hvad Glæde de skal gøre mig, endda jeg var ond mod dem, den Tid jeg var karsk.“

„Vil du gerne have dit Syn igen?“ spurgte Stemmen.

Da skjælv hun, og hendes blinde Øjne fyldtes med store, tunge Taarer.

„Jeg ved det ikke,“ sagde hun stille. „Den Gang jeg saa, saa jeg intet, som var godt. Nu er der idel Mørke om mig, og ud af Mørket skinner de rødeste Roser og de skønneste Ansigter. Om jeg fik mit Syn igen, blev jeg maaske atter blind.“

„Du skal vorde helbredet,“ sagde Stemmen. „Drag til Ondløse med din Husbond og dine Børn. Vejen er trælsom og lang, men du vil der finde en Kilde, og naar du tor dine Øjne i dens Vand, bliver du karsk. — Véd du, hvem jeg er?“

„Visselig ved jeg det,“ svarede hun. „Du er den, som tog mit Syn, da jeg intet saa. Nu giver du mig det igen. Det kan kun han, som er i Himlen, og for hvem intet er skjult.“

Hun bredte sine Arme ud og vilde falde ned og tilbede ham, men der var ingen, og Stemmen tav.

Saa gik hun den Vej, hun kendte nu saa godt, og fortalte sin Husbond og sine Børn, hvad der var hændt hende. De stimlede om hende med Fryderaab og gjorde straks alt parat til Rejsen.

De skulde vandre paa deres Fod, havde Stemmen sagt, og saadan gjorde de. Faderen gik forrest og spurgte om Vej, bagefter kom Sønnerne og Døtrene, som skifte-

vis førte den blinde Moder ved Haanden. Naar de var trætte, hvilte de sig ved Vejkanten, og den blinde vilde altid sidde der, hvor der var flest Blomster og skønnest Udsigt over Dalen. Saa fortalte de andre hende, hvordan der saa ud og gav hende Hænderne fulde af Blomster.

„Jeg sér det, jeg sér det,“ raabte hun glad.

Omsider naaede de Ondløse og fandt uden Vanskelighed Kilden, som var et lidet, indtil denne Dag af ingen paaagtet Vand langt ude i Ødemarken.

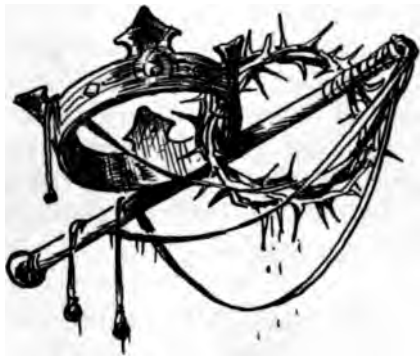
Da hun tre Gange havde badet sine Øjne i dets Vand, oplodes de, og hun saa, som hun havde sét før. Stormende tog de hende i Favn, men hun skød dem fra sig og bad, at hun maatte sidde lidt og komme til Kræfter efter Lykken, der var vederfaret hende. Hun kunde ikke taale at holde Øjnene aabne, men lukkede dem hvert Øjeblik og aabnede dem saa igen med et Smil og saa bestandig mere. Derefter sank hun hen i en dyb Slummer, og de vogtede sig vel for at vække hende. Først da Solen gik i Bjerger, vaagnede hun og saa da, som andre Mennesker sér.

Derefter drog hun og hendes hjem. Men forinden lod hun sætte tre Kors af Staal ved Kilden. Det ene satte hun til Minde om den Dag, hun blev blind. Det andet til Minde om den Dag hun blev seende igen. Det tredie til Tak for alt det, hun saa i Aarene, da hendes Øjne var lukkede.

Fra den Dag af blev Kilden i Ondløse berømt over det ganske Land. Blinde kom alle Vegne fra for at prøve dens Lægedom, og mange blev karske. De hængte saa Kranse paa de tre Kors og bragte deres Gaver til Kirken.

Nu er Korsene borte. Det kommer sig af, at ingen mere tror paa Kildens undergørende Kraft.

DET LYKKELIGSTE MENNESKE

EN Gang rejste Kongen af Danmark fra Nørrejylland til Sønderjylland.

Mørk i Hu og med Rynker i sin brede Pande red han hen ad Vejen mod Haderslev. Ingen af hans Mænd vovede at tale til ham. Ingen vidste, hvad der tyngede hans Sind, men det kunde alle se, at det var farligt at forstyrre ham i hans Tanker. Bønderne, de red forbi, strøg Huen af deres Hoved, men Kongen saa dem ikke. En kronet Hjort sprang over Vejen; men Kongen ænsede den ikke.

Saa nikkede Hofmændene heller ikke til Bønderne og lod Hjorten springe sin Kaas.

Som nu de kom tæt udenfor Haderslev, og det var Aften, holdt Kongen sin Hest an og stirrede hen for sig.

„Erland,“ sagde han saa.

Erland, som var hans Yndling, red frem og spurgte, hvad Kongen ønskede.

„Intet ønsker jeg,“ sagde Kongen. „Jeg tænker paa, hvor ringe Kongens Lykke er.“

Da gav Erland sig til at prise sin Herre i skønne Ord, som de nemt falder Hofmanden paa Tungen. Han talte om de Bedrifter, Kongen havde øvet, og gjorde dem større, end de var. Om Undersaatternes Kærlighed og Ærefrygt, om Dronningens Skønhed og Dyd. Om Kongebørnene, til hvilke alle Dannemænds Haab stod.

„Du taler som en Daare, Erland,“ sagde Kongen. „Just derpaa tænkte jeg, hvad Lykke der venter mine Børn.“

Erland Hofmand bøjede sig frem over Hestens Hals og stirrede.

„Herre,“ sagde han. „Dér kommer en Mand, som kan raade Skæbnens Runer. Tager jeg ikke fejl, er det den navnkndige Anselmus, Vismanden og Stjernetyderen. Hans Ord slaar aldrig fejl, om ellers I kan faa ham til at tale.“

Henad Vejen kom en høj Skikkelse, som lidt efter stod foran Kongens Hest.

Han var indhyllet i en sid Kappe, som han holdt saadan, at den skjulte Halvdelen af hans Ansigt. Man saa intet uden to Øjne, der snart brændte med en sælsom Glød, snart pludsslig sluktes som den dødes Blik, der brister. Paa Hovedet havde han en liden Hat, under hvilken et mægtigt hvidt Haar strittede til alle Sider. Paa Fødderne bar han Sandaler og i den ene af de Remme, hvormed de var fastbundne over Vristen, straaledede en stor Ædelsten af det rene Vand.

Han gik langsomt Fod for Fod, støttet paa sin Stav og lige løs paa Kongen og hans Rytterskare, som om han slet ikke saa dem.

„Hvem er du?“ sagde Kongen.

„Ja, hvem er du, som spørger?“ sagde Manden.

„Jeg er Kongen.“

„Jeg ser kun een Konge,“ sagde Manden. „Det er ham, som bor i Himlen. Jeg er langsynet, maa du vide, og ser forbi dem, som raader paa Jorden.“

„Det skulde undre mig, om ikke een af dem viser dig sin Magt og tager den Juvel, som skinner paa din Fod,“ sagde Kongen. „Aldrig saa jeg skønnere Ædelsten. Den er mere værd end mit halve Rige. Den skinner, som var den en Stjerne, som faldt fra Himlen.“

„Den er saa,“ sagde Anselmus. „Men flyt dig nu, at jeg kan komme frem.“

„Byder du Kongen vige?“ sagde Erland Hofmand.

Alle Mændene lo, og der fløj et Smil over Kongens mørke Ansigt. Men Vismanden rettede pludselig sin Ryg og satte Stokken haardt imod Jorden. I samme Nu blev alle Hestene vilde og for med deres Ryttere ind over Marken, Kongen foran de andre. Mange blev kastede af. Bandende og skældende trak de deres Dyr tilbage til Vejen.

Vismanden satte sig paa Vejkanten, tog en gammel Bog ud af sin Kapse og begyndte at læse uden at bryde sig det mindste om dem. Det var begyndt at mørknes, og Stjernerne blinkede frem paa Himlen.

Kongen stod foran den gamle, støttet til sit store Sværd. Længe stirrede han paa ham uden at tale.

„Anselmus,“ sagde han omsider. „Vil du svare mig paa mit Spørgsmaal, saa skal jeg gøre dig rigere end du har tænkt i dine Drømme.“

„Jeg drømmer ikke mer,“ sagde Vismanden. „For jeg sover ikke.“

„Sig mig, hvordan det vil gaa mine Børn,“ sagde Kongen.

„Derom ved jeg intet,“ svarede Anselmus. „Saa jeg Eder dog først i denne Stund og vidste ikke, at Gud

havde skænket Jer Børn. Jeg er ingen Troldmand, men jeg er klog paa Stjernerne og mangt og meget mellem Himmel og Jord. Havde jeg staaet ved Jeres Børns Vugge, da de saa Lyset, kunde jeg vel stillet deres Horoskop. Men se . . . se . . .“

Han sprang op saa rask som en Yngling. Han slap Staven og Bogen, han læste i. Han stod med oprakte Arme og sit Ansigt vendt imod Himlen. Hans Øjne skinnede, hans Læber skælvede, Ædelstenen paa hans Fod straaledede, saa ingen kunde holde ud at se paa den.

Hofmændene syntes, han voksede for deres Øjne til en Kæmpe, og veg rædde tilbage. Men Kongen gik et Skridt nærmere og stirrede paa hans Ansigt med Hænderne over sit Sværdhæfte.

„Hvad ser du, Vismand?“ spurgte han. „Fordølg mig ikke Sandheden, jeg beder dig saa mindelig.“

„Himlen ser jeg aaben,“ raabte Anselmus med høj Røst. „Jeg ser Guds Raad, som plejes i den syvende Himmel, hvor Ærkeenglene bor.“

„Hvad ser du? hvad ser du?“ sagde Kongen.

„Tys,“ sagde Anselmus. „Vogt dig, at ikke du forstyrrer mig, saa mit Blik forvildes.“

En Stund stod han tavs; da raabte han, saa det lød langt over Markerne:

„Se . . . se . . . det siger jeg Eder, at det Barn, som undfanges i Nat, han skal opnaa Ære og Yndest for Gud og vorde saa lykkelig som ingen, der vandrede paa Jorden.“

Da han havde sagt det, sænkede han sine Arme, og Lyset i hans Øjne sluktes. Det syntes for Hofmændene, som svandt hans Skikkelse atter ind, ja blev mindre end før. Undrende lagde de Mærke til, at Ædelstenen paa hans Sko var slukt som Lyset i hans Øje.

De pegede paa den og hviskede med hinanden derom. Men Kongen bøjede sig til Jorden, tog Stjernetydrens Stok og den gamle Bog og rakte ham dem.

„Du have Tak,“ sagde han. „Kom til mig paa mit Slot, og dit Ønske skal ikke være udtalt, før det er opfyldt.“

„Jeg har ingen Ønsker,“ sagde Anselmus.

Men Kongen sad allerede paa sin Hest og red mod Haderslev, fulgt af alle sine Mænd. Det var nemt at se paa hans Ansigt, at hans Mismod var svundet. Hofmændene talte muntert med hinanden, og Byens Porte var allerede i Sigte.

„Tror I paa Vismandens Tale om den Dreng, der skal undfanges i Nat, Herre Konge,“ spurgte Erland.

„Visselig gør jeg det,“ sagde Kongen. „Det lyster mig at være Fader til ham.“

„For en Jammerskade, at Dronningen blev paa Koldinghus,“ sagde Erland. „Ikke den hurtigste Ganger kan bære hende til Eder, eller Eder til hende, før Solen staar op.“

Kongen lo og sporede sin Hest.

„Dér Kongen er, dér er vel Dronningen,“ sagde han.

De naaede Staden og slog paa dens Porte, saa Vagten vaagnede i Skræk og vidste, det var enten Fjenden eller Kongen. Med Larm og Gny for Rytterskaren gennem de stille Gader op til Slottet.

„Erland,“ sagde Kongen. „Gak ud i Staden og find mig en Adelsfrøken, som er uden Lyde paa Legeme og Sjæl. Har du fundet hende, da før hende til mig, at hun kan sove hos mig i Nat, og Vismandens Ord saaledes fuldbyrdes.“

Erland Hofmand bøjede sig og gik.

Han gik til Stadens Borgmester, som just havde lagt

sig til Ro hos sin Hustru i den Tro, at Kongen sov sødeligt paa Slottet. Da han hørte Erlands Ærinde, vidste han ikke straks, hvad han dertil skulde svare. Men hans Hustru puffede til ham med Albuen, og saa spurgte Hofmanden, om ikke Kongen vilde gøre hans Datter Elsebe den Ære.

„Er hun en Adelsfrøken?“ spurgte Erland.

Det var hun jo ikke, maatte Borgmesteren indrømme. Han foreslog Hr. Eriks Datter i St. Annegade.

Men da rensede hun sig op af Tæppet, hvorunder hun havde skjult sig skjult og skreg:

„Hvad er det, du siger om Kongen en saadan Ting? du ikke, hun er skrutrygget som en Kælling?“

„Det er en Bedrøvelse,“ sagde Borgmesteren og kløede sig i Paryk. „Den Knop paa Ryggen, naar jeg rigtig ser paa den, naa ved jeg ingen bedre end Jomfru Karen Olufsdatter paa Torvet.“

„Er du af Lave, Mand,“ skreg Konen. „Kun lidet er hun bedre end en Tøjte. Ved jeg dog mindst tre Karlefolk i hvis Seng, hun har sovet.“

Borgmesteren indrømmede, at saadan sagde Rygtet, ihvorvel han ikke troede, det var sandt. Efter nogen Betænkning foreslog han da en tredie Jomfru og en fjerde og en femte; men mod dem alle havde hans Kone saadanne Indvendinger, at de plat maatte forkastes.

Raadvild saa den gode Mand hen for sig, fortvivlet ved Tanken om, at han ikke skulde kunne gøre Kongen til Behag. Da for han op med et Raab af Glæde.

„Nu ved jeg det,“ sagde han. „Jég har fundet, hvad vi søger, om ellers det er til at finde. I Morges kom

Louis Moë

her til Haderslev en ung og ædelbaaren Jomfru, som tog ind i Simon Hollænders Herberge og sikkert er der endnu, siden jeg intet har hørt om hendes Afrejse. Jeg ved ikke, hvad hun hedder, og hvem hun er; men til hende skal I gaa med Kongens Befaling.“

„Er hun skøn?“ spurgte Erland Hofmand.

„Saa skøn som ingen Kvinde, jeg saa,“ sagde Borgmesteren. „Hvid og rød som Mælk og Blod, bred om Barmen og smal om Midien.“

„Før mig til hende,“ sagde Erland.

Borgmesteren skyndte sig med at komme i Klæderne. Hans Hustru saa ond ud af Øjnene, men vidste intet at sige, eftersom hun jo ikke kendte den fremmede Jomfru.

Længe maatte de dundre paa Herbergets Dør, før de fik Værten vaagen; men saa lukkede han ogsaa op i en Fart, da han hørte, det var Borgmesteren og en af Kongens Mænd.

Da nu Erland forebragte ham Kongens Ærinde, klæde han sig under Huen og bad dem selv tale med Jomfruen. Hun var gaaet til Sengs og havde saadant et Øjesyn, at han ikke havde Lyst til at forstyrre hende. Han førte dem til hendes Kammer. Sagte traadte de ind, og Borgmesteren løftede Lygten over hendes Leje.

Hun sov med Hovedet paa den blottede Arm og smilte i Drømme. Det gyldne Haar faldt over hendes Skulder og Barm.

„Er hun ikke skøn,“ hviskede Borgmesteren.

Men da han i det samme saa paa Erland Hofmand, blev han helt forskrækket. Hans Kind var hvid som Døden, hans Læber skælvede, og hans Øjne stod fulde af Taarer.

„Gaa ud og lad mig være ene med denne Jomfru,“ sagde han.

Borgmesteren gik og smiskede til Værten, som biede udenfor.

„Nu kommer det an paa, om han er Kongen tro,“ sagde han. „Naa, det rager ikke mig. Min Gerning er endt. Nu gaar jeg hjem til mit, som ikke er saa fagert som det derinde.“

„Saa har man det i Fred for de Store,“ sagde Værten.

„For min Skyld maa Kongen gerne tage Kællingen,“ sagde Borgmestren. „Godnat.“

Men Erland sad paa Jomfruens Sengekant og store Taarer trillede i hans Skæg. For Jomfruen var hans Fæstemø. Saa vaagnede hun og lagde med et Frydeskrig Armene om hans Hals.

„Ak, Erland er det dig,“ sagde hun. „Endelig er du kommen. Jeg drog den lange Vej fra Huseby for at møde dig, naar du kom hid med Kongen, som du skrev mig til — inderlig være du takket for dit kærlige Brev. Men Erland . . . hvorfor græder du . . . er du syg . . . har du en anden kær?“

Da fortalte han det alt sammen, som det var. Hun hørte paa ham med store Øjne. En Stund sad de saa tavse med hinanden i Haanden. Maanen og alle Vorherres Stjerner skinnede ind paa dem gennem den lille Rude, og der var ganske stille, for Værten havde begivet sig til Ro, og alt levende i Byen sov.

„Sig mig min Hjertensven, hvordan vi slipper af denne Vaande,“ sagde hun.

Og hun græd ikke, saa stor var hendes Sorg. Og hendes Haand rystede ikke, saa stor var hendes Angst og Kvide.

„Jeg ved intet,“ sagde Erland.

„Gaa til en anden Jomfru,“ sagde hun.

„Det nytter intet,“ sagde han. „Borgmesteren véd det og Værten i Herberget, saa det kan aldrig skjules for Kongen. Og ingen i Staden er skøn som du. Jeg véd intet Raad uden det, at du giver dig Døden i denne Stund.“

„Det, du begærer af mig, er syndigt,“ sagde hun og rystede sorgfuldt paa Hovedet. „Om jeg gør det, kommer min Sjæl til evig at brænde i Helvedes Luer.“

„Da er der intet Raad,“ sagde Erland.

„Saa tag mig nu,“ sagde Jomfruen. „Tag mig og gør mig til din, forinden jeg bliver en andens, min Herre og Husbond, som du rettelig er.“

„Jeg svor Kongen Troskab og kan ikke tage, hvad hans er,“ sagde Erland.

Da stod Jomfruen op og klædte sig og sagde ikke et Ord mere. Ved Erlands Haand skred hun gennem de nattemørke Gader til Slottet. Og hans var Haanden, der aabnede Døren for hende til Kongens Kammer og lukkede den igen.

Næste Morgen kaldte Kongen Borgmesteren for sig og talte saaledes til ham:

„I svare mig med Eders Liv for den Jomfru, der sov hos mig i Nat, og drage Omsorg for hende paa alle Maader. Naar hun har født sit Barn, bringer I det til mig, dér hvor jeg er, og I skal blive kongelig belønnet.“

Derefter red han ud af Staden med alle sine Mænd, og forrest blandt dem red Erland Hofmand.

Paa Heden, en Mils Vej Syd for Byen, rejste en Kvinde sig af Lyngen, saa pludselig, at Kongens Hest blev sky. Men han var glad og vel til Mode og nikkede mildt til hende.

„Sig frem, hvad I vil, Morlil,“ sagde Kongen. „Dette er en Glædesdag og Eders Bøn er paa Forhaand tilstaaet, om ellers det staar i min Magt at opfylde den.“

„Ikke kommer jeg med nogen Bøn,“ sagde Konen. „Jeg kommer for at meddele Eder, at I er bleven skammelig bedragen af den, I troede bedst. Og for at I skal vide, at jeg ikke farer med løs Tale, saa er jeg Borgmesterens Kone i Haderslev.“

„Naa,“ sagde Kongen og lo muntert. „Visselig er Borgmesteren i Haderslev en god Mand og sin Konge tro. Men for hans Kone tør jeg ikke svare. Om saa det er Dronningen selv, siger hun stundom Ting, hun ikke kan staa ved.“

Alle Hofmændene lo undtagen Erland, som ikke kunde le mere.

„Skam den, som laster Dronningen, er det saa Kongen selv,“ sagde Konen roligt. „Men den Mand, som rider Eder næst, har skammelig sveget Eders Tillid i denne Nat.“

„Erland?“ spurgte Kongen.

„Just ham,“ sagde Konen. „I skikkede ham ud at skaffe Eder en ædelbaaren Jomfru, og han sov selv hos Jomfruen før I.“

Kongen stirrede paa Konen og paa Erland og rynkede sine Bryn.

„Hvad siger du til den Snak, Erland?“ spurgte han.

„Jeg siger, det er Snak,“ sagde Erland. „Jeg har været min Konge tro i denne Nat som hver en Nat og hver en Dag, jeg var i hans Hird.“

Borgmesterkone lo haanligt og sagde:

„Da vil Hr. Erland sagtens ogsaa nægte, at han var i Jomfruens Kammer og var der længe, mens hun laa i sin Seng.“

„Det nægter jeg ikke,“ sagde Erland.

„Da skal du dø,“ sagde Kongen, og i det samme fløj hans Sværd af Balgen.

Erland mødte rolig hans Blik, mens alle Mændene rædde veg tilbage.

„Du hørte Vismandens Ord om den Dreng, der blev undfangen i Nat?“ sagde Kongen.

„Jeg hørte det,“ sagde Erland. „Og I Herre Konge er Fader til Drengen.“

„Han lyver,“ skreg Borgmesterkonen. „Min Husbond saa det, og Værten i Herberget saa det.“

Da kløvede Kongen Erland Hofmands Hoved med et Hug og red derfra uden at se tilbage.

Dette skete St. Ansgars Dag.

I den Tid, som nu kom, levede Erland Hofmands Fæstemø i Haderslev og just i det samme Kammer i det samme Herberg, hvor Erland havde truffet hende. Ihukommende Kongens Befaling vilde Borgmestren føre hende til sit eget Hus; men derom vilde hun intet høre.

Da hun erfarede Erlands Død, viste hun intet som helst Tegn paa Sorg eller Vrede. Rolig levede hun i Herberget fra Dag til Dag. Stundom gik hun i Urtegaarden og bøjede sig over Blomsterne, som voksede dér. Men mest sad hun i sit Kammer med Hænderne i Skødet, og ingen kunde se paa hende, om hun var glad eller bedrøvet.

Uden for Herbergets Grund kom hun aldrig, uden naar hun gik i Messen. Alle vidste, at hun bar Kongens Barn under sit Hjerte, og bøjede sig for hende, naar hun gik forbi.

Da nu Tiden nærmede sig, hvor hun skulde føde, lod hun Borgmesteren kalde og talte saaledes til ham:

Handwritten note:
Erland Hofmands Hoved
kløvede af Kongen
St. Ansgars Dag
1514
1000

„Om kort Tid skal jeg føde Kongens Barn. Jeg ved helt vel, at jeg skal dø, naar Barnet er kommen til Verden, og jeg begærer, at I jorder mig i Urtegaarden udenfor dette Kammer. Saaledes vil jeg lægges i Kisten, at jeg vender Ansigtet mod Kammeret, og der skal ingen Sten og ingen Tavle sættes paa min Grav. Barnet bringer I til Kongen, saadan som han har befalet Eder det. Tillige giver I ham dette Brev og denne Ring, som han har skænket mig. Der er Guld til Værten for Graven. Her er mere Guld til de fattige og til Munkene, at de kan læse en Messe for min Sjæl.“

„Hvorfor taler I om at dø, Frue,“ sagde Borgmesteren. „I vil sikkert leve og blive karsk, saa I selv kan bringe Barnet til Kongen.“

Dertil svarede hun intet.

Da Dagen kom, fødte hun en dejlig Dreng. Hun bad, at de vilde løfte ham op, saa hun kunde se ham, og da hun havde set paa ham en Stund, rullede to tunge Taarer af hendes Øjne. Saa vendte hun sig om paa Puden og var død.

Borgmesteren jordede hende i Urtegaarden, som hun havde begæret, og drog derefter til Riberhus med Barnet og Brevet og Ringen. Han traf Kongen ene i sin Hal og mørk i Hu. Han havde afvist alle sine Mænd og sad ved sit Bæger med sit store Sværd mellem sine Knæ og dybe Rynker i Panden. Borgmesteren lagde Drengen paa Gulvet foran ham. Den lille skreg og rakte sine smaa Arme i Vejret, men Kongen stødte Barnet bort med sin Fod.

„Du frygter nok ikke for dit Liv, som vover at trænge dig ind til Kongen,“ sagde han. „Har mine Mænd ikke sagt dig, at jeg vil være ene?“

„De sagde det,“ sagde Borgmesteren, „Men jeg har

hørt af Kongens egen Mund, at jeg skulde bringe ham dette Barn, saa snart det var født. Moderen, som nu er død, men var en skøn og ædelbaaren Jomfru, mindede mig derom tre Dage, før hun fødte. Saa gav hun mig ogsaa denne Ring og dette Brev.“

Kongen tog Ringen og saa paa den, som den laa i hans Haand. Sælsomme Tanker for gennem hans Hoved, onde og gode. Han bøjede sig over Barnet og stirrede paa det. Saa brød han Brevet og læste det.

„Min Herre og Konge, du som tog mig med Vold Natten til St. Angars Dag i Haderslev. Jeg skriver dette i det samme Kammer, hvor Erland, som du dræbte med din Haand paa Heden, kom til mig. Naar du læser, hvad jeg her skriver, staar jeg for Guds Dom, som vil vorde mig mild, efterdi ikke jeg, men du gjorde det. Da er vor Søn hos dig, om ellers det er Guds Vilje, at du skal leve og se ham blomstre. Men skal du ikke det, da maa du vide, at det er Guds Straf for det, du har voldet. Thi Erland, din Hofmand, hvem du dræbte, var min Brudgom. Han kom den Nat for at føre mig til dig efter dit Bud og Stjernetyderens Spaadom. Men han vidste ikke, at det var mig, og jeg kendte ikke hans Bud. Glad rakte jeg ham min Mund til Kys, da han stod over mit Leje. Saa berettede han det, som det var, og al vor Lykke var ude og forbi. Han gav mig sit Sværd, at jeg kunde døde mig, men jeg turde det ikke for Guds Dom. Jeg bad ham tage mig i sin Favn, men han vilde det ikke, efterdi han var sin Konge tro, om ogsaa hans Hjerter skulde briste deraf. Saalunde gik det til, Natten til St. Ansgar i Haderslev i det Aar, som vi nu skriver. Og naar du læser dette, er jeg hos Gud og min Fæstemand, som du skikkede forud for mig, hvorover ikke han og ikke jeg

vrededes, da han elskede mig saare og ikke kunde elske nogen anden og ikke havde haft nogen glad Time, om han havde levet. Dermed har jeg sagt det, som det er. Gud opholde dig i din Magt og gøre dig god og tage dig til sig i sin Himmel, naar din Time slaar.“

Da Kongen havde læst dette Brev, brast han i en heftig Graad og var i mange Timer ikke til at trøste. Han gav Borgmestren rige Gaver og bar selv Drengen over til sin Søster og bad hende vogte ham saa vel, som var han Rigets Arving. Saa sprang han paa sin Hest og red ad Haderslev til, fulgt af sine Mænd. Borgmestren havde de imellem sig, og den gamle Mand var mere død end levende, da de naaede Staden.

Kongen knælede i Bøn ved Jomfruens Grav i Herbergets lille Urtegaard og sad længe i hendes Kammer. Han lod søge paa Heden efter Erland Hofmands Ben. Men ingen havde vovet at jorde den Mand, Kongen havde dræbt med egen Haand. Ravne og Ræve havde ædt hans Aådsel, og der var intet Spor tilbage. Da rejste Kongen en Bautasten paa Stedet, hvor hans tro Mand var død, og red tilbage til Riberhus.

Men Jomfruens Søn blev døbt med Pragt og Pomp og fik i Daaben Navnet Niels. Kongens Søster bar ham selv i Kirken, og hos hende blev han, til han fik en Vaabenmester, som skulde lære ham Mandsmod og Mandsgerning. Hver Dag saa Kongen til ham, naar han var paa Riberhus. Og var han i Leding eller paa Rejse glemte han ingensinde, naar han skikkede Brev og Bud at spørge, hvordan Drengen havde det. Prins Niels blev han kaldt af alle, og alle elskede ham. Prinsessen holdt af ham, som var han hendes egen Søn, og Dronningen var saare skinsyg, men vovede ikke at vise det.

Alt som nu Aarene gik, og Niels voksede til, blev han til alt mere Glæde for Kongen og alle ved Hoffet. Om saa det var Dronningen, glemte hun sin Skinsyge, naar hun saa den gullokkede Dreng med de milde, blaa Øjne og den skønne Mund. Han var flinkere i Dystridt end nogen af sine jævnaarige, rap paa Jagten og glad i Dansen. Han var munter og venuesæl som ingen. Mændene satte Lid til ham, og Kvinderne flokkedes om ham. Da han var tolv Aar, havde han allerede fulgt Kongen paa to Togter mod Venden. Da han var seksten, var han fuldvoksen som en Mand og skøn som ingen i Landet. Alle tænkte, han skulde arve Riget, endda han kun var et Elskovsbarn.

Om Kongen var i aldrig saa ondt et Lune, og det var han tidt, klarede hans Pande, naar han saa Prins Niels. Alene med Undtagelse af St. Ansgars Dag. Paa den Dag var Kongen mørkere i Sind end paa nogen anden Aaret rundt. Han kunde ikke taale at se sin Søn, undgik ham paa enhver Maade og gav ham onde Ord, naar han traf ham.

Men i det Aar, Prinsen fyldte de seksten, vaagnede han just paa St. Ansgars Morgen og saa Kongen staa ved sin Seng. Glad rakte han Armene ud, men Kongen veg tilbage og saa mørkt paa ham. Da besindede Prinsen sig paa, hvad Dag det var, og spurgte sin Fader, hvoraf det kom sig, at han hadede ham den ene Dag i Aaret, siden han led ham saa godt alle de andre.

„Bed til Gud, Dreng, at du aldrig maa faa det at vide,“ sagde Kongen og gik hastigt bort.

Prinsen lod sin gode Hest sadle og red ene ud i Skoven med sin Falk paa Haand og sin Bue over Skuldren. Han tænkte over det, han ikke kunde raade, og vidste ikke, hvor han skulde faa Besked.

Som nu han red, saa han en overmaade gammel Mand, der sad paa et Gærde og saa paa ham.

Han havde en gammel, spids Hat paa Hovedet og en luvslidt Kappe, som han holdt saadan, at den skjulte hans halve Ansigt. Man saa kun hans Øjne, der var sælsomt store og snart tindrede som Nattens Stjerner, snart sluktes igen, som Stjernerne blegner, naar Dagen gaar. I Haanden havde han en Stav og en gammel Bog. Paa hans Fod sad en kostelig Ædelsten. Den var som hans Øjne, snart funkledede den, snart sluktes den igen.

„Velmødt, Prins Niels,“ sagde den gamle og lod Kappen falde, saa hans mægtige, hvide Skæg bølgede frem.

Prinsen holdt sin Hest an og nikkede venligt til ham. Det undrede ham ikke, at Manden kendte ham, for det gjorde alle. Men han undrede sig over, at han selv aldrig havde sét ham før, og sagde det til ham.

„Det er rimeligt nok, at I ikke mindes mig,“ sagde den gamle. „I saa mig aldrig før i Dag.“

„Hvor kender I mig da?“ spurgte Prinsen.

„Jeg saa Jer før, endda I ikke saa mig,“ sagde den gamle. „Bi lidt — er det ikke St. Ansgars Dag?“

„Gud bedre det, jo,“ sagde Prinsen.

„Da saa jeg Eder første Gang, i Dag for sytten Aar siden,“ sagde Manden.

„I forveksler mig med en anden,“ sagde Niels. „Den Gang var jeg ikke født.“

„Det var I ikke,“ svarede Manden. „Alligevel saa jeg Jer. Jeg saa Jer i Stjernerne og Eders Liv og Skæbne, den Nat I blev undfangen. — Men sig mig, hvorfor sukkede I saa sørgmodigt, da jeg nævnede St. Ansgar? For en skøn ung Mand og tilmed en Prins maa den ene Dag i Aaret vel være saa god som den anden.“

„St. Ansgar er en sørgelig Dag for mig,“ sagde Prinsen. „Den Dag ser jeg sjældent min Faders Ansigt, og naar jeg ser det, er det ondt.“

„Det er vel saa,“ sagde den gamle. „Men I maa ikke vredes paa ham derfor. Visselig har han Grund til at se mørkt paa St. Ansgar som paa ingen anden Dag i Aaret.“

„Hvem er I, som ved saa meget, og kan I sige mig mer,“ spurgte Niels. „Jeg giver Eder Guld, jeg har i mit Bælte — jeg giver Eder min Falk og min Bue — I maa tage min Hest, som er den bedste i Kongens Stald, og jeg vil gaa gladere hjem til Fods, end jeg red ud, om I kan raade mig denne Gaade.“

„Jeg har ingen Brug for Eders Gaver,“ sagde den gamle. „Anselmus hedder jeg, og Menneskene kalder mig en Vismand, fordi jeg ikke er en Daare som de. Jeg kan læse i Stjernerne, fordi jeg aldrig saa efter Kvinder og Guld og Ære paa Jorden, men vendte fra min Ungdom Øjet derhen, hvor Gud er. I Dag for sytten Aar siden mødte jeg Kongen, Eders Fader, som han drog fra Kolding til Haderslev. Han var tung i Sindet, som I er nu og vilde vide af mig, hvad Lykke der skulde times hans Børn. Derom kunde jeg intet sige ham. Men som jeg sad ved Vejen, og Mulmet faldt, og Stjernerne blinkede frem, aabnedes mine Øjne, og jeg saa, at der i denne samme Nat skulde undfanget en Dreng, hvem der var større Lykke beredt, end ellers bliver Menneskene til Del paa Jorden. Det sagde jeg til Kongen, Eders Fader. Saa sporede han sin Hest og red til Haderslev og magede det saa, at han blev Fader til Drengen.“

„Og denne Dreng er jeg?“ raabte Prinsen glad. „Mig skal en stor Lykke times? Hvor kommer det

sig da, at min Fader gribes af Tungsind, hver Gang St. Ansgars Dag rinder op? Visselig elsker han mig og under mig Lykken.“

„Hør nu, hvad der videre tildrog sig, og hvad Daarnerne har skjult for Jer,“ sagde Anselmus.

Derefter fortalte han det altsammen, som det var hændt. Om Jomfruen og hendes Fæstemand, den tro Erland, hvorlunde de havde talt sammen i Kammeret, og saa havde han ført hende til Kongens Kammer. Hvorlunde han var bleven dræbt næste Morgen paa Heden af Kongens egen Haand. Han fortalte om Jomfruen, der havde boet i det lille Kammer i Herberget, til hun havde født sin Søn, og saa var død og jordet i Urtegaarden. Endelig om Kongens Anger og Bod.

Prinsen stirrede paa ham, mens han talte. Han spurgte ikke, for der var intet at spørge om. Han tvivlede ikke, for der var intet at tvivle paa. Men da Beretningen var til Ende, lagde han sit Ansigt i sine Hænder og sad længe saadan. Anselmus sad paa Gærdet og sagde ikke mere.

Da tog Niels Hænderne fra Ansigtet og saa paa den gamle.

„Du have farvel og Tak,“ sagde han blot.

Han lod sin Falk flyve og saa ikke engang efter den, som den forsvandt i den høje Luft. Han slap Tøjlen paa sin ædle Hest, brød Buen i Sønder over sit Knæ og kastede sit Sværd i Græsset. Saa vandrede han med bøjet Hoved og tunge Fjed ind i Skoven.

Tre Dage gik han i Skoven. Da han om Morgenens paa den fjerde, traadte ind i Hallen paa Kongens Slot, ræddedes alle Hofmændene over den Forandring, der var foregaaet med ham.

Han var bleven en gammel Mand. Hans Haar var

hvidt, hans Kinder hule og blege. Hans Øjne laa dybt i deres Huler, og om hans Mund var der et Drag af Smerte, sørgeligt at se hos saa ung en Mand og tusindfold mere sørgeligt for dem, som elskede ham.

De stimlede alle om ham og besvor ham at sige, hvor han havde været, og hvad der var hændt. Kongen greb hans Hænder, saa ham forfærdet i Øjet og kunde ikke sige noget. Men Prinsen rystede blot paa Hovedet og bad sin Fader, at han maatte tale med ham i hans Lønkammer.

Did gik de, og det varede længe, før de kom ud deraf. Men da de kom, var Kongens Aasyn mørkere, end nogen havde set det, og Prinsens ikke gladere.

Fra den Dag af var al Glæde vegen fra Hoffet. Niels tog ingensinde mere Del i nogen Fest eller Lystighed. Aldrig red han paa Jagt, aldrig rørte han Spyd eller Sværd. Ingen saa ham nogen Tid smile. Bestandig søgte han Ensomhed og tilbragte Dagen i Faste og Bøn. Han drak ikke andet end Vand og spiste kun Urter og Brød. Han aflagde sine kostelige Klæder og iførte sig en grov Haarskjorte. Den, som søgte ham om Natten, fandt ham liggende paa de nøgne Knæ paa Stengulvet, hensunken i Bøn og hudflettende sig med Svøber, saa Blodet piblede af hans Skuldre.

Naturligvis vakte hans nye Levesæt stor Sorg ved Hoffet, og stundom tog Kongen sig over at prøve paa at glemme det. Da for han larmende paa Jagt med alle sine Mænd. Kokken brasede i Stegerset, og Mundskænkene løb med de fulde Kander. Fedelen klang, og Dansen gik paa Højenlofte. Men det muntre Liv varede aldrig mer end en Dags Tid eller to, for Glæden var ikke ægte. Var Prins Niels iblandt dem, saa han paa dem med sine dybe, sørgmodige Øjne, og var han der

ikke, havde de hverken Ro eller Rist, og mindst Kongen.

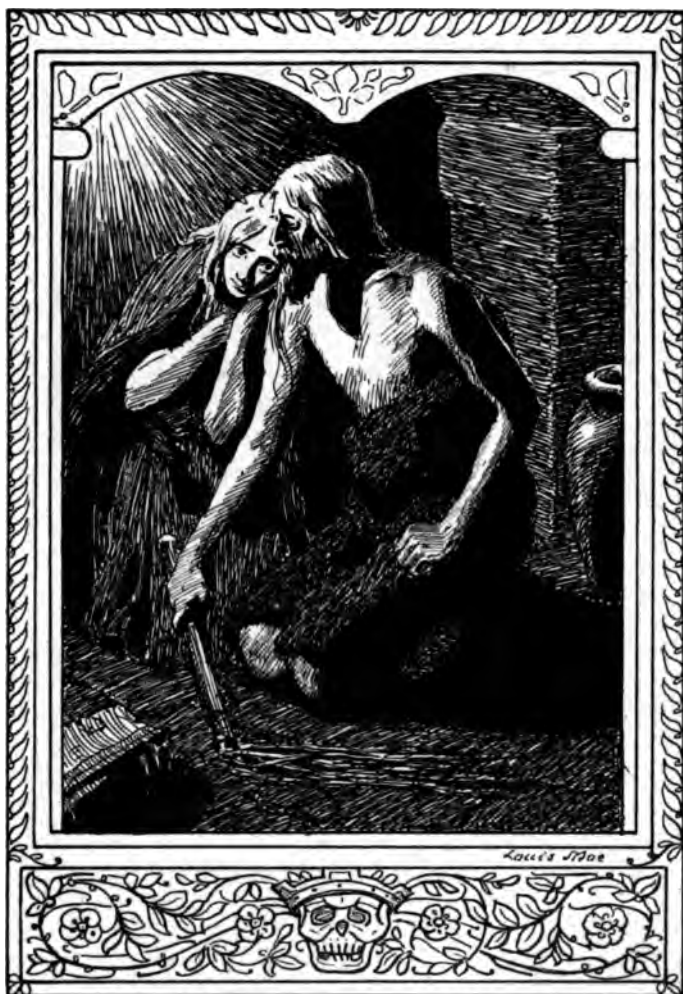
Blandt alle Hoffets Folk var der ingen, der tog sig det saa nær, som en ung og ædelaaaren Jomfru ved Navn Edith.

Hun var Marskens Datter og opvokset sammen med Prins Niels, til hvem hun bar stille Elskov. Hun var den skønneste Pige ved Hoffet, og alle tænkte, at Prinsen skildede Marsken stillede derefter, og det var ikke havde noget derimod. Ing fordi hun havde ingen Fjender. større Venlighed end

ikke n hun gik, og hun hendes Hjerter saa tungt, at hun m og spørge ham, om ikke der rante rt ns Ve, saaledes at han atter kunde blive glad og frisk som forhen. En Aften silde, da alle sov paa Slottet, sneg hun sig med bankende Hjerter gennem de lange Gange og stod højt rødme i hans Kammer.

Hun fandt ham, som de havde fortalt hende. Han laa i sin Haarskjorte, saa ikke en Gang op, da hun traadte ind, men bad højt og svang Svøben, saa Blodet sprang. Hun lagde sig tavs ved Siden af ham paa det kolde Gulv, lænede sit Hoved mod hans Skulder og kyssede Blodet bort.

„Hvad vil du Edith?“ spurgte han og saa op, og der var ingen Smil og ingen Glæde i hans Ansigt. „Gak til dit Kammer og sov i Fred. Her er intet Sted for dig at være. Min Sjæl er borttrykket fra denne Jord. Jeg kæmper med mit Legeme at døde dets syndige Begær.

„Hvad har du forbrudt, at du farer saa ilde frem mod dig selv?“ spurgte hun og græd heftigt. „Vend tilbage til os andre, hvor du var før. Vi savner dig alle; men ingen som jeg, din Barndoms Legesøster. Elsker du mig ikke mere? Har du glemt vore Vandringer i den grønne Skov? Kom, vi vil vandre igen derude, hvor der skønt. Din Hest staar herreløs i Stalden, din Tjener har intet at tage sig til, din Edit græder sine Øjne røde.“

Han saa paa hende med fjerne Øjne og sagde:

„Om du vil knæle hos mig her i Bøn, om du vil pidske din Skulder med denne Svøbe i Anger og Bod, da er du velkommen i denne Nat og i alle Dage og Nætter, Gud lader os leve paa denne syndige Jord. Hvis ikke, da gaa og lad mig i Fred.“

Da gik hun skamfuld bort med sin forsmaaede Elskov og kom ikke mere tilbage.

Næste Dag bad Edith sin Fader, Marsken, om hun maatte blive given i Kloster, siden Livet havde tabt al Glans for hende. Da han trængte paa for at erfare, hvad der pludselig havde vakt en saadan Beslutning, fortalte hun ham under Taarer om det Besøg, hun havde aflagt hos Prinsen. Hendes Moder, som stod hos, slog hende paa hendes Kind og sagde:

„Ilde er det, naar Pigerne gaar til Karlene paa deres Kammer. Visselig er der ringere Udsigter for vor Datter nu, end den Gang ingen kunde sige hende andet end godt paa.“

„Lad vor Datter være den hun er,“ sagde Marsken. „Naar de unge Karle ikke gaar til Pigerne, da maa vel Pigerne gaa til Karlene tænker jeg, om ellers Verden skal opholdes. Nu gaar jeg til Kongen. Han var alle Dage selv en Karl.“

Derefter forebragte han Kongen Sagen, som den var og spurgte, om hans Datter var god nok til at Prins Niels kunde ægte hende. Kongen svarede ja, om ellers Prinsen vilde have hende, for tvinges skulde han ikke. Nu skulde Marsken stille Sagen i hans Haand.

Kongen begav sig nu fluks til Prinsens Kammer, men fandt ham ikke der. Der laa Bønnebøger og den blodige Svøbe, hvormed han tugtede sit unge Legeme. Der laa et stort og kosteligt Krucifix, som han havde tiltusket sig i Klostret for alle sine Vaaben og Heste. Men der var intet i Kammeret, der kunde tyde paa, at det husede en fyrstelig Herre, som en Gang kunde komme til at bære Rigets Krone. Kongen saa med Sorg paa det altsammen og gik saa ud i Abildgaarden for at søge efter sin Søn.

Han fandt ham siddende paa en liden Bænk med Haand under Kind og tungt Blik og satte sig ved Siden af ham. Men saadan var Niels' Aasyn, at Kongen ikke kunde finde de Ord, han havde haft paa Tongen, da han gik fra Marsken. Længe sad han tavs og ridsede med sit store Sværd i Gruset, mens han overvejede, hvordan han skulde gribe Sagen an. Omsider lagde han Haanden paa Niels' Skulder og sagde med mild og sagte Røst:

„Min Søn, du som er mig kærest af alle mine Sønner — hvad tænker du paa i denne Stund?“

„Jeg tænker paa min Moder, hvem jeg aldrig saa, og hvem min Fødsel kostede Livet,“ sagde Niels. „Var hun from og god?“

„Visselig var hun det,“ sagde Kongen og lod sit Hoved synke. „Jeg saa hende jo knap. Aldrig før den den Nat, du blev undfangen, og aldrig siden. Du ved det jo altsammen. Jeg gav dig jo det Brev, hun skikkede

mig med dig. Aldrig levede der bedre Kvinde i Verden. Var hun her i denne Stund, vilde jeg vide hende Tak for Gud. Men nu er hun død forlængst. Lad hende hvile i Gravens Fred, som hun længtes imod, og lad os tale om de levende. Hvad tykkes dig om Marskens Datter Edith?“

Prinsen svarede ikke, men saa ufravendt paa Kongen, der bandede vogtede paa hans Miner.

„Fader,“ sagde han saa. „Sig mig det — om Moder og Erland Hofmand den Nat havde aabenbaret dig, at de havde hinanden kær, var du da afstaaet fra dit Forsæt og havde ladet dem fare i Fred?“

„Det havde jeg vel,“ svarede Kongen.

Men saa rettede han sig i pludselig Vrede og sagde stolt:

„Hvad ved jeg derom. Jeg er Kongen. Jeg har fejlet mod Erland og gjort den Bod, jeg kunde. Han bragte mig sin Fæstemø, og jeg tog hende. Jeg vilde avle den Dreng, som skulde blive det lykkeligste Menneske i Verden. Gud bedre mig for ham, jeg fik. Her sidder han paa mit Slot, en Munk og ikke en Mand. Den Kvinde, han har kær, gæster ham om Natten paa hans Kammer, og han byder hende Svøben og Bønnebogen i Stedet for at tage hende i Favn.“

„Hvad er Lykken?“ spurgte Niels. „Ved du det, min Konge og Fader?“

„Lykken er Livet,“ sagde Kongen og rejste sig brat, saa stor og stolt og skøn han var. Lykken er Kamp og Magt og Elskov. Lykken er den Mands og Kvindes, som tager den. Men havde jeg saasandt Stjernetyderen Anselmus her, han skulde dingle i Galgen, før Sol gaar ned.“

„Den Lykke har I forskertset for mig,“ sagde Prinsen.

Kongen løftede sin Haand for at slaa ham, men mødte hans sørgmodige Blik og lod Haanden falde.

„Min Søn,“ sagde han. „Gør, som jeg beder, og du vil velsigne mig en Gang. Ægt Marskens Datter, om du elsker hende, eller hvem ellers din Hu staar til. Bind dit Sværd om Lænd som den Kongesøn, du er, rid paa Jagten med mig, træd Dansen paa Højenlofte, og de Skygger vil fly, som formørker dit Sind. Længe nok har de hvilet paa mit. Jeg har bødet for den Brøde, jeg begik uden at vide det. Jeg har lidt saa meget for dig, at du ikke bør lide mere.“

„Jeg kan det ikke,“ sagde Prinsen.

„Jeg skal udruste et Korstog mod de hedenske Vender,“ sagde Kongen. „Der kan du tjene Gud bedre end ved at bede Natten bort.“

„Jeg kan det ikke,“ sagde Niels,

Saa tog han Kongens Haand og lignede i den Stund sin Moder mer end nogensinde.

„Min Konge og min Fader,“ sagde han. „Giv mig en Plet i dit Rige, der er langt fra Larm og Lystighed. Der vil jeg bygge en Kirke og et Kloster og finde en større Lykke end den, du har tiltænkt mig.“

Kongen saa paa ham og saa, at hans Ord havde ingen Magt.

„Det ske, som du vil“, sagde han med brudt Røst og gik hastigt bort.

Da nu Prinsens Beslutning rygtedes, blev der stor Sorg og Forargelse ved Hoffet. De kom til ham med gode Ord og Spot og Haan; men han svarede dem ikke og hørte knap paa dem. Kongen lod udgaa Opbud til Leding og drog mod Venderne for at døve sin Sorg i Krigens Larm. Han havde ikke set Prinsen, siden den Dag i Urtegaarden og drog af Slottet uden at sige ham farvel.

Men blandt Hofmændene var der en ung Adelsmand, som hed Hugo og alle Dage havde været Prinsen saare kær. Han havde baaret en lønlig Kærlighed til Marskens Datter, men tvunget den, da han saa hendes Elskov til Niels. Nu gik han til hende og bød hende sit Hjerte og sin Haand.

„Jeg bliver ingen Mands paa Jorden,“ sagde Edith.
„Den Dag Niels drager herfra, tager jeg Sløret.“

Derefter gik Hugo til Prinsen, fortalte ham det altsammen, som det var sket, og bad, at han maatte følge ham derhen, hvor han drog, og dele hans Kaar, til Døden skilte dem. Glad gav Niels sit Minde, og tre Dage efter vandrede de op i Jylland, begge i Pilgrimsdragt og med Stav i Haand.

De vandrede langt og længe. En Aftenstund kom de til Aarhus, hvor den Gang ingen Stad var, men alene nogle Hytter, hvor Fiskerne boede nær Bugten, som gav dem deres Føde. Et Stykke henne ved Stranden laa St. Olafs Kirke.

Her syntes Prins Niels var saa fredeligt og skønt, som han ønskede sig det. Han bød Hugo drage til Ribe og begære Midler til at bygge Kirken og Klostret, som Kongen havde lovet ham. Saa hurtigt ske kunde, rejste der sig baade Kirke og Kloster af Kampesten og Egetømmer og rundt om dem en lille By. Thi Rygtet om Niels' Fromhed var spredt vidt over Landet, ikke mindst fra Hoffet, og mange var de, som trætte af Verden og dens Glans søgte hid for at leve i hans Nærhed.

Selv tog han Bolig i Klostret og havde altid hos sig Hugo, der delte hans Celle og hans Andagtsøvelser, om end han ingenlunde kom ham nær i Faste og Selvpinsler. Thi deri havde Prinsen ikke i Verden paa den

Tid sin Mage. Saa udholdende fastede han, og saa ubarmhjertig svang han Svøben over sit udpinte Legeme, at det saa ud, som om han ikke længer vandrede paa Jorden. Men de, som havde set ham, sagde, at hans Aasyn blev skønnere, eftersom hans Legeme svandt hen.

En Dag kom Kongen ridende og gæstede ham.

Det varede en Stund, før han kunde sige noget, saa slagen blev han af Sønnens store Øjne, der straaledede fra hans visne Legeme.

„Er du nu lykkelig, min Søn?“ sagde han saa og tog varlig hans tynde Hænder mellem sine store og stærke. „Du ser ud, som var du alt paa Vej til Himlen og havde sagt den syndefulde Verden farvel.“

„Det har jeg ogsaa,“ svarede Niels. „Jeg længes svarlig efter, at Gud tager mig til sig. Og ingen Mand i Eders Rige er saa lykkelig som jeg.“

Da Kongen red tilbage ad Skanderborg til, mødte han Stjernetyderen Anselmus, der kom vandrende i sin lurvede Kappe med Staven og den gamle Bog og den dyrebare Ædelsten i Skoremmen.

„Gjorde jeg dig din Ret, dræbte jeg dig paa Stedet,“ sagde Kongen.

„Kongen sidder paa Tronen for at gøre Ret“, sagde den gamle og saa ham frygtløst i Øjnene. „Han har sagtens mangt et Liv paa sin Samvittighed, saa eet mer eller mindre gør hverken fra eller til. Forgangen Dag saa jeg en Bautasten paa Haderslev Hede, der meldte om det.“

„Der sagde du et sandt Ord“, sagde Kongen. „Kongens Lod er ikke nem, og han har lettere til at fejle end andre. Men det er hans Pligt at straffe Bedragerere, og du bedrog mig den Nat for St. Ansgar, da du lovede mig, at min Søn skulde blive lykkeligere og mægtigere end nogen paa Jorden.“

„Var det din Søn?“ sagde Anselmus spottende. „Derom stod der intet i Stjernerne.“

„Jeg tvang Stjernerne,“ sagde Kongen. „Jeg gjorde Sønnen til min.“

„Det gjorde du,“ sagde Anselmus. „Og siden tvang Stjernerne dig og gav ham en Lykke, en Daare som du ikke kan begribe.“

„End Magten da?“ sagde Kongen.

„Bi, til han er død,“ sagde Vismanden. „Da skal han gøre det, du aldrig mægtede i levende Live. — Men giv nu Plads, jeg maa fort.“

Han stødte sin Stav i Jorden, og Hestene stejlede og sprang med deres Ryttere over Marken som hin Nat før St. Ansgar, da han mødte Kongen første Gang. Rolig vandrede han sin Kaas. Hofmændene vilde sætte efter ham og dræbe ham. Men Kongen bød dem afstaa derfra.

„Lad ham fare,“ sagde han og red hastigt til Skanderborg og kom aldrig mer til Aarhus.

Nu er der kun at fortælle hvordan Prins Niels' Ry for Hellighed voksede og bredte sig alt længere ud i Verden, alt imens Aarene gik.

En Nat hændte det, at Hugo saa i Drømme et sælsomt Syn. Han saa tolv unge Klerke træde ind i Cellen, hvor han og Prinsen sov. I Hænderne havde de skinnende Vokskerter, og alle var de iførte prægtige Purpurkjortler og Messekaaber. Langsomt skred de frem under højtidelig Sang.

Hugo for op af Søvn, fortalte Prinsen sit Syn og spurgte, hvad mon det skulde betyde.

„Det betyder, at jeg skal dø i næste Nat,“ sagde Niels.

Da det blev Morgen, lod han alle Munkene og alle Folk i Byen kalde sammen og talte til dem saa sælsomt og smukt, at de bevægedes over al Maade. Han

velsignede hver enkelt af dem og tog Afsked med ham. Han uddelte alt sit Gods til de fattige og forordnede, at han vilde begraves i St. Olafs Kirke. Sluttelig bød han Hugo, at han, naar han var død, skulde drage til Kongen og bringe ham hans sidste kærlige Hilsen. Derfra skulde han uopholdelig begive sig til Haderslev og bede ved hans Moders Grav.

Da Midnatsklokken slog, udaandede han, idet han sang en Lovsang og med saa skønt et Smil paa Munden, at det aldrig gik dem, som saa ham, af Minde. I Haanden havde han den Ring, Kongen havde givet hans Moder, og det Brev, hun havde skrevet til ham, og saa fast holdt han disse to Klenodier, at de ikke kunde vristes fra ham, men fulgte ham i Kisten.

Biskoppen, som selv vilde forrette hans Jordefærd, syntes, at St. Olufs Kirken var for ringe et Sted til den fromme Prins' Grav, og bestemte derfor, at hans Kiste skulde hensættes i St. Nicolaus Klosterkirke. Men den Nat, det skulde ske, faldt en Stjerne fra Himlen ved den østre Side af St. Olufs Kirken, og efter dette Jærtegn vovede Bispen ikke andet end at opfylde Prinsens Ønske.

Efter dette Jærtegn kom der mange andre.

Der voksede ved Graven et Æbletræ, som bar herlig Frugt, der skikkedes til Kongens Hus, saa længe han levede. En Morgen krøb en Tyv op i det for at stjæle af Æblerne. I det samme blev han lam i alle Lemmer, saa han ikke kunde flytte sig hverken frem eller tilbage. Da bad han Hellig Niels om Tilgivelse, lovede, at han aldrig oftere vilde stjæle, og blev karsk igen.

Ved Graven stod der et aabent Skrin, hvori de fromme kunde nedlægge deres Gaver. Blandt mange andre Kostbarheder laa der to kunstige Sølvøjne, som

en blind havde nedlagt, da han havde faaet sit Syn igen ved Hellig Niels Hjælp. De fristede en Gang en Tyv, saa han tog dem. Da nu han vilde skynde sig bort, gav han sig at løbe og løbe hele Natten ad Horsens til, hvor han havde hjemme. Men da det blev Morgen, saa han, at han endnu var paa St. Olufs Kirkegaard og ikke var kommet af Stedet. Da skriftede han sin svare Synd, gav Sølvøjnene tilbage og fandt atter hjem. En anden Gang stod nogle fattige Arbejdsfolk tæt ved Graven og klagede over Tørst. Da sprang en Kilde frem af Jorden til deres Husvalse. Den Kilde søgtes siden af mangfoldige syge og gav dem Lægedom.

Rygtet om disse Jærtegn og om mange flere for viden om Land og kom ogsaa til Kongen, som nu sad gammel og graa paa Riberhus, drog ikke mer i Leding, men tænkte over, hvad der var haendt ham i hans Liv, og var mildere end fordem.

„Visselig havde Stjernetyderen Ret,“ sagde han og slog Kors for sit Bryst. „Min Søn var lykkeligere og mægtigere end noget Menneske paa Jorden.“

Sælsomt var det, at der af Prins Niels' Grav altid udstrømmede en saadan sød og liflig Lugt, at ingen nogensinde havde fornummet Magen.

Da der nu en Gang blev Fejde i Landet, og Fjenden havde slaaet sig ned paa Øen Hjelm, blev Folket bange for, at den søde Lugt skulde lokke ham over til Aarhus. De flyttede derfor Hellig Niels' Kiste og hans Skrin, som længst var fuldt af kostelige Gaver længere ind i Landet til St. Clemens' Kirke.

Men fra den Stund af ophørte den liflige Lugt af hans Ben ganske og kom aldrig igen, ligesom der heller ikke skete flere Jærtegn ved Graven.

INDHOLD

- 7 ELLEPIGEN**
- 31 LYKKEPER**
- 37 BRUDEKRANSEN**
- 63 METTE GAASEPIGE**
- 71 DE TRE KORS**
- 83 DET LYKKELIGSTE MENNESKE**

EVENTYRSKRINET

EVENTYR SKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF
CARL EWALD

FJERDE BIND

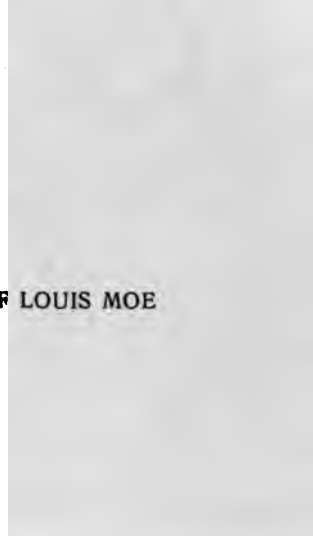

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

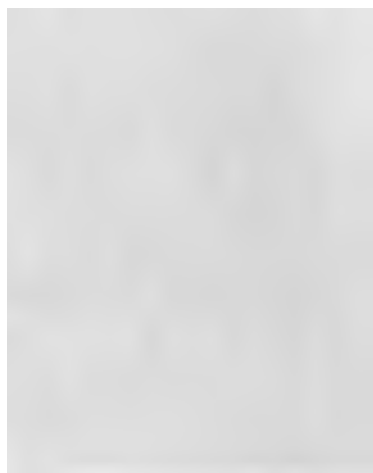
FORLAGETS BOGTRYKKERI

1907

TEGNINGER AF LOUIS MOE

NÆRIG PER

DER var engang en Gaardmand, som hed Nærig Per. Det sidste Navn havde han faaet i Daaben paa samme Maade som andre kristne Mennesker. Det første havde han erhvervet sig ved en umaadelig Gjerrighed, der gjorde ham berygtet langt ud i Landet. Skønt han var en meget rig Mand, undte han næppe sig selv Maden. end sige da andre, og han havde det største Besvær med at faa Folk til at tjene hos sig, saa knapt han holdt dem. Men nogen maatte han jo have til at passe Kreaturerne, og hvad der ellers faldt for.

Den, der havde været længst hos ham, var hans Avlskarl, som hed Lars. Han var en overmaade skikkelig Fyr og saa fattig, at han maatte tage, hvad der faldt for. Derfor var det, han blev paa Gaarden, og saa fordi

han var trolovet med den ældste Datter af Nærig Pers Husmand.

Hun hed Stine og røgtede sin Faders eneste Ko, dér hvor den gik langs Vejkanten og tog sig en Bid hist og her. Hun holdt lige saa meget af Lars som Lars af hende. Men hun var klogere end han, og derfor kunde hun ikke forstaa, hvordan det skulde gaa til, at saadan to fattige Mennesker nogensinde kunde komme sammen.

„Det giver sig,“ sagde Lars. „Bare vi bier.“

„Det hjælper ikke at bie, naar der ikke er noget at bie efter,“ sagde Stine. „Vi kommer til at gøre noget.“

„Ja, hvad skal vi gøre?“ sagde Lars.

Saa var det en Aften, Nærig Per stod udenfor Døren og snakkede med Lars.

„Jeg kan ikke begribe, saa meget der gaar med,“ sagde Gaardmanden. „Det er grueligt, saa de Folk æder. Og nu kommer Høstens Tid, og vi skal have Daglejere, og saa lægger de mig fattige Mand helt øde. Kan du ikke passe lidt bedre paa, Lars? Jeg gør, hvad jeg kan, men jeg kan da ikke være alle Vegne.“

„Husbond skulde tage sig en Kone,“ sagde Lars. „Hun kunde hjælpe Jer med at passe paa.“

„Ja, bare man kunde finde en, der ikke aad for meget,“ sagde Nærig Per.

Saa gik han ind og lagde sig til at tænke paa det. Men Lars gik ned til Stine, som sad paa Vejgrøften og ventede ham, alt imens hun bandt sin Hose.

„Nu skal vi have en Kone paa Gaarden,“ sagde han.

„Hvordan det?“ spurgte Stine.

Lars fortalte, hvad han havde sagt til Husbonden, og Stine sad med Hosen i sit Skød og saa hen for sig.

„Hvad tænker du paa, Stine?“ sagde han.

„Jeg tænker paa det, du sagde,“ svarede hun. „Og

nu har jeg tænkt ud. Hvis bare du vil gøre, som jeg siger, saa skal jeg blive Kone paa Gaarden, og saa kan vi da ses hver Dag.“

Det syntes Lars jo ikke saa godt om; men paa den anden Side tænkte han, at hvis Stine virkelig kunde blive Gaardmandskone, saa havde han ikke Lov til at staa hendes Lykke i Vejen. Det sagde han ogsaa til hende, og hun nikkede og tog fat paa Hosen igen,

„Det giver sig nok altsammen,“ sagde hun. „Er jeg først Kone paa Gaarden, saa skulde det gaa løjerlig til, om ikke det endte med, at du blev Manden. Hør nu, hvad jeg siger til dig. Naar Husbond igen snakker om at tage sig en Kone, saa skal du fortælle ham, at du kender en, som lever af den bare Luft, saa hun vil rigtig været noget for ham.“

„Ja, men det gør jeg jo ikke, Stine,“ sagde Lars.

„Jo, du gør, Lars,“ sagde Stine.

„Hvem er da det, Stine?“ sagde Lars.

„Det er mig, Lars,“ sagde Stine. „Sig du det bare til Husbond, saa skal jeg nok sørge for Resten.“

Næste Aften stod Nærig Per igen udenfor og snakke med Lars.

„Ved du, hvad jeg tænker paa, Lars?“ sagde han.

„Hvor skulde jeg vide det fra, Husbond?“ sagde Lars.

„Jeg tænker paa det, du sagde i Gaar, at jeg skal tage mig en Kone,“ sagde Nærig Per. „Bare jeg vidste en, som ikke aad for meget. Du kender mere til Pigerne i Sognet end jeg, og hører du Tale om en, som er smaattærende, saa kan du lade mig det vide. Om ellers det bliver til noget, skal Du faa ti Rigsdaler.“

„Jeg siger Tak for Tilbudet, Husbond,“ sagde Lars.

„De ti Rigsdaler kan jeg ellers tjene lige med det samme, for jeg kender en Pige, som lever af Luften.“

„Det var Fandens,“ sagde Nærig Per. „Hvad er saa det for en Pige?“

„Det er saamænd ikke andre end Husmandens Stine hernede i Engen,“ sagde Lars.

„Lever Stine af Luften?“ sagde Nærig Per og gjorde store Øjne.

„Hvad skulde hun ellers leve af?“ sagde Lars. „Saa mange Børn der er, og ingenting har jo Manden. Ja, jeg ved jo ikke uden, hvad de siger; men Husbond kan jo selv gaa ned og spørge hende ad.“

Næste Dag gik Nærig Per ned ad Husmandens Hus til og mødte paa Vejen Stine, som drev med Koen.

„Gaa nu lille Ko,“ sagde hun. „Gaa nu lille Ko . . . gaa for den, som lever af den bare Luft.“

„Hvad er det, du siger?“ sagde Nærig Per,

„Jeg siger det, som sandt er,“ sagde Stine.

„Lever du af Luften?“ sagde Nærig Per.

„En maa jo tage det, en kan faa,“ sagde Stine. „Vi er jo tretten Børn hjemme, og der kan jo aldrig blive Mad nok til os allesammen. Saa har jeg indrettet mig saadan.“

„Det er fornuftigt gjort af dig, Stine,“ sagde Nærig Per. „Nu jeg ser rigtig paa dig, synes jeg ogsaa, du er en svært pæn Pige. Hvad vilde du sige til, om du kunde blive Gaardmandskone?“

„Jeg tænker jeg vilde sige, tak den som byder,“ sagde Stine.

„Ja, saa byder jeg dig,“ sagde Nærig Per. „Min Gaard er god nok, som du ved, og naar jeg engang er død, faar du den kvit og frit til Arv og Eje. Men Kosten bliver der ingen Forandring med.“

„Nej, lad det bare blive, som det var før,“ sagde Stine. „I kan jo se, jeg trives godt ved det.“

Saa holdt Husmandens Stine Bryllup med Nærig Per og flyttede ind paa Gaarden.

Tiden gik, og Gaardmanden saa aldrig, hun aad det mindste. Hun var ogsaa skrap nok til at passe paa Folkene, naar han var i Stuen, og hvad hun stak til Lars, saa han ikke noget til.

„Ja, nu har du det fedt og godt, Stine,“ sagde Lars. „Saa faar det gaa med mig, som det kan; men det vil jeg sige dig, at jeg vender aldrig min Hu til nogen anden Pige.“

„Det skal du heller ikke, Lars,“ sagde Stine. „Giv bare Tid, saa kommer det altsammen.“

Og mens nu Stine saadan levede af den bare Luft, saa blev hun efterhaanden saa tyk og fed, at Gaardmanden ikke kunde lade være at lægge Mærke til det. En Dag kaldte han Lars bag om Længen og sagde til ham:

„Du kommer til at tage og hjælpe mig lidt, lille Lars. Jeg har nu gaaet og set paa vor Mor, og skønt hun ikke æder andet end Luft, saa bliver hun tykkere og federe, for hver Dag der gaar.“

„Saa skulde Husbond rigtig æde det samme som Madmor,“ sagde Lars. „Det er jo farligt, saa mager I ser ud.“

„Jeg kan aldrig tro, det gaar rigtig til,“ sagde Nærig Per. „Kan du ikke sige mig, om hun æder noget, uden at jeg ved af det?“

„Nej, hvor skulde jeg kunde sige Jer det?“ sagde Lars, „Jeg ser aldrig noget. Det skulde være, om hun aad noget oppe paa Gæstekammeret.“

„Ja, hvordan skal jeg faa det at vide?“ sagde Nærig Per.

„Jeg ved det ikke,“ sagde Lars. „Uden I vil krybe ind i den store Dyne, der ligger deroppe. Saa kunde

jeg sy den til bagefter og lade der være et lille Hul, saa I kunde kigge ud og se ad.“

„Det var godt,“ sagde Nærig Per og gned sig i Hænderne.

Han gik straks til Stine og sagde:

„Jeg kommer til at rejse væk fra dig en Dags Tid eller to, lille Kone. Lad mig se, du styrer Gaarden godt saa længe.“

„Det skal jeg nok lille Mand,“ sagde Stine. „Bare du kommer frisk og rask hjem til mig igen.“

Saa listede han sig bag om op paa Gæstekammeret, og Lars sprættede Dynen op og syede ham ind i den. Da det var besørget, gik han ned i Køkkenet til Stine og tog hende til en Side.

„Hør nu, Madmor,“ sagde han. „Om ellers I vil æde noget oppe paa Gæstekammeret, saa skal I ikke gøre det idag, for Husbond ligger i Dynen og passer paa.“

„Tak skal du have for det, Lars,“ sagde hun. „Jeg skal nok lønne dig engang, fordi du tjener mig tro.“

Saa kaldte hun paa sine Piger.

„Hej, Piger,“ sagde hun. „Solen skinner saa dejligt i Dag. Det er bedst, I gaar op paa Gæstekammeret og tager den store Dyne ned i Gaarden og banker den godt igennem. Men lad mig se, I ikke sparer paa Kræfterne.“

Pigerne tog fat paa Dynen og slæbte af med den.

„Jøsses, hvor den er tung,“ sagde de.

„Ja, det tror jeg,“ sagde Stine. „Der er mange, mange Pund Fjer i den, og de er stoppede saa tæt, saa der var nok til Sengklæder til en hel Familie. Men derfor maa I ogsaa slaa ordentligt til, saa det kan bide godt igennem.“

Saa tog de Kæppene og slog løs, saa Sveden sprak

dem af Panden. Nærig Per laa jo indeni og var ved at gaa til af Pine men turde ingenting sige. Da de ikke aarkede mere, bar de Dynen op igen paa Gæstekammeret, og næste Morgen krøb Gaardmanden ud og var saa medtagen, at han knap kunde støtte paa Benene.

„God Dag igen, lille Mand,“ sagde Stine. „Er du allerede dér igen? Men jøsses dog, saa du ser ud.“

„Ja, jeg er faldet blandt Røvere,“ sagde han.

Saa fik hun ham i Seng og plejede ham godt, til han var kommen over det.

Men da der var gaet nogen Tid, undredes han paa ny, saa fed og rund hun var, og snakkede igen med Lars om det.

„Paa Gæstekammeret aad hun ingenting,“ sagde han. „Men federe og federe bliver hun for hver Dag. Kan du ikke sige mig, hvordan det hænger sammen, Lars?“

„Hvor skulde jeg vide det fra, Husbond?“ sagde Lars. „Det skulde være, at hun aad noget i Skorstenen. Jeg kunde jo hisse Jer ned i den, saa kunde I selv se ad.“

„Tak for det, Lars,“ sagde Nærig Per.

Han gik til Stine og sagde, at nu maatte han destoværre ud og rejse igen.

„Det er da skrækkeligt, saa du farter om i den sidste Tid,“ sagde Stine. „Men naar det skal være, saa skal det jo være. Rejs du kun med Gud. Jeg skal nok passe Gaarden.“

Saa sagde han farvel og gik bag om Huset, og Lars hissede ham ned i Skorstenen, hvor han hang mellem de andre Skinker, som skulde røges.

„Om I har i Sinde at æde noget i Skorstenen, Madmor, saa skal I ikke gøre det idag,“ sagde Lars afsides til Stine. „For Husbond hænger deroppe og passer paa.“

„Tak for det, Lars,“ sagde Stine.

Saa hentede hun en stor Bunke vaadt Kvas og stak Ild i det, saa det røg noget frygteligt. Da Lars mente, at Husbond havde faaet nok, hissede han ham op igen, saa listede han sig udenom og kom ind ad Porten.

„Naa, du vil ikke ud at rejse, lille Mand?“ sagde Stine.

„Jeg blev saa syg, at jeg maatte vende om igen paa Vejen,“ sagde Nærig Per.

Og saa puttede Stine ham i Seng og plejede og passede ham paa det bedste.

Denne Gang varede det længere, inden han kom sig igen. Men omsider var han da rask, og da der var gaaet nogen Tid, fik han igen ondt af, saa fed og trind Stine holdt sig.

„I Skorstenen aad hun ingenting,“ sagde han til Lars. „Men jeg skal nok komme efter det, bare du vil hjælpe mig. Kan du ikke give mig et godt Raad?“

„Ja, det forrige var jo ikke saa godt,“ sagde Lars. „Men ellers vil jeg da gerne være Husbond til Tjeneste. Kunde det ikke tænkes, hun tog sit Foder i Kælderen?“

„Det kunde være,“ sagde Nærig Per fornøjet. „Men hvordan skal jeg gemme mig dernede.“

„Jeg ved det skam ikke,“ sagde Lars. „Jo, der staar rigtignok en gammel Øltønde. Den kunde I krybe ind i, og saa kunde jeg slaa Bunden i, og I kunde titte ud af Spundshullet, om hun æder noget dernede.“

„Tak for det, Lars,“ sagde Nærig Per.

Saa gik han til Stine og sagde, at det var meget kedeligt, men han maatte da af Sted igen.

„Du skulde ikke rejse fra mig, lille Far,“ sagde hun. „Det ender jo bare med, at du kommer syg hjem ligesom sidst.“

„Der er ikke noget at gøre ved den Ting, lille Mor,“ sagde Nærig Per. „Jeg tænker ogsaa nok, det gaar mig bedre denne Gang. Lad mig nu se, du passer paa Gaarden og lukker godt af for Madskabet, saa Folkene ikke stjæler.“

„Det skal jeg nok, lille Far,“ sagde hun.

Saa gik han ud ad Porten og listede sig bag om og kom ned i Kælderen og krøb ind i den gamle Øltønde. Lars slog Bunden i og gik saa til Stine.

„Om I vil æde noget i Kælderen, da skal I ikke gøre det i Dag,“ sagde han. „Vor Far ligger i den gamle Øltønde.“

„Tak for det, Lars,“ sagde Stine.

Hun kaldte paa Pigerne og sagde til dem:

„Sikken I gaar og driver i Dag. Skynd Jer at faa Vandet over i den store Kedel. Der staar en gammel Øltønde nede i Kælderen og stinker, saa jeg ikke kan holde det ud. Naar Vandet er rigtig kogende, kan I bære det ned i Kælderen og hælde det paa Tønden, saa den bliver skoldet godt ud.“

De gjorde, som hun sagde, og da Lars siden fik Nærig Per halet frem, var han skoldet næsten helt ihjel. Det var alt det, at han kunde slæbe sig rundt om Længen og ind ad Porten.

„Jøsses, lille Far, hvordan er det du ser ud?“ sagde Stine. „Det er da ogsaa rent galt. For hver Gang, du rejser fra mig, bliver du mere syg. Jeg tror bestemt, det kommer af, at du æder for meget. Du skulde leve af Luften ligesom jeg. Se bare paa mig, hvor godt jeg er ved Huld.“

Nærig Per var saa syg, saa han ikke kunde tale, og hun lagde ham i Seng og passede ham og plejede ham. Men denne Gang varede det dobbelt saa længe som de andre Gange.

„Lars,“ sagde hun saa til Karlen. „Vor Far er syg og kan ikke tage sig af Gaarden, saa jeg maa styre den i hans Sted. Det er bedst, du i Morgen tidlig tager de to fede Stude, der staar paa Stalden, og trækker dem til København og sælger dem. Pengene kan du selv beholde, fordi du har tjent mig saa tro, og hvordan var det . . . jeg synes, du fortalte mig engang, at Husbond skyldte dig ti Rigsdaler?“

„Det gør han,“ sagde Lars. „Han lovede mig dem, hvis jeg skaffede ham en Kone, som levede af den bare Luft.“

„Dem har du saamænd ærlig fortjent, Lars,“ sagde Stine.

Hun tog en Tidalerseddel i Nærig Pers Skuffe og flyede ham den, og saa drog han af Sted med Studene.

To Dage efter var Nærig Per da saa vidt, at han kunde komme op af Sengen og gaa ned i Stalden, støttet paa to Stokke.

„Hvor er mine fede Stude, Mor?“ sagde han.

„Dem har jeg ædt,“ sagde Stine. „Jeg skal sige dig, jeg blev saa ked af den bare Luft, at jeg trængte til lidt Kødmad.“

Nærig Per tabte den ene Stok og saa forskrækket paa hende.

„Ja, men Mor, hvor er da Huderne?“ sagde han.

„Dem har jeg ædt,“ sagde Stine.

Nærig Per tabte den anden Stok og blev ganske bleg om Næsen.

„Ja, men Mor, hvor er da Hornene?“ sagde han.

„Dem har jeg ædt,“ sagde Stine.

Nærig Per virrede med Hovedet og saa sig forvildet om i Stalden.

„Ja, men Mor, hvor er da Lars?“ sagde han.

„Ham har jeg ædt,“ sagde Stine.

Nærig Per styrtede til Jorden ramt af Slag.

De bragte ham i Seng og hentede Doktoren og gav ham al den Medicin, der var paa Apoteket. Men det hjalp altsammen ikke noget, og Trediedagen derefter var han død.

Stine begravede ham og arvede Gaarden og giftede sig med Lars, og de levede lykkelige til deres Dages Ende.

SMEDEN FRA HAMMERUM

VORHERRE og St. Peter kom en Vinterdag spadserende til Hammerum.

Der var fælt Islag, og derfor gled de hele Tiden paa deres Træsko.

„Jeg tænker, vi gaar indenfor hos Smeden derhenne og faar vores Træsko skærpede,“ sagde Vorherre.

„Gør ikke det,“ sagde St. Peter. „Den Smed er en ugudelig Karl. Han har sluttet Kontrakt med Fanden, som skal hente ham, naar han har fyldt sit halvtred-sindstyvende Aar.“

„Stakkels Mand“, sagde Vorherre. „Hvad faar han saa for det?“

„Han faar saa meget Arbejde, han vil have, al sin Tid,“ sagde St. Peter.

„Ja, Fanden kan saamænd skaffe Folk nok at bestille,“

sagde Vorherre. „Men jeg ser nu ikke rettere, end at vi maa gaa ind til Smeden alligevel, for her er ingen anden, og vi kan ikke staa paa Benene.“

Saa kom de da til Smedien, og der stod Smeden udenfor og var i Færd med at beslaa en Hest.

„Hvorfor skruer du ikke Hestens Ben af og tager dem ind paa Ambolten?“ sagde Vorherre. „Saa behøvede du da ikke staa herude i Kulden og glide paa Islaget.“

„Den Kunst har jeg ikke lært,“ sagde Smeden og lo.

Vorherre skruede med det samme alle fire Ben af Hesten og lagde dem ind paa Ambolten, og der stod saa Smeden og skoede dem, mens hans Dreng maa-bede. Derefter skruede Vorherre Benene paa igen, og saa var den Ting i Orden.

„Jeg tror, du er dygtigere end Fanden selv,“ sagde Smeden.

„Det tror jeg med,“ sagde Vorherre. „Men kan du nu skærpe vores Træsko?“

Smeden tog Skoene og slog Søm i, og det var gjort paa et Øjeblik.

„Hvor meget er jeg dig saa skyldig?“ sagde Vorherre.

„Min Sjæl om jeg vil tage Betaling af en Karl som dig,“ sagde Smeden.

„Tak, den som byder,“ sagde Vorherre.

Saa bød han og St. Peter Farvel. Men da de var komne et lille Stykke hen, stod Vorherre stille og saa sig tilbage.

„Det var nu lige godt ikke rigtig, at den Smed ingen Betaling fik,“ sagde han saa. „Hvad mener du, om vi gik tilbage og lod ham faa tre Ønsker?“

„Det nytter aldrig en Smule,“ sagde St. Peter og ry-

stede paa Hovedet. „Han har jo solgt sin Sjæl til Fanden og glemmer naturligvis det vigtigste.“

„Ja, lad os nu se ad,“ sagde Vorherre.

Lidt efter stod de i Smedien igen, og Vorherre spurgte Manden, om han vilde have tre Ønsker.

„Ja, hvad skulde det vel være?“ sagde Smeden og kløede sig i Hovedet.

„Det maa du selv bestemme,“ sagde Vorherre.

„Glem nu ikke det vigtigste, Smed,“ sagde St. Peter.

„Nej, Død og Pine,“ sagde Smeden. „Det har du nok Ret i. Ja, saa ønsker jeg da, at den, der sætter sig i min Stol derhenne, ikke kan rejse sig, uden at jeg giver ham Forlov til det. Jeg skal sige dig, de Satans Dreng er saa slemme til at gaa derhen og stjæle af mine Søm.“

„Det er svært, saa du bander,“ sagde Vorherre. „Men dit Ønske er dig tilstaaet. Hvad ønsker du saa mere?“

„Tænk nu paa din Salighed,“ sagde St. Peter.

„Ja, det har du min Salighed Ret i,“ sagde Smeden.

„Hvis jeg maa ønske en Gang til, saa beder jeg da om, at hver og en, som kryber op i mit Pæretræ, bliver hængende deroppe, lige til jeg byder ham gaa ned igen. Jeg skal sige Jer, de Satans Dreng er saa rent tossede efter mine Pærer.“

„Godt,“ sagde Vorherre. „Saa har du kun eet Ønske igen.“

„Tænk dig nu godt om, Smed, og bed Herren hjælpe dig,“ sagde St. Peter.

„Ja, jeg ved Herren hjælpe mig ikke, hvad mere jeg skal ønske mig,“ sagde Smeden. „Jo . . . stop lidt . . . jeg har her min lille Skindpung . . . kunde det ikke blive saadan, at den, der kom ned i den, ikke kunde

slippe ud igen uden min Tilladelse? For jeg skal sige Jer, min Kone er saa slem til at hugge Skillinger af den, naar jeg er fuld.“

„Dit Ønske er opfyldt,“ sagde Vorherre.

Saa gik de hen ad Vejen igen.

„Der kan Du se, det gik, som jeg sagde,“ sagde St. Peter. „Han glemte sin Salighed. Bare vi ikke var gaet ind til ham.“

„Naa, ja,“ sagde Vor Herre og sukkede. „Træskoene fik vi da skærpede, og Manden har det vel ikke værre, end han havde det før.“

Da nu Smeden havde fyldt de halvtreds, kom Fanden spadserende og skulde hente ham.

„Er du parat?“ spurgte Fanden.

„Gud bevares,“ sagde Smeden. „Du tillader vel nok, at jeg skoer den Hest færdig, jeg lige er i Lag med, for jeg kan da ikke være bekendt at rende fra halvgjort Arbejde. Vær saa god at sætte dig ned paa Stolen saa længe.“

Fanden satte sig og kunde jo ikke komme op igen. Han sad der i fire Dage og skældte og bandede, saa det var grueligt. Smeden og Drengene passede deres Arbejde som ellers og fløjtede og sang. Saa var der en, der kom til at støde Fanden en glødende Jernstang i Øjet, og saa var der en, der rent af Vanvare ramte ham med Forhammeren i Hovedet. Den femte Dag kunde han ikke længere holde det ud.

„Hvis du vil hjælpe mig op af den forbandede Stol, Smed, saa skal du faa ti Aar til,“ sagde han.

„Ja, saa vær saa god at rejse dig,“ sagde Smeden.

Væk var Fanden, og Smeden arbejdede og fløjtede og sang og drak lige til sin tresindstyveaarige Fødselsdag. Saa stod Fanden der igen.

„Kom nu Smed,“ sagde han.

„Gud bevares,“ sagde Smeden. „Jeg skal straks være til Tjeneste. Du tillader vel nok, at jeg pakker lidt sammen i en Bylt.“

Det gjorde han, og saa begyndte han og Fanden at gaa hen ad Vejen. Men lige med eet stod Smeden stille.

„Nu har jeg glemt en Ting alligevel,“ sagde han.

„Hvad er saa det?“ sagde Fanden.

„Aa,“ sagde Smeden, „Jeg vilde bare saa gerne have et Par Stykker af mine dejlige Pærer med mig. Det tegner til at blive varmt i Vejret, og du kan ikke tro, hvor de Pærer lædsker. Tillader du, jeg kryber op i Træet og plukker mig en Lommefuld?“

„Nej, jeg gør saamænd ikke,“ sagde Fanden. „Er de Pærer virkelig saa gode?“

„Udmærkede,“ sagde Smeden og smækkede med Tungen.

„Saa skal jeg selv krybe op og hente nogle,“ sagde Fanden.

Saa krøb han op i Pæretræet og fyldte sine Lommer, og saa kunde han jo ikke komme ned igen. Smeden hentede sine Læredrenge og alle Byens Folk, og de samlede sig under Træet og strittede Sten efter Fanden og blev ved med det i otte samfulde Dage.

„Lad mig saa komme ned,“ sagde Fanden. „Saa skal du faa ti Aar til.“

„Vær saa god,“ sagde Smeden. „Kom du bare.“

Fanden steg ned af Pæretræet og haltede derfra. De ti Aar gik, som de andre var gaet, og nu var Smeden halvfjerds, og Fanden stod igen i Smedien.

„Denne Gang gælder der ingen Udflugter,“ sagde han.

„Det gør der vel ikke,“ sagde Smeden. „Nu skal jeg straks være der.“

Saa pakkede han sin Hammer og Tang, og hvad han ellers kunde hitte af sit Værktøj, ind i sit Skødskind og vandrede nok saa taalmodig hen ad Vejen med Fanden. De gik og gik, og Fanden blev efterhaanden tryk paa, at Smeden ikke denne Gang vilde prøve paa at narre ham. Saa satte de sig ned ved et lille Faarehus, der stod paa Marken, og skulde hvile sig lidt.

„Er det virkelig sandt, at du kan gøre dig lige saa stor og lige saa lille, du vil?“ sagde Smeden.

„Vel er det sandt,“ sagde Fanden.

„Det kunde jeg nok lide at se engang,“ sagde Smeden. „Er du bange for at gaa ind med mig i det Faarehus og saa gøre dig saa stor, at du klemmer mig ud af Huset?“

„Gerne for mig,“ sagde Fanden.

De gik saa ind i Huset, og Fanden pustede sig saadan op, at Huset revnede, og Smeden fløj langt hen ad Marken.

„Det var svært,“ sagde Smeden. „Det havde jeg ikke troet. Men kan du virkelig gøre dig lige saa lille, som du kan gøre dig stor?“

„Det kan jeg,“ sagde Fanden og kroede sig.

Smeden tog sin lille Skindpung frem og lukkede den op.

„Kan du blive saa lille, at du kan krybe i den?“ sagde han.

En, to, tre, og Fanden var i Skindpungen.

Smeden lukkede den i og puttede den i Lommen, gik saa hjem til Smedien igen, lagde Pungen paa Ambolten og sagde til sine fire Drenge:

„Nu tager I hver den største Hammer, I kan finde, og saa slaar I løs paa Pungen dér. Den trænger til at blive lidt flad.“

Drengene slog, og Fanden skreg, saa det hørtes over syv Kirkesogne. I samfulde fjorten Dage hamrede de paa Pungen fra Morgen til Aften, saa nær som den Tid, de spiste. Saa gav Fanden sig til sidst.

„Lad mig slippe ud, Smed,“ sagde han. „Saa skal du faa ti Aar til.“

„Hvad skulde jeg med ti Aar?“ sagde Smeden. „Enten jeg er halvfjerds eller firs, det kan saamænd være det samme. Slaa bare løs Drengene.“

Drengene slog, saa Gnisterne fløj, og Fanden jamrede.

„Ja, saa giver jeg dig fri for bestandig,“ sagde han.

„Det er en anden Sag,“ sagde Smeden. „Vær saa god.“

Han lukkede Pungen op, og Fanden røg derfra i saadan en Fart, at de knap kunde se ham.

Nu gik det ene Aar og det andet, og Tiden kom, da Smeden lagde sig i sin Seng og skulde til at dø ligesom andre kristne Mennesker. Præsten kom og berettede ham. Smeden bad pænt med ham og døde og gik ad Vejen til Himmerige, for det syntes han, var det rimeligste. Siden han var sluppen løs fra Kontrakten med Fanden, mente han, han kunde lige saa godt komme derop som enhver anden. Sin Hammer og sin Tang havde han under Armen i sit Skødskind, for dem vilde han nu lige godt ikke skilles fra, før han saa, hvad det blev til.

Saa kom han da ogsaa til Himmelens Port, og der stod St. Peter.

„God Dag, god Dag,“ sagde Smeden.

„God Dag,“ sagde St. Peter. „Naa . . . nu kender jeg dig igen . . . det var dig, som skærpede Vorherres og mine Træsko.“

„Det var som Fanden,“ sagde Smeden, „Var det Jer? Ja, nu er jeg da død og kommer for at bede om Logis.“

„Det kan du ikke faa her,“ sagde St. Peter. „Du husker nok, Vorherre gav dig tre Ønsker, og dem gjorde du kun en daarlig Anvendelse af.“

„Saa min Salighed gjorde jeg ikke nej,“ sagde Smeden. „Havde jeg ikke haft dem, saa havde Fanden taget mig med Hud og Haar.“

„Ja, det var netop din Salighed, du glemte,“ sagde St. Peter. „Derfor kan du ikke komme i Himmelen.“

„Ja ja, ja ja,“ sagde Smeden og tog sit Værktøj, som han havde sat fra sig paa Jorden. „Med Forlov at spørge, hvor skal jeg da hen, for et Sted maa jeg da være?“

„Du skal til Helvede,“ sagde St. Peter.

„Ja, jeg kender ikke Vejen,“ sagde Smeden. „For jeg kom jo hver Gang kun et lille Stykke med Fanden.“

„Gaa du bare ad den brede Vej der til venstre,“ sagde St. Peter. „Saa kommer du nok frem.“

„Tak for det,“ sagde Smeden.

Saa gik han og naaede ganske rigtig til Helvedes Port og bankede paa. Fanden lukkede selv op. Men da han saa, det var Smeden, smækkede han øjeblikkelig Porten i igen.

„Det er en gal Historie,“ sagde Smeden og klæde sig i Hovedet. „Det lader ikke til, de vil have mig nogen Steder, og jeg kan da ikke blive ved saadan at rende rundt og tosse.“

Han tænkte lidt over det, og saa stillede han sig op tæt ind mod Muren, for han regnede ud, at Fanden nok vilde kigge efter, om han var gaet.

Det slog ogsaa til. Fanden aabnede først Porten paa Klem, og da han ingen saa, lukkede han den helt op.

Lige i det samme kastede Smeden sin Hammer og Tang og Skødskind og det hele ind ad Porten, saa Fanden forskrækket røg tilbage.

„Du kommer ikke ind,“ sagde han.

„Gud bevarer,“ sagde Smeden. „Saa tit du har været efter mig, saa tænkte jeg, jeg var velkommen, naar jeg kom af mig selv. Men det kunde aldrig falde mig ind at jeg trænge mig nogen paa. Du tillader vel nok, at jeg tager mit Værktøj.“

„Tag det bare og skrup saa af med dig,“ sagde Fanden.

Smeden gik indenfor Porten og satte sig paa Skødskindet og blev siddende, alt hvad saa Fanden skældte og bandte.

Der sidder han endnu.

PRÆSTEKONENS SYND

ENGANG for mange Aar siden levede der et Steds i Jylland en skøn ung Jomfru, som hed Kristine.

Hun havde en eneste Søster, som giftede sig, og da hun skulde i sin første Barselseng, kom Kristine til hende for at pleje hende.

Men nu hændte det sig, at Fødslen var usædvanlig besværlig og trak ud i hele tre Dage. I al den Tid sad Kristine trofast ved Barselkonens Leje, hjalp hende og trøstede hende og led med hende. Men saa gruelige var de Pinsler, den syge gennemgik, og saa hjerteskrærende de Skrig, hun udstødte, at den unge Jom-

fru næsten ikke syntes, et Menneske kunde holde dem ud.

Da saa omsider Barnet kom til Verden, døde Moderen i det samme, og da de havde begravet hende, og Kristine drog hjem til sit, svor hun en dyr Ed i sit Hjerte, at hun ikke vilde gifte sig, før hun var bleven saa gammel, at hun ikke mere kunde føde Børn, for saadan en Pine som Søsterens vilde hun da aldrig komme i.

Der n[] len at der kom baade en og to Bejler[] var hun jo og havde ogsaa noget paa[] var desuden saa from og dydig som[] et. Hun afviste dem alle uden at give[] fordi hun ikke vovede at tale om den[] havde svoret. Men da Aarene gik[] endes Skønhed, blev Bejlerne ved at[] hun havde fyldt sit halvtredsindstyve[] e[] ... der en Præst, hvem hun omsider gav sit Ja.

De holdt saa Bryllup, og hun flyttede ind i Præstegaarden, og de levede en Tid lang med hinanden, som rette kristelige Ægtefolk skal. Han var glad ved hende og hun ved ham, og alle Sognebørnene ærede og agtede dem.

Saa var det Juleaften, at de gik sammen fra Kirken, hvor Præsten havde holdt Gudstjeneste. Der laa Sne, og Maanen skinnede, saa det var lyst som den klare Dag. Hun gik forrest, fordi hun skyndte sig hjem at anrette Julegrøden. Han kom et Par Skridt bagefter hende. Saa blev han pludselig staaende stille.

„Kristine, Kristine,“ sagde han. „Hvad er det dog, jeg ser først nu?“

„Hvad ser du, min kære Mand?“ sagde hun.

„Du har jo ingen Skygge, Kristine,“ sagde han.

„Har jeg ingen Skygge?“ sagde hun.

Hun drejede sig rundt og saa paa Sneen og blev var, at det var sandt, som han sagde.

„Det var da sælsomt,“ sagde hun.

Men han var ganske bleg og tog hende i Armen og saa hende stift i Øjnene.

„Kristine, Kristine,“ sagde han. „Hvad er det, du har gjort og skjult det for mig?“

„Jeg har ingenting gjort, min kære Mand,“ sagde hun og saa rolig paa ham igen.

Men Præsten var i saa heftigt et Sindsoprør, at han ikke kunde flytte Foden og næppe tale. Store Taarer randt af hans Øjne, og han foldede sine Hænder og tabte den hellige Bog i Sneen.

„Du er jo syg, min kære Mand,“ sagde hun, bøjede sig og tog Bogen op og vidskede den af i sit Skørt. „Visselig har jeg ingenting gjort, som kan gøre dig saa forskrækket. Kom nu og gaa med hjem, at ikke Julegrøden svides.“

„Der er ingen Julegrød for dig og mig, Kristine,“ sagde Præsten. „Ved du da ikke, at den, som mister sin Skygge, har dræbt et Menneske?“

Kristine saa et Øjeblik forskrækket paa ham. Saa lo hun og tog ham i Armene og drog ham mod Præstegaarden.

„Hvad er det for Snak, du siger?“ sagde hun.

„Skulde jeg have dræbt et Menneske?“

Men han rev sig løs og talte saa længe med hende, at hun blev helt uhyggelig til Mode. Han blev ved med at forsikre hende, at den, der mistede sin Skygge, havde gjort sig skyldig i en gruelig Brøde, der havde kostet et andet Menneske Livet. Han bad og besvor hende

tænke sig om, hvad det vel var, hun havde begaaet, for at de tilsammen kunde anraabe Gud om Forbarmelse i denne hellige Julenat. Til sidst var hun lige saa ulykkelig som han og faldt paa Knæ i Sneen og bad ham finde paa Hjælp og Frelse.

„Jeg ved kun een Ting, der kan frelse os,“ sagde han. „Men det er svært at gøre, og jeg ved ikke, om du kan staa det ud.“

„Alting kan jeg, om blot jeg bliver fri af denne Rædsel,“ sagde hun.

„Da kom med mig,“ sagde Præsten og vendte om og gik tilbage mod Kirken med saa lange Skridt, at hun knap kunde følge ham.

Da de var komne derop, stillede han en Stol midt i Koret og bød hende sætte sig paa den. Saa gav han hende Salmebogen i den ene Haand og et tændt Alterlys i den anden og lyste med høj Røst Velsignelsen over hende. Til sidst skrev han paa Gulvet med Kridt en Streg udenom hende.

„Nu gaar jeg hjem til Præstegaarden og beder for dig den hele Nat,“ sagde han. „Men du skal blive siddende her alene i Kirken og maa ikke rejse dig og ikke slippe Salmebogen og Lyset. Du skal synge alle de Salmer, du kan . . . blive ved med at synge den hele Nat, lige til Dagen lyser paa Kirkeruden. Hvem der saa kommer og kalder paa dig, maa du ikke rejse dig fra Stolen og ikke gaa udenfor Kridtstregen, jeg har slaaet om dig. Om saa du synes, jeg selv kommer og beder dig gaa udenfor Kredsen med de dyreste Ord, vi har, saa maa du for Guds Skyld ikke lyde mig, for saa er du fortabt. Men om du holder det ud og gør, som jeg siger dig, da vil Gud give dig din Skygge igen som Tegn paa, at han har tilgivet dig din Brøde.“

Saa kyssede han hende paa hendes Mund og gik.

Hun hørte Kirkedøren slaa i efter ham og Nøglen dreje sig om. Endskønt hun rystede af Angst og Kulde, istemmede hun først de Julesalmer, de havde sunget i Dag ved Gudstjenesten og derefter Paaske- og Pinsesalmerne og alle dem, hun ellers kunde udenad. Da hun ikke kunde flere, slog hun Bogen op og sang og sang, til hun syntes, hendes Stemme maatte briste.

Saadan gik Tiden, til det blev Midnat. Da stod pludselig hendes Fader, som var død forlængst, foran hende og strakte Hænderne mod hende og bad hende følge med. Hun rystede paa Hovedet og blev ved med at synge. Han græd og bad og sagde, han havde det saa ondt i den kolde Grav, og om blot hun vilde følge ham ud paa Kirkegaarden og bede et Fadervor for ham, da kunde han faa Ro i Jorden. Men hun vilde ikke, og saa gik han jamrende bort.

Straks efter kom Søsteren, som var død i Barselseng, og bad, at hun vilde følge hende til Gaarden, hvor hendes Barn levede. Hun kunde ikke finde Vej alene mellem Gravene, sagde hun, og det var da saa grueligt, at hun aldrig skulde se sit Barn. Kristine rystede paa Hovedet og sang og sang og græd tillige, saa hjerteskaarende var Søsterens Ansigt. Endnu længe efter at hun var forsvunden, syntes hun, hun kunde høre hendes Hulken.

Saa kom hendes Husbond og sagde til hende, at hun skulde staa op og følge ham. Nu kunde det være nok med den Bod, han havde paalagt hende. Han kunde ikke spise og ikke sove af Angst for hende, som sad her i den øde Kirke. Nu skulde hun rejse sig og gaa hjem med ham og sove i hans Favn, som hun havde gjort hver Nat indtil denne Stund.

Han stod foran hende, saa livagtig som han var skiltes fra hende i denne samme Aften. Han havde endnu sin Præstekjole paa og rakte Armene imod hende og saa saa mildt og lokkede med saa kærlige Ord, at hun næsten ikke kunde staa imod. Men hun tvang sig til at blive siddende og slog Øjnene ned i Salmebogen og sang Vers efter Vers, til Synet var forsvundet.

Da saa han var borte, tænkte hun, at hendes Kvaler maatte vel snart have Ende og saa op mod Kirkeruden, hvor Dagen skulde komme. Men det var mørkt som før, og hun mente, denne Nat vilde aldrig faa Ende. Hun begyndte saa at synge Dødssalmerne, som var de eneste, hun havde tilbage, og just som hun var i Færd med dem, saa hun for sig et nyt Syn, der bragte Blodet til at stivne i hendes Aarer og pludselig kvalte hendes Røst.

Foran hende i Kirken stod tre Børn, saa dejlige som hun aldrig havde set dem.

Det var to smaa Drengene og en lille Pige. De holdt hinanden i Haanden og gik frem imod hende med underlige bedrøvede Øjne.

„Moder, Moder,“ sagde de. „Hvorfor gjorde du det mod os?“

Da forstod hun pludselig at det var de Børn, hun ikke havde villet give Livet.

Med et højt Skrig sprang hun op, tabte Lyset og Salmebogen paa Kirkegulvet og løb imod dem.

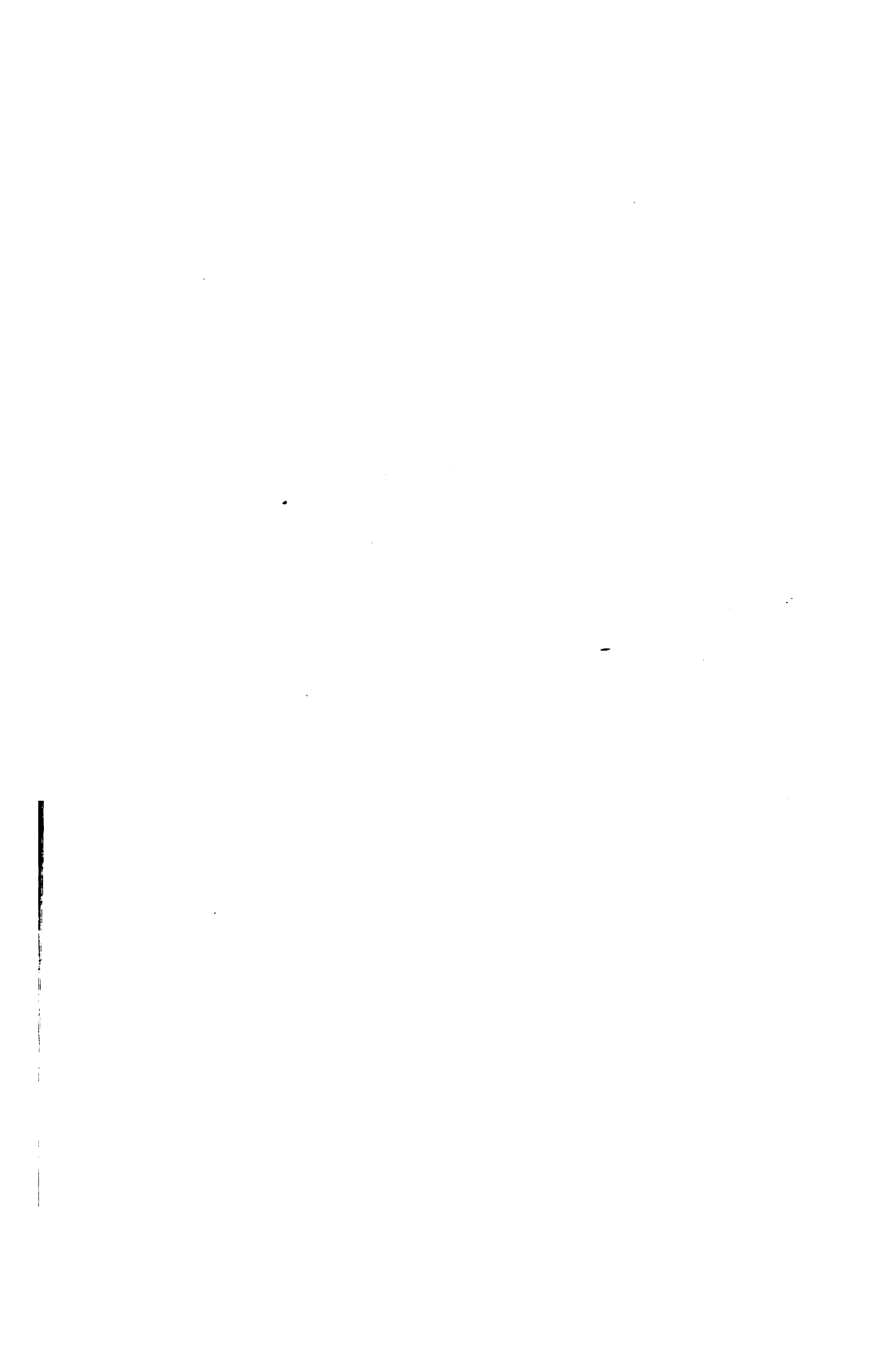
Saa styrtede hun til Jorden og daanede.

Der fandt hendes Husbond hende næste Morgen, da han kom. Han bar hende hjem og lagde hende i Seng og plejede hende paa det bedste. Hun kom saa vidt til sig selv, at hun kunde fortælle ham, hvad hun havde

set i Kirken, og berette om den Ed, hun for mange Aar siden havde aflagt i sit Hjerte.

„Ja,“ sagde han. „Det er de Børn, du har dræbt.“

Hun nikkede og græd, men kunde saa ikke sige mere. Trediedagen derefter var hun død.

KAREN, MAREN OG METTE

1. The first part of the document is a list of names, possibly a roster or index, arranged in two columns. The names are written in a cursive script and are somewhat difficult to read due to the handwriting and the quality of the scan. The names appear to be organized alphabetically or in some other systematic order.

DER var engang en Mand, som havde tre Døtre. De hed Karen, Maren og Mette og var kønne Piger alle tre, og Medgiften var der heller ikke noget i Vejen med, saa Friere kom der nok af. Men alligevel varede det en Tid, inden de blev gift, for Faderen havde saadan sin egen Maade.

For det første vilde han have, at de allesammen skulde holde Bryllup paa samme Dag. Dernæst forlangte han, at hver Gang der kom en Frier, skulde de alle tre føres frem for ham, og naar han saa havde bestemt sig for, hvem af dem han vilde have, skulde han spørge hende, om hun vilde være ham en lydig Kone, for Manden havde aldrig selv kunnet faa sin Kone til at lystre, og derfor syntes han, det var det vigtigste af alting i Verden.

Nu kom den første Frier og pegede paa Karen og spurgte altsaa, om hun vilde være ham lydig.

„Hustruen skal være sin Mand underdanig,“ sagde hun og nejede.

Og saa fæstede han hende jo straks til sin Brud.

Kort efter kom der en til og pegede paa Maren og spurgte hende.

„Jeg skal gøre mit Bedste,“ sagde hun og nikkede til ham.

Det Svar var han godt fornøjet med, og saa var de to trolovede.

Den tredie, som kom, maatte altsaa bejle til Mette, og det gjorde han da ogsaa og spurgte hende, som de andre var bleven spurgt. Hun svarede ikke straks, men saa lidt paa ham og sagde saa:

„Det kommer da an paa.“

Saa turde han ikke binde an med hende og gik sin Vej.

Og ikke bedre gik det med de næste Friere. De spurgte, og hun gav dem bestandig det Svar. De to trolovede Søster græd og båd og skældte hende Huden fuld, for de kunde jo ikke faa Bryllup, før hun ogsaa kom med. Men Mette svarede hver Frier, der kom, det samme, og saadan gik Tiden, og nu var der ikke mere en eneste Ungkarl i Sognet, som ikke havde friet til hende.

Omsider kom der da en Mand fra et andet Sogn og bejlede.

Han hed Just og var en stor og statelig Mand at se til. Han kom ridende ind i Gaarden paa en smuk og vælig Hest og havde en dejlig, stor Hund med sig. Rigt klædt var han ogsaa, og i hans Sadelhylster stak to sølvbeslagne Pistoler.

„Vil du være mig en lydig Kone?“ spurgte han.

„Det kommer da an paa,“ svared Mette.

„Det Svar synes jeg godt om,“ sagde han.

Saa blev Brylluppet bestemt, og der samlede sig et

stort Brudefølge. Hver af Søstrene kom kørende i sin egen Karm til Kirke, og de to ældstes Brudgomme kom ligedan agende med al deres Slægt. Men Just kom alene, ridende paa sin Hest, akurat som den Dag han bejlede. Hunden havde han ogsaa med sig og Pistolerne i Sadelhylstret.

Da nu Præsten havde forrettet Vielsen, og hele Selskabet skulde hjem til Bryllupsgaarden, sprang Just op paa sin Hest, tog sin Brud om Livet, løftede hende op og satte hende foran sig.

„I maa have mig undskyldt ved Brudegildet,“ sagde han. „Jeg skal hjem til min Gaard med det samme.“

Det syntes de andre jo var noget underlig noget, og Mette var helt betuttet. Men Just sporede Hesten, og saa gik det af Sted i Galop.

Hun sad der paa Sadelknappen og var ikke rigtig kommen sig af sin Betuttelse. Hun var ganske bestemt paa, at hun ikke vilde finde sig i dette her, men vidste ikke, hvordan hun skulde gribe Tingen an.

„Det er en dejlig Hest, du har,“ sagde hun saa for da at komme i Gang med det.

„Ja,“ sagde han. „Det er min Livhest og den dyreste og kæreste af alle mine Heste.“

„Det er ogsaa en smuk Hund, du har,“ sagde hun.

„Mage til Hund findes ikke i Verden,“ sagde han. „Den har ogsaa kostet en hel Formue.“

Som nu de red, lod hun sin ene Handske falde.

„Tag den op, Trofast,“ sagde Manden til Hunden.

Hunden sprang og gæde, men rørte ikke ved Handsken. Saa trak Manden den ene Pistol frem af Sadelhylstret og skød Hunden død med det samme.

„Hvor kunde du nænne at skyde den dejlige Hund?“ sagde hun.

„Jeg holder ikke af at sige mine Ord mere end een Gang,“ sagde Manden.

De red videre og kom saa til en Aa, de skulde over.

„Pas nu paa, Blis,“ sagde Manden. „Gaa forsigtig over Aaen. Ikke et Stænk maa der komme paa din Frues Bryllupsklædning.“

De red ud i Aaen, og Vandet stænkede op paa dem begge to. Da saa de havde naaet den anden Bred, trak han den anden Pistol ud af Pistolhylstret og skød Hesten, saa den styrtede til Jorden.

„Gud fri os vel, men hvor kan du dog nænne at skyde din Livhest“? sagde hun.

„Jeg synes, jeg sagde dig før, at jeg holder ikke af at sige mine Ord to Gange,“ sagde han.

Han ladede begge Pistolerne igen, langsomt og omhyggeligt, mens hun saa helt forskrækket paa ham. Saa tog han Sadel og Bidsel af Hesten. Bidslet tog han selv, men Sadlen rakte han til sin Kone.

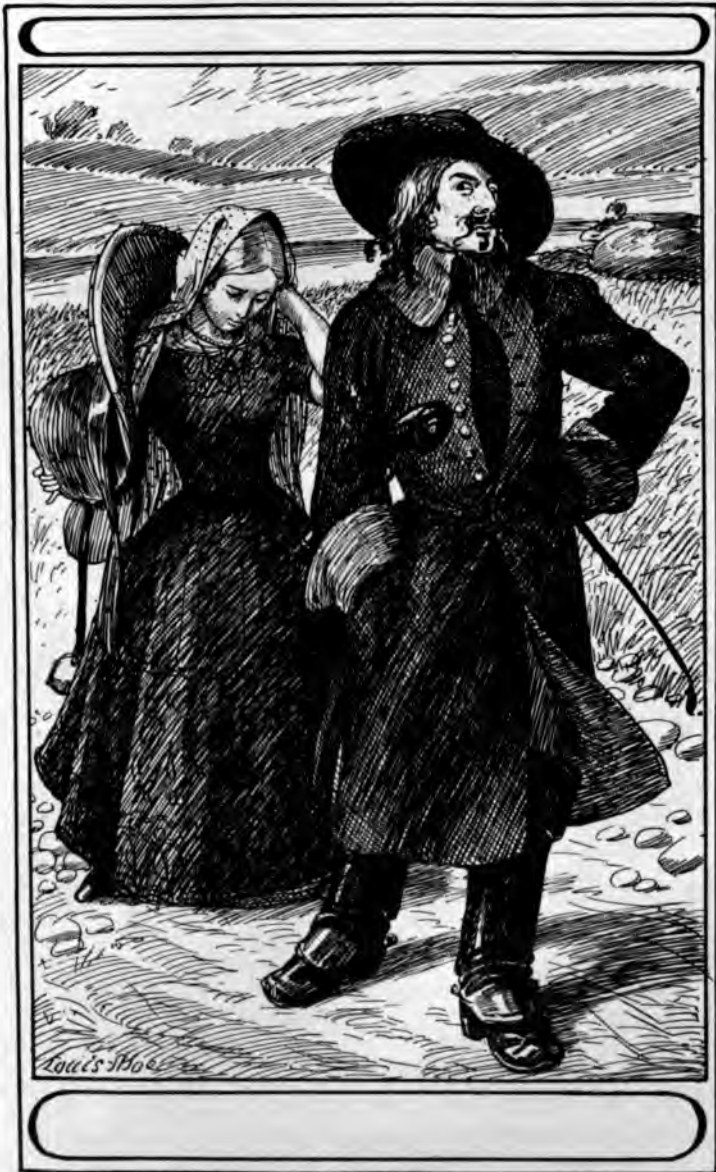
„Den kan du bære,“ sagde han. „Vi er straks hjemme.“

Hun vovede ingenting at sige; men bar trolig Sadlen den hele Vej, som var lang nok. Først henad Aften kom de til Justs Gaard, som baade var stor og god og fuld af Folk og Kreaturer.

Saa levede de dér et helt Aar, og Mette havde faaet en saadan Respekt for ham, at hun lystrede hans mindste Vink, og han behøvede aldrig at sige sine Ord mere end een Gang. Saa en Dag spurgte han hende, om hun ikke havde Lyst til at besøge sin Fader.

Det havde hun rigtignok. Hun blev saa glad, at hun fløj ham om Halsen og kyssede ham.

„Saa kører vi straks,“ sagde han. „Skynd dig at gøre dig i Stand. Om en halv Time holder jeg med Vognen for Døren.“

Til den bestemte Tid kom de af Sted, og da de havde kørt et Stykke, saa de en Flok Ravne, som fløj tværs over Vejen.

„Sikken nogen kønne hvide Fugle,“ sagde Manden.

„De er da sorte, Just,“ sagde hun.

Ligesom hun havde sagt det, holdt han Hesten an og saa op i Luften.

„Jeg tror ikke, det Vejr holder til Aften,“ sagde han saa. „Vi maa vist hellere opsætte Rejsen til en anden Dag.“

Saa vendte han og kørte hjem, og der gik et helt Aar, inden han paa ny spurgte hende, om hun havde Lyst til at besøge sin Fædrengaard. De kom af Sted igen, og da de var naaet samme Sted som sidst, kom der løbende tværs over Vejen en stor Flok Lam.

„Det var da en gruelig Flok Ulve,“ sagde Just.

„Nej, men det er da Lam, kære Mand,“ sagde hun.

„Jeg tror heller ikke, Vejret holder i Dag.“ sagde han og saa bekymret op mod Skyerne. „Vi maa vist hellere vende om og køre hjem.“

Han gjorde, som han sagde, og der gik igen et Aar, før han spurgte hende, om hun ikke havde Lyst til at køre hjem og besøge sin Fader. De kom atter til Vogns og kørte af Sted, og som de kørte, pegede Manden op i Luften, hvor der fløj en Flok Stære.

„Det var nogle svært kønne Storke,“ sagde han.

„Ja, hvor de dog er kønne,“ sagde Mette. „Det er saamænd de kønneste Storke, jeg nogensinde har set.“

„Og sikken et dejligt Vejr, det er,“ sagde Just. „I Dag tror jeg godt, vi tør risikere Rejsen.“

Saa kom de da hjem til Fædrengaarden, og der blev stor Glæde. Der blev straks sendt Bud efter de to andre Søstre og deres Mænd, og da de alle var komne,

tog den gamle sine tre Svigersønner for sig i Enrum og sagde til dem:

„Bi nu lidt, saa skal I se, hvad jeg har til Jer.“

Han gik ind i sit Kammer og kom tilbage med en stor Kumme i den ene Haand og en tung Pose i den anden. Kummen stillede han paa Bordet og løste op for Posen og hældte hele dens Indhold, som var blanke Dukater, ud i Kummen.

„Den af Jer, som har den lydigste Kone, skal have alle disse Penge,“ sagde han. „Nu skal vi holde Prøve. Vi gaar udenfor Døren, og saa kalder enhver paa sin, og den, hvis Kone kommer hurtigst, han har tjent Pengene.“

De gik udenfor, og den ældste kaldte saa paa sin Halvdæl.

„Aa, hør lidt, Karen,“ raabte han. „Kom herud til os.“

„Ja, nu kommer jeg straks,“ raabte hun. „Jeg skal bare have snakket færdig med Maren.“

De stod og ventede en Stund, og endelig kom hun da.

„Hvad vil du mig saa?“ spurgte hun.

„Jeg vil dig ingenting,“ sagde Manden gnaven.

Den gamle Svigerfader lo, og saa kaldte den anden Svigersøn:

„Skynd dig lidt og kom herud, Maren.“

„Nu kommer jeg, nu kommer jeg,“ sagde Maren.

„Jeg skal bare have Gryden flyttet, at Grøden ikke svides.“

De hørte saa, hvordan hun stillede paa Komfuret, og da det var besørget, kom hun ud.

„Hvad er det saa, jeg skal?“ spurgte hun.

„Det skal jeg sige dig siden,“ sagde Manden, som ikke var rigtig glad ved det, men dog gladere end Karens Mand.

„Ja, saa har vi jo kun Mette tilbage,“ sagde Svigerfaderen.

„Mette,“ raabte Just.

I samme Nu hørte de et stort Klask, og Mette stod derude. Hun havde smidt et Fad, hun holdt i Haanden, og var straks sprunget, da hun hørte sin Husbonds Røst.

„Her er jeg Just,“ sagde hun. „Hvad vil du mig?“

„Jeg vil bare give dig dette her,“ sagde Just.

Saa tog han Kummen med alle Dukaterne og rakte hende den.

„Ja, det er rigtigt,“ sagde Svigerfaderen.

UTAK ER VERDENS LØN

EN Dag kom en fattig Brændehugger gaaende gennem Skoven med sin Økse paa Nakken.

Som nu han gik, hørte han nogen skrige. Han saa den Vej, Lyden kom fra, og fik Øje paa en mægtig Kongeørn, hvis ene Fod var klemt saadan inde i en Revne paa et Træ, at den ikke kunde slippe løs.

„Hjælp mig Brændehugger,“ sagde Ørnen. „Jeg har siddet klemt fast her i tre Dage og tre Nætter og er lige ved at dø af Sult.“

„Det kunde aldrig falde mig ind at hjælpe dig,“ sagde Brændehuggeren. „Gjorde jeg det, saa huggede du mig ihjel. Utak er Verdens Løn.“

„Hvor kan du dog tale saadan?“ sagde Ørnen. „Bare du vil befri mig, saa skal jeg vise dig, at der er gode Væsner i Verden.“

Manden sagde nej en Gang til, men Ørnen blev ved at snakke og bede for sig, og tilsidst lod han sig da overtale. Han satte sin Økse ind i Træets Revne og vred den, saa Ørnen slap fri. I samme Nu fløj den i Hovedet paa ham.

„Nu hakker jeg dine Øjne ud og æder dem,“ sagde den.

„Av, av,“ skreg Manden. „Hvor kan du dog være saadan et Skarn og lønne mig saa ilde for min Godhed. Du lovede jo ikke at gøre mig Fortræd.“

„Loven er ærlig, men Holden besværlig,“ sagde Ørnen. „Utak er Verdens Løn . . . det sagde du jo selv.“

„Ja, men det var ikke sandt,“ sagde Manden ynkelig. „Det var den største Løgn, der nogensinde har været i min Mund. Verden er fuld af gode Mennesker og Dyr.“

„Jeg ser mere af Verden end du,“ sagde Ørnen. „For jeg flyver højere, og jeg har aldrig set andet end ondt.“

„Skal vi ikke spørge os for?“ sagde Manden. „Lad os gaa et Stykke hen gennem Skoven, saa kan vi spørge den første, vi møder.“

„Lad gaa,“ sagde Ørnen. „Saa længe vil jeg spare dit Liv, skønt jeg er gruelig sulten. Men jeg slipper dig ikke.“

Den slog en Klo i hver af hans Skuldre og hakkede ham i Hovedet med sit krumme Næb.

„Lad det nu gaa lidt rask,“ sagde den.

Brændhuggeren gik gennem Skoven med Ørnen paa Hovedet. Stort Jag havde han ikke, for han var jo bange for, at Ørnen skulde faa Ret. Men hver Gang han mind-

skede Farten for meget, hakkede den ham i Hovedet, og saa gav han sig og løb til.

Omsider kom de da ud paa Skovengen. Der stod en gammel, sølle Hest og græssede. Den var bovlam og brudt i Ryggen, Spat havde den paa alle fire Ben, helt blind var den paa det ene Øje og halvt paa det andet, og dens Ryg var fuld af Saar, som Fluerne rodede i.

„Spørg nu den,“ sagde Kongeørnen.

„Kære, gamle Hest,“ sagde Manden. „Er det vel sandt, at Utak er Verdens Løn?“

„Det er den største Sandhed af alle,“ sagde Hesten og løftede lidt paa sit ludende Hoved. „I to og tyve Aar har jeg tjent min Herre. Vilde han ride, saa var min Ryg parat. Vilde han age, saa løb jeg rapt foran Vognen. Om Aftenen naar vi kørte hjem, og han var fuld og tabte Tømmen, gik jeg forsigtig ned ad Bakken, for at vi ikke skulde vælte. Om Morgenens naar han havde sovet over sig, løb jeg med ham i strakt Galop, for at han ikke skulde komme for sent. Saadan har jeg tjent ham i to og tyve Aar, og saa da jeg ikke kunde mere, lod han mig gaa i Hakkelsemaskinen den hele lange Dag. Der sidder en halvvoksen Knægt og pisker paa mig, saa Blodet rinder af mine Sider. Selv staar min Herre ved Siden af og opmuntrer ham til bare at blive ved. Om Natten bliver jeg jaget herud i Skoven og maa selv se at pille min Føde sammen, skønt jeg næsten ingen Tænder har i Munden. Kommer jeg ikke i Morgen til rette Tid hjem til Gaarden, faar jeg Hug, og paa Fredag skal jeg til Hestslagteren og slaas ned. Nej . . . er der noget, der er vist, saa er det rigtignok det, at Utak er Verdens Løn.“

„Nu hakker jeg dine Øjne ud og æder dem,“ sagde Kongeørnen.

„Aa, Gud nej, aa, Gud nej,“ sagde Manden. „Spar mit Liv, til vi faar spurgt en til.“

„Lad gaa,“ sagde Ørnen. „Men rap dig saa.“

Manden løb over Engen og ud af Skoven. Henne ved Vejkanten sad der en gammel, gammel Kone og vogtede Gæs.

„Spørg nu hende,“ sagde Ørnen.

„Kære, lille, rare,“ sagde Manden. „Er det vel sandt, at Utak er verdens Løn?“

„Jo, det er da vist,“ sagde Konen. „Se nu til mig, som sidder her. Jeg har haft syv Sønner og syv Døtre. Med Smerte naa, dødt dem, fra Morgen til Aften har jeg slidt og slæbt, for at skaffe dem Føden og en ordentlig Opdragelse. I den god Gang nægtede jeg mig selv Føden, for at Drengene kunde faa en Skilling til at gaa paa Kroen for, og Pigerne et Baand til at binde i deres Haar. Jeg gik mange Mil paa mine Ben for at tinge dem i Plads hos gode Folk, jeg sendte dem mine Spareskillinger, naar det gik dem ilde. Havde de det ondt og kom hjem til min Hytte, saa dækkede jeg op for dem og lagde dem i min Seng og sov selv paa det haarde Lergulv. De er da ogsaa kommet godt frem i Verden alle fjorten. Hver og een af dem sidder nu fedt og godt i det og har sit paa det tørre. Men der er saamænd ikke en af dem, der vil have sin gamle Moder i Huset. Om ikke Præsten gav mig Føden for at vogte hans Gæs, saa kunde jeg lige saa gerne straks lægge mig til at dø af Sult.“

„Nu hakker jeg dine Øjne ud og æder dem,“ sagde Ørnen.

„Naade, Naade,“ sagde Brændebuggeren og faldt paa

Knæ. „Jeg beder dig saa mindelig, at vi maa spørge een endnu. Vi Mennesker har et Ordsprog, som siger: alle gode Gange er tre.“

„Godt,“ sagde Ørnen. „Kan Menneskene sige det, saa kan Kongeørnen det ogsaa. Men det maa du vide, at det bliver den sidste.“

Saa løb Brændebuggeren med Ørnen paa Hovedet.

Og saa forvirret var han, at han løb rundt i det og kom ind i Skoven igen, og dér løb han da lige paa en stor, rød Ræv, der laa og soled sig udenfor sin Hule.

„Spørg den,“ sagde Ørnen.

„Kære, gode Mikkell Ræv,“ sagde Brændebuggeren. „Er det vel sandt, at Utak er Verdens Løn?“

I det samme han sagde det, faldt han paa sine Knæ og hviskede til Ræven:

„Sig nej, sig nej, saa skal du faa de to fede Gæs, jeg har hjemme.“

Mikkell kneb det ene Øje til og saa paa Manden og paa Ørnen. Han kendte godt Brændebuggerens to fede Gæs, for han havde mange Gange prøvet paa at faa fat i dem.

„Ih, nej, men Gud da,“ sagde den saa. „Det er den største Løgn, der nogensinde er sagt.“

Lige i det samme fløj den paa Ørnen og bed den i Halsen, saa den slap Taget i Brændebuggeren og faldt dødelig saaret til Jorden.

„Utak er Verdens Løn,“ sagde den. „Der skaanede jeg nu Brændebuggerens Liv, og saa fik han Ræven til at tage mit.“

Saa døde den.

„Ja, saa var det de Gæs,“ sagde Mikkell Ræv.

„Ja, det er rigtig nok,“ sagde Brændehuggeren. „Gæssene har du ærlig fortjent. Gaa nu bare med mig hjem, saa skal du faa dem.“

„Nej, ellers Tak,“ sagde Ræven. „Der er saa mange Hunde i Byen. Det er bedre, du bringer dem herud til mig.“

„Saadan kan vi ogsaa gøre det,“ sagde Manden, og saa gik han hjem.

Han fortalte nu sin Kone, hvorledes det altsammen var gaaet til, og bad hende stoppe de to fede Gæs i en Sæk, saa skulde han bringe dem ud til Ræven, der havde frelst hans Liv.

„Du skal da ogsaa altid hovmode dig og være bedre end de andre,“ sagde Konen. „Aldrig i Livet er jeg saadan en Taabe, at jeg giver Mikkell Gæssene.“

Saa tog hun deres to store Hunde og stoppede dem ned i Sækken og bandt den til.

„Gaa nu ud til Mikkell med den,“ sagde hun.

Brændehuggeren tog Sækken paa Nakken og gik ad Rævegraven til. Allerede paa Halvvejen mødte han Mikkell og kastede Sækken foran ham.

„Der har du Gæssene,“ sagde han.

Ræven gjorde store Øjne og slikkede sig om Munden.

„Nu har jeg set det med,“ sagde den. „Aldrig et Øjeblik faldt det mig ind, at du kom med Gæssene. Jeg var netop paa Vej til dig for at tage dem selv. Saa løj jeg jo alligevel ikke før, da jeg nægtede, at Utak er Verdens Løn.“

Den tog Sækken paa Ryggen og løb hjem til Rævegraven. Tung var den at slæbe paa, men det var Ræven bare glad ved, for saa meget des federe var jo Gæssene.

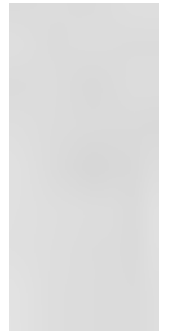
Da den var kommen hjem, bed den Snoren over, hvormed Sækken var bundet til, og ud for de to Hunde og røg i den.

„Saa var det altsaa Løgn alligevel,“ sagde Ræven.
„Utak er Verdens Løn.“

Saa bed Hundene den ihjel.

POTTEN

DER var engang en fattig Indsidder, som sad i en ussel Rønne paa Herremandens Mark og havde hverken at bide eller at brænde.

Det eneste, der var fuldt op af i Hytten, det var Børn. Af dem var der femten, og saa havde han endda ingen Mor til dem, for hans Kone var død af Slid og Slæb og Barselsenge.

Det var da rimeligt nok, at Indsidderen var tung i Sindet, og mangen Gang tænkte han paa at hænge sig op ved sin Hals for at faa en Ende paa det. Men saa var der et af Børnene, der skulde hjælpes, og saa var der en Skilling, der kunde tjenes ved at løbe et Ærinde for Præsten, og saa var der de fem Rigsdaler, han skyldte Herremanden for Hytten, og som han først

maatte arbejde af, om ellers han vilde gaa i sin Grav som en ærlig Mand.

Som det nu var en Dag, kom der en gammel Kælling forbi Hyttens Dør og bad saa mindelig om en Taar at drikke. Hun havde gaaet langt, og der var et godt Stykke, før hun kom til Vejende. Bare hun fik en Taar Vand, vilde hun være fornøjet.

„Vand har vi ingenting af,“ sagde Indsidderen. „Der er ikke uden Mudder i Brønden, og Herremanden har ikke Raad til at pumpe den op, den fattige Mand, han er. Men der er en Slurk tyndt Øl endnu i Flasken her. Tag du kun den, Morlil, den er dog ikke nok til alle mine Unger. Naar du faar den, saa har de ingenting at slaas om, og saa er der da en, der bliver læsket.“

Kællingen takkede mangfoldigst og drak ogsaa Øllet.

„Du skal ikke fortryde, hvad du har gjort mod mig,“ sagde hun saa. „Til Gengæld for Øllet, du gav mig, forærer jeg dig denne gamle Lerpotte.“

Hun rakte ham en Lerpotte; men han rystede paa Hovedet og vilde ikke tage den.

„Lad den faa Potten, som har noget at komme i den,“ sagde han.

„Tag du den bare,“ sagde Konen og satte den fra sig. „Den er mere værd, end den ser ud til. Naar du sætter den paa Ilden, saa henter den dig alt, hvad du beder den om.“

„Det var som Fanden,“ sagde Indsidderen og lo. „Saa forstaar jeg ikke, hvad du vil med mit Øl, naar du har den Potte.“

„Ja, men jeg havde jo ingen Ild,“ sagde Kællingen, og saa gik hun.

Da nu det led hen mod Middag, og Børnene skreg af Sult, som de plejede, saa tænkte Indsidderen, at han

kunde jo gerne prøve at sætte den gamle Lerpotte paa Ilden. Gjorde det ingen Gavn, saa kunde det da heller ingen Skade gøre. Han tændte op med nogle Kviste, han havde samlet i Skoven, og alle de femten Børn stod og saa paa det, mens det fængede og knitrede. Lige med et begyndte den gamle Lerpotte at danse paa sine tre Bøn midt i Flammerne.

„Jeg render, jeg render, jeg render,“ sagde den.

„Gud Fader fri og bevare os,“ sagde Indsidderen.
„Hvor render du saa hen?“

„Jeg render, jeg render, jeg render,“ sagde Potten.

Og hver Gang han spurgte, svarede den det samme.

„Ja, tag saa i Guds Navn og rend op paa Gaarden og hent os noget af Herremandens gode Middagsmad,“ sagde Indsidderen.

Ligesom han havde sagt det, hoppede Potten ned af Ildstedet og rendte hen ad Vejen mod Herregaarden. Indsidderen og alle Børnene løb efter den; men den løb saa hurtigt, at de aldrig kunde tænke paa at følge med. Saa blev de staaende paa Vejen og stirrede efter den, og der stod de endnu, da den kom tilbage og var fuld af den dejligste Mad lige ud af Herremandens Køkken.

„Jeg render, jeg render, jeg render,“ sagde Potten, da den kom hen til dem.

„Ja tak, nu kan det være nok for den Gang,“ sagde Indsidderen.

I samme Nu stod den stille, og de bar den ind i Hytten og spiste, som de aldrig i deres Liv havde spist før.

Saadan gik det næste Dag og næste igen, og hele Ugen rundt; men efterhaanden kom Indsidderen i Tanker om, at det jo ikke var nok med Maden alene, og

saa faldt det ham ind at prøve paa, om Potten ikke ogsaa kunde hente ham andre Ting, han trængte til. Han satte den paa Ilden og fyrede op under den.

„Jeg render, jeg render, jeg render,“ sagde Potten.

„Vær saa god at rende op paa Gaarden og hente mig et Par af Herremandens Bukser,“ sagde Indsidderen. „Men det skal være af de fineste.“

Vips var Potten ude af Døren, og en Stund efter kom den tilbage med et Par dejlige Bukser.

„Jeg render, jeg render, jeg render,“ sagde Potten, da den var udenfor Hytten.

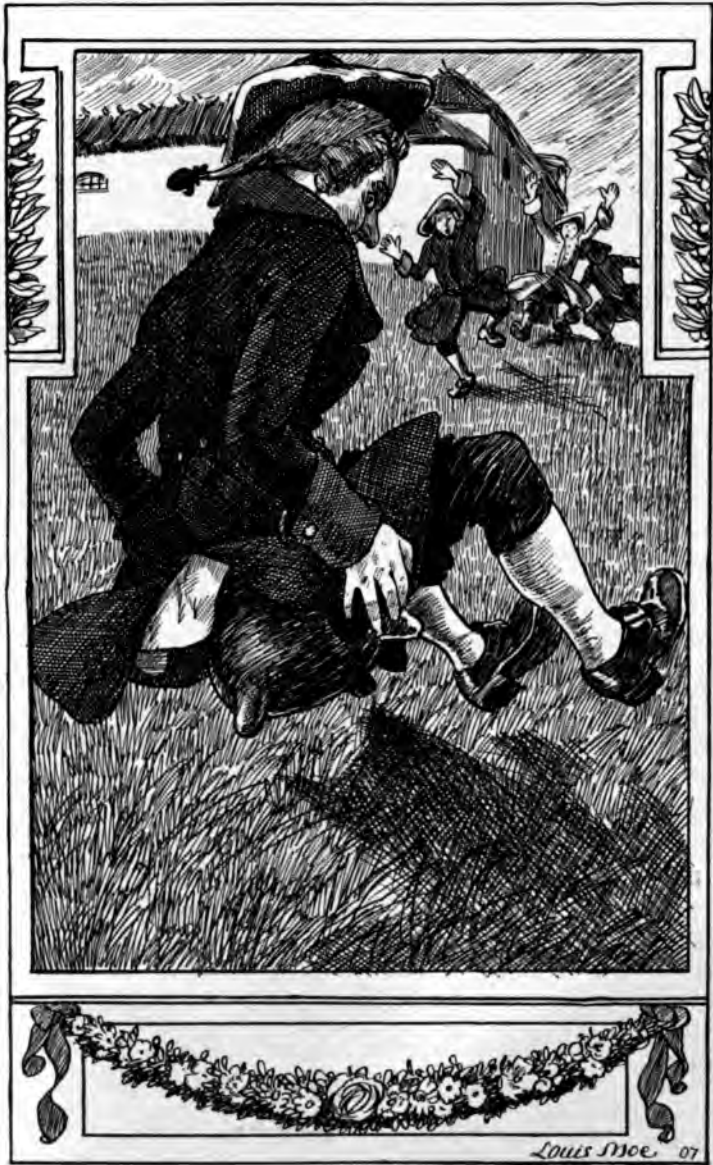
„Ja, nu skal du have den Gang,“ sagde Indsidderen. „For her er det som skal i Bukserne.“

Fra den Dag af havde den hver Dag et nyt Ærinde paa Herregaarden.

En Dag løb den efter de ti Rigsdaler, som Indsidderen skyldte Manden, en anden Dag hentede den ham en lækker Skinke, som han kunde gemme til Vinteren, den tredje Dag var det en Skæppe Gulerødder, den fjerde et Stykke Klæde, for at der kunde gøres Tøj til Børnene, og hver Middag hentede den desuden Mad til hele Familien.

Herremanden mærkede jo nok, at det svandt i al Ting deroppe paa Gaarden, men kunde ikke rigtig faa Rede paa, hvordan det gik til. Han beskyldte sine Folk for at stjæle og slæbte dem for Dommeren. Men de kunde sige sig fri allesammen. Han satte Vagt alle Vegne, men der var ingen, der kunde opdage noget.

Da saa en Dag Indsidderen befalede Potten at hente en hel Skæppe blanke Dalere, fordi han tænkte, der var ingen Mening i, at den skulde rende, hver Gang han manglede en Skilling, saa syntes Herremanden, at det blev for galt, og gav sig selv til at passe paa.

Til sidst saa han ogsaa Potten, en Dag den kom rendende paa sine tre stumpede Ben.

„Hov, hvad er du for en?“ sagde han.

„Jeg render, jeg render, jeg render,“ sagde Potten.

„Ja, det ser jeg nok,“ sagde Herremanden. „Jeg kan bare ikke vide, hvad du har her at rende efter.“

Nu havde Potten just den Dag faaet Befaling til at hente en Kande godt Øl, og derfor rendte den ad Kælderen til. Herremanden løb efter den, det bedste han kunde, og fik fat i den, ligesom den var ved Tønden.

„Jeg render, jeg render, jeg render,“ sagde Potten.

„Ja, nu skal du faa noget at rende med,“ sagde Herremanden.

Han knappede sine Bukser ned og satte sig paa den.

„Rend nu,“ sagde han.

Og Potten rendte.

Op ad Kældertrappen, op over Gaarden og ud ad Landevejen. Herremanden skreg af Angst, som om han var besat, og alle hans Folk løb efter ham og raabte og hvinede. Men de kunde jo ikke følge med den, og derfor kom den længe før de til Indsiddersens Hytte.

Han stod i sin Dør, da Potten kom, og slikkede sig om Munden efter det gode Øl. Men da han saa Herremanden sidde paa Potten, blev han bange.

„Aa, Herregud, aa Herregud,“ stønnede Herremanden, som var mere død end levende.

Men Potten standsede, som den plejede, udenfor Hyttens Dør.

„Jeg render, jeg render, jeg render,“ sagde den.

„Rend ad Helvede til,“ sagde Indsidderen.

Og saa rendte den.

FRUENTIMMERNE

DER var engang en fattig Mand, som ikke havde andet end en Kone, en Ko og en Høne.

En Dag besluttede Manden, at han vilde sælge Koen og den Snes Æg, Hønen havde lagt. Han skulde jo saa til Markedet, men havde saadan Gigt i det ene Ben, at han ømmede sig ved det. Saa tilbød Konen da at gaa.

„Det nytter ingenting, at du gaar,“ sagde Manden. „Du er ikke uden en Tosse, og de narrer dig bare.“

Men hun lovede da, at hun skulde nok passe paa, og saa fik hun Lov til at trække af med Koen og Æggene. Manden havde bestemt, at han vilde have tyve Rigsdaler for Koen og tyve Skilling for Æggene, og det blev han ved at gentage for hende saa tit, at han tænkte, nu maatte hun da for Fanden kunne huske det.

Hun gik ogsaa hele Vejen og sagde det for sig selv, og ligesom hun kom ind paa Markedet, kom der en hen og spurgte, hvad hun skulde have for den Ko.

„Ja, jeg skal da have tyve Skilling,“ sagde hun.

Manden slog straks til, og hun var gruelig glad over, at det gik saa nemt. Saa gik hun rundt og faldt Æggene, som hun da skulde have tyve Rigsdaler for. Men det var der jo ingen, der vilde give hende, og da det led mod Aftenen, maatte hun gaa hjem igen med dem.

„Naa, hvordan gik det saa?“ sagde Manden. „Fik du Prisen?“

„Ja, det gik baade saadan og saadan,“ sagde hun. „Koen fik jeg solgt, men Æggene var der ingen, der vilde have.“

„Ja, Koen var jo ogsaa det vigtigste,“ sagde han. „Kom saa med Pengene.“

„Her er de alle tyve,“ sagde hun og talte dem op paa Bordet.

„Ja, tyve er der nok,“ sagde Manden. „Men det er Skillinger og ikke Rigsdaler.“

Saa kom det jo for en Dag, hvordan hun havde baaret sig ad, og Manden skreg og bandede værre end det værste.

„Aldrig har nogen Mand haft saa tosset en Kone som jeg,“ sagde han. „Gaar hun ikke dér hen og sælger en Ko for tyve Skilling.“

„Aa ja, aa ja,“ sagde hun og græd ynkelig. „Det var jo galt af mig, at jeg huskede forkert. Men du kan da rolig tro, at jeg er ikke mere tosset end andre Koner.“

„Jeg vil se ad,“ sagde han.

Saa rejste han sig og gik ud ad Vejen, og da han havde gaaet et Stykke, kom han til et Hus, hvor der

stod en Kone med et Sold, som hun holdt op i Solen. Naar hun havde holdt det lidt, slog hun sit Tørklæde over det og løb ind med det i Huset. Saadan gjorde hun den ene Gang efter den anden, og saa spurgte han hende da, hvad det var, hun bestilte.

„Ja men, jeg bærer da Solskin ind i Huset,“ sagde hun. „I maa vide, min gode Mand, at jeg havde før saadan et dejligt Hus, hvor Solen skinnede saa skønt. Det solgte jeg for tre Hundrede Rigsdaler og købte mig dette her. Men det er et rigtig skidt Hus, for Solen vil aldrig skinne i det. Nu vil jeg prøve paa, om jeg kan bære lidt Solskin derind, men jeg kan nok mærke, at det bliver ikke til noget. Jeg gav saamænd gerne halvtredsindstyve Daler til den, der kunde skaffe mig Sol i Huset.“

„Kom bare med Pengene,“ sagde Manden. „Saa skal jeg nok skaffe Solskin.“

Hun talte Pengene op til ham, og saa slog han en Væg ud, og Solen skinnede ind, saa det var en Lyst at se.

„Aa, mange tusind Tak,“ sagde Konen. „De halvtreds Rigsdaler var rigtignok vel anvendt.“

„Hun var nu lige godt en større Tosse end min Kone,“ sagde Manden til sig selv.

Saa gik han videre og kom til et Sted, hvor der stod en Kone og slog sin Mand i Hovedet med et Mangletræ. Manden skreg, saa det var ynkeligt at høre paa.

„Hvad er her dog paa Færde?“ spurgte Vandringsmanden.

„Aa, det er saadan en gruelig Ulykke,“ sagde Konen. „Jeg har syet nye Skjorter til min Mand, og nu kan Fjolset ikke faa Hovedet igennem dem. Det er rent forfærdeligt, for jeg har syet hele tolv Skjorter til ham.“

„Den Forlegenhed kan jeg nemt hjælpe dig ud af,“ sagde Vandringsmanden.

„Herre Gud, om du kan det, skal du faa fem Rigsdaler af mig,“ sagde Konen.

„Du skal saamænd faa fem af mig med,“ sagde Manden.

Saa tog han da sin Kniv og skar Hullet i Skjorten større, saa Hovedet kunde komme igennem. De betalte ham de ti Rigsdaler og sagde Tak til, og han gik videre.

„Jeg tror saamænd du er dummere end min Kælling,“ sa hun.

Lidt efter kom Manden tilbage og gik derind for at hvile sig og faa et hvil. Konen var ene hjemme.

„Hvor er I fra?“ spurgte hun.

„Jeg er fra Himmelen,“ sagde han.

„Aa, Herregud, er I saa rige?“ sagde hun. „Det var da et Guds Under, at I kom herind. Jeg skal sige Jer, min første Mand, som er død, ham tænker jeg da saa tit paa, for han var rigdignok meget bedre end ham, jeg nu har. Kan I ikke fortælle mig, hvordan det gaar ham?“

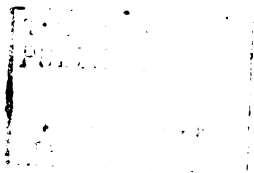
„Det gaar ham skidt,“ sagde Manden. „Da jeg sidst saa ham, hang hans Klæder helt i Laser, og han havde knap saa meget, at han kunde spise sig mæt.“

„Aa Herregud, aa Herregud,“ sagde Konen og græd og vred sine Hænder. „Det var da sørgeligt at høre, saa god han altid var mod mig. Men kunde I ikke gøre mig den Tjeneste at tage lidt med til ham. Jeg skal saa gerne undgælde Jer for Jeres Ulejlighed.“

„Det kunde vel nok lade sig gøre,“ sagde Manden.

Saa løb hun rundt i Huset og samlede alt, hvad hun kunde faa fat i af Klæder og Fødevarer. Det blev en hel stor Bylt. Saa gav hun ham fem Rigsdaler, som

han skulde have for sin Ulejlighed, og til sidst tog hun et lille Skrin frem, hvori hun gemte sine Penge.

„I vil nok være saa god at fly ham disse Skillinger ogsaa,“ sagde hun. „I kan stikke dem til ham i al Hemmelighed, saa ingen ser det.“

„Det skal jeg nok,“ sagde Manden. „Men det bliver lige tungt nok at slæbe paa.“

„Er der ikke andet i Vejen?“ sagde Konen glad. „I kan saa tage vores graa Hest, som staar heromme i Stalden. Den kan I saa ride paa med Bylten, bare I sørger for at skikke den tilbage til næste Torsdag, for saa skal min nuværende Mand pløje.“

„Det skal jeg nok,“ sagde Manden, og saa red han ud af Gaarden.

„Hun her var endnu den største Tosse,“ sagde han til sig selv.

Nu syntes han, han havde faaet nok at vide, og saa red han hjemefter.

„Naa, hvordan gik det saa, lille Mand?“ sagde Konen. „Tror du endnu, jeg er en større Tosse end de andre Koner?“

„Saamænd tror jeg ikke nej,“ sagde Manden.

„Det var da rart,“ sagde hun. „Saa bliver du vel pænt hjemme hos mig?“

„Saamænd gør jeg ikke nej,“ sagde Manden. „Nu tror jeg nok helst, jeg vil leve lidt alene.“

Saa tog han de gode Klæder paa, stak Pengene i Lommen, satte sig op paa den graa Hest og red ud i Verden.

TOSSEJENS

DER var en Gang en Mand og en Kone, som havde tre Sønner. Den ældste hed Jens. Han var saa klog, at han kunde regne al Ting ud, og derfor kaldte alle Folk ham for Kløjens. Den anden hed ogsaa Jens. Han var saa stærk, at ingen kunde hamle op med ham, og derfor hed han aldrig andet end Stærkjens. Den tredie hed ogsaa Jens, for det var nu saadan et Navn i Familien. Og han var saa taabelig, at ingen og ikke en Gang hans egne Forældre nogen Sinde kaldte ham for andet end Tossejens.

Naar nu Talen kom paa, hvad de tre Drenges skulde være, saa kunde der jo for de to ældstes Vedkommende være Tale baade om det ene og det andet. Men hvad den yngste skulde blive til, kunde de arme Forældre da aldrig begribe.

„Gud vide, hvad der skal blive af dig, min stakkels Dreng,“ sagde Moderen og græd over ham.

„Det var saamænd bedre, du aldrig var født,“ sagde Faderen og puffede til ham.

„I skal aldrig gøre Jer Bekymring for mig,“ sagde Tossejens. „Jeg klarer mig saamænd nok.“

„Jeg kunde lide at vide, hvordan det skulde gaa til,“ sagde Klogejens.

„Hvis du vilde fortælle os det,“ sagde Stærkejens.

„Det skal jeg saamænd gerne,“ sagde Tossejens. „Jeg gifter mig med Prinsessen og faar det halve Kongerige.“

Det lo de jo umaanedt alle sammen, men Tossejens blev ved sit. De snakkede om det, og Tosse sagde han det samme. Der var der sørget godt nok for; han skulde have Penge.

Til sidst blev de kedede at høre paa det, og en Dag tog Klogejens sit Søndagsdragt paa og bød sine Forældre Farvel.

„Nu gaar jeg hen og ser paa den Prinsesse,“ sagde han. „Staar hun mig an, saa tager jeg hende.“

„Kan nogen, saa kan du, min Søn,“ sagde Faderen.

„Vorherre være med dig,“ sagde Moderen.

Saa kom Klogejens til Kongens Slot og bankede paa og blev ogsaa indladt, for Kongen var en meget høflig Mand. Han spurgte, hvad han vilde, og Klogejens sagde, at han vilde da se Prinsessen. Hun kom ogsaa ind, og køn var hun.

„Hun staar mig an,“ sagde Klogejens. „Jeg bejler til hende, om ellers ikke I forsmaar mig som Svigersøn.“

„Tak den, som byder,“ sagde Kongen. „Men den, som vil have min Datter, maa først vise, at han er den dygtigste Mand i Verden.“

„Lad høre, hvad I forlanger af mig,“ sagde Klogejens.

„Aa, det er saamænd ikke noget at tale om,“ sagde Kongen. „Jeg har hundrede Harer. Dem skal du i Morgen tidlig drive ud i Skoven og sørge for, de kommer velbeholdene hjem om Aftenen. Naar du har gjort det i tre Dage, er Prinsessen din.“

„Jeg tænker ikke, det kan være saa farligt for en Mand med Hovedet paa det rette Sted,“ sagde Klogejens.

„Det ved jeg ikke noget om,“ svarede Kongen. „Her har jo været en Del, som har prøvet paa det, og de kunde ikke. Og saa er der den Bestemmelse, at den, som kommer galt fra det, han bliver hængt ved sin Hals paa Slotsporten og skal blive hængende der, til Ravnene har ædt ham. Der hænger atten i Øjeblikket . . . nej, nitten tror jeg det er. Men du kan jo selv gaa ud og tælle efter.“

„Ja, jeg maa jo tage det ene med det andet,“ sagde Klogejens.

Saa satte de ham til Højboards ved Prinsessens Side og beværtede ham godt Resten af Dagen. Han gjorde ogsaa sine Hoser grønne for hende det bedste, han havde lært, men hun saa surt til ham.

„Er det virkelig din Mening, at jeg skal have saadan en Bondekarl?“ spurgte hun sin Far.

„Du har ham jo ikke endnu,“ sagde Kongen.

Tidlig næste Morgen vækkede Kongen saa Klogejens. Dronningen var ogsaa med og havde en Kurv med den lækreste Frokost. Hun tænkte, det blev maa-ske den sidste, han spiste i dette Liv. Prinsessen stod bag Døren og kiggede og svor paa, at hun vilde ikke have ham.

„Pas paa, det ikke ender med, du bliver gammel Jomfru, mit Barn,“ sagde Dronningen.

„Der er ingen, som raader for det,“ sagde Kongen. „Nu har jeg en Gang givet den Lov om Harerne, og saa maa vi holde den.“

Porten blev lukket op og vips! fløj de hundrede Harer i samme Nu til alle Sider. Klogejens kiggede efter den ene og efter den anden og saa lige Stjerten af den sidste, og saa var de væk.

„Naa ja, der er langt til Aften,“ sagde han.

Saa gik han ud i Skoven og satte sig paa en Træstubb og spekulerede paa, hvordan han skulde faa fat i Dyrene. Da han havde spekuleret i tre Timer, var han træt og tog Frokosten frem og begyndte at spise. Og som det var, kom der en gammel Kone rokkende.

„Aa . . . giv mig en lille Bid . . . jeg er saa sulten, saa sulten,“ sagde hun.

„Skrup af, Kælling,“ sagde Klogejens arrig. „Hvor tør du komme her og forstyrre mig, mens jeg tænker paa at vinde Prinsessen og det halve Rige?“

„Ja ja, ja ja,“ sagde Konen. „Saa lister jeg af igen. Det skulde ellers ikke været til din Skade, om du havde været lidt høfligere.“

Klogejens tog en Sten og kastede efter hende. Derefter spiste han færdig og spekulerede og spekulerede, men fandt ingen Ting. Harerne var væk og blev væk. Om Aftenen kom han alene tilbage til Slottet.

„Op med ham paa Porten,“ sagde Kongen.

Og saa hængte de ham ved Siden af de andre.

Nogen Tid efter spurgtes det hjem til Hytten, hvor ilde det var gaaet ham. Forældrene græd og jamrede. Men Stærkejens spændte sin Bukserem og spyttede i Næverne.

„Det er nok bedst, jeg kommer hen og ser paa den Prinsesse,“ sagde han.

„Ja, naar Klogejens ikke blev den lykkelige, saa maa det vel blive dig, min Søn,“ sagde Faderen.

„Vorherre være med dig,“ sagde Moderen.

Stærkejens gav sig paa Vej og naaede Slottet og blev vel modtagen ligesom Broderen. Han fik Betingelserne at vide og sad til Bords ved Prinsessens Side, og hun syntes da ikke bedre om ham end om den anden.

„Du kan da aldrig tænke, at jeg skal giftes med en en saadan Slagtertamp,“ sagde hun.

„Du er ikke gift med ham endnu,“ sagde Kongen.

Næste Morgen fik Stærkejens en god Frokost med sig, og Porten blev lukket op, og Harerne fløj til alle Sider, og en Stund efter sad han paa Træstubben i Skoven og spiste med god Appetit. Som det var, stod den gamle Kone foran ham,

„Aa . . . giv mig en lille Bid . . . jeg er saa sulten, saa sulten,“ sagde hun.

„Skrup af, din gamle Heks,“ sagde Stærkejens arrig. „Tror du, jeg vil give dig noget af min Mad? Jeg har nok god Grund til at styrke mig, siden jeg skal løbe efter hundrede Harer.“

„Ja ja, ja ja,“ sagde Konen. „Saa lister jeg af igen. Det skulde ellers ikke været til din Skade, om du havde været lidt høfligere.“

„Mukker du?“ sagde Stærkejens.

Saa rev han Stubben op med Rode og kastede den efter den gamle Kone.

Derefter spiste han Maden op og spændte sin Bukserem og begyndte at løbe efter Harerne. Han løb i Øst og Vest og Syd og Nord, men saa ikke saa meget som en Stjert af nogen af dem. Da Solen gik ned, stod han dryppende af Sved foran Slottets Port.

„Hvor er Harerne?“ spurgte Kongen.

„De var ikke der, hvor jeg var, og jeg har været alle Vegne.“ sagde Stærkejens.

„Op med ham paa Porten.“ sagde Kongen.

Lidt efter hang han paa Slotsporten ved Siden af Kløjens og de andre.

Da det rygtedes til Forældrene, henfaldt de jo i stor Graad og Jammer. Men Tossejens rejste sig af Krogen, hvor han sad.

„Nu er det nok bedst, jeg kommer af Sted.“ sagde han. „Jeg har jo hele Tiden sagt, at det var mig, som skulde have Prinsessen.“

„Ja, skal det være nogen af mine Sønner, maa det vel være dig, dit Fjols.“ sagde Faderen.

„Vorherre være med dig, dit Skrog.“ sagde Moderen.

Men da Tossejens sad ved Taflet ved Siden af Prinsessen, blev hun helt ude af sig selv.

„Aldrig i Livet tager jeg saadan en Tosse.“ sagde hun.

„Du har ham ikke endnu.“ sagde Kongen.

Næste Morgen kom de til ham med Frokosten, som de var kommen til de andre. Men Kongen havde ondt af ham. Det saa ikke godt ud med alle dem, der hang paa Slotsporten, syntes han, og nu var der i alle Fald nok. Saa tog han den nye Bejler hen til Porten og viste ham de hængte.

„Véd du, hvem det er?“ spurgte han.

„Nei . . . hvor skulde jeg vide det fra.“ sagde Tossejens.

„Det er dem, som provede paa at vogte mine Harer.“ sagde Kongen. „De to yderste er dine Brødre.“

„Nei, Herregud, er det det?“ sagde Tossejens. „Og

sikken de ser ud nu. Den ene var saa klog, og den anden var saa stærk, og nu er de ikke til at kende fra hinanden.“

„Der er en Krog endnu til dig,“ sagde Kongen.

„Tak for det,“ sagde Tossejens. „Ja . . . jeg kom nu alle Tider sidst. — Men hvor er ellers Harerne?“

Saa slap de Harerne ud og vips! var de borte.

„Det nytter vist ikke at kigge efter dem,“ sagde Tossejens.

Han gik ud i Skoven og satte sig i det grønne Græs og lukkede op for Frokosten. Den havde han da i det mindste, tænkte han. Saa fik det siden gaa med Harerne, som det kunde.

Som nu han sad og spiste, kom den gamle Kone rokkende.

„Aa . . . giv mig en lille Bid . . . jeg er saa sulten, saa sulten,“ sagde hun.

„Herre Gud, er du det,“ sagde Tossejens. „Ja, kom du kun, og sæt dig her hos mig i Græsset, og tag for dig af Retterne. Her er saamænd Mad nok til os begge to. Værs'god . . . her har du et dejligt Kyllingelaar til at begynde med.“

Hun sagde saa mange Tak og satte sig og spiste. Alt imens sukkede Tossejens en Gang mellem.

„Hvad sukker du for?“ spurgte Konen.

„Aa, det er ikke saadan noget videre,“ sagde Tossejens. „Det er bare det, at jeg skal have Prinsessen og det halve Kongerige, og dem kan jeg ikke faa, uden jeg fanger Kongens hundrede Harer. Jeg ved ikke lige i Øjeblikket, hvor de er henne, og dersom jeg ikke kommer hjem med dem til Solnedgang, hænger de mig op paa Slotsporten. Kongen har saamænd selv vist mig Krogen.“

„Jeg skal hjælpe dig til Tak for Mad,“ sagde Konen.

„Det var rigtig pænt af dig,“ sagde Tossejens.

Hun laante hans Tollekniv og skar to Huller i Kyllingebeinet, han havde givet hende, og rakte ham det saa.

„Her har du en Fløjte,“ sagde hun. „Pas godt paa den. Naar du blæser i den ene Ende, saa kommer alle de hundrede Harer. Men blæser du i den anden, saa flyver de igen hver til sin Kant.“

„Det er akkurat, hvad jeg vil bruge,“ sagde Tossejens. „Jeg siger da saa Tak.“

Saa gik Konen sin Vej, og Tossejens vilde prøve Fløjten, og i samme Nu, han havde blæst i den ene Ende, sprang alle Harerne omkring ham.

„Det er godt,“ sagde han. „Men nu af Sted med jer.“

Han blæste i den anden Ende, og vips! var Harerne væk. Saa strakte han sig i Græsset og sov til langt hen paa Eftermiddagen. Lidt før Solnedgang vaagnede han, strakte sig og blæste i Fløjten. Harerne sprang omkring ham, og han gik glad og fornøjet ind ad Slotsporten med dem. Kongen talte dem, og de var der rigtigt nok alle hundrede.

„Det er en køn Historie,“ sagde han til Dronningen.

„Aldrig i Livet tager jeg den Tosse,“ sagde Prinsessen. „Før springer jeg i Slotsgraven.“

„Du har ham ikke endnu,“ sagde Kongen.

De blev da enige om, at næste Morgen, naar Tossejens var gaaet ud med Harerne, skulde Prinsessen klæde sig ud og passe paa, om ikke hun kunde lokke en af dem fra ham.

Hun kom da ogsaa ganske rigtig ud til ham, der

11

11

RECEIVED
LIBRARY
MAY 10 1960
UNIVERSITY OF MICHIGAN

hvor han sad i Skoven og spiste sin Frokost. Han kendte hende godt nok gennem Forklædningen, men lod sig ikke mærke med noget.

„Har du ikke en Hare, du kan fly mig for gode Ord og Betaling,“ sagde hun.

„Harer har jeg nok af,“ sagde han. „Jeg har saamænd hele hundrede. Men det er ikke mine egne. Det er Kongens maa du vide. Og hvis jeg ikke kommer hjem med dem allesammen i Aften, saa bliver jeg hængt paa Slotsporten.“

„Saa har du det ikke bedre end jeg,“ sagde hun. „Du maa vide, at jeg er i en ond Trolds Tjeneste, og han har sagt til mig, at hvis jeg ikke bringer ham en Hare til Middag, saa æder han mig.“

Derefter begyndte hun at græde og bad ynkelig, at han ikke vilde forlade hende i hendes Nød. Hun viste ham ogsaa fem Dukater, som han skulde faa, hvis bare han vilde give hende en Hare.

„Dukaterne bryder jeg mig ikke om,“ sagde Tossejens. „Om tre Dage faar jeg Prinsessen og det halve Kongerige, og saa har jeg Penge nok. Men hvis du vil give mig et Kys, saa skal du faa Haren, siden du er saadan en køn lille Pige. Og Prinsessen er saa grim og saa dum og saa storsnudet, at jeg i Grunden ikke bryder mig om hende.“

Hun drejede sig, og hun vendte sig og bad for sig, men der hjalp ingen Kæremor. Til sidst maatte hun give ham Kysset. Saa blæste han Harerne sammen og gav hende en. Hun tog den i sit Forklæde og løb ad Slottet til, saa rask hendes Ben kunde bære hende.

Men i det samme hun stod ved Porten, stødte Tossejens i Fløjten. Vips! sprang Haren ud af Forklædet og løb tilbage til ham i Skoven.

Hun fortalte det nu til sine Forældre, hvordan det altsammen var gaaet til, men Kysset snakkede hun ikke noget om. Bare løb hun op paa sit Kammer og vaskede sig om Munden, saa Huden var ved at gaa af.

„Det er en gal Historie,“ sagde Kongen. „Og den bliver jo længe jo værre.“

„Nu skal jeg prøve,“ sagde Dronningen. „Det gaar da ikke an, at vores Datter bliver gift med Tossejens.“

Hun klædte sig ud s... fattig gammel Kone og gik ud i Skoven til... s. Han kendte hende straks, men lod sig... e med noget.

„God Dag,“ sag... l.....

„God Dag,“ s...

„Det er nok... , so... Kongens Harer?“

„Det er lige, hvad uet... varede han.

„Jeg tænkte det nok,“... hun. „Og nu skal du bare høre, hvad for en... jeg er kommen i. Jeg har en Datter, som er saa sk... som ingen Pige i hele Landet. Men hun er troldgjort, og inden Aften maa hun dø, hvis ikke hun faar Blodet af en af Kongens Harer at drikke. Jeg beder saa mindelig, om du vil hjælpe mig.“

„Det kan jeg ikke saa godt,“ sagde Tossejens. „Naar jeg har vogtet Kongens Harer i Dag og i Morgen, saa faar jeg Prinsessen og det halve Kongerige. Og hvis nogen af dem bliver borte, saa hænger de mig op paa Slotsporten. Kongen har selv vist mig Krogen.“

„Jeg véd det nok,“ sagde hun. „Men saadan en dygtig Karl som du, finder nok paa Raad. Og hvis du vil give mig en Hare, saa skal du faa min Datter og alt det Guld, jeg har samlet i Kælderen.“

„Jeg bryder mig ikke noget om det,“ sagde Tosse-

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
ASTEN, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS

jens. „Sandt at sige haster det ikke med Bryllup for mit Vedkommende. Prinsessen er pæn nok, og Kongen er ogsaa en skikkelig Mand. Men Dronningen er da den ledeste gamle Hex, jeg i mine Dage har sét. Hende skøtter jeg ikke om at have til Svigermoder, og derfor vil jeg give Jer Haren. Men kun paa den Betingelse, at I kysser den i Rumpen, saa jeg sér paa det.“

Dronningen smagte lidt paa det og bød ham baade det ene og det andet, om hun kunde slippe for den Tort. Men han vilde ikke høre Tale om det. Til sidst maatte hun da bekvemme sig til det. Saa blæste han i sin Fløjte, og Harerne kom springende. Hun gjorde, som han havde forlangt, og fik en af dem i sit Skørt og løb til Slottet det bedste, hun havde lært. Men ligesom hun løb ind ad Porten, sprang Haren fra hende og løb ad Skoven til. For Tossejens havde jo stødt i Fløjten.

Og ved Solnedgang spadserede han glad og fornøjet hjem til Slottet med sine hundrede Harer.

„Dette her gaar Pinedød ikke an,“ sagde Kongen, da han havde talt dem.

„Jeg tager min Død over det,“ sagde Prinsessen.

Saa holdt de Krigsraad. Dronningen fortalte, hvordan det var gaaet til, men sagde ikke noget om, at hun havde kysset Haren i Rumpen.

„Har du fortalt det altsammen?“ spurgte Prinsessen.

„Vel har jeg det,“ sagde Dronningen. „Kanske du ikke fortalte det hele i Morges?“

„O jo, jo,“ sagde Prinsessen hastigt og vendte sig bort.

„Nu maa jeg nok selv til det,“ sagde Kongen. „Fruentimmer duer til ingen Ting.“

„Ja, men saa maa du skynde dig,“ sagde Prinsessen. „I Morgen er det tredie Dag. Kommer han hjem med Harerne i Morgen Aften, saa har han mig.“

„Han har dig ikke endnu,“ sagde Kongen.

Da nu Tossejens sad næste Dag i Skoven, hvor han plejede at sidde, kom der en fornem Herre ridende til ham. Tossejens saa straks, at det var Kongen, men lod som ingen Ting.

„Det er nok dig, der vogter Kongens Harer,“ sagde den fornemme Herre.

„Det er det nok,“ svarede Tossejens.

„Hvad skal du have for en af dem?“ spurgte Herren.

„Jeg skal ingen Ting have,“ sagde Tossejens. „Harerne er Kongens, saa jeg kan vel ikke sælge dem. Og hvis jeg bringer dem hjem i Aften, saa faar jeg Prinsessen og det halve Rige. Men om der mangler bare en eneste en, saa bliver jeg hængt op paa Slotsporten. Kongen har selv vist mig Krogen.“

„Naa, har han det,“ sagde Herren. „Ja, det ligner ham godt nok. Du maa heller ikke tro, han holder sit Ord til dig, hvis du kommer hjem med Harerne.“

„Mon han skulde være saa slem?“ sagde Tossejens.

„Det kan du stole paa,“ sagde Herren. „Det er heller ingen Under, han er saa bange for Harerne. I disse ligger hele hans Magt. Hvis bare en af dem bliver borte, saa er det ude med ham.“

„Jøsses,“ sagde Tossejens.

„Nu maa du vide, at mange af de fornemme Herre vil styrte ham fra Tronen,“ sagde Herren. „Jeg er de sammensvornes Hovedmand, og jeg er kommen for at faa en af Harerne. Vil du give mig en af dem, saa skal du blive Minister i Morgen den Dag. Og Prinsessen faar du saamænd ikke alligevel.“

„Det kan da ogsaa være det samme,“ sagde Tøssejens. „Ikke for det, hun er en køn Pige, og jeg kunde godt lide at komme sammen med hende. Dronningen har jeg heller ikke noget at klage paa, men Kongen er en slem Bisse, som jeg slet ikke skøtter om at have til Svigerfader.“

„Siger du det,“ sagde Herren.

„Det er saamænd ikke alene mig, der siger det,“ sagde Tøssejens. „Hvor man kommer hen i Landet, hører man det samme. Der har saamænd aldrig levet en Konge, der var saa foragtet af sine Undersaatter som han.“

Herren rykkede sig urolig i Sadlen.

„Skal jeg saa have Haren?“ spurgte han. „Siden du ikke kan lide Kongen, vil du vel gerne hjælpe til at styrte ham.“

„Aa . . . det er ikke for det,“ sagde Tøssejens. „Mig har det sølle Fjols saamænd hverken gjort ondt eller godt. Men du kan gerne faa Haren, at sige, hvis du vil kysse mig i Rumpen.“

„Du ved nok ikke, hvem du taler med,“ sagde Herren.

„Nej, hvor skulde jeg vide det fra,“ sagde Tøssejens.

Saa snakkede de en hel Time frem og tilbage, men Tøssejens var hverken til at hugge eller stikke i. Det endte da ogsaa med, at den fornemme Herre maatte af Hesten og gøre, som han forlangte. Saa fik han Haren og puttede den i en Sæk, han havde med sig, bandt godt til og red derfra.

Men just som han var kommen ind i Slotsgaarden og gav Befaling til, at Pørten skulde lukkes, stødte Tøssejens i Piben. Haren sprællede, saa Sækken rev-

nede og vips! var den tilbage hos sin Vogter, som ved Solnedgang glad og fornøjet marscherede ind paa Slottet med alle de hundrede Harer i god Behold.

„Nu er gode Raad dyre,“ sagde Kongen.

„Nu springer jeg i Slotsgraven,“ sagde Prinsessen.

De holdt Krigsraad igen, og saa kaldte Kongen Tossejens for sig.

„Hør nu, Tossejens,“ sagde Kongen. „Nu tilkommer Prinsessen dig efter Loven. Men du kan da ikke sige noget til, at vi som hendes Forældre er bekymrede for hendes Fremtid. For hun er jo da Prinsesse, og du er ikke andet end en fattig Bondedreng. Og du har da ikke gjort andet end vogte Harerne, hvad jo enhver kunde gjort.“

„Aa ja saamænd,“ sagde Tossejens og skelede til dem, der hang paa Slotsporten.

Kongen lod, som om han ikke saa det.

„Derfor har vi bestemt, at vi vil sætte dig paa endnu en Prøve,“ sagde han. „I Dag om fjorten Dage gør jeg et stort Gilde og indbyder dertil alle de Prinser og Grever og Hertuger, som jeg kan overkomme. Naar saa de allesammen er forsamlede, skal vi se, hvem af dem der kan sige de tre største Sandheder. Han skal saa have Prinsessen og det halve Rige. — Vil du gaa ind paa det?“

„Ja,“ sagde Tossejens. „Det er jo ikke efter Aftalen. Men skidt være med det. Lad Prinserne bare komme.“

Fjorten Dage efter var Slottet saa fuldt af Fyrster og fornemme Herrer, at ingen nogen Sinde havde sét Magen. De sad i Kreds i den store Sal, og Kongen sad paa sin Trone med Dronningen ved sin Side. Prinsessen saa sig om og var da paa det rene med, at hun

hellere vilde have enhver af dem end Tossejens, som stod nede ved Døren og ikke saa bedre ud, end han plejede.

„Saa begynder vi,“ sagde Kongen.

De stod nu op efter Tur og sagde hver sin Sandhed, saa godt som de kunde. Til allersidst kom Turen til Tossejens.

„Ja . . . det er ikke nemt for en ringe Svend som mig at tale i saa fornem en Forsamling,“ sagde han. „Jeg kan da heller ikke andet end en lille Historie. Det var den anden Dag, jeg var ude i Skoven og vogtede Kongens Harer. Saa kom der en stakkels Pige til mig og bad og græd, at hun maatte faa en af dem. Til sidst fik hun den da ogsaa, om ellers hun vilde give mig et Kys. Og jeg fik Kysset, og hun fik Haren. Men Pigen var ingen anden end Prinsessen.“

De saa allesammen hen paa Prinsessen, som blev meget rød i Hovedet og tog Øjnene til sig.

„Det var en fæl Historie,“ sagde Kongen.

„Ja . . . men er den ikke sand?“ spurgte Tossejens.

„Jo,“ sagde Prinsessen.

„Forresten kan jeg én endnu, hvis ellers I vil høre den,“ sagde Tossejens. „Det var ellers den samme Dag, men længere hen, saa kom der en gammel Kone, rigtig en led Heks at se paa. Hun vilde ogsaa have en Hare og græd og bad og tiggede saa forfærdelig, at jeg til sidst ikke nænnede at sige nej. Hun fik da Haren, men kun hvis hun vilde kysse den i Rumpen, og saa maatte hun jo til det. Men den gamle Kone var ingen anden end Dronningen.“

„Den Historie er endnu værre end den første,“ sagde Kongen.

„Ja . . . men er den ikke sand?“ spurgte Tossejens.

„Jo,“ sagde Dronningen.

„Det er nu lige meget om det,“ sagde Tossejens. „Hvis disse her to Historier ikke er gode nok, saa har jeg for den Sags Skyld en til. Det var den tredie Dag, jeg sad derude og vogtede de hundrede Harer. Da kom der ridende en stolt Herre og vilde have en af dem. Han kom med alle Slags Paafund, men dem brød jeg mig ikke saadan om. Jeg syntes saa til sidst, at det var Synd, om saadan en fornem Herre skulde ride forgæves efter en Smule Hare. Saa lovede jeg ham da ogsaa en, hvis ellers han vilde kysse mig i Rumpen. Han gjorde jo et farligt Vrøvl, men til sidst stod han da af Hesten og kyssede mig der, hvor jeg vilde, og saa fik han Haren. Men den fornemme Herre var ingen anden end —“

„Stop,“ sagde Kongen og rejste sig fra sin Trone. „Nu gider jeg ikke høre mere af dine Historier, Tossejens. Prinsessen er din og det halve Rige.“

„Jeg dør,“ sagde Prinsessen og daanede i det samme.

Derefter blev hun gift med Tossejens og fødte ham syv Sønner og syv Døtre, og hvis de ikke er døde, lever de endnu.

PRINS

de hørt om Kongens Løfte til den døende Dronning, og alle forstod de, at det gjaldt om at vinde den lille Piges Kærlighed, og at ingen havde nemmere til det end hendes Amme.

Kongen bestemte sig for en fattig ung Kone, som havde mistet baade Mand og Barn. Han tænkte ikke paa nogensinde at gifte sig igen, saa bedrøvet han var over Dronningens Død, og han fik Grund til at være fornøjet med den Amme, han havde valgt. For hun var saa god og omhyggelig mod sit Plejebarn, som Dagen var lang, og den lille Prinsesse trivedes udmærket og kom til at holde meget af hende.

Da nu hun var et Stykke henne i sit syvende Aar, begyndte Folk at tale om, at Kongen burde gifte sig, for at Riget kunde faa en Tronarving. Kongen selv besluttede sig omsider ogsaa dertil og rejste rundt i Naborigerne for at se paa de giftefærdige Kongedøtre. Han huskede jo nok paa Løftet, han havde givet sin salig Dronning, men tænkte, han skulde da nok finde en, som Barnet syntes om.

Mens nu han saadan var paa Rejse, gik Ammen og græd fra Morgen til Aften.

„Hvorfor er du saa bedrøvet?“ spurgte Prinsessen.

„Skulde jeg ikke være bedrøvet, siden jeg snart skal skilles fra dig?“ sagde Ammen. „Det kan være i Morgen, og det kan være om fire Uger. Men en Dag kommer din Fader med en ny Moder til dig.“

„Saa vil jeg slet ikke have hende,“ sagde Prinsessen. „Skal jeg have en ny Moder, saa skal det være dig.“

„Sig det til din Fader, Kongen,“ sagde Ammen.

Da Kongen saa kom med en smuk ung Prinsesse, erklærede hans Datter kort og bestemt, at hun vilde hverken eje eller have hende. Skulde hun have en ny

Moder, saa vilde hun have sin kære Amme. Prinsessen maatte rejse igen, og da Kongen en Tid efter kom med en ny, gik det akurat ligedan. Barnet vilde have sin Amme og ingen anden.

Syv Gange prøvede hendes Fader med en ny Prinsesse, og syv Gange gik det galt. Saa bøjede han sig for Barnets Villie og hans Bryllup med Ammen blev fejret med stor Stads.

Det viste sig nu straks, at den nye Dronning var en hel anden end den, hun havde givet sig ud for. Hun var venlig nok mod Kongen, men mod den lille Prinsesse var hun en hel Djævel. Saa tit hun kunde komme til det, pinte og plagede hun hende og anklagede hende desuden bestandig for hendes Fader.

Og Kongen troede sin Dronning. Han havde jo al Tid hørt, at hans lille Pige elskede sin Amme saa højt og kunde ikke se, hvorfor det var bleven anderledes. Saa skændte han paa Prinsessen og blev til sidst saa vred paa hende, at han knap gad se til den Side, hvor hun var.

Saadan gik syv Aar, og for hvert Aar der gik, blev det værre for den lille Prinsesse. Den nye Dronning fik ingen Børn, og saa maatte det jo ende med, at Prinsessen arvede Riget. Men det vilde Dronningen paa ingen Maade finde sig i. Før vilde hun da tage Livet af hende.

En Dag gik hun ud til en fæl Troldkvinde, som boede i Yderkanten af en uhyre stor og vildsom Skov, der skilte Kongens Rige fra Nabolandet.

„Kan Du ikke gøre mig med Barn?" sagde hun.

Troldkvinden mente, det kunde hun nok. De prøvede ogsaa baade det ene og det andet, men det hjalp alt-sammen ikke noget.

„Det kommer af, at du har ammet en andens Barn,“ sagde Troldkvinden. „Derfor er dit Liv blevet ufrugtbart.“

„Kan du da ikke gøre Prinsessen med Barn?“ spurgte Dronningen. „Jeg hader hende til Døden, saadan som hun altid gaar og sørger og ser paa mig med sine store, bedrøvede Øjne. Aldrig skal hun faa Riget, hvis jeg kan hindre det. Og om hun nu blev med Barn, da kunde jeg nok ophidse Kongen saadan, at han forstødte hende.“

„Jeg skal prøve paa det,“ sagde Troldkvinden.

Hun bad da Dronningen om Prinsessens Guldbæger, og da hun havde faaet det, gik hun ud i den vilde Skov og begyndte at hekse.

Hun stod stille foran Grøften, hvor Haren havde sit Leje og sang:

Lille Hare, let paa Taa,
dit rappe Spring jeg laane maa.

Hun bøjede sig over Rævens Hule og sang derved:

Røde Ræv, med listigt Sind,
jeg drager dig i Spindet ind.

Hun gik ud paa Heden, hvor Ulven tudede og sang:

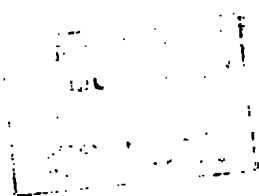
Bidske Ulv, med skarpen Tand,
giv Styrke til den lille Mand.

Rundt i Skoven gik hun, til alle de Dyr der var, og sang et lille Vers til hvert af dem. Og mens hun sang holdt hun Prinsessens Guldbæger frem, som om hun ventede, at Dyrene skulde lægge noget i det.

Til allersidst blev hun staaende foran Hækken, hvor Droslen havde sin Rede, holdt Bægeret frem og sang:

Lille Fugl paa grønne Kvist,
din Sang jeg laaner nu til sidst.

Saa var hun færdig. Og Guldbægeret var fyldt med en kostelig Saft. Hun bar det op paa Slottet og bad Dronningen sørge for, at Prinsessen fik Saften at drikke næste Morgen paa fastende Hjerter, saa vilde det gaa, som hun ønskede.

Den unge Prinsesse blev glad, da hun vaagnede om Morgenen og saa Guldbægeret staa ved hendes Seng, hvor det plejede at staa med hendes Morgendrikke. Det havde været borte i tre Dage, og hun havde grædt saadan over det, fordi hun havde arvet det efter sin kære Moder, som hun jo aldrig havde set.

Nu tog hun det i begge Hænder og drak Drikken ud til Bunds og faldt saa straks i Søvn igen. Hun sov til langt op paa Dagen, og da hun ikke kom til Taffel, blev Kongen vred.

„Hun er saa doven og ulydig, at jeg snart ikke ved, hvad jeg skal stille op med hende,“ sagde Dronningen.

Kongen gik selv op til Prinsessen og ruskede hende vaagen.

„Ak, lad mig sove,“ bad hun.

Men han drog hende ved Haarene ud af Sengen og tugtede hende haardt.

Fra den Dag af blev Prinsessens Liv endnu langt sørgeligere, end det havde været før. Med ingen Ting kunde hun gøre den onde Stifmoder tilpas. Aldrig følte hun sig rigtig rask, men syntes heller ikke, hun havde Aarsag til at være saa bedrøvet, som hun var.

Efterhaanden som Tiden led, skiftede hun saadan Udseende, at Hoffolkene lagde Mærke til det og begyndte at hviske om det i Krogene. Hun saa bestandig frem for sig med fjerne Øjne, sad stundom og stirrede med et Smil, naar der ikke var noget at smile af,

og saa stundom forpint og bekymret ud. Og saa blev hun saa svær, at ingen kunde forstaa det.

En Dag blev Kongen opmærksom paa det.

„Hvad er der i Vejen med Prinsessen?“ spurgte han Dronningen.

„Ak ja,“ svarede hun. „Jeg tør næsten ikke sige det til dig. Men Sandheden kan snart ikke længer skjules. Prinsessen er med Barn.“

Da blev Kongen frygtelig vred og tog hende for sig og holdt Forhør over hende. Hun græd og sagde, hun vidste ikke af noget og havde intet ondt gjort. Han blev naturligvis endnu mere fortørnet over hendes Trods og besluttede, at hun skulde dø hellere end at bringe en saadan Skændsel over hans Hus. Han kaldte saa paa sin Jæger og bød ham bringe Prinsessen dybt ind i Skoven og dræbe hende der. Saa skulde han bringe ham hendes Hjerter og hendes Kjole med Blodet paa, for at det kunde ses, at han havde udført Befalingen.

Jægeren gik med Prinsessen langt ind i Skoven. Men da han saa vilde dræbe hende efter Kongens Befaling, faldt hun paa Knæ for ham og bad saa mindelig for sit Liv, at han fik Medlidenhed med hende. Han dræbte da en Hjortekalv, der løb forbi, befalede hende at afføre sig sin Kjole, dyppede den i Blodet og gik saa tilbage til Slottet med den og Hjortekalvens Hjerter, som han gav Kongen.

Nu gik Prinsessen dybere ind i Skoven og tænkte, at aldrig havde nogen Pige været saa ensom og ulykkelig som hun. Rundt om hørte hun de vilde Dyr brøle og var saa angst, at hun syntes, det havde været bedre, om Jægeren havde dræbt hende. Da Mørket faldt paa, kom Dyrene frem af deres Skjul. Hun saa Ulven og Bjør-

nen og Hjorten og Haren og mange fler og daanede til sidst af Angst.

Men Dyrene snusede til hende og slikkede hendes Haand og gjorde hende ingen Fortræd.

Da hun vaagnede af Besvimelsen saa hun, at det var højlys Dag og følte sig forunderlig let til Mode. Hun rejste sig og opdagede med glad Undren, at hun havde faaet sin egen Skikkelse igen. Hun følte paa sig og mærkede, hun var saa slank som før. Hun løb til Kilden og saa sit skønne Billede i dens Vande.

Som nu hun stod der og spejlede sig, hørte hun en lille, tynd Stemme bag ved sig.

„Moder . . . lille Moder . . . tag mig med . . .“

Hun kunde ingen se, men nu lød Stemmen igen.

„Jeg er din Søn, lille Moder, som du har født i Nat. Nu kan du ikke se mig, men den Dag kommer nok, da du kan det. Du skal bare ikke være bekymret, men stole paa, at jeg skal hjælpe baade dig og mig. Følg nu efter mig, saa skal jeg føre dig hen til et Sted, hvor der er godt at være.“

„Er du min Søn, og jeg kan ikke se dig?“ sagde hun forundret. „Hvad skal jeg kalde dig?“

„Du kan kalde mig Prins,“ sagde Stemmen. „Saa tager du ikke fejl, siden jeg er Søn af en Prinsesse. Men kom nu med mig.“

Hun gik saa den Vej, Stemmen kom fra. Og alt som hun gik, kaldte Stemmen et Stykke forude, saa hun aldrig var i Tvivl om, hvor hun skulde gaa.

Til sidst kom de til et Sted i den anden Kant af Skoven, hvor der var saa skønt, som Prinsessen ikke havde troet, der kunde være paa Jorden. Høje Træer hvælvende sig mod Himlen, røde Roser blomstrede rundt om, der sprang en dejlig Kilde, Fuglene sang, og Græs-

set var saa grønt og blødt. Og gennem Træernes Stammer saa man langt borte et herligt Slot.

„Læg dig nu ned og sov, lille Moder,“ sagde Stemmen. „Du har gaaet langt og kan trænge til Hvile. Imens skal jeg bygge dig et Hus.“

„Sig mig først, hvad det er for et Slot derovre?“ spurgte hun.

„Det er Nabokongens Slot,“ sagde Sønnen. „Skønt er det at se paa, men der er ikke andet end Sorg indenfor dets Mure. Kongen har kun een Søn, og han vil ikke gifte sig, hvor meget hans gamle Fader saa beder og truer.“

Saa lagde Prinsessen sig ned i det grønne Græs og sov, og ikke saa snart havde hun lukket sine Øjne, før Skovens vilde Dyr myldrede frem fra alle Kanter.

Der kom Bjørn og Ræv og Grævling, og de gav sig til at rode og grave i Jorden. Der kom Bæveren, som gnavede Træstammerne over for at faa Stolper til Husset. Der kom Fugle flyvende, som flettede det nydeligste Grenevæv. De kom allesammen og hjalp til, enhver efter sin Evne. Da Prinsessen vaagnede, stod der et skønt Hus til hende.

„Her er dit Hus, lille Moder“, sagde Stemmen.

„Tak, Prins, min Søn,“ svarede hun. „Men hvad kan det nytte, jeg har et Hus, naar jeg ikke har Sengklæder at ligge i.“

„Bi blot, lille Moder,“ sagde Stemmen, „Du skal nok faa Sengklæder.“

En Stund efter kradsede det paa Porten til Nabokongens Slot. Da de lukkede op, smuttede en lille Hare ind forbi Vagten og løb lige op i Oldfruens Kammer.

„Hvad er du for en Fyr?“ spurgte Oldfruen.

„Aa, jeg er bare en lille Hare,“ sagde Dyret. „Prins

hedder jeg forresten. Vil du ikke give mig nogle Sengeklæder til min lille Moder, som ligger ude i Skoven og fryser.“

Oldfruen tog nogle Pjalter og kastede hen til den.

„Løb saa med dem,“ sagde hun. „De er sagtens gode nok til din Moder.“

„Nej, hvor kan du byde mig saadant noget,“ sagde Haren. „Naar jeg hedder Prins, kan du vel vide, at min lille Moder hedder Prinsesse.“

Den løb ud af Døren og lige op i Prinsens eget Sovekammer. Der tog den hans Silkepude og Silketæpper og skyndte sig af Sted med dem. Oldfruen skreg, og Vagten vilde stoppe den, men saa blev den pludselig til en vældig Bjørn, som ingen vovede at komme nær. Og da den var udenfor Porten, forvandlede den sig til en kongelig Hjort, som sprang over Marken med Prinsens Sengeklæder.

„Vær saa god, lille Moder,“ sagde Stemmen. „Her har du dejlige Puder at ligge paa.“

„Tak, Prins, min Søn,“ sagde hun. „Men jeg er saa sulten, at jeg slet ikke kan sove, og jeg begriber ikke, hvor jeg skal faa nogen Mad fra.“

„Bi blot, lille Moder,“ sagde Stemmen. „Du skal nok faa Mad.“

En Stund efter kradsede det atter paa Porten til Nabo-kongens Slot. Da de lukkede op, smuttede et lille Egern forbi Vagten og løb lige ned i Køkkenet.

„Hvad er du for en Fyr?“ spurgte Køgemesteren.

„Aa, jeg er saamænd bare et lille Egern,“ sagde han. „Prins hedder jeg forresten. Jeg vil gerne have lidt Mad til min lille Moder, som ligger ude i Skoven og sulter.“

Køgemesteren kastede tre Kødben hen til ham.

„Du kan tage dem der,“ sagde han. „De var rigtig nok bestemte til de kongelige Hunde, men siden du beder saa pænt, skal du faa dem.“

„Hvad bilder du dig ind?“ sagde Egernet. „Naar jeg hedder Prins, saa hedder min Moder vel Prinsesse, og saa kan hun da ikke nøjes med Hundæde.“

Saa tog det Sølvfadet, der stod med Kongens Steg paa og løb ud af Porten og forvandlede sig til en Bjørn og til en Hjort ligesom før.

„Tak, Prins, min Søn,“ sagde Prinsessen. „Men jeg har jo ingen Vin at drikke.“

„Bi blot lille Moder,“ sagde Stemmen. „Du skal nok faa Vin.“

Og straks efter kom han med en Flaske af Kongens bedste Vin. Saa spiste hans lille Moder og drak og sov sødelig ind i Silkepuderne.

Men oppe paa Slottet var der stor Forstyrrelse. Der var ingen Steg til at sætte paa Kongens Bord, og han vilde jo ikke tro paa Køgemesterens Forklaring, at der var kommet et lille Egern løbende og havde stjaalet den med Sølvfadet og det hele. Portvagten sagde, det havde været en Bjørn, og Kuren paa Taarnet havde set en Hjort løbe med Stegen ad Skoven til.

„Det er ikke andet end Løgn til Hobe,“ sagde Kongen. „Køgemesteren skal kastes i Taarnet, og det skal Vagten og Kuren ogsaa. I Morgen, naar Solen staar op, skal de hænges.“

Straks efter kom Mundskænken og maatte bekende, at en Flaske af den alledyreste Vin var stjaalen. Han kunde ikke give bedre Forklaring end de andre. Der havde været et Dyr fra Skoven og hentet den.

„I Taarnet med dig,“ sagde Kongen. „I Morgen skal du hænges.“

Da saa det blev Sengetid, og Prinsen kom til sit Kammer, var hans Silkepuder og Silketæpper borte. Oldfruen faldt paa sine Knæ og fortalte med grædende Taarer, hvordan det var gaaet til. Hun havde jo ikke turdet sige det før.

„Hun skal hænges ved Siden af de andre,“ sagde Kongen.

Da nu Kongen var bleven ene med sin Søn, sagde han til ham:

„Utro Tjenere har man, og megen Sorg er der i Verden. Men ingen gør mig saa stor en Sorg som du. Sig mig endnu en Gang, om du har betænkt dig og vil tage dig en Gemalinde?“

„Jeg kan ikke,“ sagde Prinsen. „Alle de Prinsesser, jeg har set, indgyder mig kun Afsky.“

Saa gik Kongen og smældede Døren i efter sig.

Men Prinsen kunde jo ikke komme i Seng, siden han ingen Sengklæder havde. Han satte sig derfor ved det aabne Vindue og saa ud i Haven. Det var en dejlig Nat, og han var slet ikke søvnig.

„Gud ved, hvem der nu sover i mine Silkepuder,“ sagde han.

„Det gør min lille Moder,“ sagde en Stemme.

Han saa derhen, hvor Stemmen kom fra. Oppe i Akasietræet udenfor Vinduet sad en Drossel.

„Sover din lille Moder i mine Silkepuder?“ sagde han. „Det var et sælsomt Leje for en Fugl.“

„Min lille Moder er ingen Fugl,“ sagde Drosslen. „Jeg hedder Prins, og saa kan du vel vide, at min lille Moder er en Prinsesse. Og den dejligste Prinsesse er hun i Verden. Hun sover ude i Skoven paa dine Silkepuder i en Hytte, alle Skovens vilde Dyr har bygget til hende. Hun har spist Kongens Steg og drukket

Kongens Vin, og her sidder hendes Søn og synger for Prinsen.“

„Det er en sælsom Historie,“ sagde Prinsen. „Saa var det dig, der hentede Stegen og Vinen og Silkepuderne? Fortæl mig mere om din lille Moder.“

Saa gav Droslen sig til at synge om den unge Prinsesse derude i Skoven. Saa sødt sang den, at Prinsen blev ganske varm om Hjertet.

„Jeg vil se din lille Moder,“ sagde han og sprang op.

„Kom,“ sagde Droslen. „Jeg skal føre dig til hende.“

Den fløj foran, og Prinsen fulgte efter, indtil de naaede Hytten i Skoven. Længe stod han og stirrede paa den sovende Prinsesse.

„Hende vil jeg have,“ sagde han. „Hun og ingen anden skal være min Dronning. — Hvor er du, Drossel?“

Droslen var der ikke. Men der var en Stemme, som svarede:

„Vil du gøre min lille Moder til din Dronning, saa maa du komme i Morgen med din Fader Kongen og hele Hoffet og bejle til hende.“

Prinsen bøjede sig ned og kyssede den sovende Prinsesse paa hendes Mund. Saa løb han tilbage til Slottet og kom just i det Øjeblik, Solen var ved at staa op, og de førte Vagten og Kuren og Mundskænken og Oldfruen til Galgen for at hænge den.

„Holdt!“ raabte Prinsen. „De er uskyldige . . . nej, de er Skyld i min Lykke. De skal belønnes og ikke hænges.“

Han løb til sin Fader og fortalte ham det altsammen, som det var gaaet til.

„En Skovpige!“ sagde Kongen. „Men det kan nu være det samme, bare du gifter dig, og Riget faar en Arving.“

RECEIVED
APR 20 1964
ASTORIA
TEL

„Hun er en Prinsesse,“ sagde Prinsen.

„Vi faar se,“ sagde Kongen. „Men hvad hun ikke er, kan hun blive.“

Saa steg han til Hest og red med Prinsen og det hele Hof ad Skoven til.

Noget op ad Dagen vaagnede Prinsessen i Hytten.

„Hvordan har du sovet, lille Moder?“ spurgte Stemmen.

„Tak, Prins, min Søn,“ sagde hun og strakte sig i Puderne. „Dejligt har jeg sovet. Og jeg drømte, her var en smuk Prins, som kyssede mig.“

„Bi blot, lille Moder,“ sagde Stemmen. „Du skal nok faa Prinsen.“

Lige som den havde sagt det, kom hele Kongetoget ridende.

„Det er hende,“ sagde Prinsen og sprang af Hesten og knælede foran Prinsessen. „Hende og ingen anden.“

Hun saa paa ham, saa smuk han var, og rakte ham glad sine Hænder.

„Visselig er hun en Prinsesse,“ sagde Kongen.

Saa satte de hende op paa Hesten foran Prinsen og red ad Slottet til. Hun fik det skønneste Kammer, men vilde ikke sove i andet end i Silkepuderne fra Hytten i Skoven. Brylluppet blev bestemt til Ugedagen derefter, og der blev sendt Indbydelse til Nabokongen og hans Dronning og alle fornemme Folk i hundrede Miles Omkreds.

Om Aftenen, da Prinsessen laa i sin Seng, hørte hun udenfor Ruden den Stemme, hun kendte saa godt. Hun sprang op og aabnede Vinduet.

„Har du det nu godt, lille Moder?“ spurgte Stemmen.

„Tak, Prins, min Søn,“ sagde hun. „Men glad bliver jeg aldrig, før jeg ser dig.“

„Du skal nok faa mig at se,“ sagde Stemmen. „Paa din Bryllupsdag skal du faa mig at se, lille Moder.“

Bryllupsdagen oprandt, og alle Gæsterne sad bænkedede om Taflet. Prinsessens Fader og hans onde Dronning var der, men de kendte hende ikke. Som nu de sad og spiste, løb der en lille Mus over Gulvet.

„Slaa det væmmelige Dyr ihjel,“ sagde den onde Dronning.

„Ak, lad den stakkels Mus gaa,“ bad Prinsessen. „Paa min Bryllupsdag skal ingen dø.“

Men Dronningen rejste sig og løb hen og traadte Musen ihjel. I det samme hun havde gjort det, trak hun Foden til sig og udstødte et højt Skrig. De kom alle til for at se, hvad der var i Vejen.

Der laa paa Gulvet en dejlig lille Dreng og lo og strakte Armene op mod Prinsessen. Hun greb ham og kyssede ham og trykkede ham til sit Bryst.

„Prins, min Søn!“ sagde hun.

Saa fortalte hun det altsammen, som det var gaaet til. Den onde Dronning maatte bekende det Troldomsværk hun havde øvet, og hun og Heksen blev bundne sammen og kastede i Havet.

Men Prins voksede til og blev anderledes end andre Mennesker.

Han forstod de vilde Dyrs Tale. De kom, naar han kaldte paa dem, og tjente ham.

INDHOLD

5	NÆRIG PER
21	SMEDEN FRA HAMMERUM
35	PRÆSTEKONENS SYND
47	KAREN, MAREN OG METTE
59	UTAK ER VERDENS LØN
71	POTTEN
81	FRUENTIMMERNE
91	TOSSEJENS
113	PRINS

EVENTYRSKRINET

EVENTYR SKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF
CARL EWALD

FEMTE BIND

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI

1907

TEGNINGER AF LOUIS MOE

PER OG POUL

DER var en Gang to Dreng, som gik sammen og vogtede Faar ved en Høj.

Per hed den ene, og Poul hed den anden. Ingen af dem havde noget, og det var ikke til at se, hvordan nogen af dem nogensinde skulde faa noget.

„Hvem der kunde blive rig en Gang,“ sagde Poul.

„Ja, hvem der kunde,“ sagde Per.

„Men det skulde da være, mens en var ung,“ sagde Poul.

„Sikke du taler,“ sagde Per. „Det skulde da netop være, naar man blev gammel.“

„Saa bryder jeg mig ikke en Døjt om det,“ sagde Poul. „Naar man først er en gammel Stabejs, har man jo ingen Ting at bruge det til.“

„Ja, jeg bryder mig ikke om dem, saa længe jeg er ung,“ sagde Per. „I Ungdommen har man saa mange andre Ting og behøver ikke Penge.“

Det snakkede de nu om en god Tid, og hver blev

ved sit. Da de ikke havde mere at sige, lukkede Højen sig op, og der kom en lille Mand ud af den.

„Jeg har hørt, hvad I snakkede om,“ sagde Manden. „Og nu skal det ske Jer, som I ønsker. Poul skal faa Penge i Ungdommen og Per i Alderdommen.“

Saa gik han ind i Højen igen.

Da nu Drengene voksede til, gik det, som den lille Mand havde lovet.

Poul var ikke mere end akurat voksen, før han tjente Penge som Skidt. Han købte og solgte og tjente bestandig mere. Han fik sig en god Gaard med blanke Heste paa Stalden og Køer og Svin saa mange som ingen anden der paa Egnen. Hans Kone kørte i Karet, og hans Døtre sad paa Stads i Salen. Selv spillede han Kort paa Kroen og vandt al Tid, kørte rundt i Landet og slog sig paa Lommen, hvor Dalerne raslede, og drak og pralede.

Per var imens bleven Smed.

Han havde sin Smedie lige ved Vejen, hvor Poul hver Dag kørte forbi. Kone havde han og syv sultne Unger. Sort var han fra Morgen til Aften. Aldrig undte han sig en Fridag, og aldrig tjente han mere, end at han lige kunde holde Livet oppe paa sig og sine.

En Dag da Poul holdt udenfor Smedien og skulde have en Hest skoet, bad Per ham om halvtredsindstyve Daler.

„Det kunde da aldrig falde mig ind,“ sagde Poul. „Jeg har selv tjent mine Penge, og du maa se til, at du kan tjene dine.“

„Du skal ikke komme til at fortryde det, hvis du laaner mig Pengene,“ sagde Per. „Saa skal jeg tjene dig igen, naar du bliver gammel og fattig.“

„Hvorfor skulde jeg blive fattig?“ sagde Poul. „Jeg

tjener Penge som Skidt. Alle mine Kister er fulde af Dalere, og bliver det saadan ved, kommer jeg til at bygge en Længe til Gaarden, om ikke jeg skal smide de gode Penge ud paa Landevejen.“

„Har du glemt den lille Mand i Højen?“ spurgte Per.

„Herre Gud, tror du endnu paa den Ammestuesnak,“ sagde Poul. „Nej, tro du mig . . . Pengene kommer til den dygtige. Jeg er dygtig, og du duer ikke til noget. Derfor er jeg rig og du fattig. Farvel Per.“

Dermed tog han sin Kaas, og Per stod og saa efter ham.

Nu gik Aarene, og de to begyndte at blive gamle.

Poul levede, som han plejede, men havde ikke saa stort Held med sig som før. Han tabte mange Penge i Kortspil, og de snød ham alle Vegne i hans Handel. Hans Heste døde, hans Køer gav ingen Mælk og fik ingen Kalve, og der kom Pest blandt hans Svin.

Han havde jo nok Kisterne, som var fulde af Dalere, men dem begyndte det ogsaa at mindske svært i, og det var nemt at se, at blev det saadan ved, saa vilde det ende med den bare Fattigdom.

Imens sad Per i sin Smedie og sled i det. Og som han en Dag saa hen ad Vejen, kom Kongen agende i Guldkaret med Forridder og det hele. Det traf sig hverken værre eller bedre, end at en af hans otte Heste tabte en Guldsko lige ud for Smedien, og saa maatte Per til at slaa den paa.

Det varede en Stund, for det skulde jo gøres godt. Kongen stod og gav sig i Snak med Smeden og kom til at synes svært godt ham.

„Det er lige meget om det, Per,“ sagde han. „Hvis din Sko holder, til jeg kommer hjem, saa skal du være

min Livsmed. Det er bedst, du sætter dig op paa Bukken ved Siden af Kusken. Taber Hesten Skoen, saa kaster jeg dig i Riberaa. Men holder den, saa kan du blive hos mig med det samme.“

Ja, Per mente jo, at det var saa meget godt, og Skoen turde han nok risikere. Men han havde da Kone og syv Børn, som han ikke saadan kunde rende fra.

„Holder Skoen, saa sender vi Bud efter dem,“ sagde Kongen. „Holder den ikke, kommer du i Riberaa, og det var da Synd for Konen og Ungerne, om de skulde se paa den Ulykke. — Op med dig paa Bukken. Jeg har ikke Tid til at holde her længere. Jeg skal hjem og regere.“

Saa kom Per paa Bukken, saa sort som han var, og af Sted gik det. Skoen holdt, og han blev Hofsmed, og Konen og Børnene kom til ham.

Fra den Dag af gik det bare fremad for ham.

Der var snart intet Smedearbejde, der duede, uden Per havde lavet det. Langt uden for Landets Grænser gik hans Ry. Han byggede sig et stort Hus og havde mange Svende paa Værkstedet og Heste i Stalden. Hans Kone klædte sig i Silke, og alle hans Børn kom godt frem i Verden. Hver Søndag sad han selv i Kirken i pæn sort Frakke.

Saa var det en Dag, Poul kom gaende ad Landevejen og stod stille udenfor Pers nye Smedie. Pjaltet og elendig saa han ud med uredt Haar og Skæg og en stor rød Næse.

„God Dag Per,“ sagde han. „Kanske kender du mig ikke igen?“

„Det gør jeg vel nok,“ sagde Per. „Sidst vi saas, var du bedre agende.“

„Ja, det er gaaet tilbage for mig,“ sagde Poul. „Men du sidder nok fedt og godt i det. Kan du ikke fly mig fem Rigsdaler?“

„Det kunde da aldrig falde mig ind,“ sagde Per. „Jeg har saamænd døjet ondt nok, inden jeg tjente mine Penge, og du skulde holdt bedre paa dine.“

„Kan du huske den lille Mand i Højen?“ sagde Poul.

„Herre Gud, at du gider komme med den Amme-stuesnak,“ sagde Per. „Det maa du vel sagtens have lært af Livet, at Pengene kommer til den dygtige. Jeg passede min Profession, og nu er jeg Kongens Hof-smed. Du bestilte aldrig andet end svire og spille Kort. Farvel Poul.“

Saa smækkede han Døren i, og Poul stod der med sin røde Næse.

DEN LANGE NÆSE

DER var en Gang en fattig Mands Søn, som elskede en Kongedatter.

Skønt han jo ikke kunde haabe at have nogen Fremgang med det, gik han en Dag hen og friede til hende. Men hun lo ham bare ud.

„Tror du, jeg vil gifte mig med saadan en Stodder?“ sagde hun.

Saa gik den unge Karl og sørgede, og for at det skulde blive rent galt for ham, lagde hans Fader sig til at dø.

„Hør nu, min Søn,“ sagde den gamle, inden han lukkede sine Øjne. „Elsker du virkelig Prinsessen saa højt?“

Det gjorde han da.

„Saa skal jeg aabenbare dig en Hemmelighed, som kan hjælpe dig til at vinde hende,“ sagde den gamle.

„Naar nu jeg er død, da kan du gaa ned i vores Have og give dig til at grave under det store gamle Æbletræ, du ved nok. Der vil du finde et Skrin, og i Skrinet er der en Pung med en Guldsilling i og et Horn og

et Bælte. Ved Skillingen er der den Mærkelighed, at naar du giver den ud, saa ligger der straks en ny en i Pungen i Stedet for, og saadan bliver det ved bestandig. Spænder du Bæltet om Livet, saa er du usynlig og kan gaa, hvorhen du vil, uden at nogen ser dig. Og blæser du i Hornet, saa kommer der i det samme en Mængde Krigsfolk, som adlyder dig og ingen anden.“

Ja, Sønnen mente da, det var gode Gaver.

„Det er det,“ sagde den gamle. „Bare du nu har Forstand til at bruge dem. Men det varer jeg dig for al Ting imod, at du ikke giver dig til at spise nogen af Æblerne, efter at du har taget Skatten. Om du gør det, da hænder der dig en Ulykke.“

„Jeg skal nok tage mig i Vare,“ sagde Sønnen.

„Ja, mon du nu ogsaa gør det?“ sagde den gamle. „Elskov gjorde mangan Ungersvend tosset før dig. Men hvis du nu skulde glemme min Formaning, saa skal du gaa ned i det lille Vandhul bag Laden og vadske dig der, hvor det er gaet galt. Og nu kan jeg ikke gøre mere for dig.“

Dermed døde han.

Sønnen sørgede for, at han kom pænt i Jorden, og gav sig derefter til at grave efter Skatten under det gamle Æbletræ. Han fandt rigtigt nok Skrinet, og baade Pungen og Bæltet og Hornet var i det.

Nu begyndte han at give saa mange Penge ud, at Rygtet om hans Rigdom gik over det ganske Land. Det kom ogsaa Prinsessen for Øre, og da hun fik at vide, at det var hendes gamle Bejler, sendte hun Bud efter ham.

Han var lige saa forelsket i hende som før og gik straks op paa Slottet. Og hun tog vel imod ham, beværtede ham godt baade med Mad og med Drikke, satte sig paa hans Skød og kyssede og klappede ham.

„Bare du vilde fortælle mig, hvor du faar alle dine mange Penge fra,“ sagde hun.

„Dem tager jeg af en Pung, jeg har,“ sagde han. „Der er rigtignok ikke uden en Guldskilling i den, men saa snart jeg har taget den, ligger der straks en ny, og saadan bliver det ved i al Evighed.“

„Det var da en dejlig Pung,“ sagde Prinsessen. „Bare jeg havde saadan en.“

„Om du vil tage mig til Mand, da giver jeg dig den med Glæde i Fæstengave,“ sagde han.

Det gik hun straks ind paa. Han gav hende Pungen og hun løb med den og lukkede den inde i Skatkammeret. Da det var besørget, kom hun tilbage og befalede ham øjeblikkelig at forføje sig ud af Slottet.

„Hvad er nu det for noget?“ sagde han. „Du lovede mig jo, jeg skulde blive din Fæstemand.“

„Ja, der fik du en lang Næse,“ sagde hun.

Saa kaldte hun paa sine Tjenere, og de jog ham med Skamme paa Porten.

Nu gik den unge Karl en Tid og var bedrøvet. Han tænkte jo nok, at den Skarns Prinsesse var ikke værd at eje, men efterhaanden kom han til at længes saadan igen, at han syntes, han ikke kunde undvære hende. Han prøvede paa at komme ind paa Slottet, men bare han viste sig, jog Tjernerne ham paa Porten.

Saa kom han en Dag til at tænke paa det Horn, han havde. Øjeblikkelig satte han det for Munden og blæste og blæste, saa der mylrede Soldater frem alle Vegne. Da han havde blæst en Timestid, havde han dobbelt saa mange Soldater som Kongen.

Rask marcherede han mod Slottet, og da de saa den store Krigsmagt, turde de ikke nægte ham Adgang. Kongen bukkede for ham og satte ham til Høj-

bords. Prinsessen satte sig paa hans Skød og kyssede og klappede ham.

„Bare du vilde fortælle mig, hvor du har faaet alle de Soldater fra,“ sagde hun.

„Det maa du saamænd gerne vide,“ sagde han. „Det kommer sig af det Horn, jeg har her. Naar jeg blæser i det, kommer der saa mange Soldater, jeg ønsker mig.“

„Det var da et herligt Horn, saadan et burde Kongen have.“

„Han kan nemt faa det,“ sagde Karlen. „Bare han giver mig sin Datter, saa forærer jeg hende det i Fæstengave.“

Hun lovede ham straks at blive hans Fæstemø, og hun var saa skøn og kyssede ham saa varmt, at han glad gav hende Hornet. Hun gemte det i Skatkamret, hvor Pungen laa, og saa lod hun Tjeneren kaste ham paa Porten akkurat ligesom forrige Gang.

„Der fik du igen en lang Næse,“ sagde hun.

Han gik saa og ærgrede sig, men længtes alligevel bestandig efter hende. Ind i Slottet kunde han ikke tænke paa at komme, saa mange Soldater der var. Saa kom han i Tanker om Bæltet, der laa i Skrinet, spændte det om sig, gik usynlig forbi Vagten og tog det først af, da han stod foran Prinsessen i hendes Kammer.

„Er det dig igen,“ sagde hun. „Hvordan i Alverden er du kommen herind?“

„Det er saamænd nemt nok at forstaa,“ sagde han. „Jeg har et vidunderligt Bælte, som gør mig usynlig, saa jeg kan gaa, hvor jeg vil, uden at nogen kan se det.“

„Nej, hvem der havde saadant et Bælte!“ sagde hun.

„Det skal min Brud have i Fæstengave,“ sagde han.

Hun satte sig paa hans Skød og kyssede og klappede

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS

ham og lovede at tage ham til Fæstemand. Bare han gav hende Bæltet. Saa dejlig var hun, og saa troskyldig saa hun paa ham med sine blaa Øjne, at han glemte, hvordan hun havde narret ham de to andre Gange.

Saa snart hun havde faaet Bæltet, lod hun øjeblikkelig sine Tjenere kaste ham paa Porten.

„Det var den tredie lange Næse, du fik,“ sagde hun.

Nu syntes han ikke, det var Umagen værd at leve længere. Nok var det forbi med hans Elskov til Prinsessen, som havde narret ham saa skammeligt. Men der var da ingen anden Pige han brød sig om, og han var i alle Maader led ved det hele.

Han kom da i Tanker om, hvad hans Fader havde sagt om Æblerne paa det gamle Træ, at han vilde komme i Ulykke, om han spiste af dem, efter at han havde hævet Skatten. Og eftersom han tænkte, at han lige saa godt kunde faa en Ende paa det paa den ene som paa den anden Maade, tog han et af Æblerne og bed i det.

I det samme begyndte hans Næse at vokse og voksede og voksede, lige til den naaede Jorden. Han tog op til den med Haanden, han skelede ned ad den paa dens ene Side og paa dens anden Side . . . den var og blev lige stor.

Og han blev saa bedrøvet, som han endnu aldrig nogen Sinde havde været. Nok havde han tænkt, at det var bedst, om han døde, siden der ikke var mere for ham at leve for. Men han kunde da umulig dø med saadan en Næse.

Ikke heller syntes Livet ham ved nærmere Eftertanke fuldt saa slemt som før. Der var jo nok Prinsessen, som han elskede, og som havde gjort Nar ad ham. Men i Grunden elskede han hende vist ikke

mere. Bare han kunde blive af med den gruelige Næse, saa kunde det saamænd endnu altsammen blive godt.

Bedst som det var, kom han i Tanker om, hvad hans Fader havde sagt om det lille Vandhul bag Laden. Og i det samme det var faldet ham ind, sprang han op og løb derned med samt sin lange Næse. Han dyppede den i Vandet, og den svandt et stort Stykke. Han vadskede den paa den ene Side og paa den anden, og lidt efter var den helt væk, og han stod der med sin egen naturlige Næse og ikke en Smule mere.

Nu sad han lidt og glædede sig over det og havde det rigtig godt. Solen straaede, Blomsterne duftede, og Æblerne skinnede nok saa rødt oppe i Træet. Han tænkte, at han kunde i Grunden have det rigtig godt, hvis bare han havde de Skatte igen, som Prinsessen havde narret fra ham. Og som han tænkte paa det, sprang han pludselig op, plukkede en Kurv fuld af Æblerne, forklædte sig som Gartner og gik op paa Slottet og spurgte, om de ikke havde Brug for nogen Frugt.

Køgemesteren saa paa de skønne Æbler og købte dem lige straks. Saa skønne var de, at de blev sat paa en Guldallerken foran Kongens og Prinsessens Plads ved Tallet. Ingen af Hoffolkene maatte røre dem.

Kongen og Prinsessen tog da ogsaa straks hver sit Æble og bed en forsvarlig Bid. Og lige med det samme begyndte deres Næser at vokse og blev ved med at vokse, lige til de naede ned til Jorden.

Der blev jo en Jammer og Fortvivlelse. Prinsessen lukkede sig inde i sit Kammer og vilde ikke vise sig for nogen. Kongen kunde jo ikke saadan gemme sig hen, over det han skulde regere Riget. Men han udlovede en Belønning paa tusinde Dukater til den, der

kunde tage den lange Næse fra ham. Alle Verdens Doktorer kom dragende og prøvede baade det ene og det andet. Men Næsen blev, hvor den var.

Da nu der var gaaet nogen Tid, gik den unge Karl ned til Vandhullet og fyldte en god stor Flaske med det undergørende Vand. Derefter forklædte han sig som Doktor, gik op paa Slottet og meldte, at han nok havde Lyst til at forsøge sig med Næsen.

Kongen havde ikke nogen Tro til den omrejsende Doktor, siden alle Verdens lærdeste Læger havde maattet give tabt. Men han tænkte, han kunde jo gerne prøve, for Næsen generede ham forfærdelig, naar han regerede.

Og Karlen smurte en Gang paa af Flasken, og Næsen svandt med en Trediedel. Han smurte en Gang til, og nok en Trediedel gik sin Vej. Han smurte tredie Gang, og saa havde Kongen sin egen Næse igen, som nok var en stor Næse, men ikke større, end det sømmer sig for en Konge.

Han blev saa glad, at han sprang helt til Loftet, og alle Hofmændene gjorde ligedan, for de faar nu deres Løn for at være Kongen til Behag. Hele Slottet genlød af Fest og Glæde, og til sidst blev Larmen saa stærk, at Prinsessen kom ud af sit Kammer med samt sin gruelige Næse og spurgte, hvad der vel var paa Færde.

Hun fik det jo at vide og kaldte den fremmede Doktor til sig og lovede ham tusinde Dukater, hvis han ogsaa vilde kurere hendes Næse.

„Det er altfor lidt,“ sagde han. „Prinsessens Næse er meget vanskeligere end Kongens.“

Ja, saa vilde hun da give ti Tusinde.

„Jeg bryder mig nu ikke saa meget om Penge,“ sagde han. „Jeg er en nøjsom Mand og kan komme

langt frem i Verden med de tusinde Dukater, jeg fik af Kongen. Bare jeg finder mig en god Pige, som vil dele min Lod i Livet, saa skal jeg være fornøjet.“

Ja, han kunde faa Prinsessen. Saa snart hun vel var blevet af med Næsen, skulde hun med Glæde gifte sig med ham.

„Jeg har hørt, at man ikke skal stole paa Fyrstord,“ sagde han. „Men jeg ved, at Prinsessen har et Horn, som er saadan, at naar man blæser i det, kommer der saa mange Soldater, man ønsker sig. Om jeg maa faa det, da skal jeg kurere Næsen.“

Prinsessen kviede sig svært ved det, men han stod fast ved sit, og saa kom hun da med Hornet. Han tog det og forvarede det.

„Jeg tror alligevel ikke jeg kan gøre noget ved Prinsessens Næse,“ sagde han saa. „Det skulde da være, om hun gav mig et Bælte, hun har, og som er saadan, at den, der bærer det, er usynlig.“

Hun skældte og smældte, saa det var grueligt at høre paa. Men han blev ved sit, og saa løb hun da til sidst efter Bæltet og gav ham det. Han takkede og stak det i Lommen.

„Det er kedeligt nok,“ sagde han saa. „Men jeg glemte en Ting endnu. Der kan ikke være Tale om, at jeg giver mig i Lag med Næsen, førend jeg faar den Pung, Prinsessen har, med en Guldskilling i, som er saadan, at den kommer igen, lige saa tit man giver den ud.“

„Jeg mente, du sagde før, du brød dig ikke om Penge,“ sagde hun.

„En siger saa meget,“ sagde Karlen.

Saa tog hun til at holde et Styr, saa hele Hoffet kom rendende. Hun befalede, at de skulde kaste den

uforskammede Doktor i Taarnet, og det gjorde de ogsaa, men derfor blev hun jo ikke af med Næsen. Og da hun havde raset nogen Tid, lod hun ham hente paa ny.

„Her har du saa Pungen,“ sagde hun. „Kan jeg nu stole paa dig?“

„Som jeg paa dig,“ sagde han.

Hun gav ham Pungen, og han puttede den i Lommen. Saa kastede han sin Forklædning og stod foran hende, saadan som han var, den Gang han bejlede til hende.

„Nu siger jeg dig Farvel,“ sagde han. „Du gav mig tre lange Næser. Jeg har kun givet dig en, men den kan du til Gengæld beholde til din Dødsdag.“

DET GAAR NOK

DER var en Gang en Mand og en Kone, som var bedre end de fleste Mennesker.

Fattige var de, men alligevel gik ingen deres Dør uhjulpen forbi. Kom der en Tigger, delte de med ham, hvad de havde. Var der nogen, som trængte til en Haandsrækning, saa var de al Tid rede. Om en af deres Naboer blev ramt af en Sorg, saa sørgede de med ham. Fik en anden en Glæde, saa glædede de to sig, som var det hændt dem selv.

Naturligvis manglede det ikke paa Folk, som foreholdt dem, at paa den Maade vilde de gaa akkurat lige saa fattige i deres Grav, som de havde levet hele Livet. Men det vilde de slet ikke høre Tale om.

„Det gaar nok,“ sagde Manden.

„Man skal aldrig lade være med at gøre en god Gerning,“ sagde Konen.

„Man skal le med de glade,“ sagde Manden.

„Man skal græde med de bedrøvede,“ sagde Konen.

Saa gik Aarene, og de blev ved at være lige fattige og lige gode. Alle kunde godt lide dem, og alle rystede paa Hovedet af dem.

De to Mennesker havde en Søn, som hed Hans, og han blev omsider saa stor, at han maatte ud og se sig om i Verden og selv tjene sit Brød.

„Det gaar nok,“ sagde Manden. „Lov mig blot en Ting: at du aldrig vil lade være med at gøre en god Gerning, naar der er Lejlighed dertil, om saa du har aldrig saa travlt.“

„Det lover jeg,“ sagde Hans.

„Og mig maa du ogsaa love noget,“ sagde hans Moder. „Du maa love mig, at du al Tid vil le med de glade og græde med de bedrøvede.“

„Det lover jeg,“ sagde Hans.

Saa tog Faderen sin gamle Hat og satte den paa hans Hoved.

„Den skal du have,“ sagde han. „Fin er den ikke, men den har alle Dage siddet paa et ærligt Hoved. Kniber det for dig, saa spørg du bare den til Raads. Farvel og Gud være med dig. Det gaar nok.“

Hans gik og gik gennem mange Riger og Lande, og da han syntes, han var kommen langt nok ud i Verden, tog han Tjeneste hos en mægtig Konge, som syntes godt om den kønne Karl og lovede ham en god Løn.

„Fine Klæder skal du ogsaa faa,“ sagde Kongen. „Allerførst maa du nu kaste den gamle Hat bort. Den ser jo skrækkelig ud.“

„Jeg siger saa mange Tak for Klæderne,“ sagde Hans. „Men Hatten kan jeg ikke skille mig ved. Jeg har faaet den af min Fader og lovet ham al Tid at gaa med den.“

Alle Hoffolkene lo. Men Kongen saa alvorlig paa ham.

„Sin Faders Villie skal man ære,“ sagde han. „Jeg fik Riget efter min, du kun en gammel Hat efter din. Men det er lige meget. Behold du den kun paa. Paa den skal jeg kende dig mellem mine andre Tjenere.“

Saadan blev det saa. Hoffolkene gjorde Nar af Hans, men han brød sig ikke derom. Naar Kongen spurgte ham, om de plagede ham, rystede han paa Hovedet og sagde, som han havde hørt sin Fader sige:

„Det gaar nok.“

Og før hver Dag gik det bedre og bedre, saa sandt som Hans steg i Kongens Gunst, indtil han var bleven den mest betroede af alle hans Tjenere.

Derover blev de andre naturligvis misundelige. Tidlig og silde lagde de Raad op imod ham, og til sidst fandt de ud af noget, som de mente kunde styrte ham.

En Dag sagde en af dem til Kongen, at der ganske bestemt maatte være noget mellem Dronningen og Hans. Hvis Kongen bare vilde lægge Mærke til det, saa skulde han se, at hver Gang Dronningen lo, saa lo Hans ogsaa, og hver Gang Dronningen var bedrøvet, saa var Hans det samme. De havde allesammen sét det Dag efter Dag og tænkte, det kunde da umulig gaa rigtig til.

Kongen vilde først ikke høre Tale om det, for han stolede paa Hans og havde aldrig haft nogen Grund til at mistro sin Dronning. Men de blev ved at snakke, og da Kongen selv maatte indrømme, at det forholdt sig, som de sagde, blev han til sidst saa optændt af Skinsyge, at han besluttede at lade Hans dræbe. Naar han først var af Vejen, skulde Turen nok komme til Dronningen.

Nu var der lige ved Grænsen af Riget en mægtig Trolld, som boede i en stor Skov, og med hvem Kon-

gen kun kunde holde Fred paa det Vilkaar, at han hvert tiende Aar skulde sende ham tredive unge Mænd. De blev al Tid udtagne længe i Forvejen ved Lodtrækning, og just i Aar var de blevne afleverede. Men en af dem var død, og derover var Trolden meget forbitret. Kongen havde da lovet, at han skulde sende ham een, der var lige saa god som ti, i Stedet for, og nu besluttede han, at det skulde være Hans, og kaldte ham for sig.

„Gaa ud til Trolden, Hans,“ sagde han. „Sig ham, at her er den, jeg har lovet ham. Men skynd dig. Ellers ødelægger han mig hele Riget.“

Hans vidste ikke noget om den Kontrakt, Kongen havde med Trolden og traskede trøstigt sin Kurs ad Skoven til. Da han var kommen godt Halvvejen, mødte han en gammel affældig Kone, som slæbte paa en stor Sæk Brænde og stønnede grueligt under Vægten.

„Kunde du ikke tage og hjælpe mig, min Søn,“ sagde hun. „Mine to smaa Børnebørn sidder og fryser i Hytten omme paa den anden Side af Bakken, og jeg aarker ikke at bære Brændet længer.“

Hans saa op over Bakken, som var baade høj og lang.

„Ja,“ sagde han saa. „Det er en gal Historie, for jeg gaar i Kongens Ærinde, og jeg har lovet at skynde mig. Men jeg har rigtignok lovet min Fader, at jeg aldrig vilde undlade at gøre en god Gerning, naar der var Lejlighed dertil, om jeg saa havde aldrig saa travlt. Nu skal jeg spørge min Hat.“

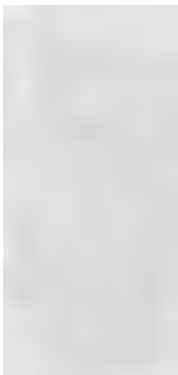
Han satte sin Stok i Jorden, hængte Hatten paa den og spurgte:

„Skal jeg hjælpe den gamle Kone?“

Hatten nikkede, saa det var nemt at sé, hvad *dens* Mening var.

J. H. ...
LIBRARY
...
...

„Det gaar nok,“ sagde saa Hans.

Han tog Brændet paa Nakken og gik ad Hytten til, mens Konen rokkede af Sted ved Siden af og velsignede ham.

Mens nu Hans havde travlt med det, kom ti af hans Medtjenere løbende i stor Hast. De vidste, at Kongen havde sendt ham til Trolden, og vilde hen og se til, om han nu ogsaa virkelig udrettede Ærindet, for saa var de jo fri for ham for bestandig, eftersom ingen nogensinde var sluppen levende af Troldens Magt. Hans saa de ikke noget til, siden han var gaaet op over Bakken, og saa løb de videre, indtil de kom til Udkanten af Skoven.

Der trak de Lod om, hvem af dem der skulde vove sig ind i Skoven. Han, hvem Loddet traf, forsvandt mellem Træerne, og lidt efter greb Trolden ham.

„Er du den, der er saa god som ti?“ spurgte Trolden.

„Han kommer! han kommer!“ skreg Manden. „Det er ikke mig.“

„Saa æder jeg dig saa længe,“ sagde Trolden.

Akkurat ligedan gik det den næste og den næste og dem alle ti. Da den sidste var ædt, kom Hans. Han havde hjulpet Konen Brændet i Hus og derefter skyndt sig til Skoven, det bedste han kunde.

„Jeg skulde sige fra Kongen, at her var den, han havde lovet dig,“ sagde han.

„Vil du hilse Kongen og sige Tak,“ sagde Trolden. „Jeg har faaet, hvad der tilkommer mig. Er han en ærlig Konge, saa er jeg en ærlig Trold. Desuden er jeg mæt, og saa er det nemt at være ærlig.“

Hans gik med den Besked, og stor var Kongens Forundring, da han glad og frisk traadte frem for ham.

Hans fortalte oprigtig, hvordan det var gaet til med den gamle Kone, og hvordan han havde ment, han skulde opfylde sin Faders Bud.

„Det er en god Fader, du har,“ sagde Kongen. „Er der ikke mere, han har sagt dig?“

„Nej,“ sagde Hans. „Men det har Moder. Hende maatte jeg love, at jeg al Tid vilde le med de glade og græde med de bedrøvede. Og det har jeg da ogsaa al Tid gjort indtil denne Dag.“

Da faldt det med et som Skæl fra Kongens Øjne, og han saa, med hvor stor Uret han havde mistænkt sin Dronning og sin tro Tjener. Han belønnede og forfremmede Hans, og fra nu af var der ingen mere i Kongens Gaard, der vovede at mukke mod ham.

Nogen Tid efter kom Nabokongen i Besøg paa Slottet, og efter at de havde spist, sad de to Konger og snakkede sammen om baade det ene og det andet.

„Jeg er bleven ked af at være Konge,“ sagde Nabokongen. „Selv kan man jo ikke gøre al Ting, og tro Tjenerne er ikke til at faa i vore Dage. De lyver og snyder og bedrager en, saa det er en Gru.“

„Da har jeg en tro Tjener,“ sagde Kongen. „I hans Mund er hverken Løgn eller Svig. Om saa det gjaldt hans Liv, vilde han ikke afvige fra Sandheden.“

„Jeg vædder, hvad du vil,“ sagde Nabokongen.

„Det er ikke værd, vi vædder,“ sagde Kongen. „Vi har jo begge to, hvad vi behøver. Men hvis min Tjener bestaar den Prøve, du sætter ham paa, saa kan du give ham en god Gave.“

„Jeg giver ham min eneste Datter og det halve Kongerige,“ sagde Nabokongen, saa vis var han i sin Sag.

„Top,“ sagde Kongen.

Saa blev Hans kaldt ind. Han fik et Brev, som han skulde give Nabokongens Dronning, og en stor Pose Guldpenge, som han paa Tilbagevejen skulde betale til en Mand, hvem Kongen skyldte dem.

„Men du maa ikke betale Pengene før paa Tilbagevejen,“ sagde Kongen. „Du kan tage min egen Ridehest, men pas godt baade paa Hesten og paa Pengene. Saa er det ogsaa bedst, du ifører dig de smukkeste Klæder, jeg har i mit Skab, for at du kan optræde standsmæssigt for den fremmede Dronning. Men pas godt paa dem ogsaa, for jeg laaner dig dem kun, forstaar du.“

„Det gaar nok,“ sagde Hans.

Han iførte sig de skønne Klæder, sadlede Kongens Hest og stak Brevet i Lommen. Posen med Guldpengene hængte han paa Sadelknappen. Paa Hovedet havde han sin gamle Hat, for den vilde han jo ikke skille sig ved. Trøstig red han til det fremmede Kongerige, naaede godt og vel Slottet og afleverede Brevet.

Saa snart Dronningen havde læst det, befalede hun sin Overhofmester at behandle den fremmede Svend, som var han selve Kejserens Søn.

Alle Hoffolkene kom i deres fineste Puds, og Dronningen selv iførte sig den Kjole, hun havde baaret ved Kroningen. Hans sad ved hendes venstre Side ved Taflet. Paa den anden Side havde han Overhofmesteren, og de to drak ham hele Tiden til af den gode Vin og fyldte hans Glas paany og gjorde saa megen Stads af ham, at han hverken vidste ud eller ind.

Efter Taflet satte de sig til at spille Kort, og imens skænkede de saa flittigt i hans Glas, at han inden længe

blev ganske fuld. De blev ved at spille, og inden Aftenen var omme, havde han ikke blot spillet sine egne Penge bort, men ogsaa Kongens, som han havde i Posen, og de skønne Klæder og den gode Hest.

Først langt op ad Formiddagen kom han til sig selv igen. Da laa han paa Marken udenfor Slottet. Han var iført nogle gruelige gamle Laser, og ved Siden af ham laa hans gamle Hat, som var det eneste, han havde tilbage af den Mundering, han var kommen i. Ved Siden af Hatten havde de lagt en Kæp.

„Det var en slem Historie,“ sagde Hans. „Vorherre maa vide, hvordan jeg klarer den.“

Men han kunde jo ikke blive liggende der paa Marken, og saa stod han op og tog Kæppen og begyndte at vandre hjemefter. Han gik og gik, og saa kom han da i Nærheden af den Mands Hus, hvem han skulde levere Pengene fra Kongen.

„Jeg kan da ikke sige ham, at jeg har spillet Kongens Penge bort,“ sagde han til sig selv og blev staaende. „Lad mig nu se, hvad jeg skal hitte paa. Jeg kunde jo f. Eks. fortælle, at jeg var falden iblandt Røvere, som havde udplyndret mig og taget det alt sammen fra mig . . .“

Han stod lidt og tænkte paa det.

„Lad os prøve en Gang, hvordan det gaar,“ sagde han saa.

Han stak Kæppen ned i Jorden og hængte den gamle Hat paa den. Det skulde forestille Manden, hvem han skulde bringe Pengene fra Kongen. Saa bukkede han og sagde:

„God Dag, Herre. Min Herre, Kongen, har sendt mig til Jer med en stor Pose Guldpenge. Men et Stykke Vej herfra blev jeg overfaldet af syv Røvere,

som tog Pengene og min gode Hest og desuden trak Klæderne af mig.“

Da han havde fremsagt denne Lektie, saa han paa Hatten, men den rystede ganske forskrækkeligt, der hvor den hang paa Kæppen.

„Det gaar ikke,“ sagde Hans sørgmodig. „Der er ikke andet for end at sige Sandheden.“

Saa satte han den gamle Hat paa sit Hoved, tog Kæppen i Haand og gik rask til Mandens Hus og fortalte ham det hele, som det var gaet til.

„Det kommer altsammen ikke mig ved,“ sagde Manden. „Jeg vil have mine Penge. Har Kongen betroet dem til en utro Tjener, som har spillet dem bort, saa maa han sende mig nogle andre. Gaa til din Herre, og sig ham det. Du faar nok en god Modtagelse.“

„Det gaar nok,“ sagde Hans.

Men som han nu gik hen ad Vejen, kom han i Tanker om, at han maatte da finde paa noget, som kunde fri ham for Straf. Aldrig i Livet turde han træde frem for sin gode Herre og sige ham Sandheden.

„Lad os prøve en Gang igen,“ sagde han.

Atter satte han Stokken i Jorden og hængte Hatten paa den. Og denne Gang lod han, som om Hatten talte først til ham, for saa tænkte han, at han fik mere Mod.

„God Døg, min kære Hans,“ sagde Hatten paa Kæppen, som skulde forestille Kongen. „Det glæder mig at se dig igen. Du er den troeste af alle mine Tjenere, og jeg har savnet dig haardt. Lad mig nu høre, hvor godt du har udrettet mine Ærinder.“

Hans bøjede sig dybt og sagde saa:

„Jo, Herre Konge. Om det havde kommet an paa mig, da skulde jeg visselig tjent Jer i Døg saa trofast

som alle de andre Gange, I har vist mig Tillid. Men da jeg vel havde været hos Dronningen og afleveret Brevet og red derfra igen, blev min Hest forfangen, saa jeg maatte tage ind i et Herberge. Og mens jeg sad der, kom Tyve og røvede Posen med Guldstykkerne og de skønne Klæder, I laante mig, og desuden Eders Livhest. De lod mig ikke beholde andet end disse Pjalter, og jeg er gaaet hertil paa min Fod for at fortælle Jer Ulykken. Nu beder jeg, at I vil sende Soldater ud for at fange Ugerningsmændene.“

Hans saa paa Hatten. Den rystede saa forfærdeligt, at den var lige ved at falde af Kæppen.

„Det gaar ikke,“ sagde han.

Saa satte han sig ned og gav sig ynkelig til at græde.

„Hvad skal jeg dog gøre . . . hvad skal jeg dog gøre,“ sagde han. „Der er vel saa ikke andet for, end at jeg maa sige Sandheden.“

I det samme, han sagde det, saa han op paa den gamle Hat, og nu nikkede den saa stærkt, at det var ikke til at tage fejl af, hvad *den* mente.

Da stod han trøstig op og gik til Slottet. Han gik lige op i Salen, hvor Kongen sad med den fremmede Konge, kastede sig ned for ham og fortalte det altsammen, som det var gaaet til.

„Visselig er du en ærlig Tjener,“ sagde den fremmede Konge. „Jeg har tabt mit Væddemaal, og min Datter og det halve Rige tilhører dig.“

Derefter blev Brylluppet fejret med stor Pragt. Da det vel var overstaaet, satte Hans sig med sin unge Dronning i en Guldkaret og kørte til sine gamle Forældres Hytte. Nu skulde de følge med ham og have det fedt og godt paa deres gamle Dage.

Men da den gamle Kone hørte det og saa Guldka-
reten, stak hun pludselig i at græde.

„Hvordan i al Verden skal det gaa,“ sagde hun.

„Det gaar nok,“ sagde Manden.

Saa stod de op i Kareten og kørte derfra.

SOLDATENS BIBEL

DER var en Gang en Smule Soldat, som var saa fattig, at han ikke engang havde Raad til at købe sig en Bibel. Naar Kammeraterne sad i Kirken og slog op i den hellige Skrift efter Dagens Tekst, tog han et Spil Kort frem og gav sig til at blade i det.

Hans Sidemænd vidste det jo nok, men nænnede ikke at melde ham, fordi han var saa sølle. Saa kan det ogsaa være, det morede dem en Gang imellem at kigge ham i Kortene. Men en Dag saa Sergeanten det, og saa slæbte han øjeblikkelig Soldaten for Generalen.

„Han ugudelige Krop,“ tordnede Generalen. „Hvor kan det falde ham ind at komme med sine Skarnstreger i Kirken?“

Den arme Synder stod og vidste ikke, hvor han skulde gøre af sig selv.

„Hvis Hr. Generalen tillader det,“ sagde han.

„Tror han forbandede Slyngel, at jeg tillader det?“ tordnede Generalen.

„Bare Hr. Generalen vilde lade mig forklare . . .“ sagde Soldaten.

„Lukt ned i Helvede forklarer han sig,“ tordnede Generalen.

Han blev ved at tordne, saa længe til han ikke havde mere at tordne af. Saa satte han sig ned og strøg sit Mundskæg, mens Soldaten begyndte at snakke.

„Det kommer sig nu over det, at jeg aldrig har haft Raad til at købe mig en Bibel,“ sagde han. „Saa var der jo ikke andet for, end at jeg maatte hjælpe mig med dette hersens Spil Kort, som jeg ellers har arvet efter min salig Far, og han var da en from Mand.“

„Staa ikke og spild Tiden med hans Sludder,“ sagde Generalen. „Sig, hvad han har at sige, inden han faar sine Hug.“

„Ja, da vil jeg bare sige det, at naar jeg saadan, for nu at sige noget, sidder i Kirken og ser paa *Esset*, saa tænker jeg da aldrig paa andet, end at der kun er een sand Gud, som skabte Himlen og Jorden.“

„Det var Fandens,“ sagde Generalen.

„Siger Generalen det?“ sagde Soldaten. „Ja, saa maa det sagtens være sandt, men mig er det ellers gaaet anderledes. Jeg vil nu sige, at naar jeg tager *Toen* i min Haand, saa ser jeg klart for mig de første to Mennesker, som Gud skabte i sit Billede. Falder *Treen* for, er det mig helt umuligt ikke at tænke paa Treenigheden. *Firen* kan for mig aldrig blive til andet end de fire hellige Evangelister, og *Femen* kan vel enhver vide, maa være de fem kloge Jomfruer.“

„Der var ti,“ sagde Generalen.

„Jeg véd det nok, Hr. General,“ sagde Soldaten. „Men de fem var taabelige, og dem mente jeg ikke en god Soldat behøvede at tænke paa.“

„Gaa videre,“ sagde Generalen.

„Ja, det er da nemt nok,“ sagde Soldaten. „Saa kommer vi til *Seksen*, som betyder, at Gud Herren skabte Verden i seks Dage, mens *Syven* erindrer mig om, at han hvilede paa den syvende. *Otten* mener jeg nu er de otte fromme Sjæle, som var i Arken, og naar jeg ser paa *Nien* kan jeg slet ikke lade være at tænke paa de ni spedalske.“

„Ved han ikke, at der var ti?“ sagde Generalen.

„Mænd véd jeg saa, Hr. General,“ sagde Soldaten. „Men se, den tiende kom jo tilbage for at ofre Gud Herren deres Tak, saa han, synes jeg, skal da ikke med i det Kompagni.“

„Videre,“ sagde Generalen.

„Mange Tak,“ sagde Soldaten. „Saa har vi *Tien*, og det er da vel de ti Guds Bud. Og *Damen* . . . hun er da livagtig som Dronningen af Saba, hende der kom dragende langvejs fra for at sætte sig ved Kong Salomons Fødder og høre paa hans Visdom. Hvad endelig *Kongen* anbelanger, saa tænker jeg, hver Gang jeg ser ham, først paa Kongen i Himlen og saa paa Kongen i København og saa paa min General.“

„Meget godt,“ sagde Generalen. „Videre.“

„Ja . . . saa er der vel med Generalens Tilladelse ikke mere,“ sagde Soldaten.

„Hvad siger han?“ tordnede Generalen og for op og slog i Bordet. „Er der ikke mere? Hvor har han gjort af *Knægten*, Hundsvot? Ha, ha! Der stikker han i det. *Knægten* bliver ham nok den vanskeligste at klare.“

„Det er, som Generalen siger,“ sagde Soldaten og sukkede. „Men om ellers Generalen ikke vil blive vred og skaane min arme Ryg, saa kan jeg da ellers nok

sige Generalen, hvem jeg tænker paa, naar jeg faar Knægten i Haanden.“

„Sig kun frem,“ sagde Generalen. „Hvis han klarer Knægten, lige saa godt som han klarede de andre, saa skal han slippe.“

„Ja, saa vil jeg da ærbødigst melde, at ved Knægten tænker jeg aldrig paa andet end paa vores Sergeant, som meldte mig til Generalen,“ sagde Soldaten.

„Skrup af,“ sagde Generalen og gav ham en Daler.

DEN GAMLE SOLDAT

DER var en Gang en gammel Soldat, som havde tjent Kongen i ni og halvfemsindstyve Aar, elleve Maaneder, tre Uger og seks Dage. Saa gav de ham hans Afsked, for hvis han blev længere, skulde han jo have Pension.

Han græd og bad saa mindelig for sig, men der hjalp ingen „kære Mor“. De sagde, han var saa aflægs, at han umulig kunde blive en Dag længer i Kongens Tjeneste. Men siden han ellers var veltjent, skulde han faa Lov til at gaa ind paa Munderingskamret og vælge sig en Mundering ud, som han kunde have til Erindring om sin Soldatertid.

Den gamle Soldat gik ogsaa derind, siden der ikke var andet for ham at gøre. Det første, han saå, var en

gammel rusten Bøsse. Der stod skrevet paa Kolben, at alt, hvad den sigtede paa, det skulde falde. Men det stod saa utydeligt, at ingen havde lagt Mærke til det.

„Lad mig faa den Bøsse,“ sagde han til Sergeanten.
„Den kan være god nok til mig.“

Sergeanten grinede og gav ham den. Straks efter fandt Soldaten en gammel Patrontaske. Paa Bagsiden af den stod skrevet, at alt, hvad Ejermanden ønskede sig i Tasken, det skulde komme deri med det samme.

„Den passer til Bøssen,“ sagde han.

„Værsaagod,“ sagde Sergeanten.

Tæt ved Bøssen stod et Par Træsko, som hverken havde Bunde eller Overlæder. Men bag paa den ene Krampe stod der præntet, at den, der havde dem paa, kunde tage ti Mil for hvert Skridt, han gjorde.

„Det var justement et Par Sko for dig,“ sagde Sergeanten.

„Synes du?“ sagde den gamle Soldat. „Ja, saa vil ieg tage dem for at gøre dig en Tjeneste.“

Saa fandt de et Par ældgamle Bukser frem, og i deres ene Lomme laa en Seddel, hvorpaa der stod skrevet, at hvem der gik med Bukserne, han skulde al Tid have Penge nok.

„Saadan et Par Bukser har jeg ønsket mig hele Livet igennem,“ sagde Soldaten.

„Vil du ikke ogsaa have denne her skønne Kasket,“ spurgte Sergeanten og rakte ham en gammel Hue.

Soldaten undersøgte den omhyggelig og fandt paa Undersiden af Skyggen en Paaskrift, der fortalte, at naar den, der havde Huen paa, snurrede den tre Gange rundt, saa blev han en Yngling paa tyve Aar, om saa han ellers var hundrede.

„Maa jeg virkelig faa den Kasket?“ sagde han.

„Den er din,“ sagde Sergeanten og lo. „Du er den dummeste Fyr, vi nogen Sinde har haft i Regimentet. Skynd dig nu at faa Munderingen paa, og skrup saa op og præsentér dig for Kongen, og sig pænt Farvel.“

Soldaten iførte sig de gamle Klædningstykker og marcherede saa op til Kongen.

„Jøsses, saa fin du er,“ sagde Kongen.

„Ja, jeg er godt tilfreds,“ sagde Soldaten.

Alle Hoffolkene lo, og det samme gjorde de tre Prinsesser.

„Vil du være min Kæreste?“ sagde den yngste, som baade var den kønneste og den muntreste.

„Det er et Ord,“ sagde Soldaten. „Men først vil jeg se mig lidt om i Verden. Vi er da begge to for unge til at komme sammen endnu.“

Det lo de jo vældigt af allesammen, og Soldaten og den yngste Prinsesse gav hinanden Haandslag paa Trolovelsen.

„Du skulde skamme dig at gøre Nar ad saadan en gammel Tosse,“ sagde den ældste Prinsesse.

„Jeg tror, jeg vil give ham en Rundtenom Mad med paa Vejen,“ sagde den mellemste.

„Jeg skal nok selv smøre min Kærestes Mad,“ sagde den yngste.

Saa gik hun ud i Køkkenet og kom tilbage med en Rundtenom Fedtemad med Kommenost.

„Tak for det,“ sagde den gamle Soldat. „Jeg skal huske dig det, naar jeg kommer igen.“

Saa præsenterede han Gevær og marcherede ud af Porten.

Da han nu havde gaaet i tre Dage og spist Fedtemaden med Kommenost, var han baade træt og sulten, og der var ingen Kro i Nærheden, det han kunde se.

Saa satte han sig paa Grøftekanten og kiggede, om der ikke skulde komme en Vogn forbi.

Lidt efter kom den rige Møller agende.

„Kan en gammel afdanket Soldat faa Lov at age med?“ spurgte Soldaten.

„Tror du, jeg har Tid at holde paa Landevejen efter saadan en?“ svarede Mølleren, „Jeg har ti Mil hjem.“

„Ja, saa maa jeg jo hjælpe mig selv,“ sagde Soldaten.

Han stak i sine Træsko og tog et Skridt og stod saa ved Møllen. Der stod han ogsaa, da Mølleren kom hjem ved Aftensmadstid.

„Hvordan er du kommen herhen?“ spurgte Mølleren.

„Jeg maatte vel gaa, siden I ikke vilde lade mig køre,“ sagde Soldaten.

„Kan du gøre det, saa kan du gøre mere,“ sagde Mølleren. „Værsaagod, og kom ind og faa en Bid Brød og en Dram.“

De sad saa ved Aftensbordet og spiste og drak, og da de var ved den syvende Dram, begyndte Mølleren at græde.

„Aa, jeg er saa ulykkelig, saa ulykkelig,“ sagde han.

„Hvad skader dig?“ spurgte den gamle Soldat.

Jo, det var da det, at Mølleren havde forskrevet sin Sjæl til Fanden. Han havde jo tjent alle sine mange Penge ved at tolde af Melet. Og han havde lovet Fanden sin Sjæl, hvis han vilde sørge for, at det i fem og tyve Aar ikke blev opdaget. Nu var de fem og tyve Aar gaaede, og just i denne samme Aften kom Fanden og hentede ham, hvis han da huskede det.

„Fanden husker nok sine,“ sagde Soldaten. „Men kanske kan jeg hjælpe dig, hvis ellers vi kan blive enige om Betalingen.“

Ja, Mølleren var da villig til at give, hvad det skulde

være. Han havde syv Døtre, som allesammen var rigtig kønne Piger — Soldaten maatte faa hvem af dem, han vilde, til Kone og desuden Halvparten af alle hans Skatte.

„Det gaar ikke med Pigerne,“ sagde Soldaten. „For jeg er trolovet med den yngste Prinsesse. Hun sidder og venter paa mig, og Brylluppet skal staa, saa snart jeg har set mig lidt om i Verden. Og Pengene bryder jeg mig ikke om, for dem har jeg selv nok af.“

Ja, saa vidste Mølleren da ikke, hvad han skulde byde ham, og gav sig paany til at græde.

„Hold nu op med den Flæben,“ sagde den gamle Soldat. „Hvis du vil love mig aldrig at tolde fra de fattige, saa skal jeg fri dig af Fandens Kløer.“

Det lovede Mølleren glad og gerne. Soldaten befalede ham nu, at han skulde beværte Fanden rigtig godt, naar han kom, og lægge et Spil Kort paa Bordet. Saa skulde han nok klare Resten.

Præcis paa Slaget kom Fanden med Brask og Bram, saa hele Møllen rystede.

„Er du parat, Møller?“ sagde han.

„Det har vel ikke saadant et Jag,“ sagde Mølleren. „Sæt dig ned og spis, mens jeg siger Farvel til min Kone og mine syv Døtre og pakker en Smule Vadsæk.“

Fanden satte sig til Bords og tog godt for sig af Retterne, mens han gloede paa Soldaten, der sad og blandede Kortene.

„Hvad er du for en Fyr?“ spurgte Fanden.

„Jeg er saamænd ikke uden en gammel Soldat, der har tjent Kongen i ni og halvfemsindstyve Aar og elleve Maaneder, tre Uger og seks Dage,“ sagde Soldaten. „Saa fik jeg min Afsked uden Pension. Nu gaar jeg

rundt hos Godtfolk og faar en Bid Mad og et Slag Kort. Men det er sjældent, nogen vil spille med mig, over det jeg spiller saa højt.“

„Hvad kan du sætte ind?“ spurgte Fanden og rykkede hen paa Bænken til ham. „Men jeg siger dig forud, det kan ikke nytte noget, du kommer med din Sjæl. Den faar jeg nok alligevel. Og desuden er der saa mange Soldater i Helvede, saa der snart ikke kan være flere.“

„Det er troligt nok,“ sagde den gamle Soldat.

Saa tog han ned i Lommen paa sine Bukser og lagde hundrede Dukater paa Bordet. Fanden lagde ogsaa hundrede, og saa begyndte de at spille. Den gamle Soldat vandt alle Fandens Penge, inden der var gaaet en halv Time.

„Her er fler,“ sagde Fanden og lagde tusinde Dukater paa Bordet. „Saa mange Penge har du vist aldrig set, din Stodder.“

„Nej, jeg har saamænd ikke,“ sagde Soldaten. „Men nu skal jeg til at kigge paa dem.“

Han tog tusinde Dukater op af Bukselommen, og en Time efter havde han igen vundet Fandens Penge. Tre Gange til gjorde Fanden en Indsats, der hver Gang var ti Gange saa stor, og Soldaten vandt det altsammen.

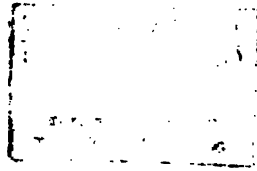
„Jeg har ikke flere Penge hos mig,“ sagde Fanden. „Bi lidt, mens jeg løber hjem og henter nogle.“

„Hvad for noget?“ sagde den gamle Soldat. „Er du saadan en Lus, der kniber ud midt i Spillet? Jeg troede, det var Fanden, jeg spillede med.“

„Det er det vel nok,“ sagde Fanden.

„Ned med dig i Tasken,“ sagde Soldaten og klapede paa Patrontasken.

Vips var Fanden i Tasken. Han gav sig ynkelig, men Soldaten knappede til og lod ham hyle. Saa gik han i Seng, og næste Morgen tog han Afsked med den taknemmelige Møller.

„Nu husker du Aftalen,“ sagde Soldaten. „Ingen Told af de fattige.“

„Skal det virkelig gaa saa strængt til?“ spurgte Mølleren.

Den gamle Soldat svarede ikke, men marcherede rask henad Vejen. Fanden gav sig forfærdelig i Tasken,

„Hvis du vil slippe mig ud, lover jeg dig, at jeg aldrig mere skal tage nogen Soldat,“ sagde han.

„Det er godt,“ sagde Soldaten. „Men det er ikke nok.“

„Jeg lover dig, at jeg ikke skal tage nogen Folk her i Landet uden Skrædderne,“ sagde Fanden saa.

„Det lader sig høre,“ sagde Soldaten. „Herud med dig da.“

Fanden stod paa Vejen og rakte sig, for han havde jo ligget slemt krum i Tasken.

„Jeg har lovet dig ikke at tage nogen Soldat,“ sagde han saa. „Gælder det ogsaa for Sergeanten?“

„Nej,“ sagde Soldaten. „Ham maa du gerne tage.“

Saa marcherede han videre, og da han havde gaaet et halvt Aar, kom han tilbage til sin By og bankede paa Kongens Dør.

„God Dag,“ sagde han. „Det er bare mig. Nu har jeg sét mig om i Verden, og nu er det bedst, du laver til mit og Prinsessens Bryllup.“

„Jeg mener, du er gal,“ sagde Kongen og slog ham en vældig Ørenfigen.

„Ned med dig i Tasken,“ sagde Soldaten og klap-pede paa Patrontasken.

Vips! laa Kongen i Tasken. Han stak Hovedet op, for han var en stor og tyk Mand.

„Slip mig ud, lille Soldat, slip mig ud!“ skreg han. „Du skal nok faa Prinsessen.“

Den gamle Soldat slap ham ud igen, og saa kom da den ældste Prinsesse frem.

„Det var ikke hende, jeg trolovede mig med,“ sagde Soldaten. „Men det kan nu være det samme. En gammel Soldat maa ikke være altfor kræsen.“

„Aldrig i Livet vil jeg have den gamle Stodder!“ skreg Prinsessen, og saa faldt hun om og daanede.

Saa kom den næste Prinsesse frem.

„Det var heller ikke hende,“ sagde Soldaten. „Men lad nu gaa, siden det skal være.“

„Aldrig i Livet gifter jeg mig med det Fugleskræmsel!“ skreg Prinsessen, og saa laa hun ved Siden af Søsteren.

„Lad os saa se paa den sidste,“ sagde Soldaten. „Kanske hun er fornuftigere end de andre.“

Men nu havde Kongen imens faaet Tid til at kalde paa sine Soldater og Tjenere.

„Grib den Stodder der, og kast ham i Taarnet!“ raabte han. „Men pas paa at tage Patrontasken fra ham, for ellers gør han Ulykker.“

De stormede løs paa ham, men han pegede paa dem med sin gamle Bøsse, og saa laa de der alle sammen saa døde som Sild.

„Lad os saa se paa min Kæreste,“ sagde Soldaten. Kongen maatte saa ind og hente den yngste Prinsesse. Hun stod lidt og saa paa den gamle Soldat.

„Naa, det er dig,“ sagde hun.

„Ja, det er mig,“ sagde han.

„Du er min Kæreste,“ sagde hun.

„Du er min Kæreste,“ sagde han.

„Og nu skal vi holde Bryllup,“ sagde hun.

„Nu skal vi holde Bryllup,“ sagde han.

Saa fløj hun ham om Halsen og gav ham et Kys midt paa Munden. Men han drejede sin gamle Kasket tre Gange rundt, og saa stod han der og var saa køn en tyveaars Karl, som nogen Prinsesse kunde ønske sig til Mand.

De to andre Prinsesser vaagnede op af Besvimelsen, og da de saa ham, blev de saa rasende over, at de ikke havde faaet ham, at de sprang i Slotsgraven og druknede med det samme.

Fanden stod pludselig ved Siden af Soldaten.

„Maa jeg have de to?“ spurgte han.

„Værsaagod,“ sagde Soldaten. „Du skal ogsaa leve.“

Saa vendte han sig til Kongen og slog ham paa Skulderen.

„Lad os saa lave til Bryllup,“ sagde han. „Naar det er holdt, overtager jeg Regeringen. Efter Taflet kan vi tale om Pensionen.“

INDHOLD

- 5 PER OG POUL**
- 13 DEN LANGE NÆSE**
- 27 DET GAAR NOK**
- 43 SOLDATENS BIBEL**
- 49 DEN GAMLE SOLDAT**

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF CARL EWALD

MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

UDKOMMER I HØJST 20 HEFTER à 50 ØRE

„De Folkeeventyr, som Hr. Ewald vil føre frem i Dagens Lys fra den hele eller den halve Glemsel, er alle danske, og han har stadig haft det Maal for Øje at gribe og fastholde det nationale i dem, hvad enten det nu er Helgenkroniker, Elskovseventyr eller skælske Præstehistorier; nogle af dem vil man naturligvis straks genkende — og denne Genkendelse kan jo meget vel blive glædelig! — medens man vil overraskes af andre. Det kan blive en saare fornøjelig og god Bog.

Paa Omslaget til Værkets Hefter har Hr. Louis Moe tegnet en lille Skælm af en Djævlunge med Hestefod, Horn og Hale, der kravler op ad den ene Side af Eventyrskrinet, medens der gror vilde Blomster ud af den anden. Overfor hans Del af Arbejdet føler man sig ganske tryg. Billedet af de to Elskende, Ungersvenden Anton og Pigen med det sære Navn, Morgendug af Enge, i den første meget stemningsfulde Historie, er fantastisk og indtagende ved sin blide Ynde.

„Eventyrskrinet“ vil være sluttet i tyve Hefter.“

(Anmeldelse af Hovedstadspressen.)

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF CARL EWALD

MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

UDKOMMER I HØJST 20 HEFTER Å 50 ØRE

„De Folkeeventyr, som Hr. Ewald vil føre frem i Dagens Lys fra den hele eller den halve Glemsel, er alle danske, og han har stadig haft det Maal for Øje at gribe og fastholde det nationale i dem, hvad enten det nu er Helgenkrøniker, Elskovseventyr eller skælmske Præstehistorier; nogle af dem vil man naturligvis straks genkende — og denne Genkendelse kan jo meget vel blive glædelig! — medens man vil overraskes af andre. Det kan blive en saare fornøjelig og god Bog.

Paa Omslaget til Værkets Hefter har Hr. Louis Moe tegnet en lille Skælm af en Djævlunge med Hestefod, Horn og Hale, der kravler op ad den ene Side af Eventyrskrinet, medens der gror vilde Blomster ud af den anden. Overfor hans Del af Arbejdet føler man sig ganske tryk. Billedet af de to Elskende, Ungersvenden Anton og Pigen med det sære Navn, Morgendug af Enge, i den første meget stemningsfulde Historie, er fantastisk og indtagende ved sin blide Ynde.

„Eventyrskrinet“ vil være sluttet i tyve Hefter.“

(Anmeldelse af Hovedstadspressen.)

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF **CARL EWALD**
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAA NY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

Hefte

Pris: 50 Ø

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF CARL EWALD

MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

UDKOMMER I HØJST 20 HEFTER Å 50 ØRE

„De Folkeeventyr, som Hr. Ewald vil føre frem i Dagens Lys fra den hele eller den halve Glemsel, er alle danske, og han har stadig haft det Maal for Øje at gribe og fastholde det nationale i dem, hvad enten det nu er Helgenkrøniker, Elskovseventyr eller skælmske Præstehistorier; nogle af dem vil man naturligvis straks genkende — og denne Genkendelse kan jo meget vel blive glædelig! — medens man vil overraskes af andre. Det kan blive en saare fornøjelig og god Bog.

Paa Omslaget til Værkets Hefter har Hr. Louis Moe tegnet en lille Skælm af en Djævlunge med Hestefod, Horn og Hale, der kravler op ad den ene Side af Eventyrskrinet, medens der gror vilde Blomster ud af den anden. Overfor hans Del af Arbejdet føler man sig ganske tryg. Billedet af de to Elskende, Ungersvenden Anton og Pigen med det sære Navn, Morgendug af Enge, i den første meget stemningsfulde Historie, er fantastisk og indtagende ved sin blide Ynde.

„Eventyrskrinet“ vil være sluttet i tyve Hefter.“

(Anmeldelse af Hovedstadspressen.)

EVENTYRSKRINET

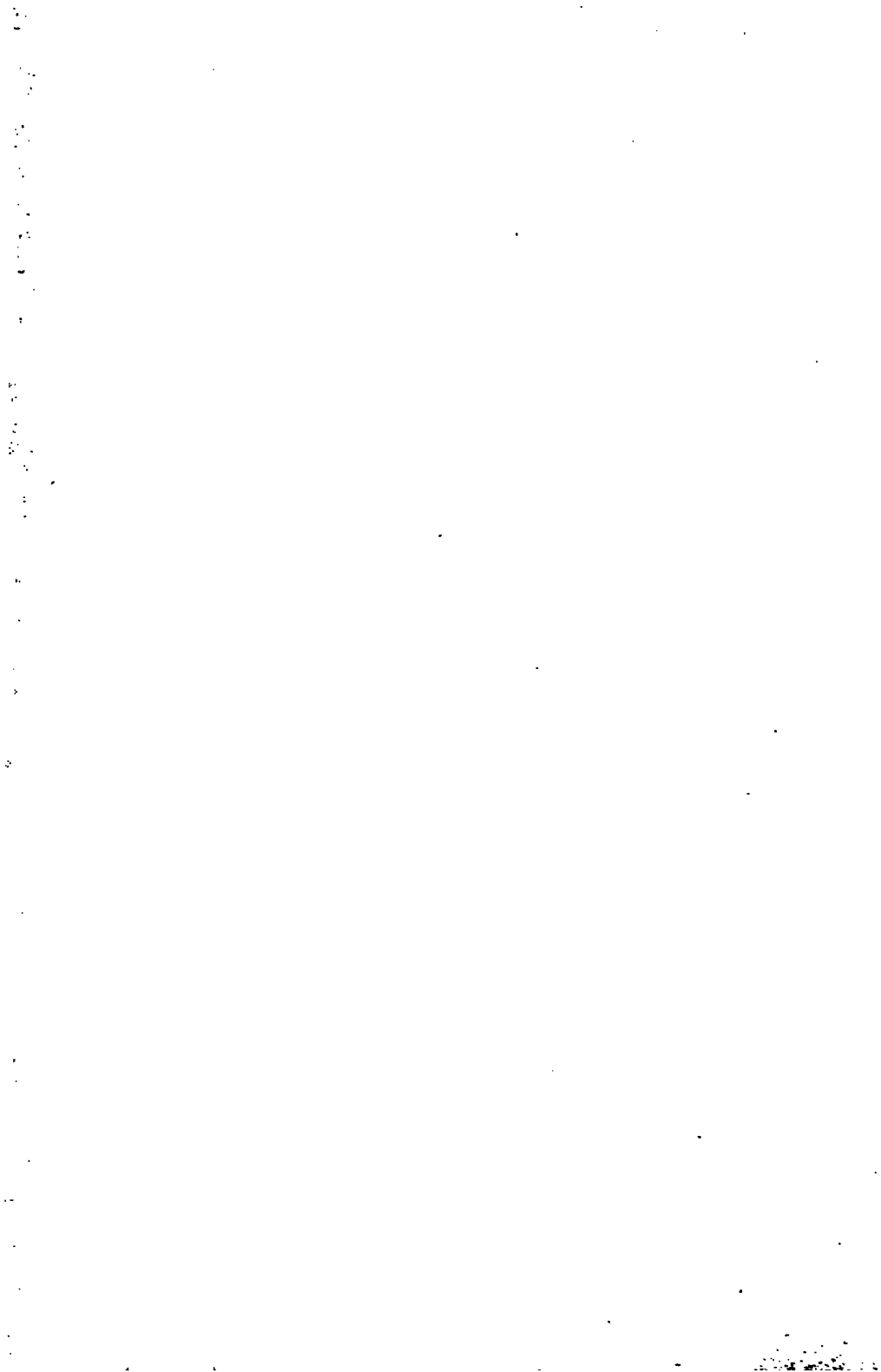
GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

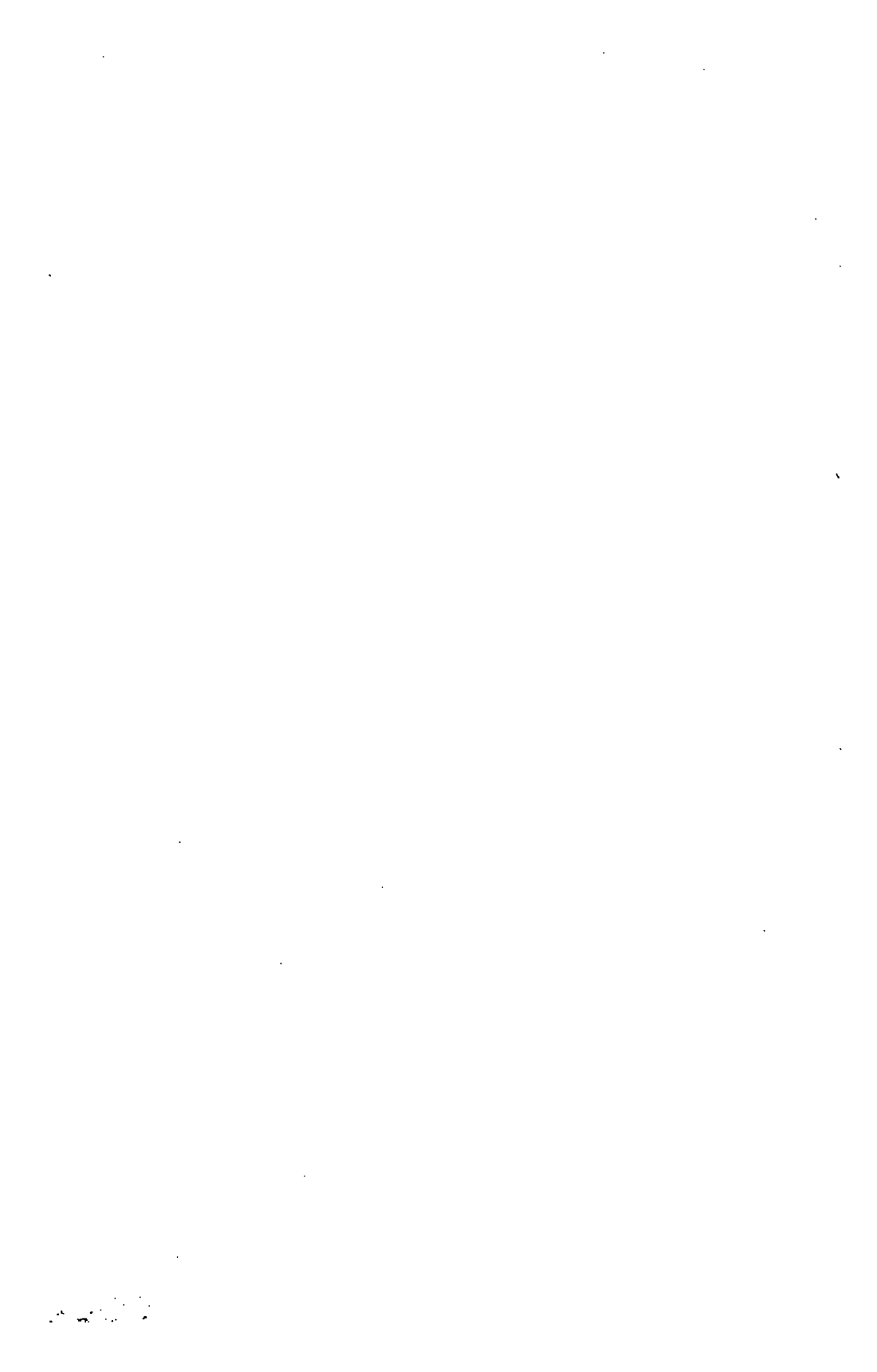

KØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

Hefte

Pris: 50 Øre

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF CARL EWALD

MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

UDKOMMER I HØJST 20 HEFTER Å 50 ØRE

„De Folkeeventyr, som Hr. Ewald vil føre frem i Dagens Lys fra den hele eller den halve Glemsel, er alle danske, og han har stadig haft det Maal for Øje at gribe og fastholde det nationale i dem, hvad enten det nu er Helgenkrøniker, Elskovseventyr eller skælmske Præstehistorier; nogle af dem vil man naturligvis straks genkende — og denne Genkendelse kan jo meget vel blive glædelig! — medens man vil overraskes af andre. Det kan blive en saare fornøjelig og god Bog.

Paa Omslaget til Værkets Hefter har Hr. Louis Moe tegnet en lille Skælm af en Djævlunge med Hestefod, Horn og Hale, der kravler op ad den ene Side af Eventyrskrinet, medens der gror vilde Blomster ud af den anden. Overfor hans Del af Arbejdet føler man sig ganske tryk. Billedet af de to Elskende, Ungersvenden Anton og Pigen med det sære Navn, Morgendug af Enge, i den første meget stemningsfulde Historie, er fantastisk og indtagende ved sin blide Ynde.

„Eventyrskrinet“ vil være sluttet i tyve Hefter.“

(Anmeldelse af Hovedstadspressen.)

362377

EVENTYRSKRINET

**GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE**

KØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

5. Hefte

Pris: 50 ø

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR

FORTALT PAANY AF CARL EWALD

MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

UDKOMMER I HØJST 20 HEFTER Å 50 ØRE

„De Folkeeventyr, som Hr. Ewald vil føre frem i Dagens Lys fra den hele eller den halve Glemsel, er alle danske, og han har stadig haft det Maal for Øje at gribe og fastholde det nationale i dem, hvad enten det nu er Helgenkrøniker, Elskovseventyr eller skælmske Præstehistorier; nogle af dem vil man naturligvis straks genkende — og denne Genkendelse kan jo meget vel blive glædelig! — medens man vil overraskes af andre. Det kan blive en saare fornøjelig og god Bog.

Paa Omslaget til Værkets Hefter har Hr. Louis Moe tegnet en lille Skælm af en Djævlunge med Hestefod, Horn og Hale, der kravler op ad den ene Side af Eventyrskrinet, medens der gror vilde Blomster ud af den anden. Overfor hans Del af Arbejdet føler man sig ganske tryk. Billedet af de to Elskende, Ungersvenden Anton og Pigen med det sære Navn, Morgendug af Enge, i den første meget stemningsfulde Historie, er fantastisk og indtagende ved sin blide Ynde.

„Eventyrskrinet“ vil være sluttet i tyve Hefter.“

(Anmeldelse af Hovedstadspresen.)

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

[The page contains extremely faint and illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the document. The text is scattered across the page and cannot be transcribed accurately.]

SUBSKRIPTIONSINDBYDELSE

PAA

JONAS LIES

SAMLEDE VÆRKER

NY SUBSKRIPTION

61 Hefter à 50 Øre

DENNE billige Standard Udgave vandt, som det vil erindres, ved sin Udgivelse for nogle Aar siden en usædvanlig Udbredelse, saaledes som det med Sikkerhed kunde forudses. Tusinder af Hjem, hvem Enkeltudgaverne var for dyre, greb Øjeblikket til at komme til at eje alle Værker af ham, der paa samme Tid var Hjemmenes første Digter og den nordiske Romankunsts endnu aldrig naaede Mester.

Efter at Subskriptionen var afsluttet, har der til Stadighed været forespurgt om Muligheden af at faa Værkerne i Hefter, og forandriget heraf har Forlaget nu besluttet sig til at aabne en

ny Subskription.

Udgaven omfatter følgende Værker:

Den Fremsynte eller Billeder fra Nordland.	Et Samliv.
Tremasteren „Fremtiden“.	Maisa Jons.
Lodsen og hans Hustru.	Digte.
Faustina Strozzi.	Onde Magter.
Thomas Ross.	Trold.
Adam Schrader.	Trold. (Ny Samling)
Grabows Kat.	Niobe.
Rutland.	Lystige Koner.
Gaa paa.	Naar Sol gaar ned
Livsslaven.	Dyre Rein.
Familjen paa Gilje.	Lindelin.
En Malstrøm.	Faste Forland.
Fortællinger og Skildringer.	Wulfie & Comp.
Kommandørens Døtre.	Naar Jernteppet falder.

Jonas Lies Værker, der tidligere i Enkeltudgaver kostede 90 Kr. 25 Øre, udkommer nu i 61 ugentlige Hefter à 50 Øre. Prisen bliver altsaa en *Tredjedel* af den tidligere Pris.

**GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG**

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF **CARL EWALD**
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI

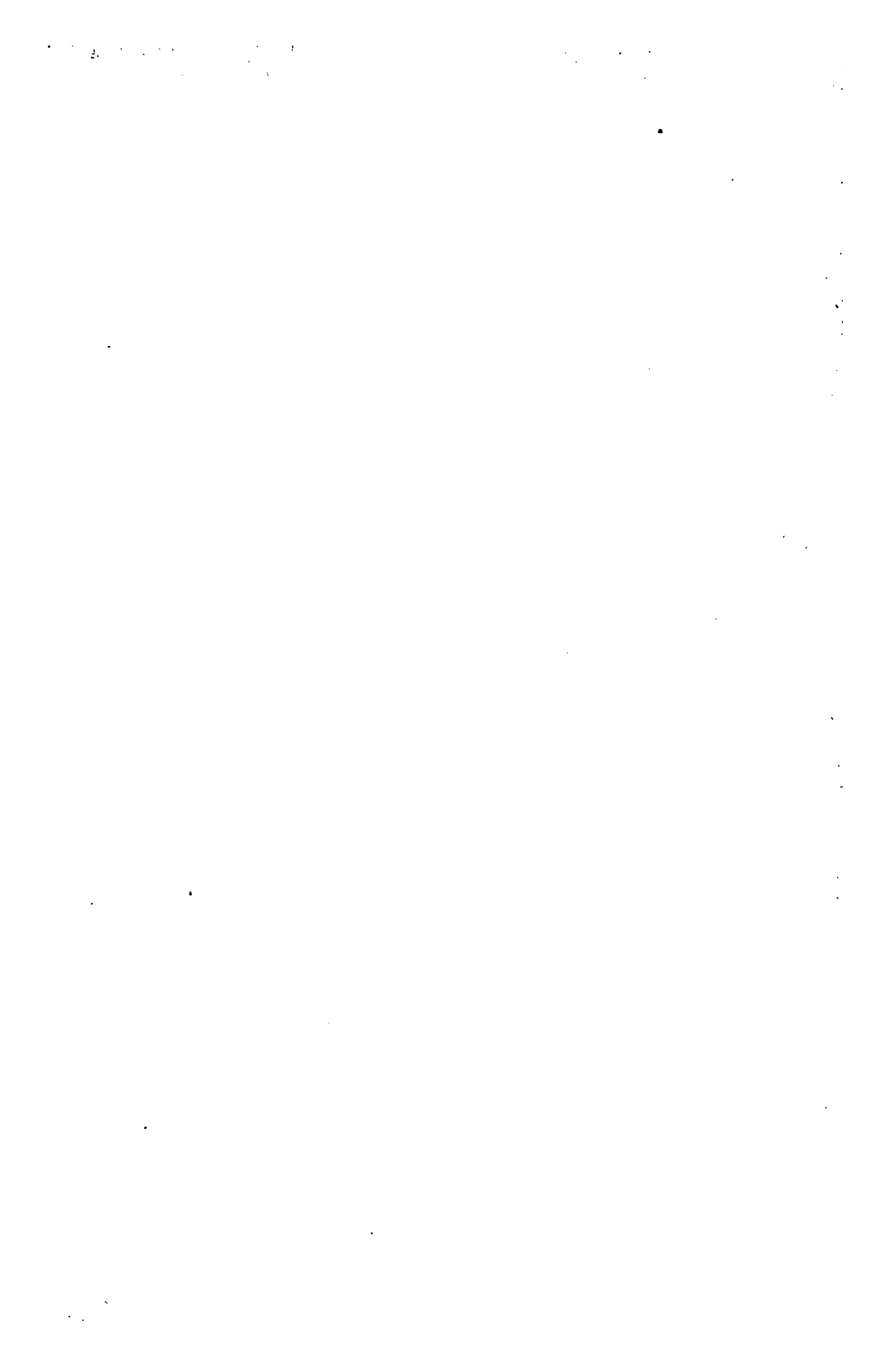
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

. Hefte

Pris: 50 Øre

1. The first part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. C. ...' and 'The Hon. Mr. Justice ...'.

The main body of the document contains a detailed report or account, likely related to the legal proceedings mentioned in the header. It discusses various aspects of the case, including the actions of the parties involved and the findings of the court. The text is dense and covers a wide range of legal and factual details.

CARL EWALDS

ÆVENTYR

1ste Samling (Tredie Udgave):

Anemonerne — Taagen — Bidronningen — Bøgen og Egen — Guldsmeden og Aakanden — Ukrudtet — Graaspurven.

2den Samling (Anden Udgave):

Gøgen — Sirenbusken — Regnormen og Storken — Haletudserne — Kaalormen.

3die Samling (Anden Udgave):

Jorden og Kometen — Den gamle Pæl — Blomsterne — Korallerne.

4de Samling (Anden Udgave):

De fire Fjerdingsfyrrer, Et Æventyr — (Prolog — Det første Møde — Vaaren — Sommeren — Høsten — Vinteren — Det andet Møde).

5te Samling (Anden Udgave):

Sct. Hansormen — Misteltenen — Et Sted i Skoven — De tolv Søstre — Skoven og Heden.

6te Samling (Anden Udgave):

Nonnerne — Aalen — De tomme Stuer — Myretuen.

7de Samling (Anden Udgave):

Den stille Sø, Æventyr i tolv Kapitler (Begyndelsen — En Verdensmand — En Moder — Vand-Edderkoppen — Blæreroden — Sommer — Karpen — Muslingen — Aakanden — Krebsens Rejse — Den værste Dag — Enden).

8de Samling:

Tobén, Æventyr i elleve Kapitler (De gamle Dyr — Barsel — Blod — Tiden gaar — Tobén udvider sig — Tobén vandrer — Tobén saar — Tobén nyder Livet — De gamle Dyr holder Raad — Løven — Mange Aar efter).

9de Samling:

Tante Edderfugl — Edderkoppen — En utrolig Historie — Østersen.

10de Samling:

Lille Hvide. Komædie i fire Akter.

11te Samling:

Den lille Dreng og hans Mave — Fire Alen af et Stykke — Stjernebarnet — Den gode Mand — Bladlusen.

12te Samling:

Vinden — Græshopperne — Havet — Søstjernen.

Pris for hver Samling 1 Krone

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

VOL. 1
362373

EVENTYRSKRINET

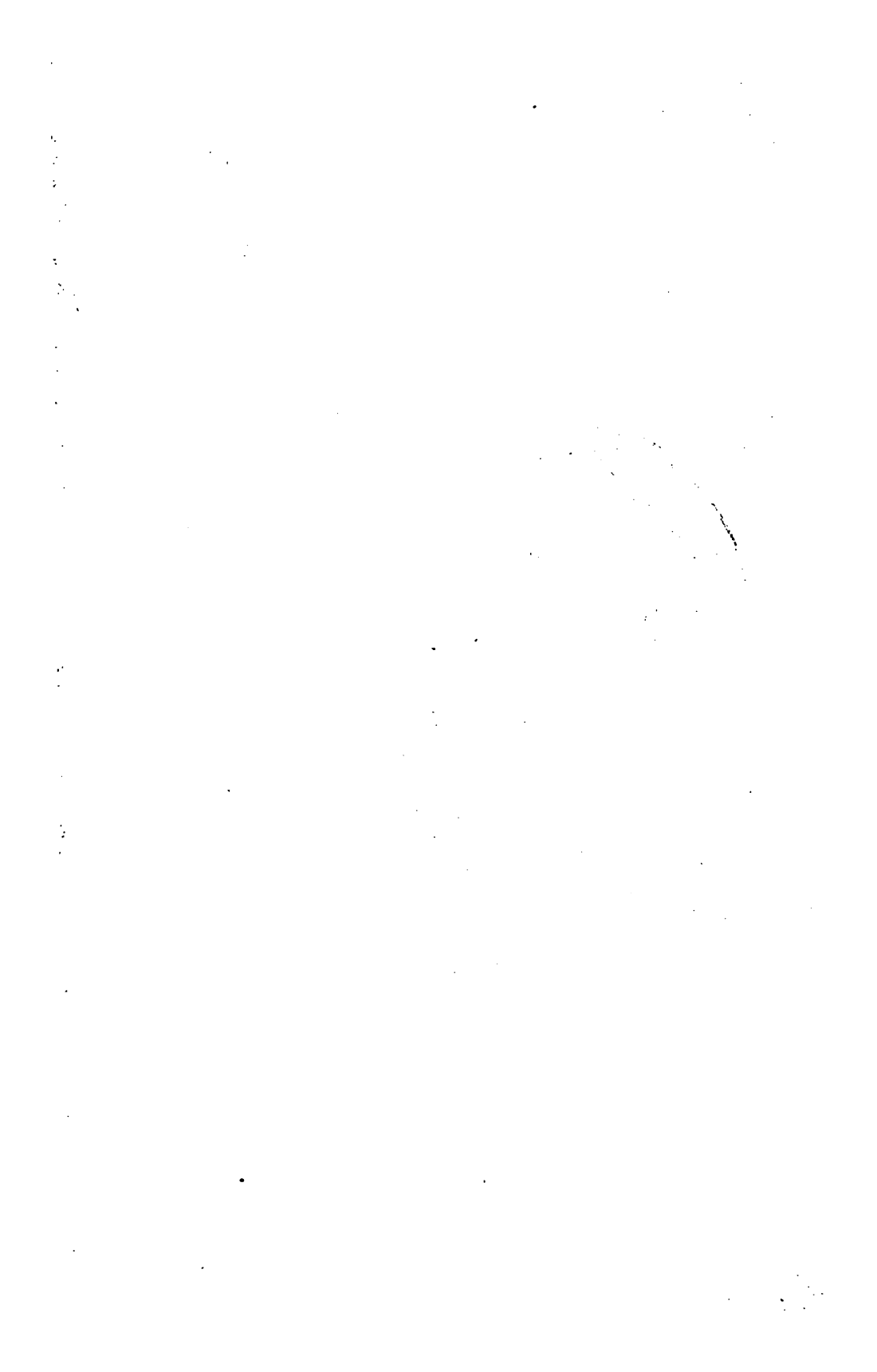
GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

9. Hefte

Pris: 50 Ø

CARL EWALDS

ÆVENTYR

1ste Samling (Tredie Udgave):

Anemonerne — Taagen — Bidronningen — Bøgen og Egen — Guldsmeden og Aakanden — Ukrudtet — Graaspurven.

2den Samling (Anden Udgave):

Gøgen — Sirenbusken — Regnormen og Storken — Haletudserne — Kaalormen.

3die Samling (Anden Udgave):

Jorden og Kometen — Den gamle Pæl — Blomsterne — Korallerne.

4de Samling (Anden Udgave):

De fire Fjerdingsfyrrer, Et Æventyr — (Prolog — Det første Møde — Vaaren — Sommeren — Høsten — Vinteren — Det andet Møde).

5te Samling (Anden Udgave):

Sct. Hansormen — Misteltenen — Et Sted i Skoven — De tolv Søstre — Skoven og Heden.

6te Samling (Anden Udgave):

Nonnerne — Aalen — De tomme Stuer — Myretuen.

7de Samling (Anden Udgave):

Den stille Sø, Æventyr i tolv Kapitler (Begyndelsen — En Verdensmand — En Moder — Vand-Edderkoppen — Blæreroden — Sommer — Karpen — Muslingen — Aakanden — Krebsens Rejse — Den værste Dag — Enden).

8de Samling:

Tobén, Æventyr i elleve Kapitler (De gamle Dyr — Barsel — Blod — Tiden gaar — Tobén udvider sig — Tobén vandrer — Tobén saar — Tobén nyder Livet — De gamle Dyr holder Raad — Løven — Mange Aar efter).

9de Samling:

Tante Edderfugl — Edderkoppen — En utrolig Historie — Østersen.

10de Samling:

Lille Hvide. Komedie i fire Akter.

11te Samling:

Den lille Dreng og hans Mave — Fire Alen af et Stykke — Stjernebarnet — Den gode Mand — Bladlusen.

12te Samling:

Vinden — Græshopperne — Havet — Søstjernen.

Pris for hver Samling 1 Krone

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

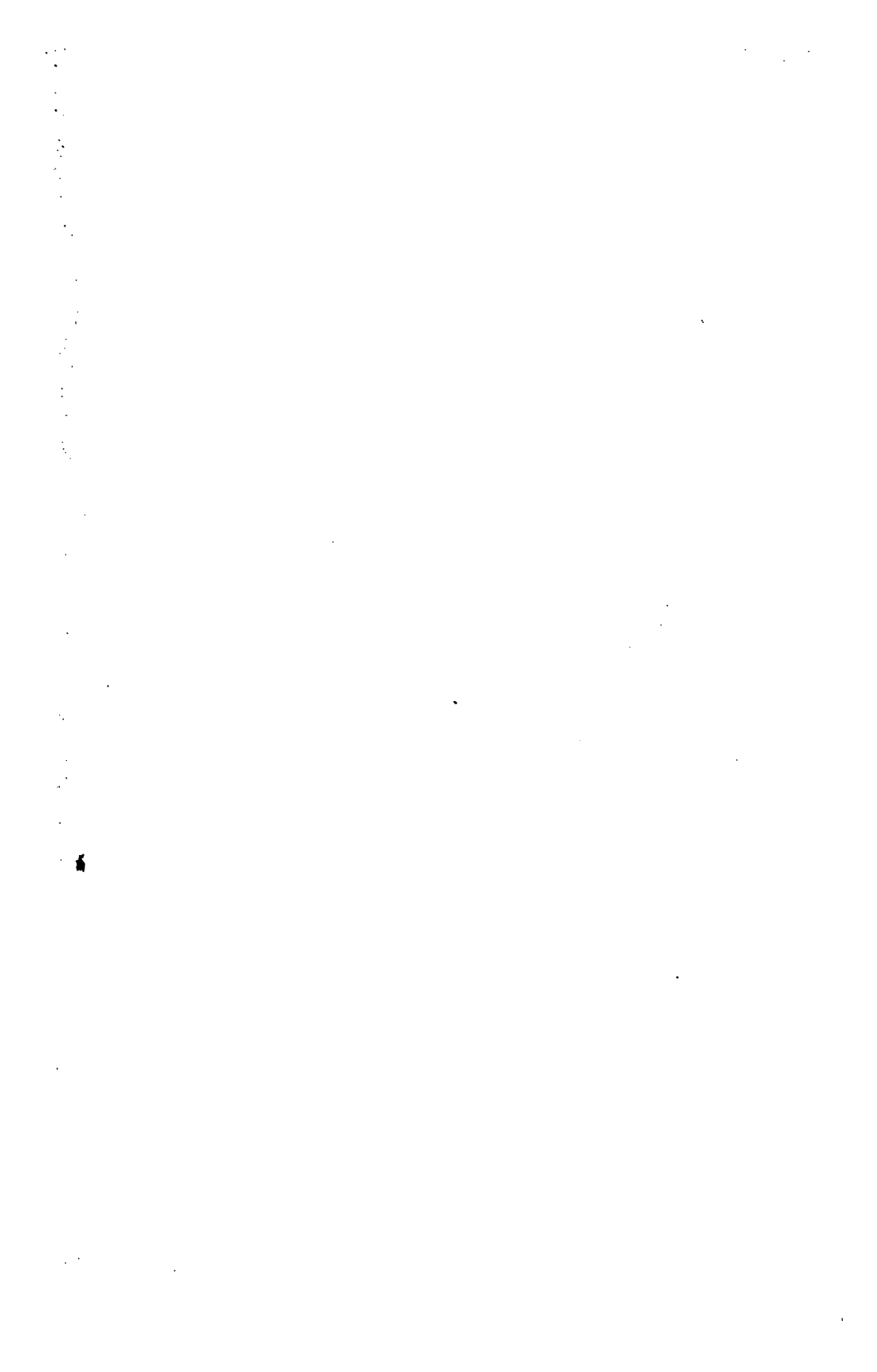
GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

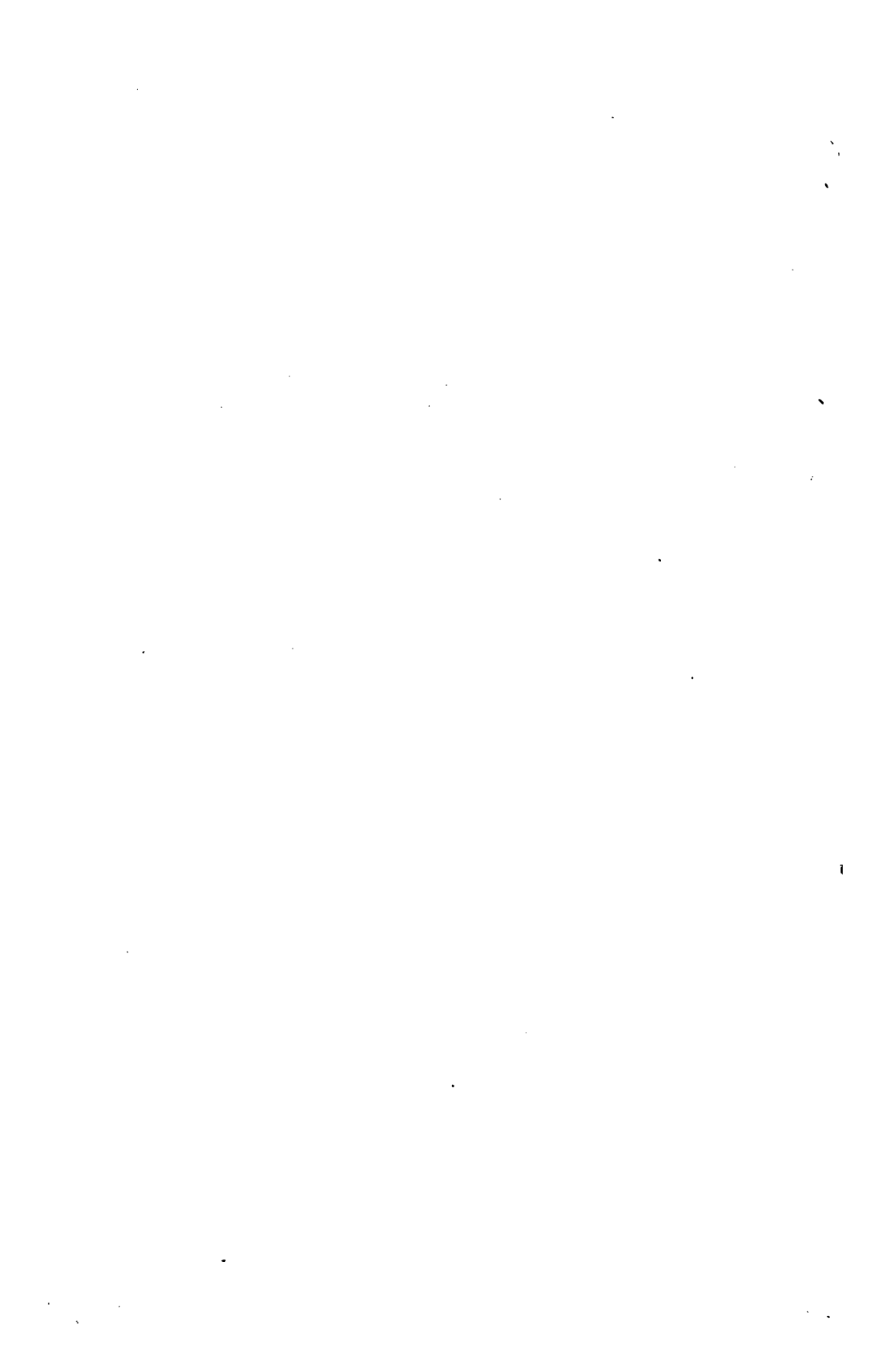

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

1. Hefte

Pris: 50 Ø

CARL EWALDS

ÆVENTYR

1ste Samling (Tredie Udgave):

Anemonerne — Taagen — Bidronningen — Bøgen og Egen — Guldsmeden og Aakanden — Ukrudtet — Graaspurven.

2den Samling (Anden Udgave):

Gøgen — Sirenbussen — Regnormen og Storke — Haletudserne — Kaalormen.

3die Samling (Anden Udgave):

Jorden og Kometen — Den gamle Pæl — Blomsterne — Korallerne.

4de Samling (Anden Udgave):

De fire Fjerdingstyrster, Et Æventyr — (Prolog — Det første Møde — Vaaren — Sommeren — Høsten — Vinteren — Det andet Møde).

5te Samling (Anden Udgave):

Sct. Hansormen — Misteltenen — Et Sted i Skoven — De tolv Søstre — Skoven og Heden.

6te Samling (Anden Udgave):

Nonnerne — Aalen — De tomme Stuer — Myretuen.

7de Samling (Anden Udgave):

Den stille Sø, Æventyr i tolv Kapitler (Begyndelsen — En Verdensmand — En Moder — Vand-Edderkoppen — Blæseroden — Sommer — Karpen — Muslingen — Aakanden — Krebsens Rejse — Den værste Dag — Enden).

8de Samling:

Tobén, Æventyr i elleve Kapitler (De gamle Dyr — Barsel — Blod — Tiden gaar — Tobén udvider sig — Tobén vandrer — Tobén saar — Tobén nyder Livet — De gamle Dyr holder Raad — Løven — Mange Aar efter).

9de Samling:

Tante Edderfugl — Edderkoppen — En utrolig Historie — Østersen.

10de Samling:

Lille Hvide. Komædie i fire Akter.

11te Samling:

Den lille Dreng og hans Mave — Fire Alen af et Stykke — Stjernebarnet — Den gode Mand — Bladlusen.

12te Samling:

Vinden — Græshopperne — Havet — Søstjernen.

Pris for hver Samling 1 Krone

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

1. Hefte

Pris: 50 ø

CARL EWALDS

ÆVENTYR

1ste Samling (Tredie Udgave):

Anemonerne — Taagen — Bidronningen — Bøgen og Egen — Guldsmeden og Aakanden — Ukruddet — Graaspurven.

2den Samling (Anden Udgave):

Gøgen — Sirenbusken — Regnormen og Storken — Haletudserne — Kaalormen.

3dle Samling (Anden Udgave):

Jorden og Kometen — Den gamle Pæl — Blomsterne — Korallerne.

4de Samling (Anden Udgave):

De fire Fjerdingsfyrster, Et Æventyr — (Prolog — Det første Møde — Vaaren — Sommeren — Høsten — Vinteren — Det andet Møde).

5te Samling (Anden Udgave):

Sct. Hansormen — Misteltenen — Et Sted i Skoven — De tolv Søstre — Skoven og Heden.

6te Samling (Anden Udgave):

Nonnerne — Aalen — De tomme Stuer — Myretuen.

7de Samling (Anden Udgave):

Den stille Sø, Æventyr i tolv Kapitler (Begyndelsen — En Verdensmand — En Moder — Vand-Edderkoppen — Blæreroden — Sommer — Karpen — Muslingen — Aakanden — Krebsens Rejse — Den værste Dag — Enden).

8de Samling:

Tobén, Æventyr i elleve Kapitler (De gamle Dyr — Barsel — Blod — Tiden gaar — Tobén udvider sig — Tobén vandrer — Tobén saar — Tobén nyder Livet — De gamle Dyr holder Raad — Løven — Mange Aar efter).

9de Samling:

Tante Edderfugl — Edderkoppen — En utrolig Historie — Østersen.

10de Samling:

Lille Hvide. Komædie i fire Akter.

11te Samling:

Den lille Dreng og hans Mave — Fire Alen af et Stykke — Stjernebarnet — Den gode Mand — Bladlusen.

12te Samling:

Vinden — Græshopperne — Havet — Søstjernen.

Pris for hver Samling 1 Krone

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

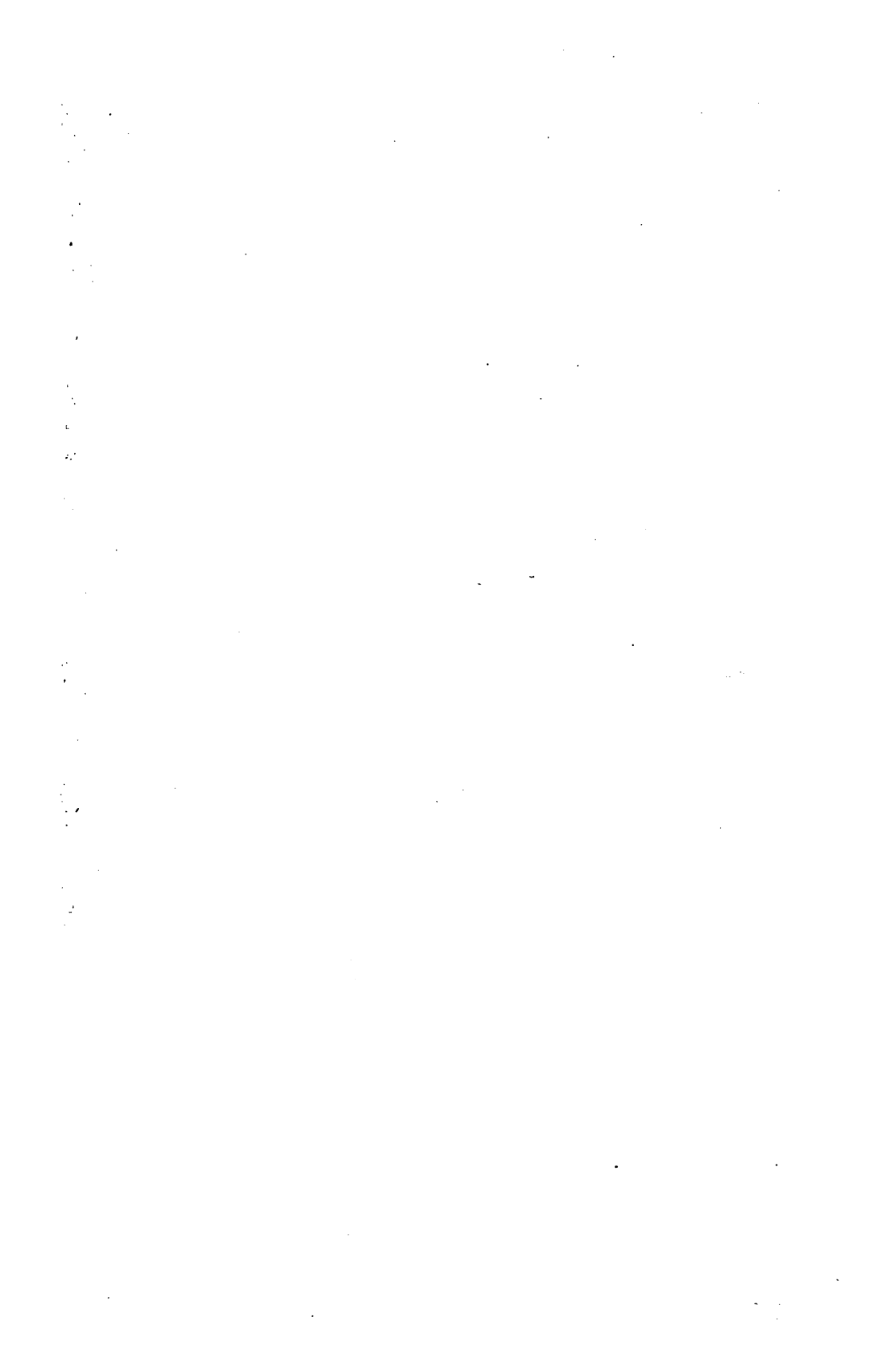
GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

1. Hefte

Pris: 50

CARL EWALDS

ÆVENTYR

1ste Samling (Tredie Udgave):

Anemonerne — Taagen — Bidronningen — Bøgen og Egen — Guldsmiden og Aakanden — Ukrudtet — Graaspurven.

2den Samling (Anden Udgave):

Gøgen — Sirenbusken — Regnormen og Storken — Haletudserne — Kaalormen.

3dle Samling (Anden Udgave):

Jorden og Kometen — Den gamle Pæl — Blomsterne — Korallerne.

4de Samling (Anden Udgave):

De fire Fjerdingsfyrster, Et Æventyr — (Prolog — Det første Møde — Vaaren — Sommeren — Høsten — Vinteren — Det andet Møde).

5te Samling (Anden Udgave):

Sct. Hansormen — Misteltenen — Et Sted i Skoven — De tolv Søstre — Skoven og Heden.

6te Samling (Anden Udgave):

Nonnerne — Aalen — De tomme Stuer — Myretuen.

7de Samling (Anden Udgave):

Den stille Sø, Æventyr i tolv Kapitler (Begyndelsen — En Verdensmand — En Moder — Vand-Edderkoppen — Blæreroden — Sommer — Karpen — Muslingen — Aakanden — Krebsens Rejse — Den værste Dag — Enden).

8de Samling:

Tobén, Æventyr i elleve Kapitler (De gamle Dyr — Barsel — Blod — Tiden gaar — Tobén udvider sig — Tobén vandrer — Tobén saar — Tobén nyder Livet — De gamle Dyr holder Raad — Løven — Mange Aar efter).

9de Samling:

Tante Edderfugl — Edderkoppen — En utrolig Historie — Østersen.

10de Samling:

Lille Hvide. Komædie i fire Akter.

11te Samling:

Den lille Dreng og hans Mave — Fire Alen af et Stykke — Stjernebarnet — Den gode Mand — Bladlusen.

12te Samling:

Vinden — Græshopperne — Havet — Søjstjernen.

Pris for hver Samling 1 Krone

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

T-70 Vol. - 1

EVENTYRSKRINET

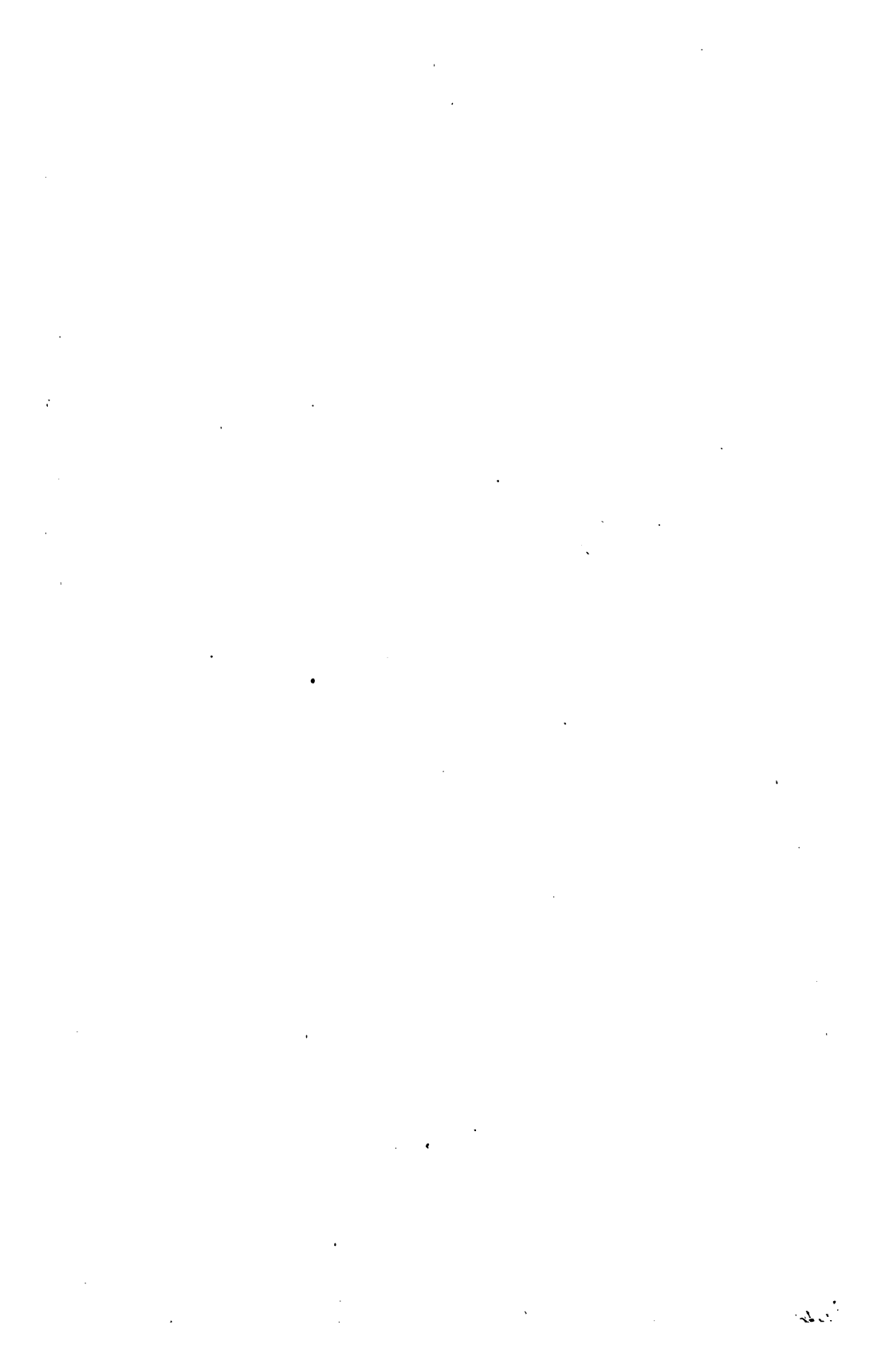
**GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE**

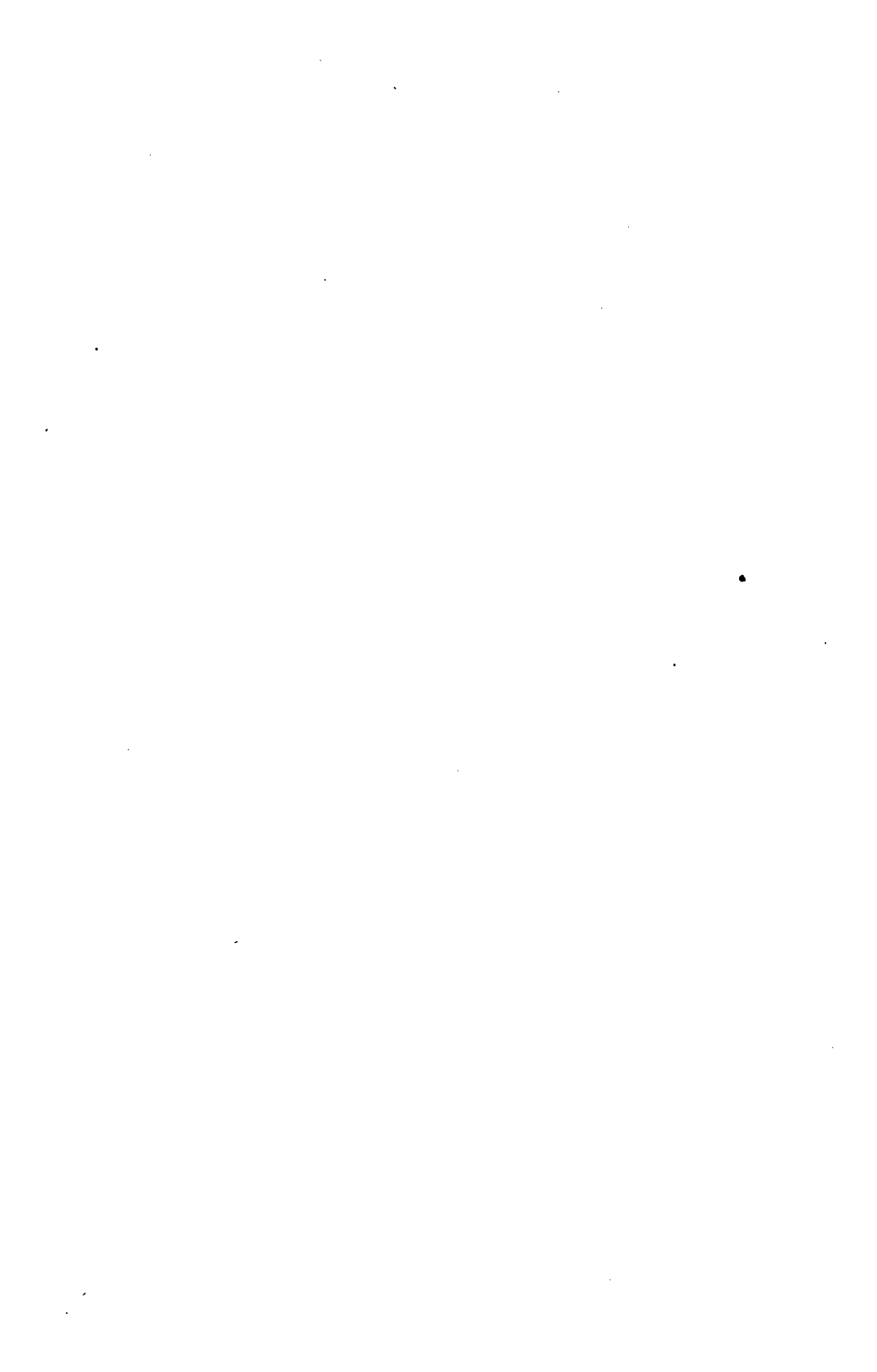

**KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVI
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG**

Hefte

Pris: 50 ø

CARL EWALDS

ÆVENTYR

1ste Samling (Tredie Udgave):

Anemonerne — Taagen — Bidronningen — Bøgen og Egen — Guldsmiden
og Aakanden — Ukruddet — Graaspurven.

2den Samling (Anden Udgave):

Gøgen — Sirenbusken — Regnormen og Storken — Haletudserne —
Kaalormen.

3die Samling (Anden Udgave):

Jorden og Kometen — Den gamle Pæl — Blomsterne — Korallerne.

4de Samling (Anden Udgave):

De fire Fjerdingsfyrster, Et Æventyr — (Prolog — Det første Møde —
Vaaren — Sommeren — Høsten — Vinteren — Det andet Møde).

5te Samling (Anden Udgave):

Sct. Hansormen — Misteltenen — Et Sted i Skoven — De tolv Søstre
— Skoven og Heden.

6te Samling (Anden Udgave):

Nonnerne — Aalen — De tomme Stuer — Myretuen.

7de Samling (Anden Udgave):

Den stille Sø, Æventyr i tolv Kapitler (Begyndelsen — En Verdensmand
— En Moder — Vand-Edderkoppen — Blæroden — Sommer — Kar-
pen — Muslingen — Aakanden — Krebsens Rejse — Den værste Dag —
Enden).

8de Samling:

Tobén, Æventyr i elleve Kapitler (De gamle Dyr — Barsel — Blod —
Tiden gaar — Tobén udvider sig — Tobén vandrer — Tobén saar —
Tobén nyder Livet — De gamle Dyr holder Raad — Løven — Mange
Aar efter).

9de Samling:

Tante Edderfugl — Edderkoppen — En utrolig Historie — Østersen.

10de Samling:

Lille Hvide. Komædie i fire Akter.

11te Samling:

Den lille Dreng og hans Mave — Fire Alen af et Stykke — Stjernebarnet
— Den gode Mand — Bladlusen.

12te Samling:

Vinden — Græshopperne — Havet — Søjstjernen.

Pris for hver Samling 1 Krone

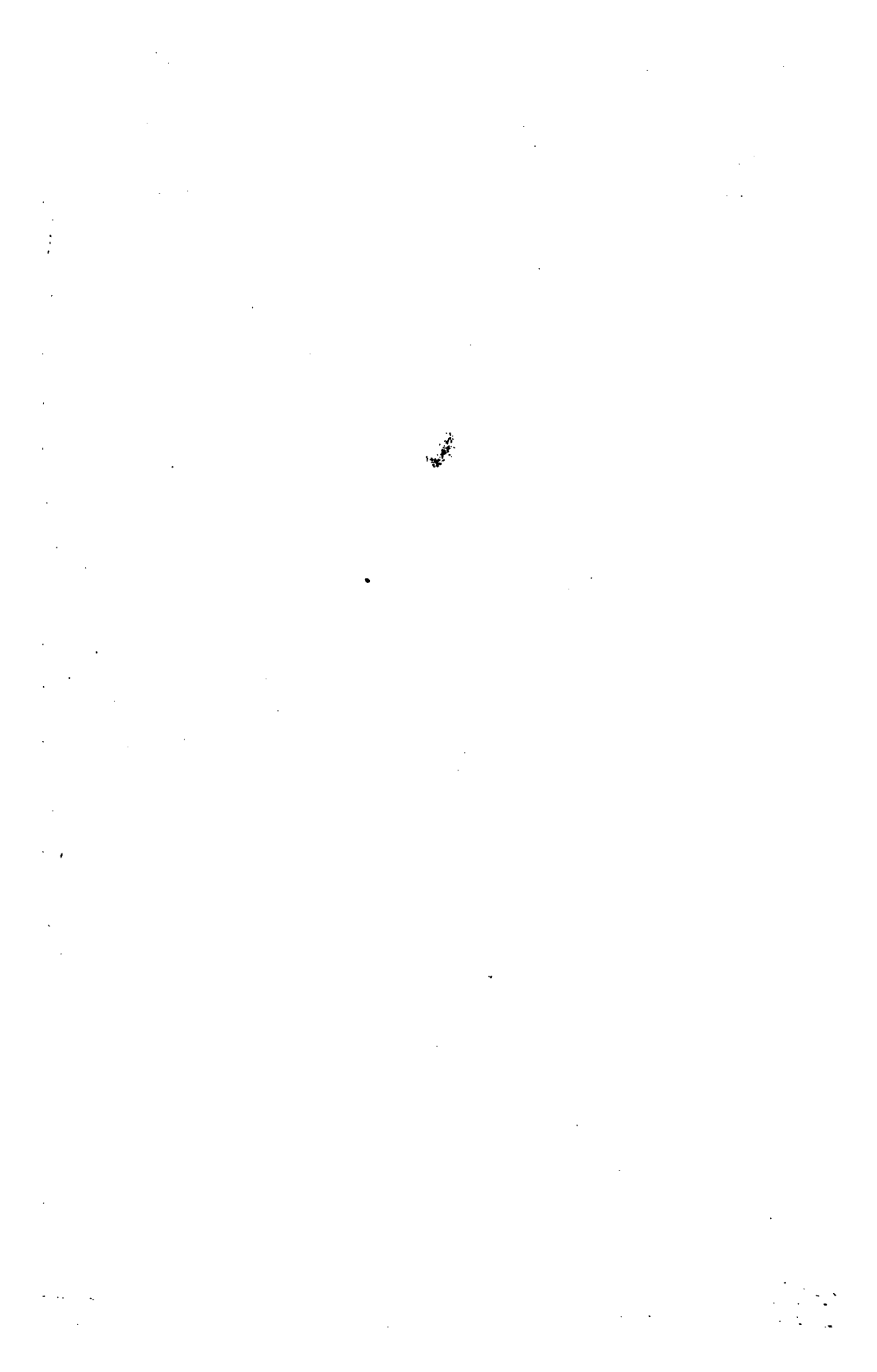
GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF **CARL EWALD**
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVII
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

GUSTAV WIED

FRA LAND OG BY

UDVALGTE FORTÆLLINGER I FOLKEUDGAVE

I denne 2 Binds Udgive, hvorpaa herved indbydes til Subskription, samles de berømte Bind *Silhouetter*, *Barnlige Sjæle*, *Menneskenes Børn I-II*, *Lystige Historier* med Udeladelse af enkelte Smaating samt nogle af Fortællingerne fra *H. C. Andersen* og (ved velvillig Imødekommenhed fra det Schubothske Forlag) fra *To Kroner og Halvtreds* foruden enkelte hidtil i Bogform ikke udgivne Fortællinger. Det bliver saaledes det ypperste af, hvad Wied har skrevet i Novelle-Form, der her samles i en meget billig Folkeudgive.

Det var med *Silhouetter* og de følgende Samlinger — snart burleske, snart humoristiske, snart fantasifuldt rørende Historier — at Wied brød igennem og erhvervede sig Navn som en af sin Tids populæreste Skribenter.

Wied er noget ganske for sig selv. Ingen før eller ingen siden har ejet hans barokke Lune, hans eventyrlige Ovenuds-Komik, hans Evne til at sige de forvovneste Ting paa en Maade, saa ingen tager alvorlig Forargelse, hans hjærtelige Evne til at finde *Mennesket* selv i de mest stakkels og forhulede Existenser.

De bedste af Wieds Smaafortællinger har forlængst opnaaet Ry som klassiske; Oplæsere og Fortællere har forlængst gjort dem berømte Landet over.

Nu da de fleste af de Samlinger, hvori disse Fortællinger har været trykte, er enten udsolgte eller saa godt som udsolgte, har Forlaget ønsket at foranstalte af dem en *samlet Udvalgs-Udgave*, der kunde blive staaende i vor Litteratur som en *virkelig Folkebog*.

Udgiven vil bl. a. bringe følgende Fortællinger:

Prinsessen af Frørup — Den gamle Kammerherre — Ole Stød — I Familiehuset — Jensen — Fugleskydning — Hans Olsen — Endetønden — En Middag — Faareper I — Faareper II — Faareper III — Faareper IV — Nu gaar hun godt igen — Introduktion — Mester Bømler — De unge og de gamle — En færende Svend — Fra Kirkegaarden — En Forestilling — Lars Madsen — Mørkning — En Runde — Syg — Madam Bértelsen — I Middagsstunden — En Brevvekkling — Paa Marken — En cand. Jur. — Hos Jessens — Mærked — Ungdom og Uskyld — Afslutning — Menneskenes Børn I — Familieiv — I Halvvejen — Et Besøg — En „Bohème“ — Digteren — Christiane — En Kanetur — Avis-konen — I Kupéen — „En Ditlevsen“ — Omvendelse — Af et Brev — Sølhunden — Børn — I Drift — En Situation — Ruskvejr — Et Eksperiment — Helligaften — Det svage Køn — Menneskenes Børn II — Spader Es — Livsglæde — Glade Jul, døjlige Jul — Slipset — Erotik — En Historie om en Pels og en Krone — Selma Tornhøjelm — Hønseriana — Hva? Satan skal vi med Støren? — En Nytaarsvisit — Regavejr — Da Baby skulde paa Hotel — Kyddet — At krepere Kammerherren — Den yderste Termin — To Kroner og Halvtreds — Mandfolk — Døren — Et lille Mellemværende — Brødrene Grøn — Skomager Munter — Den hellige Aand.

Disse Titler alene vil vække festlige Erindringer hos Læseren. Hvilken Sum af lagttagelse, Forstaaelse, Lystighed, Satire, Respektløshed rummes ikke i disse?

De tilbydes nu i en Udgive, som enhver kan overkomme at anskaffe, i et forholdsvis ringe Antal Hefter à 25 Øre. Forlaget garanterer, at Prisen for de to store Bind ikke bliver over 5—6 Kroner.

Iste Hefte faas til Gennemsyn i enhver Boghandel.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF **CARL EWALD**
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVII
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

GUSTAV WIED

FRA LAND OG BY

UDVALGTE FORTÆLLINGER I FOLKEUDGAVE

I denne 2 Binds Udgave, hvorpaa herved indbydes til Subskription, samles de berømte Bind *Silhuetter*, *Barnlige Sjæle*, *Menneskenes Børn I-II*, *Lystige Historier* med Udeladelse af enkelte Smaating samt nogle af Fortællingerne fra H. C. Andersen og (ved velvillig Imødekommenhed fra det Schubotheske Forlag) fra *To Kroner* og *Halvtreds* foruden enkelte hidtil i Bogform ikke udgivne Fortællinger. Det bliver saaledes det ypperste af, hvad Wied har skrevet i Novelle-Form, der her samles i en meget billig Folkeudgave.

Det var med *Silhuetter* og de følgende Samlinger — snart burleske, snart humoristiske, snart fantasifuldt rørende Historier — at Wied brød igennem og erhvervede sig Navn som en af sin Tids populæreste Skribenter.

Wied er noget ganske for sig selv. Ingen før eller ingen siden har ejet hans barokke Lune, hans eventyrlige Ovenuds-Komik, hans Evne til at sige de forvovneste Ting paa en Maade, saa ingen tager alvorlig Forargelse, hans hjærtelige Evne til at finde *Mennesket* selv i de mest stakkels og forhutede Existenser.

De bedste af Wieds Smaaforetællinger har forlængst opnaaet Ry som klassiske; Oplæsere og Fortællere har forlængst gjort dem berømte Landet over.

Nu da de fleste af de Samlinger, hvori disse Fortællinger har været trykte, er enten udsolgte eller saa godt som udsolgte, har Forlaget ønsket at foranstalte af dem en *samlet Udvalgs-Udgave*, der kunde blive staaende i vor Litteratur som en *virkelig Folkebog*.

Udgaven vil bl. a. bringe følgende Fortællinger:

Prinsessen af Frørup — Den gamle Kammerherre — Ole Stød — I Familiehuset — Jensen — Fugleskydning — Hans Olsen — Endetønden — En Middag — Faareper I — Faareper II — Faareper III — Faareper IV — Nu gaar hun godt igen — Introduktion — Meester Bømler — De unge og de gamle — En farende Svend — Fra Kirkegården — En Forestilling — Lars Madsen — Mørkning — En Runde — Syg — Madam Bertelsen — I Middagsstunden — En Brevveksling — Paa Marken — En cand. jur. — Hos Jessens — Marked — Ungdom og Uskyld — Afslutning — Menneskenes Børn I — Familielev — I Hulvejen — Et Besøg — En „Bohème“ — Digteren — Christiane — En Kanetur — Avis-konen — I Kupéen — „En Ditlevsen“ — Omvendelse — Af et Brev — Sælhunden — Børn — I Drift — En Situation — Ruskvejr — Et Eksperiment — Helligaften — Det svage Køn — Menneskenes Børn II — Spader Es — Livsglæde — Glade Jul, dejlige Jul — Slipset — Erotik — En Historie om en Pels og en Krone — Selma Tornbjelm — Hønserråna — Hva? Satan skal vi med Støren? — En Nytaarsavisit — Regnvejr — Da Baby skulde paa Hotel — Kyddet — At krepere Kammerherren — Den yderste Termin — To Kroner og Halvtreds — Mandfolk — Døren — Et lille Mellemværende — Brødrene Grøn — Skomager Munter — Den hellige Aand.

Disse Titler alene vil vække festlige Erindringer hos Læseren. Hvilken Sum af lagttagelse, Forstaaelse, Lystighed, Satire, Respektløshed rummes ikke i disse?

De tilbydes nu i en Udgave, som enhver kan overkomme at anskaffe, i et forholdsvis ringe Antal Hefter à 25 Øre. Forlaget garanterer, at Prisen for de to store Bind ikke bliver over 5-6 Kroner.

1ste Hefte faas til Gennemsyn i enhver Boghandel.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

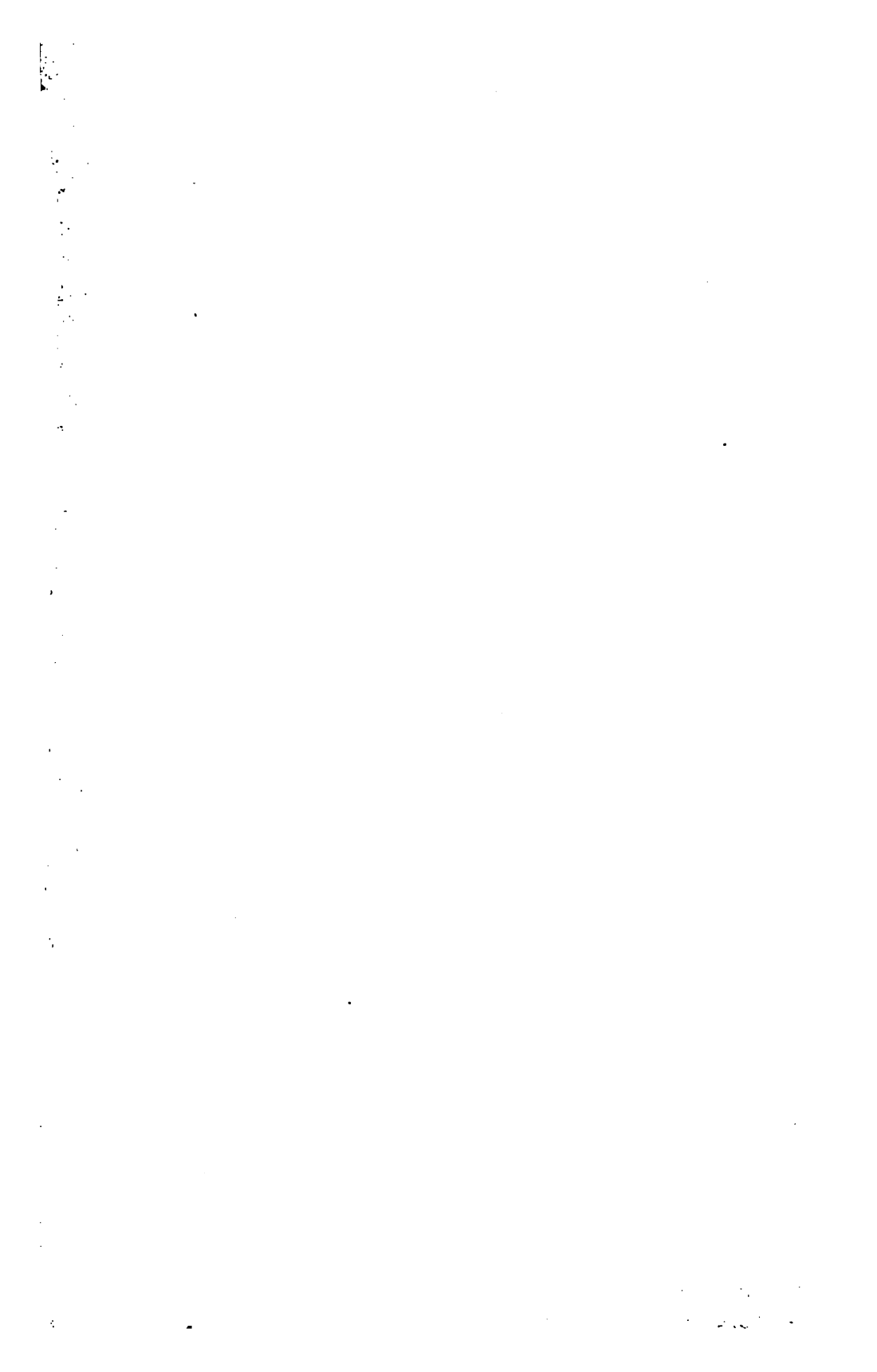

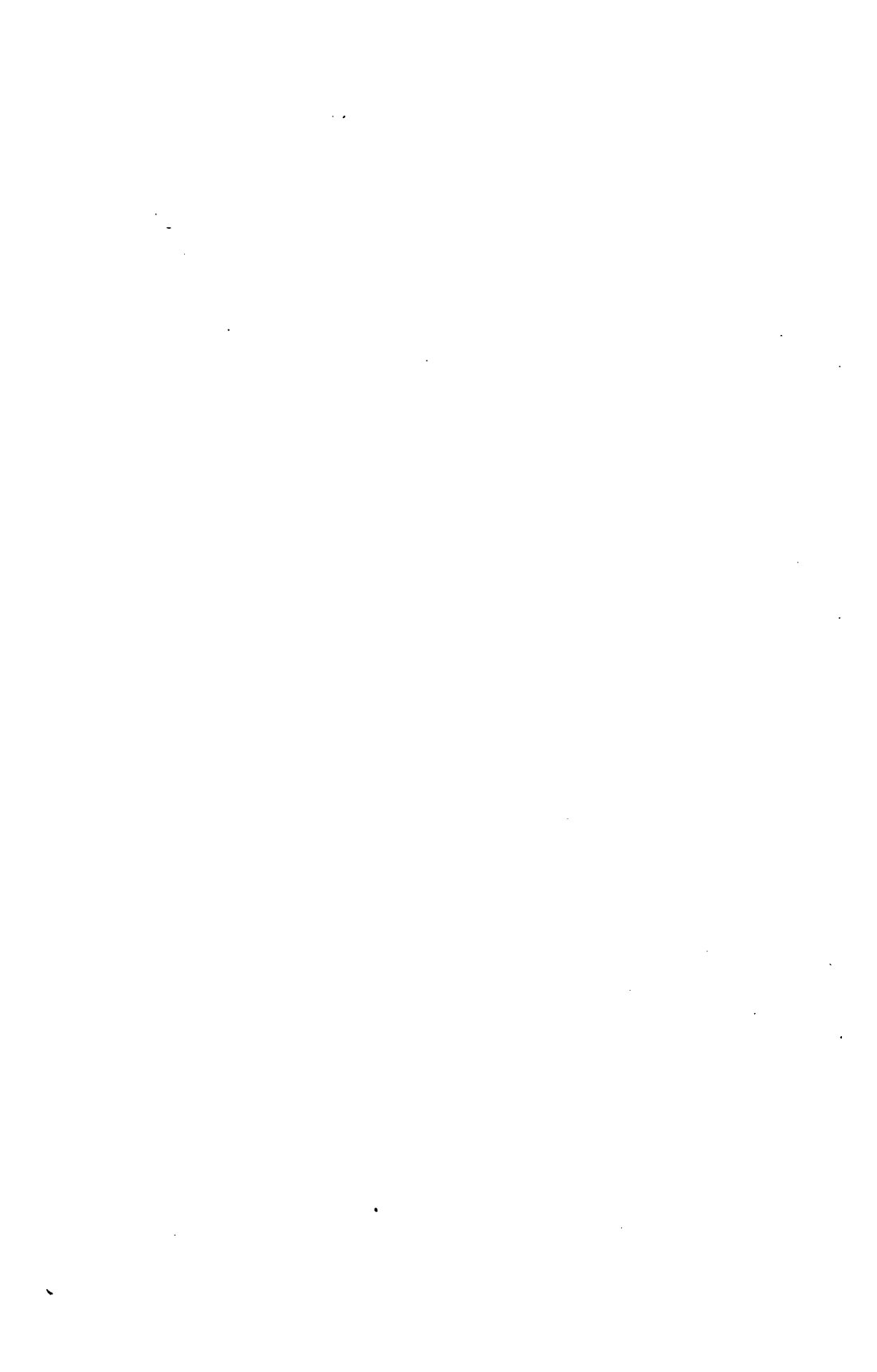
KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVII

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

15. Hefte

Pris: 50

GUSTAV WIED

FRA LAND OG BY

UDVALGTE FORTÆLLINGER I FOLKEUDGAVE

I denne 2 Binds Udgave, hvorpaa herved indbydes til Subskription, samles de berømte Bind *Silhuetter*, *Barnlige Sjæle*, *Menneskenes Børn I-II*, *Lystige Historier* med Udadelse af enkelte Smaaating samt nogle af Fortællingerne fra *H. C. Andersen* og (ved velvillig Imødekommenhed fra det Schubothske Forlag) fra *To Kroner og Halvtreds* foruden enkelte hidtil i Bogform ikke udgivne Fortællinger. Det bliver saaledes det ypperste af, hvad Wied har skrevet i Novelle-Form, der her samles i en meget billig Folkeudgave.

Det var med *Silhuetter* og de følgende Samlinger — snart burleske, snart fantasifuldt rørende Historier — at Wied brød igennem og erhvervede sig Navn som en af sin Tids populæreste Skribenter.

Wied er noget ganske for sig selv. Ingen før eller ingen siden har ejet hans barokke Lune, hans eventyrlige Ovenuds-Komik, hans Evne til at sige de forvovneste Ting paa en Maade, saa ingen tager alvorlig Forargelse, hans hjærtelige Evne til at finde *Mennesket* selv i de mest stakkels og forhutlede Existenser.

De bedste af Wieds Smaafortællinger har forlængst opnaaet Ry som klassiske; Oplæsere og Fortællere har forlængst gjort dem berømte Landet over.

Nu da de fleste af de Samlinger, hvori disse Fortællinger har været trykte, er enten udsolgte eller saa godt som udsolgte, har Forlaget ønsket at foranstalte af dem en *samlet Udvalgs-Udgave*, der kunde blive staaende i vor Litteratur som en *virkelig Folkebog*.

Udgvaven vil bl. a. bringe følgende Fortællinger:

Prinsessen af Frørup — Den gamle Kammerherre — Ole Stød — I Familiehøuset — Jensen — Pøgleskydning — Hans Olsen — Endetunden — En Middag — Faareper I — Faareper II — Faareper III — Faareper IV — Nu gaar hun godt igen — Introduktion — Mester Bømler — De unge og de gamle — En farende Svend — Fra Kirkegaarden — En Forestilling — Lars Madsen — Mørkning — En Rønde — Syg — Madam Bertelsen — I Middagstunden — En Brevveksling — Paa Marken — En caad. jur. — Hos Jessens — Marked — Ungdom og Uskyld — Afslutning — Menneskenes Børn I — Familieliv — I Hulvejen — Et Bæss — En „Bohème“ — Digteren — Christiane — En Kanetur — Avis-konen — I Kupéen — „En Ditlevsen“ — Omvendelse — Af et Brev — Sølhunden — Børn — I Drift — En Situation — Ruskvejr — Et Eksperiment — Helligaften — Det svage Køn — Menneskenes Børn II — Spader Es — Livglæde — Glade Jul, dejlige Jul — Silpset — Erotik — En Historie om en Pels og en Krone — Selma Tornhjelms — Hønserråna — Hva! Satan skal vi med Støren? — En Nytaarsvisit — Regnvejr — Da Baby skulde paa Hotel — Kyddet — At krepere Kammerherren — Den yderste Termis — To Kroner og Halvtreds — Mandfolk — Døren — Et lille Mellemværende — Brødrene Grøn — Skomager Munter — Den hellige Aand.

Disse Titler alene vil vække festlige Erindringer hos Læseren. Hvilken Sum af Iagttagelse, Forstaaelse, Lystighed, Satire, Respektløshed rummes ikke i disse?

De tilbydes nu i en Udgave, som enhver kan overkomme at anskaffe, i et forholdsvis ringe Antal Hefter à 25 Øre. Forlaget garanterer, at Prisen for de to store Bind ikke bliver over 5—6 Kroner.

1ste Hefte faas til Gennemsyn i enhver Boghandel.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVII
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

GUSTAV WIED

FRA LAND OG BY

UDVALGTE FORTÆLLINGER I FOLKEUDGAVE

I denne 2 Binds Udgave, hvorpaa herved indbydes til Subskription, samles de berømte Bind *Silhuetter*, *Barnlige Sjæle*, *Menneskenes Børn I-II*, *Lystige Historier* med Udeladelse af enkelte Smaating samt nogle af Fortællingerne fra *H. C. Andersen* og (ved velvillig Imødekommenhed fra det Schuboeske Forlag) fra *To Kroner og Halvtreds* foruden enkelte hidtil i Bogform ikke udgivne Fortællinger. Det bliver saaledes det ypperste af, hvad Wied har skrevet i Novelle-Form, der her samles i en meget billig Folkeudgave.

Det var med *Silhuetter* og de følgende Samlinger — snart burliske, snart humoristiske, snart fantasifuldt rørende Historier — at Wied brød igennem og erhvervede sig Navn som en af sin Tids populæreste Skribenter.

Wied er noget ganske for sig selv. Ingen før eller ingen siden har ejet hans barokke Lune, hans eventyrlige Ovenuds-Komik, hans Evne til at sige de forvovneste Ting paa en Maade, saa ingen tager alvorlig Forargelse, hans hjertelige Evne til at finde *Mennesket* selv i de mest stakkels og forhutede Existenser.

De bedste af Wieds Smaaforetællinger har forlængst opnaaet Ry som klassiske; Oplæsere og Fortællere har forlængst gjort dem berømte Landet over.

Nu da de fleste af de Samlinger, hvori disse Fortællinger har været trykte, er enten udsolgte eller saa godt som udsolgte, har Forlaget ønsket at foranstalte af dem en *samlet Udvalgs-Udgave*, der kunde blive staaende i vor Litteratur som en *virkelig Folkebog*.

Udgaven vil bl. a. bringe følgende Fortællinger:

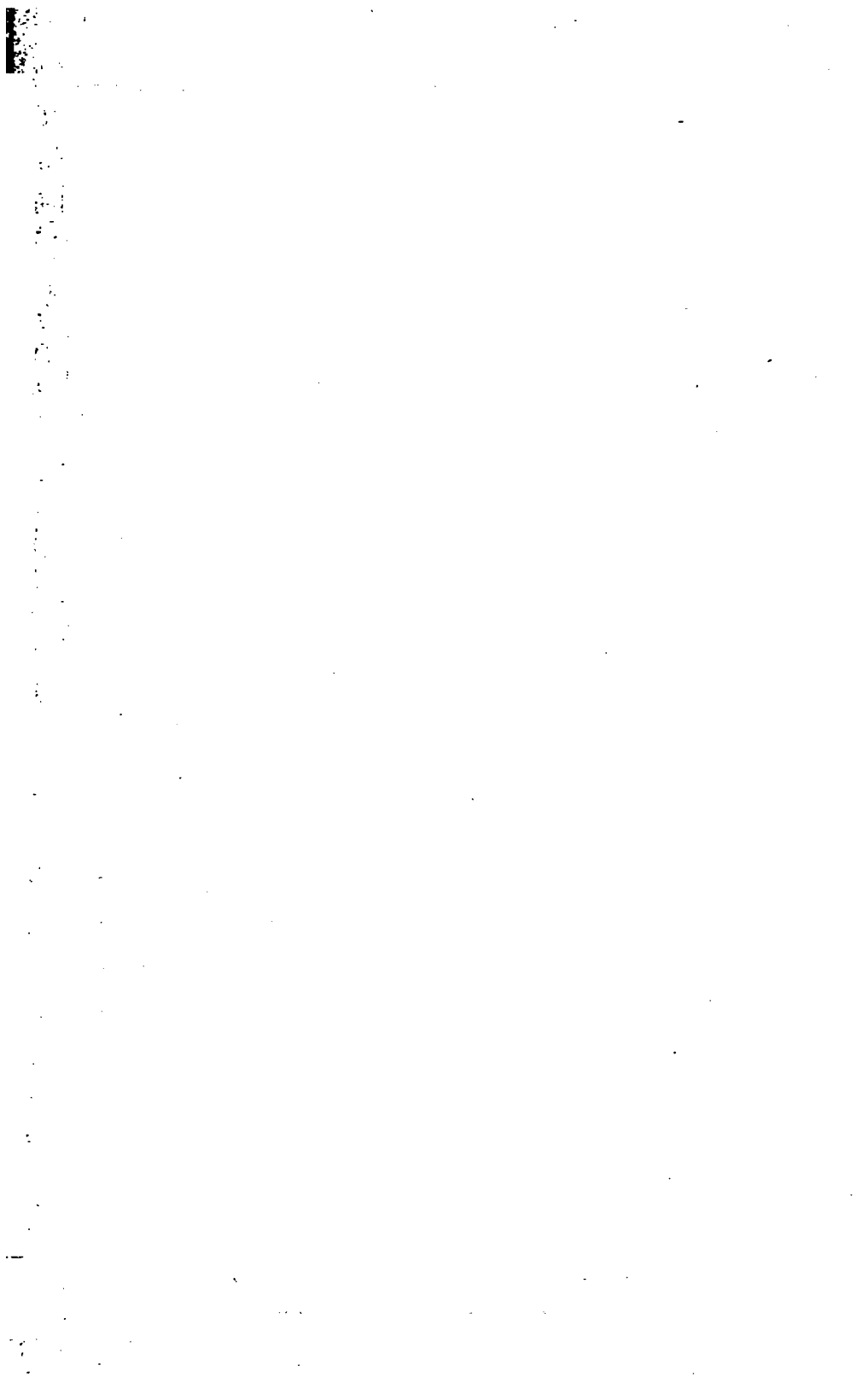
Prinsessen af Frørup — Den gamle Kammerherre — Ole Sted — I Familiehuset — Jensen — Fugleskydning — Haas Olsen — Endetønden — En Middag — Faareper I — Faareper II — Faareper III — Faareper IV — Nu gaar hun godt igen — Introduktion — Mester Bømler — De unge og de gamle — En farende Svend — Fra Kirkegaarden — En Forestilling — Lars Madsen — Mærkning — En Runde — Syg — Madam Bortelsen — I Middagsstunden — En Brevveksling — Paa Marken — En caad. Jur. — Hos Jessens — Marked — Ungdom og Ukyld — Afslutning — Menneskenes Børn I — Familielev — I Hulvejen — Et Besøg — En „Bohème“ — Digteren — Christiane — En Kanotur — Avis-konen — I Kupéen — „En Ditlevsen“ — Omvendelse — Af et Brev — Sølhunden — Børn — I Drift — En Situation — Ruskvejr — Et Eksperiment — Helliggaten — Det svage Køn — Menneskenes Børn II — Spader Es — Livsglæde — Glade Jul, dejlige Jul — Silpset — Erotik — En Historie om en Pels og en Krone — Selma Torshjelm — Hønserraa — Hva' Satan skal vi med Støren? — En Nytaarsvisit — Regavejr — Da Baby skulde paa Hotel — Kyddet — At krepere Kammerherren — Den yderste Termin — To Kroner og Halvtreds — Mandfolk — Døren — Et lille Mellemværende — Brødrene Grøn — Skomager Munter — Den hellige Aand.

Disse Titler alene vil vække festlige Erindringer hos Læseren. Hvilken Sum af lagtgelse, Forstaaelse, Lystighed, Satire, Respektløshed rummes ikke i disse?

De tilbydes nu i en Udgave, som enhver kan overkomme at anskaffe, i et forholdsvis ringe Antal Hefter à 25 Øre. Forlaget garanterer, at Prisen for de to store Bind ikke bliver over 5 -6 Kroner.

1ste Hefte faas til Gennemsyn i enhver Boghandel.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

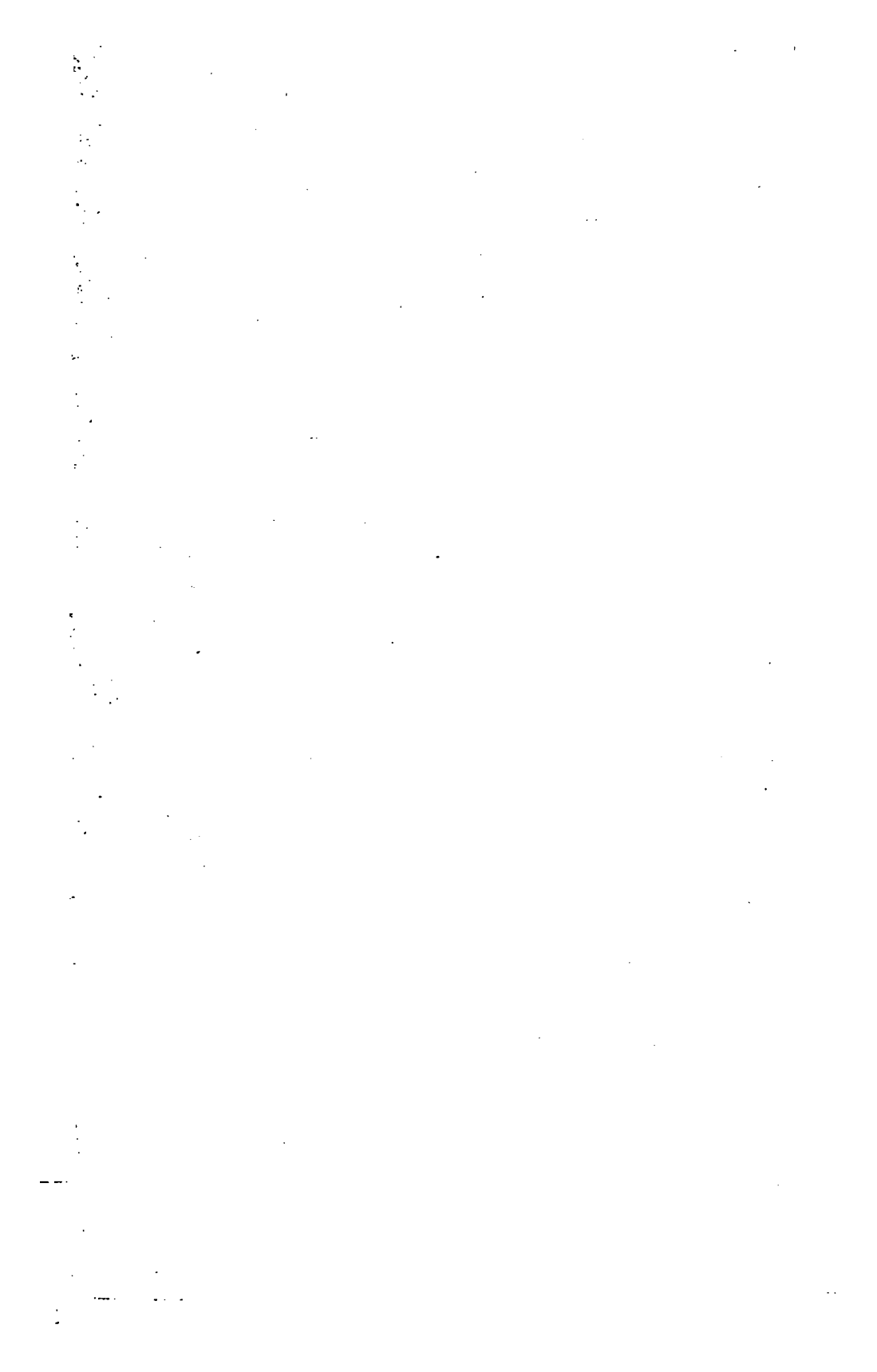

EVENTYRSKRINET

GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAA NY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCXVII
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

100

GUSTAV WIED

FRA LAND OG BY

UDVALGTE FORTÆLLINGER I FOLKEUDGAVE

I denne 2 Binds Udgive, hvorpaa herved indbydes til Subskription, samles de berømte Bind *Silhouetter*, *Barnlige Sjæle*, *Menneskenes Børn I-II*, *Lystige Historier* med Udeladelse af enkelte Smaating samt nogle af Fortællingerne fra *H. C. Andersen* og (ved velvillig Imødekommenhed fra det Schubothske Forlag) fra *To Kroner og Halvtreds* foruden enkelte hidtil i Bogform ikke udgivne Fortællinger. Det bliver saaledes det ypperste af, hvad Wied har skrevet i Novelle-Form, der her samles i en meget billig Folkeudgave.

Det var med *Silhouetter* og de følgende Samlinger — snart burleske, snart humoristiske, snart fantasifuldt rørende Historier — at Wied brød igennem og erhvervede sig Navn som en af sin Tids populæreste Skrifter.

Wied er noget ganske for sig selv. Ingen før eller ingen siden har ejet hans barokke Lune, hans eventyrlige Ovenuds-Komik, hans Evne til at sige de forvovneste Ting paa en Maade, saa ingen tager alvorlig Forargelse, hans hjertelige Evne til at finde *Mennesket* selv i de mest stakkels og forhulede Existenser.

De bedste af Wieds Smaafortællinger har forlængst opnaaet Ry som klassiske; Oplæsere og Fortællere har forlængst gjort dem berømte Landet over.

Nu da de fleste af de Samlinger, hvori disse Fortællinger har været trykte, er enten udsolgte eller saa godt som udsolgte, har Forlaget ønsket at foranstalte af dem en *samlet Udvalgs-Udgave*, der kunde blive staaende i vor Litteratur som en *virkelig Folkebog*.

Udgaven vil bl. a. bringe følgende Fortællinger:

Prinsessen af Frørup — Den gamle Kammerherre — Ole Stød — I Familiehuset — Jensen — Fugleskydning — Hans Olsen — Endetsuden — En Middag — Faareper I — Faareper II — Faareper III — Faareper IV — Nu gaar hun godt igen — Introduktion — Mester Bømler — De unge og de gamle — En farende Svend — Fra Kirkegården — En Forestilling — Lars Madsen — Mørkning — En Runde — Syg — Madam Bertelsen — I Middagsstunden — En Brevveksling — Paa Marken — En cand. jur. — Hos Jesens — Marked — Ungdom og Uakylid — Afslutning — Menneskenes Børn I — Familieiv — I Hulvejen — Et Besøg — En „Bohème“ — Digteren — Christiane — En Kæctur — Avis-konen — I Kapéen — „En Ditlevsen“ — Omvendelse — Af et Brev — Sølhunden — Børn — I Drift — En Situation — Ruskvejr — Et Eksperiment — Helligaften — Det svage Køn — Menneskenes Børn II — Spader Es — Livsglæde — Glade Jul, dejlige Jul — Silpset — Erotik — En Historie om en Pels og en Krone — Selma Tornhøj — Hønserianna — Hva' Satan skal vi med Støren? — En Nytaarsvisit — Regnvejr — Da Baby skulde paa Hotel — Kyddet — At krepere Kammerherren — Den yderste Termin — To Kroner og Halvtreds — Mandfolk — Døren — Et lille Mellemværende — Brødrene Grøn — Skomager Munter — Den hellige Aand.

Disse Titler alene vil vække festlige Erindringer hos Læseren. Hvilken Sum af Iagttagelse, Forstaaelse, Lystighed, Satire, Respektløshed rummes ikke i disse?

De tilbydes nu i en Udgive, som enhver kan overkomme at anskaffe, i et forholdsvis ringe Antal Hefter à 25 Øre. Forlaget garanterer, at Prisen for de to store Bind ikke bliver over 5—6 Kroner.

Iste Hefte faas til Gennemsyn i enhver Boghandel.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

EVENTYRSKRINET

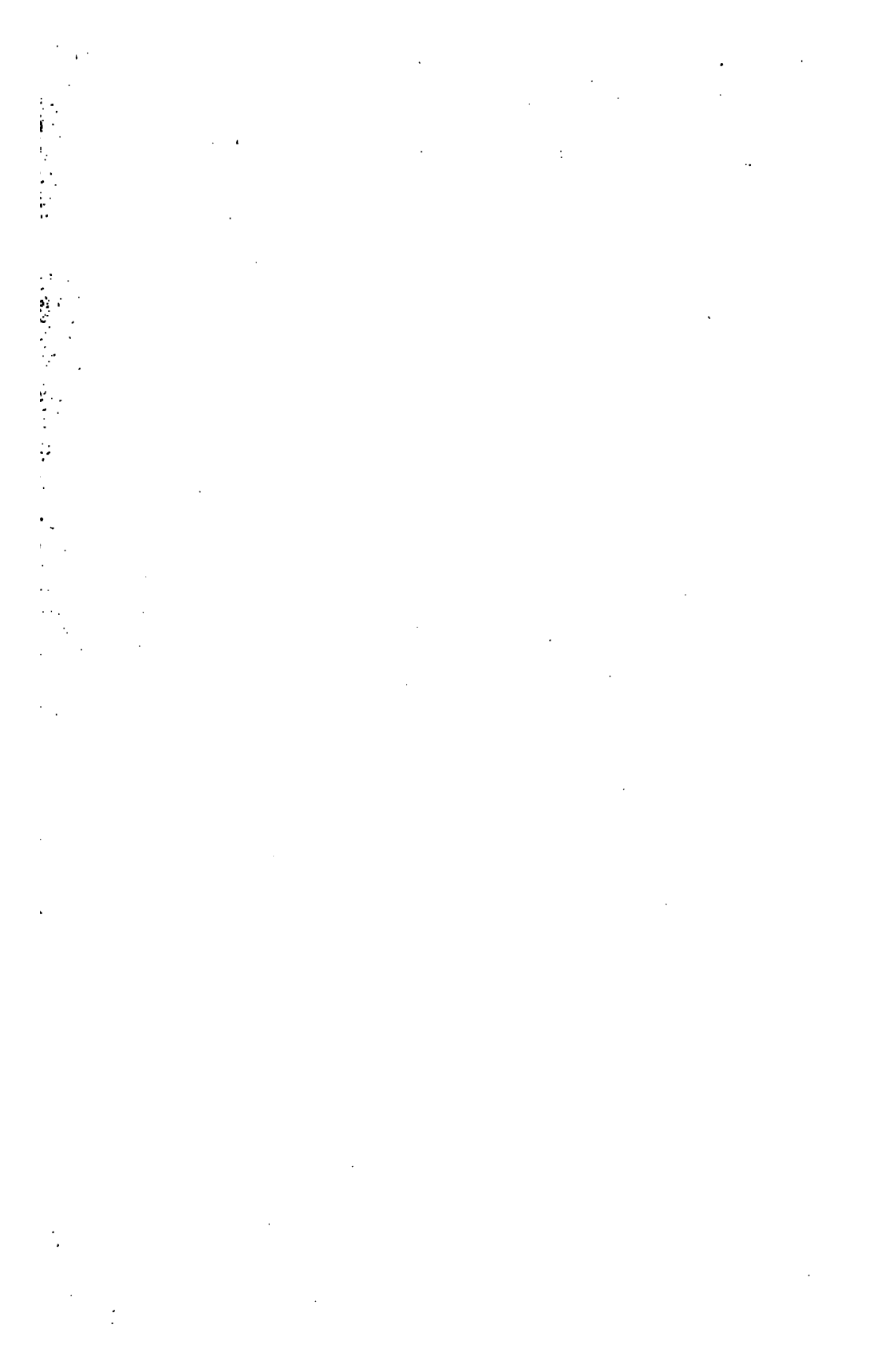
GAMLE DANSKE SAGN OG EVENTYR
FORTALT PAANY AF CARL EWALD
MED ILLUSTRATIONER AF LOUIS MOE

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA · MDCCCCVII
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

. Hefte

Pris: 50 Øre

GUSTAV WIED

FRA LAND OG BY

UDVALGTE FORTÆLLINGER I FOLKEUDGAVE

I denne 2 Binds Udgave, hvorpaa herved indbydes til Subskription, samles de berømte Bind *Silhuetter*, *Barnlige Sjæle*, *Menneskenes Børn I-II*, *Lystige Historier* med Udeladelse af enkelte Smaa Ting samt nogle af Fortællingerne fra *H. C. Andersen* og (ved velvillig Imødekommenhed fra det Schubotheske Forlag) fra *To Kroner og Halvtreds* foruden enkelte hidtil i Bogform ikke udgivne Fortællinger. Det bliver saaledes det ypperste af, hvad Wied har skrevet i Novelle-Form, der her samles i en meget billig Folkeudgave.

Det var med *Silhuetter* og de følgende Samlinger — snart burleske, snart humoristiske, snart fantasifuldt rørende Historier — at Wied brød igennem og erhvervede sig Navn som en af sin Tids populæreste Skribenter.

Wied er noget ganske for sig selv. Ingen før eller ingen siden har ejet hans barokke Lune, hans eventyrlige Ovenuds-Komik, hans Evne til at sige de forovneste Ting paa en Maade, saa ingen tager alvorlig Forargelse, hans hjertelige Evne til at finde *Mennesket* selv i de mest stakkels og forhutlede Existenser.

De bedste af Wieds Smaa-fortællinger har forlængst opnaaet Ry som klassiske; Oplæsere og Fortællere har forlængst gjort dem berømte Landet over.

Nu da de fleste af de Samlinger, hvori disse Fortællinger har været trykte, er enten udsolgte eller saa godt som udsolgte, har Forlaget ønsket at foranstalte at dem en *samlet Udvalgs-Udgave*, der kunde blive staaende i vor Litteratur som en *virkelig Folkebog*.

Udgiven vil bl. a. bringe følgende Fortællinger:

Prinsessen af Frørup — Den gamle Kammerherre — Ole Stød — I Familiehuset — Jensen — Fugleskydning — Hans Olsen — Endetønden — En Middag — Faareper I — Faareper II — Faareper III — Faareper IV — Nu gaar hun godt igen — Introduktion — Mester Bømler — De unge og de gamle — En farende Svend — Fra Kirkegaarden — En Forestilling — Lars Madsen — Mørkning — En Runde — Syg — Madam Bertelsen — I Middagsstunden — En Brevveksling — Paa Marken — En cand. jur. — Hos Jessens — Marked — Ungdom og Uskyld — Afslutning — Menneskenes Børn I — Familielev — I Hulvejen — Et Bessø — En „Bohème“ — Digteren — Christiane — En Kanetur — Avis-konen — I Kupten — „En Ditlevsen“ — Omvendelse — Af et Brev — Sælhunden — Børn — I Drift — En Situation — Ruskevej — Et Eksperiment — Helligaften — Det svage Køn — Menneskenes Børn II — Spader Es — Livsglæde — Glade Jul, dejlige Jul — Slipset — Erotik — En Historie om en Pels og en Krone — Selma Torshjelm — Hønseliaa — Hva' Satan skal vi med Støren? — En Nytaarsvisit — Regavejr — Da Baby skulde paa Hotel — Kyddet — At krepere Kammerherren — Den yderste Termin — To Kroner og Halvtreds — Mandfolk — Døren — Et lille Mellemværende — Brødrene Grøn — Skomager Munter — Den hellige Aand.

Disse Titler alene vil vække festlige Erindringer hos Læseren. Hvilken Sum af lagttagelse, Forstaaelse, Lystighed, Satire, Respektløshed rummes ikke i disse?

De tilbydes nu i en Udgave, som enhver kan overkomme at anskaffe, i et forholdsvis ringe Antal Hefter à 25 Øre. Forlaget garanterer, at Prisen for de to store Bind ikke bliver over 5—6 Kroner.

Iste Hefte faas til Gennemsyn i enhver Boghandel.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

GUSTAV WIED

FRA LAND OG BY

UDVALGTE FORTÆLLINGER I FOLKEUDGAVE

I denne 2 Binds Udgave, hvorpaa herved indbydes til Subskription, samles de berømte Bind *Silhuetter*, *Barnlige Sjæle*, *Menneskenes Børn I-II*, *Lystige Historier* med Udeladelse af enkelte Smaa Ting samt nogle af Fortællingerne fra *H. C. Andersen* og (ved velvillig Imødekommenhed fra det Schubothske Forlag) fra *To Kroner og Halvtreds* foruden enkelte hidtil i Bogform ikke udgivne Fortællinger. Det bliver saaledes det ypperste af, hvad Wied har skrevet i Novelle-Form, der her samles i en meget billig Folkeudgave.

Det var med *Silhuetter* og de følgende Samlinger — snart burliske, snart fantasifulde rørende Historier — at Wied brød igennem og erhvervede sig Navn som en af sin Tids populære Skribenter.

Wied er noget ganske for sig selv. Ingen før eller ingen siden har ejet hans barokke Lune, hans eventyrlige Ovenuds-Komik, hans Evne til at sige de forvovneste Ting paa en Maade, saa ingen tager alvorlig Forargelse, hans hjertelige Evne til at finde *Mennesket* selv i de mest stakkels og forhulede Existenser.

De bedste af Wieds Smaa-fortællinger har forlængst opnaaet Ry som klassiske; Oplæsere og Fortællere har forlængst gjort dem berømte Landet over.

Nu da de fleste af de Samlinger, hvori disse Fortællinger har været trykte, er enten udsolgte eller saa godt som udsolgte, har Forlaget ønsket at foranstalte af dem en *samlet Udvalgs-Udgave*, der kunde blive staaende i vor Litteratur som en *virkelig Folkebog*.

Udgiven vil bl. a. bringe følgende Fortællinger:

Prinsessen af Frørup — Den gamle Kammerherre — Ole Stød — I Familiehuset — Jensen — Fugleskydning — Hans Olsen — Endetønden — En Middag — Faareper I — Faareper II — Faareper III — Faareper IV — Nu gaar hun godt igen — Introduktion — Mester Bømler — De unge og de gamle — En farende Svend — Fra Kirkegaarden — En Forestilling — Lars Madsen — Mørkning — En Runde — Syg — Madam Bertelsen — I Middagsstunden — En Brevveksling — Paa Marken — En cand. jur. — Hos Jessens — Marked — Ungdom og Uskyld — Afslutning — Menneskenes Børn I — Familieliv — I Hulvejen — Et Besøg — En „Bohème“ — Digteren — Christiane — En Kanetur — Avis-konen — I Kupéen — „En Ditlevsen“ — Omvendelse — Af et Brev — Sælhunden — Børn — I Drift — En Situation — Ruskvejr — Et Eksperiment — Helligaften — Det svage Køn — Menneskenes Børn II — Spader Es — Livsglæde — Glade Jul, dejlige Jul — Slipset — Erotik — En Historie om en Pels og en Krone — Selma Tornhjem — Hønserriana — Hva' Satan skal vi med Støren? — En Nytaarsvisit — Regnvejr — Da Baby skulde paa Hotel — Kyddet — At krepere Kammerherren — Den yderste Termin — To Kroner og Halvtreds — Mandfolk — Døren — Et lille Mellemværende — Brødrene Grøn — Skomager Munter — Den hellige Aand.

Disse Titler alene vil vække festlige Erindringer hos Læseren. Hvilken Sum af Iagttagelse, Forstaaelse, Lystighed, Satire, Respektløshed rummes ikke i disse?

De tilbydes nu i en Udgave, som enhver kan overkomme at anskaffe, i et forholdsvis ringe Antal Hefter à 25 Øre. Forlaget garanterer, at Prisen for de to store Bind ikke bliver over 5—6 Kroner.

1ste Hefte faas til Gennemsyn i enhver Boghandel.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
REFERENCE DEPARTMENT

This book is under no circumstances to be
taken from the Building

AUG 2 1918	
AUG 30 1918	
AUG 31 1918	

→

..

|

.

]

Under no circumstances to be
taken from the Building

0 0000	
9 1918	
3 1 191	

[REDACTED]

